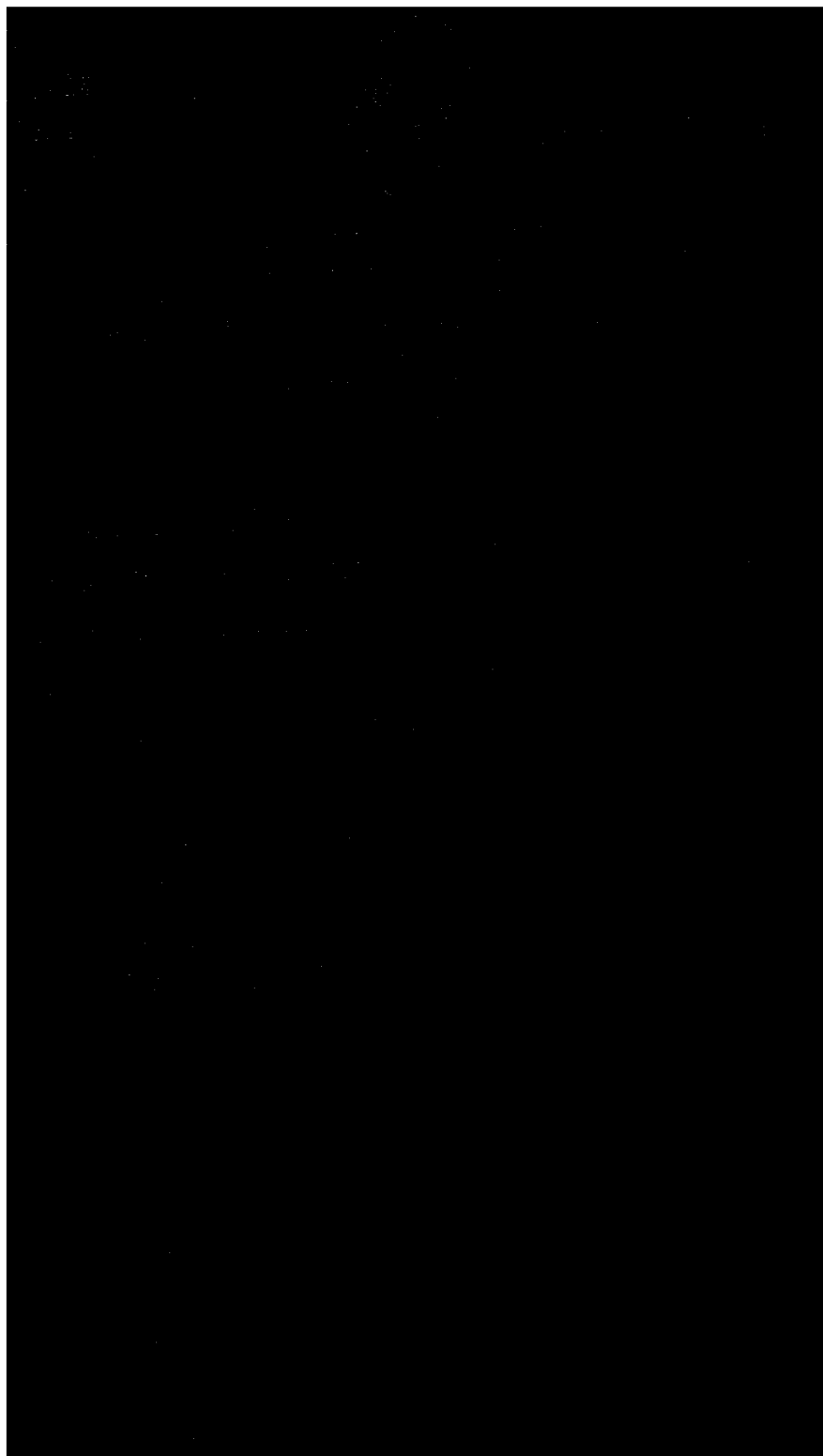

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

*Thirty-sixth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 18th July, 1967.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

T. A. OF MINISTERS

441-

*553 Q.- Sarvasri A Eswara Reddy (Tirupathi), C V K Rao (Kakinada), S Jagannadham (Narasannapeta) - Will hon the Chief Minister be pleased to state

The amounts drawn by various Ministers under travelling allowance during April, 1967 and May, 1967?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) — A statement showing the amounts so far drawn by various Ministers under travelling allowances which include daily allowances during April, 1967 and May, 1967 is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE L. A. Q. No 441 (*553)

STATEMENT SHOWING THE AMOUNTS DRAWN BY VARIOUS
MINISTERS UNDER TRAVELLING ALLOWANCE
DURING APRIL, 1967 AND MAY 67.

Minister in charge	Amounts	
	April	May
1 Chief Minister	1,503-80	767-20
2 Minister (Rev & C S)	792-00	649-70

J. No. 497.

331

3. Minister (Agriculture)	296-25	No claim
4. Minister (Home)	1,287-81 (for April & May)	
5. Minister (P R)	691-30	No claim
6. Minister (Communications)	No travelling allowance has yet been drawn	
7. Minister (Education)	616-60	No claim
8. Minister (I P L.)	617-05	No claim
9. Minister (H & M)	1,803-36	No claim
10. Minister (Industries)	261-98	96-00
11. Minister (M A)	645-51	No claim
12. Minister (Co-operatin)	1,004-09	No claim
13. Minister (Endowments)	711-50	No claim
14. Minister (Irrigation)	1,013-77	No claim
15. Minister (Planning and Law)	Particulars not received	
16. Minister (Prisons)	409-14	No claim
17. Minister (Social Welfare)	626-98	716-04
18. Minister (Excise & Prohibition)	756-08	1,097-36

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరెరెడ్డి :—అధ్యక్ష : పూర్వం ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో రాజగోపాలాచారి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు Travelling Allowance మాడు సంఖ్యలలో వుండేది. 957 వుంది కానీ మన మంత్రులు నెలకు రు. 1000 పై ననే తీసుకుంటున్నారు. అలా తీసుకోవడం బాగా లేదు. ఆ విధంగా తగ్గిస్తారా అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అవసరం అయినప్పుడు పోయివస్తూ వుంటామండి. వెళ్ళి వచ్చినప్పుడు దానికి ఖర్చులు యివ్వ వలసిందే.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష : ఇప్పుడు మొత్తం అంకెలు యిచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏప్రిల్ లో 1,503 రూలు అని Home Minister 1037 రూ. అని H&M 1808 రూలు అని Irrigation 1,000 రూలు అని ఈవిధంగా 1000 రూలు draw చేసినటువంటి వారు ఎక్కడెక్కడకు వెళ్ళారు. దాని details యివ్వగలరా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వేరే తెప్పించమంటే తెప్పించగలను.

శ్రీ జి. శివయ్య (వుట్టూరు) :—కొత్త మంత్రివర్గం ఏర్పడిన తరువాత మంత్రులు అంతా కలిసి తిరుపతి కొండకు వెళ్ళారు. ఆ T.A కూడా కలిసి వుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వుందండి అక్కడకు వెళ్ళినతరువాత కాళ్ళక్రమాలి జరుగుతాయి. తమలాంటి పెద్దలు కలుస్తూవుంటారు వాళ్ళతో మాట్లాడం అది అంతా వుంటుందండీ. .

శ్రీ ఎం వీరరాఘవరావు (పత్తిపాడు) అధ్యక్ష : మే నెలలో 'No claims, అని వ్రాశారు. దానికి కారణం ఏమిటి? మంత్రులు T A draw చేస్తున్నారు కదా? ఏ rate లో చేస్తారు?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — మామూలు రేతేనండి కొత్తగా ఏమీ లేదండీ. No claims అంటే 3 months అని time వుంది May కాబట్టి claim లేదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) — మంత్రులు ప్రయాణం చేస్తున్నారు అన్నారు సంతోషం. ప్రజల కష్ట సుఖాలు తెలుసుకుంటున్నారు. గత ప్రభుత్వంలో కూడా జిల్లాకొక మంత్రిని allot చేసి పని పాటలు చూసుకోమని, 5 వేల రూల లోపు అయితే Collectors తో చెప్పి sanction చేయించేవారు. ఆ పని ఇప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం అవలంబిస్తుందా? జిల్లాకొక మంత్రి అంటే ఇప్పుడు 18 మంది మంత్రులే వున్నారు ఇంకా యిద్దరు కావాలి జిల్లాకొక మంత్రి అంటే చాలదు. వారిద్దరిని తీసుకుని ప్రతి జిల్లాకు ఒక మంత్రిని Tour చేసే లాగాను ప్రజల కష్ట సుఖాలు తెలుసుకునేలాగాను ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇప్పటికి ఆ ఏర్పాట్లు లేవండీ.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) — ప్రస్తుత పొదుపు ఉద్యమం పురస్కరించుకొని మంత్రుల T A లకు 'సీలింగు' పెట్టడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: — సీలింగు లేదండీ. As far as possible tours తగ్గించాలనే.

శ్రీ జి సి వెంకన్న (ఉరవకొండ) — మంత్రులు ఎక్కువగా tours చేయాలనే ప్రజలు అనుకుంటున్నారు వారు tours కు పోయినప్పుడు పెద్ద ఆసాములు, డాక్ మార్కెటీర్లు వాళ్లు వచ్చి కలుసుకోవడం జరుగుతుంది. సామాన్య ప్రజలు కలిసే అవకాశం లేకుండా పోతోంది స్వీకారత్రయం రాకముందు ప్రజలతో కలిసి వుండేవారు. ఇప్పుడుకూడా ఆ పద్ధతిగా చెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేసే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి: — మేము tours చేసేటప్పుడు large section of people ని కలుసుకుంటాము. మంచివారు వుంటారు, చెడ్డవారు వుంటారు. We meet large sections of people-thousands we meet

శ్రీ బి. వీరంజయరావు (మధ్యేశ్వరం): — Economy measure పేరుతో B.D.O. లకు పేమితి వ్రేసివేయబడుతున్న T.A. లు తగ్గించమని circular యిచ్చాడు. అది మంత్రులకు వర్తిస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — వాళ్ళకు instructions యిచ్చామమనోండి. ఇది self restraint

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — గత ఏప్రిల్ మాసంలో పార్లమెంటుకు జరిగిన bye-elections సందర్భంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా వచ్చారు. ఆ T.A. లు కూడా తగ్గించుకున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — Election సందర్భంలో చేసిన tours, private tours గా ఉంటాయి

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) — అధ్యక్షా, మంత్రులు tours చేసినప్పుడు కాసనసభలో వివిధ పద్ధతులకు సంబంధించిన, లేదా administration కు సంబంధించిన నటువంటి complaints పై వాటిల్లో కొన్నింటినై నా విచారించి చర్య తీసుకుంటారా tour సందర్భంలో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — తప్పకుండానండి. Tours సందర్భంలో అక్కడ కలుసుకొనే అధికారులను కలుసుకొని, విషయములు తెలుసుకొని వీలై సంతకరకు చర్యలు తీసుకొనడం జరుగుతుందండి.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి) — మంత్రులు ప్రయాణం చెయ్యడం చాలా అవుననం కొన్ని సందర్భాలలో ప్రాథమిక పాఠశాల పునాదిరాయి వెయ్యడానికో లేక ప్రారంభోత్సవానికో పోవడంవల్ల చాలా యిబ్బంది కనబడుతోంది అవి ఏవైనా తగ్గిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — లేదండి మంత్రులు అయినప్పుడు వారంతట వారే decide చేసుకోవాలి ప్రతి section ను meet కావాలి Foundation నే గానీ opening కానీ పెద్ద కార్యక్రమం కాదండి In that connection we must meet people, know their difficulties and try to explain to them also what the policy of the Government is with regard to those matters. అంతే గానీ వేరే ఏమీ లేదండి సాధ్యమైనంత వరకు చిన్నచిన్న కార్యక్రమాలకు మనం వెళ్ళ వలసిన పని లేదండి. అయినా తమలాంటి వారికి అనుభవం వుంది, తమరుగానీ యితర గౌరవ సభ్యులుగానీ ఇక్కడికి రండి అక్కడికి రండి అని వత్తిడిచేస్తూ వుంటారు. చాలా భాగం తగ్గించామనే చెప్పవచ్చు.

శ్రీ జి. శివయ్య: — Tour programme పంపించడంవల్ల మంత్రులు Officers ను sudden గా check చెయ్యడానికి అవకాశం లేకుండా పోతోంది. నోటీసు యివ్వకుండా inspect చేసి defects ను check up చెయ్యవచ్చునుగా అట్లా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — మంత్రులు పోయి Officers ను check చెయ్యడం అంత మంచి పని కాదండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు): — జిల్లా Headquarters లో ఏదో కొన్ని గంటలు వుండే దాని కంటే district మొత్తం tour చేస్తే బాగుంటుంది అలా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — సాధారణంగా మంత్రి జిల్లాకు వెళ్ళి 2 రోజులు వుండి సంగతులు తెలుసుకొనడం తరువాత యితర ప్రాంతాలకు వెళ్ళడం జరుగుతూ వుంటుందండి.

శ్రీ పి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) : — అధ్యక్షా, మంత్రుల పర్యటన సందర్భంగా జిల్లా అధికారులు నోటీసులు పంపించడం, వాడు మంత్రుల వెళ్ళి

తిరగటం వలన, మంత్రుల బత్తెం కన్నా 10 రెట్లు యెక్కువ అవుతున్నది కనుక మంత్రుల పెంట అధికారులు తిరగకుండా చేస్తే బాగుంటుందేమో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అనవసరంగా ఉద్యోగస్తులందరూ రావలసిన పని లేదు. కాని ఆ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన వారు ఒకరుండడం అవసరం ఎవరైతే నా రిప్రజెంటు చేస్తే, దాని విషయంలో వివరాలు తెలుసుకోవడం అవసరం కనుక యెక్కువ మంది రావవసరం లేదు.

CARS TO MINISTERS

442—

*542 Q — Sarvasri A. Eswara Reddy, K. Rajamallu (Chinnur), D. Satyanarayana (Chevella), Ch. Rajeshwara Rao (Sircilla) — Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) the number of State Trading Corporation-auctioned cars that the Ministers are using at present,

(b) the expenditure for maintenance wear and tear of all the vehicles of the Ministers so far during 1967,

(c) whether the Government propose to buy only Ambassador cars for the use of Ministers as a measure of economy in future,

(d) whether the Government of India have issued any instructions to the State Government to buy in future only Indian made cars and not to buy large sized foreign cars, and

(e) if so, the action taken on the same ?

Sri K. Brahmananda Reddy — (a) Eleven, Sir

(b) Rupees one lakh four thousand six hundred and eighteen and paise forty eight, Sir

(c) Yes, Sir. As far as possible.

(d) Yes, Sir

(e) Government have placed orders for the purchase of four Ambassador Cars

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) — మన మంత్రి వర్గంలో యెంత మంది విదేశీ కార్లను ఉపయోగిస్తున్నారో చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — పదకొండు మంది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు. — పొదు పని చెబుతూ, విదేశీ కార్లను ఉపయోగించడంలో అర్హులైన కనుక మన దేశంలో తయారైన వాటిని ఉపయోగించుటకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — అవి second hand cars. మనకు తక్కువ ధరకు వస్తాయి. ఎంబాసిడర్ కార్లకంటే చాలా తక్కువ ధరకు వస్తాయి. Service లో

గాని, maintenance గాని, resale విషయాలన్నీ చూసి పీటినికోరడం జరుగుతున్నది. ఎంబాసిడర్ కార్లు నడిపేవారు చాలా మంది నెట్టుకుంటున్నామని చెప్పారు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—1967 లో మన ప్రభుత్వం కొన్ని ఇంపాలా కార్లు యెన్ని. వాటికి గాను అయిన ఖర్చు యెంత?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—1967 లో కొన్నవి 4 కార్లు. డబ్బు వివరాలు నా దగ్గరలేవు ఎక్కువేమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాకృష్ణయ్య (నల్లెనగల్లి) :—ఈ variety cars ను వాడుతున్నారు. వాటిని వాడడంవలన status లో తేడావుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Status పెరిగదు. ఇంకా యేదైనావుంటే తగ్గుతుంది.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఈ కార్లవలన మంత్రులకు అంత సుఖంలేదు. రనుక ప్రతివారికి ఆటో విమానం సప్లయచేయిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ముందు రోజులలో యేమీ జరుగుతుందో చెప్పలేను. కాని యిప్పటికి ఆ ఆలోచనలేదు.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—వీహారులో మంత్రులు సైకిళ్లపై సెక్రటేరియట్ కు వెళ్లుతున్నట్లుగా యిక్కడ కూడా అలాంటి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—బుచ్చిరాయుడు గారు యిక్కడికి నడిచివస్తే, తరువాత మేము ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇంపాలా కార్లకు యెక్కువ ఖర్చు అవుతుంది Maintenance కు కూడా యెక్కువ ఖర్చు అవుతుంది మన దేశంలో తయారైన కార్లను వాడడంవలన రాజకీయంగా కూడా చాలా మంచి ప్రభావం వుంటుంది. కనుక యిక్కడ తయారైన వాడడానికి యిక ముందు అయినా ప్రయత్నం చేస్తారా.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇప్పుడున్న వాటిని పోగొట్టడానికి వీలులేదు. వాటి సర్వీసునుబట్టి వాడుతున్నారు వాటిపై మోజువుండడంవలన కాదు.

STRENGTH OF SECRETARIES TO GOVT.

443—

*1350 Q.—Sarvasri K. Rajamallu, R. Mahanada (Darsi)— Will hon. the Chief minister be pleased to state.

(a) what is the present strength of Secretaries, Additional Secretaries, Joint Secretaries Deputy Secretaries in the Secretariat for Government of Andhra Pradesh; and

(b) whether there is any proposal to abolish a few posts of Secretaries under ten per cent cut?

Sri K. Brahmananda Reddy -

(a) 1 Secretaries to Government	..	12
2 Additional/Joint Secretaries to Government	..	14
3. Deputy Secretaries to Government	..	35
4. Assistant Secretaries to Government (including Legislature Department)	..	81

(b) No, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — పొదు వని చెబుతూ అనేక మందిని జాయింట్ సెక్రటరీలు సెక్రటరీలుగా ప్రమోటు చేశారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఏదైనా specific గా అడిగితే చెప్పగలను. సర్వీసులో వున్నటువంటి వారిని, ఏదో కొన్ని సంవత్సరములు సర్వీసు డాటింగ్ వారిని జాయింట్ సెక్రటరీలుగా పేకాము. అంతకు మించి ప్రత్యేకంగా యెవరిని promote చేయడం లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— సాధారణంగా క్రింది తరగతుల వారికి 10% cut అంటున్నారు. వీరిని తగ్గించడం వలన సెక్రటరీలకు work సమృద్ధిగా వుంటుందనడం నాకు అర్థం కావడంలేదు. load ను బట్టివున్న staff ను తగ్గించిన తరువాత Secretary లకు full work load ఎక్కడనుండి వస్తుంది, వారంతా మంచి యెందుకు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — తగ్గినప్పటికీ work suffer కాదు కావలసిన కాగితాలు వస్తాయి. ప్రస్తుతం 12 మంది సెక్రటరీలు వున్నారు. It is not much compared to any other State ఒకరిని తగ్గిస్తే, వారు జాయింట్ సెక్రటరీ గాని అడిషనల్ సెక్రటరీగాని అవుతారు. అలాగే క్రింది వారు డెప్యూటీ సెక్రటరీగా మారగలరు. ఎడ్యుకేషన్ లోగాని, పంచాయితీరాజ్ శాఖలలో కొన్ని Finance శాఖలలో కొన్ని Assistant posts తగ్గించడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — పొదుపు ఉద్యమాన్ని సీరియస్ గా ఆలోచించి నట్లయితే, సెక్రటరీయట్ లో కొన్ని డిప్యూటీ సెక్రటరీ పోస్టులను తగ్గించవలసిన అవసరముంది. జీతాలు మాత్రమే కాకుండా యింకా అనేక ఖర్చులు జరుగుతున్నాయి. పై నాన్సియల్ అడ్వైజరీలు, యితర సిబ్బంది వుండగా వారు ఆపసరమా? ఎందుకు గాను వారిని తగ్గించడం జరగలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— తగ్గించినందువలన వారెక్కడకు పోతారు Financial Adviser' posts తగ్గిస్తే వారు Finance Department కు వస్తారు. ఇదివరకు Agriculture వారు గాని, P. W. D. వారు గాని అందరూ finance లో వుండేవారు పేసర్లు అక్కడకు పోయినప్పుడు, వాటిని చూసి, అవును, కాదాని చెబుతూ వుండేవారు Delay తగ్గించుటకుగాను యిదివరకు Financial Advisers ను పేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (పంతనూతలపాడు) — 14 మంది జాయింట్ సెక్రటరీలు వున్నారు. వారిలో ex-officio Joint Secretaries వున్నారు వారిని తగ్గించి పొదుపు ఉద్యమానికి తోడ్పాటుకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి.—Secretariat, Board of Revenue merge అయినందువలన కొంత మంది ఉద్యోగస్తులు తగ్గుతారు. వీరందరూ ex-officio members గా వుండి work speed up చేస్తారు.

శ్రీ కె గోవిందరావు (అనూపల్లి) —అండర్ సెక్రటరీలు మొలక పుండో. వారు రోజుకు యెన్ని కలెంట్లు చూస్తారో చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఆ వివరాలు off hand గా చెప్పలేను. ప్రశ్నలో ఆ విషయం అడగలేదు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి —శాసనసభ జరుగుతుండగా G. O issue కాకుండా Commerce Secretary appoint అయినాడు అది బొదుపు ఉద్యమానికి విరుద్ధంగా వుంది ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ విషయం తెలుసునా అవి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —నాకు తెలియదనుకొంటే ఎలా? నా దగ్గరకు రాకుండా ఎలాపోతుంది. Export trade కు సంబంధించి ఒక Department, Secretariat లో వుండాలని భావించబడింది.

SMALL SCALE INDUSTRIES

444—

*602 Q—Sri K. Rajamallu — Will the hon Minister for Industries be please to state

(a) whether it is a fact that the progress of small scale industries already established and recently introduced have not been successful so far due to lack of high level technical guidance for the various schemes and inadequate managerial skill;

(b) if so, how the Government is going to improve the methods for the progress of the small scale industries in the State, and

(c) how many of the above industries are actually on running condition and what are they?

The Minister for Industries (Sri B. V. Gurumurthy):— (a) The Industries Department have set up Small Scale Industries units in the State to serve the triple object of training artisans, providing servicing facilities and serving as pilot production units to help other entrepreneurs to develop similar units. While training and servicing centres have served their objectives, the pilot production units have not proved quite successful due to difficulties in recruitment of suitable technical personnel etc

(b) With a view to providing greater flexibility in the running of the pilot production centres some of them have been transferred to the control of the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation. The Corporation after careful study is re-organising these units so as to make them viable and commercially sound.

(c) A statement is laid on the Table of the House

STATEMENT TO BE LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE L. A Q No 444 (* 602)

*List of Departmental Small Scale Industrial Units in
Running Condition*

- 1 Production Centre in Carpentry at Visakapatnam
2. Tile Manufacturing Centre at Pendurthi
3. The General purpose Engineering Workshop, Cuddapah
4. The General Purpose Engineering Workshop, Tadepalligudem
- 5 Unit in the manufacture of Bicycle Spare Parts at Vijayawada
- 6 Saw Mill-cum-Timber Seasoning Plant at Warangal
7. The Tool Room Servicing Workshop at Visakhapatnam
8. The General Engineering Workshop at Warangal
9. The General Engineering Workshop at Samalkot
- 10 The General Engineering Workshop at Nandyal.
11. Furniture Mill-cum-Mechanised Wood Workshop at Industrial Estate, Sanathnagar
- 12 Unit in the manufacture of Radio Spare Parts and Receivers Unit at Industrial Estate, Sanathnagar
13. Unit for the manufacture of Small Gauge and Insulated Copper Wire Unit at Industrial Estate, Sanathnagar
14. Ceramic Service Centre, Industrial Estate, Chandulal Baradari.
- 15 Unit in the manufacture of Scientific Glass Apparatus and Glass Ampules Industrial Estate, Chandulal Baradari
- 16 Laboratory ware and Artware Unit at Industrial Estate, Chandulal Baradari.
- 17 Sheet Metal Workshop at Urvakonda.
18. Stoneware Pipe Factory at Rajahmundry.
19. Production Wing in Carpentry at Srikakulam.
20. Production Wing in Carpentry at Eluru.
- 21 Production Wing in Carpentry at Guntur.
22. Production Wing in Carpentry at Cuddapah.
- 23 Production Wing in Carpentry at Kurnool.
- 24 Production Wing in Carpentry at Nellore
25. Unit for Model Carpentry Workshops at Warangal
- 26 Unit for Model Carpentry Workshops at Mahaboobabad
- 27 Unit for Model Black Smithy Workshop at Warangal
28. Unit for Model Black Smithy Workshop at Khammam.
29. Training-cum-Production Centres in the manufacture of stone-ware and Earthenware products Unit at Ankapally
30. Training-cum-Production Centres in the manufacture of Stone-ware and Earthenware Products Unit at Vijayanagaram.
31. Unit for the Establishment for Ceramic Service Centre at Rajahmundry

- 32 Unit for the manufacture of Low Loss Ceramic Ware for Radio Components at Gudur
- 33 Production Centre in Ceramic Ware at Dronachulam.
- 34 Graphite Crucible Industry at Rajamundry.
- 35 Cottage and Small Scale Industries Research Institute at Vijayawada
- 36 T C P Centre in the manufacture of Enamel Ware
- 37 Production Centre in the manufacture of Pickle Jars and attached to Ceramic Service Centre at Rajamundry.
- 38 Scheme for the manufacture of Steel Trunks at Industrial Estate, Samalkot
- 39 Scheme for the manufacture of Electric casing, Cartwheels, Photoframes, Furniture etc., Kakinada
- 40 Scheme for the manufacture of Locks at Thadukupet.
- 41 Production Centre in General Engineering at Musheerabad
- 42 Mobile Blacksmithy Demonstration Van
- 43 Quality Marking Centre in Ceramics at Rajamundry
- 44 Production Centre for Moulders at Vijayawada.

NOTE - The units No 1 to 18 are functioning under the control of the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd, From 1-7-1962. In addition to them six Raw Material Servicing Centres at Hyderabad, Vijayawada, Visakhapatnam, Samalkot, Warangal and Cuddapah were also transferred to the Corporation from 1-7-1962

శ్రీ కె. గోవిందరావు — చిన్న తరహా పరిశ్రమలకు loans యివ్వాలనే విషయంలో యితీవల సంతకాలు తీసుకొని వెళ్ళారు Pass చేశామని చెప్పారు మెషినరీ యిచ్చిన ప్రకారం loans యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — అవి loans కావు. Hire purchase పద్ధతిపై యంత్రాలనిచ్చే పథకమది దాని క్రింద 5% కోట్ల రూపాయలు approved for acceptance అనే పదాన్ని వారు వాడారు. అక్కడకు వెళ్ళిన తరువాత కోటి రూపాయలవరకు accept చేపి పంపించారు

LOAN BY L I C FOR SATELLITE TOWNSHIP

445—

* 648 Q — Sri Ch. Rajeswara Rao — Will the hon. Minister or Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the State Government have addressed the Life Insurance Corporation of India for funds for the development of satellite township at Kukatpalli and for the construction of multi-storied building at Mukramjahu road; and

(b) if so, what are the details of the proposals submitted by the Housing Board in this regard ?

The Minister for Municipal Administration (Sri N Chanchurama Naidu).

(a) The requirements of Life Insurance Corporation funds during 1964-65 for implementing the various housing schemes in this State including the funds required for the development of Satellite township at Kukatpally and for the construction of multi-storeyed buildings at Mukharamjahi Road were intimated to the Government of India in July 1964.

(b) A statement furnishing details of the two Schemes is placed on the Table of the House

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE-ANSWER TO CLAUSE (B) OF THE L A Q No 445 (* 648)]
Satellite township at Kukatpalli

The Housing Board has notified about 4,700 acres of land at Kukatpally with a view to build a satellite township at Kukatpally for relieving shortage of housing accommodation in the twin cities. Out of this, an area of about 436 acres was released in favour of the Indian Detonators Ltd for establishing an explosive factory. Out of the remaining area which is being acquired by the Board, the Government of India want an area of about 1,000 acres for the construction of offices and residential quarters for their staff. The actual number of houses to be constructed and the total cost of the scheme will be known after the lands are acquired and plans and estimates are prepared. The Government have authorised the Special Deputy Collector, Land Acquisition, Andhra Pradesh Housing Board, to exercise the powers of Collector under the Land Acquisition Act, 1894 for acquiring the lands. The Land Acquisition proceedings are under progress. On a Writ Petition filed by one of the owners of the lands at Kukatpally, the High Court of Andhra Pradesh held section 40-B of the Andhra Pradesh Housing Board Act, 1956, relating to the payment of the compensation, as unconstitutional. Therefore the Housing Board has been requested to pay compensation for the lands as under the Land Acquisition Act, 1894.

Construction of Multi-Storeyed Buildings at Mukharam Jahi Road

The Andhra Pradesh Board has taken up the construction of multi storeyed buildings at Mukharamjahi Road which will be a composite project comprising residential plots for persons belonging to the Low Income and Middle Income Groups and offices and shops on the lands which have been transferred to the Housing Board by the Government. The Scheme will also help in solving the problem of residential accommodation and the problem of finding accommodation for the various offices and shops. At present two blocks have been taken up for construction as indicated below.

1 Office Block (Seven Storeyed)

2 Shops, residential flats (7 storyed) (8 shops and 24 flats)

Both the blocks taken up are over pile foundations and of RCC framed structure. A loan of Rs 5.00 lakhs was sanctioned by the Government in March 1965 for expenditure on this project.

The Housing Board has sanctioned Rs 17.10 lakhs and Rs 11.40 lakhs for office block and shops and residential flats respectively. So far as the office block is concerned, the superstructure work is completed as per agreement. As regards shops and residential flats,

the pile cap plinth beam work is in progress. After the completion of piling work the superstructure will be commenced. The total expenditure incurred on the Scheme so far is Rs. 2 68 lakhs.

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — Housing Board Act ప్రకారం యిచ్చిన compensation unconstitutional, ultra vires అని High court వారు చెప్పించి యిచ్చిన statement తో చెప్పారు. అది యే సెక్షన్ ప్రకారం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు — Section 46 (B) ప్రకారం. సరైన compensation యివ్వాలని హైకోర్టువారు తీర్పు యిచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇది యెవరి ఆస్తి అయితే మొదట కోపరేటివ్ వారు తీసుకొన్నారు వారికి compensation యిచ్చారు. వారికి మళ్ళీ యొక్కవ compensation యిప్పించాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అలా కొన్ని కుటుంబాలకు యివ్వడం జరిగితే ప్రభుత్వానికి నష్టం కాదా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు — అలాంటి ప్రయత్నాలు జరిగడంలేదు. High court తీర్పుప్రకారం compensation యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — కూకట్ పల్లిలో సైటిలైట్ బఫన్ షిప్ హౌస్ కు 1,700 ఎకరాల భూమిని ఎక్స్ యిర్ చేయాలని చెప్పారు. ఇందులో 436 ఎకరాలు ఇండియన్ డెటేన్ టర్స్ కు యిచ్చారు సైటిలైట్ బఫన్ షిప్ పేరు వాగానే మరి ఈ ప్రయోజనం కంపెనీకి యెందుకు యివ్వవలసి వచ్చింది. కనుక అది యెవరికి సేటిలైట్ అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు. — Capital city Hyderabad కు అక్కడ హాల్లీ ఒక పట్టణంగా తయారుచేసి వారికి యివ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — 1,000 ఎకరాలు స్వాధీనం చేసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు దానికి యెంతమంది పట్టాదారులో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు — ఆ వివరాలు యిప్పుడు నావద్ద లేవు.

PROTECTION OF PAY TO RETRENCHED EMPLOYEES OF JAGIRDARY DEBT SETTLEMENT BOARD

446—

* 1376 Q — Sri Ch. Rajeshwara Rao. — Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Revenue Department has issued a Memo No 1894-LI/62/9, dated 30-11-1963 giving protection to pay and allowances leave etc., to the personnel who are absorbed in other departments consequent on the abolition of the Jagirdary Debt Settlement Board

(b) whether it is also a fact that the Finance Department has issued another G. O. No. 115, D/30-3-1964 fixing the pay of the absorbed personnel of the minimum of the pay scale of the post in which

they were absorbed contrary to the Revenue Dept Memo. referred to above and if so, the reasons therefor,

(c) whether it is a fact that some of the personnel who are absorbed in other Departments were given the protection for pay as laid down in Revenue Department Memorandum, and

(d) the reasons for not giving the same protection for the personnel absorbed in the Local Funds Audit Department ?

SRI K. BRAHMANANDA REDDY .—(a) Yes, Sir

(b) This is not altogether correct as their pay was fixed at the minimum of the time scale of the post in which they were absorbed actually plus grade increments counting the length of their service in an identical or higher grade.

(c) The information is required to be gathered from various Departments wherever the personnel in question were absorbed

(d) The reasons are that as there is no provision in the T & A subordinate service Rules for appointment by transfer to the posts, the appointment of the persons was treated as direct recruitment and yet on their absorption, as a matter of concession, the benefit of fixation of pay extended to retrenched employees on their absorption as stated at (b) above was given to them

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — “Not exactly correct” అన్నారు. వారి సమాధానంబూడా not exactly correct గా తోస్తున్నది జాగీర్దార్ డెప్యూ సెటిల్ మెంట్ బోర్డు ఉద్దేశం అయిన తరువాత ఉద్యోగులను యితరశాఖలలో absorb చేసుకొన్నారు. కాని Finance Department G O ప్రకారం వారికి ఫేర్ ట్రైట్ ఇవ్వడంలేదు. అలా లోకల్ ఫండు ఆడిట్ లో జరుగుతున్నది అది కేవలం అన్యాయంకాదా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఆ ప్రశ్న యందులో లేదు ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిన వెంటనే చర్యలు తీసుకొని సర్దుబాటు చేయగలదు. But if he feels like that, he can write to us and we will examine it

DRAFT CODE FOR LEGISLATORS & OFFICERS

447—

* 979 Q.—SRI C. V K Rao :—Will hon the Chief Minister be pleased to state :

whether the Government have received the draft code regulating the relationship between Legislators and Government Officers from Government of India, Ministry of Home Affairs ?

SRI K. BRAHMANANDA REDDY .— The answer is in the negative.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — ఒక నెలక్రిందట శాసనసభ్యుల, ఉద్యోగులమధ్య వుండవలసిన సంబంధాల విషయంలో ఒక కోడ్ తయారై నట్లుగా పత్రికలలో వచ్చింది. ఉండవలసిన సంబంధాలను గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించలేదా; లేనిచో ఒక్క రూలింగుపార్టీకే దానిని తయారుచేశారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — కేంద్రప్రభుత్వంవారు tentative గా ఏయారు చేస్తున్నామని చెప్పారు. మా అభిప్రాయం కొరకు దానిని పంపించారు. మా అభిప్రాయం వెళ్ళినతరువాత ఆ కోడ్ తయారుచేస్తామని వారు అన్నారు.

Sri P. Subbaiah (Yerragondipalem):— Is there any Code now existing in Andhra Pradesh for regulating the legislators and officers?

Sri K. Brahmananda Reddy — There are instructions, but no Code. There are already instructions in the State Government officers dealing with the members of Parliament or State Legislators, issued in G O Ms No 1293 dated 22-8-1958. These instructions were reiterated in D O letter dated 16-4-1965 and again in Memorandum dated 3-5-1967.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— ఈ Code సంగతి అట్లా ఉంటేనేగాని ఈ legislators వ్రాసినటువంటి ఉత్తరాలకు “Recommend” అని reply పంపడమిదోండి. ఆ తరువాత ఏదైనా పని జరిగి ఉంటే, negative గాని positive గాని, ఇదిగో మీ ఉత్తరానికి సంబంధించి ఫలానా పని జరిపినాము అనేటటువంటి reply పచ్చేటట్లుగా ఏదైనా instructions పంపిస్తారా? ఎందుకంటే, Received your letter అని తప్ప ఏమీ information అందడం లేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — లేదండి. గౌరవసభ్యులు అనేక విషయాలపైన వ్రాస్తారు. Services matters ఉద్యోగస్తులను గురించిగాని Projects గురించి, schemes గురించి వీటన్నింటిని గురించి వ్రాస్తూ ఉంటారు. మరి సాధ్యమైనంతవరకు మొట్టమొదట “Received” అని చెప్పడమే కాకుండా తరువాత మినిష్టరుగారికి తోచినప్పుడు, అదంతా examine అయిపోయి, final report లోకి వచ్చినతరువాత కూడా వారికి ఉత్తరాలు వ్రాయడం జరుగుతూ ఉంటుంది. But with regard to some matters relating to services etc, it is very difficult to reply in the sense. ఏదో వారికి promotion రాలేదు. వీరికి promotion రాలేదు, వారికి ఇది జరిగింది వీరికి అది జరిగింది అన్నప్పుడు, లేకపోతే, వారికి ఇది చేయవలెను, వీరికి ఇట్లా చేయవలసింది అన్నప్పుడు, అటువంటివాటికి దావు. నరే projects కు సంబంధించి, schemes కు సంబంధించి, ఏదైనా గౌరవ సభ్యులు వ్రాసినప్పుడు, సాధ్యమైనంత వరకు ప్రత్యుత్తరాలు వస్తాయి—after it is examined.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) — గౌరవసభ్యులు నుంచి services లో ప్రత్యేకంగా promotions గురించి, ఉత్తరువులు వస్తున్నాయని ఘోషమంటున్నారు. పెరి విచ్చారు. మరి అటువంటి ఉత్తరువులు ఎవరెవరు వ్రాశారో ఆ వివరాలు Table మీద పెట్టతారా? అటువంటి విషయాలమీద ప్రభుత్వము ఏమిచర్య తీసుకొంటున్నది. ఏదైనా complaint ఉంటే, services కు సంబంధించి, వారు చేస్తున్నటువంటి దైనందిన కార్యక్రమాలలో ఏమైనా complaints ఉంటే, దృష్టికి తెస్తున్నారా? లేకపోతే వారు వ్యక్తిగతంగా promotions గురించి ఏమైనా వ్రాస్తూ ఉన్నారా అనే సంగతి వెలవిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వ్రాస్తూ ఉంటారంటే general గా ఇప్పుడు promotions గురించి వ్రాస్తూఉంటారు. ఒక్కొక్క class గురించి వ్రాస్తూఉంటారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అది ఎవరు వ్రాస్తున్నారు అనేది స్పష్టపరిస్తే మంచిది ఎందుకంటే దీనివల్ల ఏదో ప్రతిపక్షము సభ్యులు ఏదో అధికారులయొక్క promotions గురించి అశ్రయిస్తున్నారనే భావానికి అవకాశం ఇస్తుంది, కాబట్టి అది స్పష్టపరచడం మంచిదని.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఈ ఉత్తరువులన్నీనేను collect చేయలేనంటి. కాని అందరూ వ్రాస్తూ ఉంటారు, అన్ని విషయాలను గురించి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అందరు అన్నమాట అసలు ఇప్పుడు ఉన్న fact కుకూడా వ్యతిరేకము. అందరు అంటే, మొత్తము ఈ 287 మంది వెనుక ఉన్నటువంటి 300 మంది వ్రాసి ఉన్నట్లుగా అర్థం ఇచ్చేటట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. అందరు అంటే నేను కూడా వెనుకటి శాసనసభలో ఉన్నాను కాబట్టి, నానుంచి ఎదైనా ఉత్తరము వచ్చిందేమో చెప్పగలరా ముఖ్యమంత్రిగారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను ఇప్పుడు ఎట్లా చెప్పగలనంటి. వస్తే వచ్చి ఉండవచ్చు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వచ్చి ఉండవచ్చు అనే మాట ఇది చాలా అనందర్పమైన మాటంటి, వచ్చి ఉండవచ్చు అన్న మాట అది ఏమిటన్న మాట అది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వచ్చి ఉండవచ్చు, రాకపోయి ఉండవచ్చు మీరు specific గా question పేయండి నేను సమాధానము తెప్పిస్తాను, ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాశారో నాకు, లేకపోతే ఉద్యోగస్తులకు ఎన్ని వ్రాశారో తెప్పించిపెడతాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అసలు మీరు యీనాడు యీ సభాస్థలిలో ప్రత్యేకముగా ఉద్యోగస్తుల విషయంలో వ్రాస్తున్నారు ఆని స్పష్టంగా చెప్పారు కాబట్టి, ఎవరెవరు వ్రాశారో ఆ వివరాలు బయటపెట్టవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారిదే ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు కాబట్టి దానికి సంబంధించిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారిదే.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇప్పుడు అది అనవసరమనుకొంటాను. మీరు అట్లా పెట్టమని చెప్పితే, ఎవరెవరు వ్రాశారో చెప్పతాను అనుకోండి. దానికి కాదు. ఉన్నటువంటి విషయం ఏమిటంటే, general గా ఏదో ప్రత్యేకంగా ఒకరి మీద అభిమానం ఉంటే ఇప్పుడు వ్రాసినాను అనుకోడానికి ఏమి ఉన్నది. అంతేకాదు, ఇప్పుడు వారు రాజేశ్వరరావుగారి previous question లో కూడా వచ్చింది, ఏదో Department లో వాళ్ళకు ఏదో అన్యాయం జరిగిందని, అట్లాగా వ్రాస్తూఉండవచ్చు. లేకపోతే promotions ఎక్కడైనా రావలసినటువారికి రాలేదు అనేటటువంటి భావము కలిగితే వ్రాయవచ్చు. ఇటువంటివన్నీ చాలా ఉంటూ ఉంటాయి. అంటే ప్రతి ఒక్కరూ 287 మంది వ్రాశారని కాదు. General గా చాలామంది వ్రాసి ఉంటాడని మనవిచేశాను. కావాలంటే మళ్ళీ మన ఆసెంబ్లీ తయారయ్యేటప్పటికట్లా, ఎవరెవరు దేనిని గురించి ఉత్తరము వ్రాశారో, తీసుకువచ్చి పెట్టమంటే పెడతాను.

Mr. Speaker—I do not think it is proper also. Correspondence is supposed to be confidential

శ్రీ జి లచ్చన్న:—ఈ కాసనసభా స్థలంలో ఎప్పుడైతే ఈ మాట వచ్చిందో అది ఇంకా రహస్యమని చెప్పేదానికి ఆస్కారం ఉండదేమోనని నా మనని.

మిస్టర్ స్పీకర్:—కేవలం ప్రతిపక్షాల వారే వ్రాస్తూ ఉన్నారని వారు చెప్పలేదు. అన్ని పక్షాలకు చెందినవారు, అంతమంది సభ్యులు, చాలామంది వ్రాస్తూ ఉంటారు అని చెప్పారు కాని మీరు మాత్రమే వ్రాస్తూ ఉంటారని, వారి పార్టీకి చెందినవారు వ్రాయడం లేదని చెప్పలేదు. Members of all parties అందరూ అన్నవప్పుడు, అన్ని పార్టీలకు చెందినవారు అన్నారు గాని కేవలం ప్రతిపక్షాలవారే వ్రాస్తూ ఉంటారని వారి పార్టీకి చెందినవారు వ్రాయడం లేదని చెప్పలేదు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అధ్యక్ష, నేను వాళ్లు వ్రాసినారని ఇప్పుడేమీ తప్పుపట్టలేదంటే. సాధారణంగా వారి దృష్టికి ఏదైనా వచ్చినప్పుడు, ఒక అన్వయం జరుగుతుందనో లేక ఒక ఆలస్యం జరుగుతుందనో లేక యింకేదో జరిగినప్పుడు వ్రాస్తూ ఉంటారు. మాకు చెప్పతూ ఉంటారు oral గా కూడా. దీనివల్ల పెద్ద కష్టం వస్తుంది. ఇట్లయితే, ఇక oral గా చెప్పడానికి కూడా మాకు అవకాశం లేదు All right, reduce it to writing అని అనాలి. Point ఏమిటంటే, after all they are the representatives of the people, Sir. Several people come and represent about various things Schemes గురించి చెప్పతారు, Electricity గురించి చెప్పతారు, Minor Irrigation, Services గురించి, అన్వయాలను, అక్రమాలను గురించి ఇటువంటివి ఎన్నో వస్తూ ఉంటాయి. అవి వారి దృష్టికి వచ్చినప్పుడు వ్రాస్తూ ఉంటారు నేను అది తప్పు అనడంలేదు. After all ఒక్కొక్క చోట అన్వయం జరిగి ఉండవచ్చు అది వారికి అన్వయమని తోచినప్పుడు, వారు దానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావచ్చు. అందులో తప్పేమి ఉన్నది? అట్లా తీసుకువచ్చినప్పుడు, అక్కడ కూడా కొన్ని అన్వయాలు జరిగినప్పుడు, correct చేయడానికికూడా అవకాశం ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—నాగిరెడ్డిగారు చెప్పేదేమిటంటే, ఉత్తరములు acknowledge చేస్తున్నారు గాని subsequent గా ఏమి action తీసుకొన్నారో అది తెల్పడం లేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—నేను అందుకనే దానికి సమాధానం చెప్పింది. సాధారణంగా acknowledgement మాత్రమే కాకుండా final shape కు వచ్చిన తరువాత, వ్రాయడం సహజమే కాని కొన్నిసార్లు, services వగైరాలకు సంబంధించినట్లుంటే వాటికి సమాధానాలు వ్రాయడం అసంభవం. schemes మొదలైన general గా ఉన్న విషయాలకు సమాధానాలు వ్రాయవచ్చు. అట్లా వ్రాస్తూనే ఉన్నాము చాలవరకు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—Instructions ఏదో ఉన్నాయని చెప్పారు. అలాంటి సమస్యనుగూర్చి instructions వదిలారు. దాని లోపేమీ మెంబర్లకు ఉన్నాయి కాని will serve as a guidance.

Mr Speaker :—Copies of the G O.s may be Circulated to the Members.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మూడు G O. లు 58, 65 & 67 House ముందు పెడతామండి.

Sri G. Sivayya :—Not only G. O. s but also Memos

Mr. Speaker :—G O s as well as Memos. will be communicated.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు తయారుచేసినటువంటి code విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు ఇచ్చినటువంటి మావనలను, అందులో ముఖ్యమైనటువంటి అంశాలను ఏమైనా చెప్పగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇంకా చూడలేదంటే మా remarks అవి confidential అనుకొంటే, అవిపోయినతరువాత tentative draft ను Government of India వారు తయారుచేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు నాగిరెడ్డిగారు చెప్పితూ ఉత్తరాలు వ్రాస్తే వాటిని acknowledge మాత్రం చేస్తారు. తరువాత దానిని గురించి ఏమీ వ్రాయడం లేదని అన్నారు కాని నా experience లో అసలు acknowledgment కూడా రావడం లేదు, ఏమీ రావడం లేదు రెండవది. మంత్రిగారికి మేము ఉత్తరము వ్రాస్తే, వ్రాసిన 6 నెలలకో, 7 నెలలకో కలెక్టర్ తాపీల్దార్ మాకు జవాబు వ్రాస్తాడు. మేము మంత్రిగారికి ఉత్తరము వ్రాసినప్పుడు, దానికి జవాబు మళ్ళీ మంత్రిగారి నుండి తెప్పించుకొంటే బాగుంటుంది గాని శాసనసభ్యులైనందుకు, ఎవరినో వ్రాయమని చెప్పడమెందుకు. ఆ మాత్రం courtesy మాపించమని కోరుతున్నాను.

Sri K Brahmananda Reddy :—As soon as Members write on any particular matter, it is being acknowledged by the Minister I do so, and I think my friends will do the same.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఈ పత్రికలలో ఒకవిధంగా వడింది దానికి మేము సరిగా అర్థం చేసుకొనుటకు draft code copy —మెంబర్స్కు సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—దానిమీద మా అభిప్రాయాలు అడిగారు. మా అభిప్రాయాలు పంపిన తరువాత draft code తయారుచేస్తారు.

PRIVATE INDUSTRIAL ESTATE AT PALKOL

448—

* 652 Q —Sri R. Satyanarayana Raju (Narasapur) :—Will the hon Minister for Industries be pleased to state

(a) whether a private Industrial Estate is being established at Palkol ;

(b) if so, the expenditure incurred towards it in the year 1966-67; and

(c) the stage at which it now stands?

Sri B V Gurumurthy —(a) Yes Sir.

(b) An expenditure of Rs. 59,828-36 was incurred during 1966-67

(c) Administrative buildings, watch and ward buildings, roads, water supply and land scaping have been completed in all respects 28 factory plots have been developed on the Andhra Pradesh Industrial Estate, Palakol

శ్రీ ఆర్. నక్కనారాయణరాజు :—1967-68 లో పారిశ్రామిక వాడలకు ఎంతసొమ్ము కేటాయించారు? ఏ ఏ పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులు తయారుచేయటానికి నిర్ణయించుకున్నారు ?

Sri B V Gurumurthy :—14 Industrialists have paid the earnest money deposits Out of them 10 submitted detailed schemes and 8 were allotted their own industries The rest 6 of them are being processed by the Zilla Parishad and as soon as that is done the other 6 will also be allotted I have got the list of 8 names with the line of manufacture

- 1 Sri K V S S Sambhu Prasad—B 1 Straw Boards
- 2 Sri K S N Gupta—E 1 Hosiery items
- 3 Sri Siddani Koteswara Rao — E 2 Polithin sheets & buttons
- 4 Sri Alluri Tirupathi Raju—E 3 Steel trunks
- 5 Sri Kandula Appa Rao—C 2 Polithin Packing material
- 6 Sri Adikari Satyanarayana—F 1 Perfumary
- 7 Sri Kandula Krishna Murthy—C 1 Bolts & nuts
- 8 Sri Cholliseti Somaraju—C 3 Cattle feeds.

Mr Speaker — What is the amount proposed during the current year?

Sri B V Gurumurthy :— By the end of 31-3-1966, an amount of Rs 1,24,556-25 P was spent towards civil works.

శ్రీ టి. జి ఎల్ తిమ్మయ్య (ఆదోని) — మన పేటలో Industrial Estates ప్రైవేటుకి ఎన్ని ఉన్నవి; గవర్నమెంటుకి ఎన్ని ఉన్నవి ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — గవర్నమెంటువి 18, ప్రైవేటువి 14.

PENSION TO MUNICIPAL STAFF

449—

*58-(N) Q —Sri M Venkatnarayana (Eluru) :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the examination of the scheme for providing Pension to municipal staff also (stated to be under consideration of the Government) has been completed,

(b) if so, when it will be implemented, and

(c) if not, the reasons therefor?

SRI N Chenchurama Naidu :—(a) Yes

(b) Orders have since been issued extending the pensionary benefits to non-teaching municipal employees from 1-4-1967

(c) Does not arise

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ :—మునిసిపల్ ఎంపాయిన్స్ కు పెన్షన్ స్కీము 1-4-67 నుంచి వర్తింపజేసినందుకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదములు ఆయితే ఇది 61 సం॥ లగాయకు తెలంగాణాలో అమలు జరుపబడుతుంది ఆంధ్రప్రాంతానికి సంబంధించి 1-4-67 నుంచి యిచ్చుటకు నిర్ణయించినప్పుడు అది 1-4-67 నుంచి రిటైర్ అయినవారికే చెందుతుందా? అంతకుముందు రిటైర్ అయినవారికి కూడ చెందాలని అభ్యర్థిస్తున్నాను అందుకు ప్రభుత్వం ఆ సహాయం చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—1-4-67 నుంచి అని ఆర్డరు ఇవ్వూ చేశారు.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి. —ఇంతకుముందు జిల్లా పరిషత్తులు సమితులకు సంబంధించిన ఎంపాయిన్స్ కు 1-4-61 నుంచి యిది వర్తిస్తుందని ఒక ఆర్డర్ ఉన్నది అట్లాగే మ్యునిసిపల్ ఎంపాయిన్స్ కు సంబంధించి యంతవరకు ఆర్డరుచాక పోవడం అన్యాయం. ఇప్పుడు ఆ ఆర్డరు ఇవ్వూ చేస్తూ 1-4-67 నుంచి ఇంప్లిమెంటు చేస్తాము గాని 61 నుంచి ఇంప్లిమెంటు చేయము అని నిర్ణయించడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—అర్థికంగా మ్యునిసిపాలిటీ పే పెన్షన్ స్కీము జరిపాయి గవర్నమెంటుకు అర్థికంగా వసతి లేదు పెన్షన్ స్కీము మ్యునిసిపాలిటీస్ వారు భరిస్తున్నారు. కొన్ని మ్యునిసిపాలిటీస్ యిది పెట్టాలని. కొన్ని పెట్టలేమని వ్రాశారు. అదంతా ఆలోచించి 1-4-67 నుంచి యివ్వడానికి వీలవుతుందని పెట్టాము

శ్రీ జి. లచ్చన్న. —Local Administration కు సంబంధించినంతవరకు జిల్లా పరిషత్తులు పంచాయితీ సమితులు కూడ మ్యునిసిపాలిటీస్ కేటగరిలోకి వస్తాయి. అయినప్పుడు ఒక వింగ్ కు 1-4-61 నుంచి తేవడం, మరొక వింగ్ కు 1-4-67 నుంచి తెస్తామనడంలో పాక్షికదృష్టి కనబడుతోంది అది ప్రభుత్వం మరొకసారి పునరాలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—మ్యునిసిపాలిటీస్ కు అర్థిక పరిస్థితి చాలా క్లిష్టముగా ఉన్నది; భరించడానికి వసరు లేదు. గవర్నమెంటుకు కూడ సహాయం చేసే పరిస్థితి లేదు.

SEWAGE FARM IN TIRUPATHI

450—

*554 Q.—SRI A Eswara Reddy.—Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Sewage Farm in Tirupati in Chittoor district is auctioned annually,

(b) if so, the dates of auction since 1964 to date and the names of auctioneers,

(c) whether it is a fact that vegetables are being grown in the Sewage Farm at Tirupati in Chittoor district, and

(d) if so, whether the Government is taking immediate steps to stop it since most of the people are getting diseases by eating such vegetables?

Sri N Chenchurama Naidu —(a) Yes, Sir,

(b) Date of auction	Name of auctioneer.
22-6-64	Sri V. Muni Reddy.
21-6-65	Sri V Muni Reddy
22-6-66	Sri V Muni Reddy
1-7-67	Sri V Muni Reddy

(c) Much of the land is under Ragi crop and Avisa trees. In a part of the land leaf vegetables are sown recently and they are said to be required for feeding the cattle

(b) The Municipal Health Officer has been asked by the Secretary of the Municipality to see that the leaf vegetables are not put to sale in the market.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—వేలము వేస్తారని మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం ఆ big amount ఎంత అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు sewage farm లో వెజిటబుల్స్ పెంచి స్థానిక మార్కెటులో అమ్ముతున్నారు. దానివల్ల బోదకాలు తదితర జబ్బులు వస్తున్నాయి అందుకు ప్రత్యామ్నాయంగా గిరీగ్రాస్ పెంచి పశువుల మేతకు సప్లయ చేయకూడదా? అవిధంగా instructions ఇస్తారా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—Health Officers కు instructions ఇచ్చాము — మార్కెట్ లో అమ్మవద్దని.

1964-65	రూ. 14,500
1965-66	రూ. 12,800
1966-67	రూ. 11,200 లు వచ్చింది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—రాను రాను అదాయం తగ్గుతోంది. వేలంపాటలో ప్రతిసంవత్సరం ఒక్కరికే — ఆ మునిరెడ్డిగారికే రావడం ఎందుకు జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—ప్రతి సంవత్సరం ఆయనే highest bidder.

శ్రీ టి. జి.ఎల్. తిమ్మయ్య :—Sewage Farm అంటే అర్థం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు — Farm develop చేసి improve చేయడానికి town లోని wastage తీసుకుపోయి అగ్రికల్చరల్ కార్యక్రమం చేయడానికి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆ వెజిటబుల్స్ మార్కెటులో అమ్మవద్దని instructions ఇచ్చామన్నారు ఆ వెజిటబుల్స్ రోగానికి కారణం అయినందువల్ల వాటిని అక్కడ పెంచకూడదనే direction ఇవ్వడం మంచిది, అది అలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు — కొద్ది విస్తీర్ణములో పెంచుతారు ; అవి ప్రజలకు ఇవ్వడం లేదు. పశువులకు leafy vegetables ఇస్తున్నారు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి అక్కడ Farm లో పాట మునిరెడ్డిగారికే కొట్టివేసినట్లు కనబడుతోంది. ఆ auction ప్రతి సంవత్సరం 'పాడటానికి' ఎంతమంది participate చేశారు మునిరెడ్డిగారు మ్యూనిసిపల్ చైర్మన్ కు బంధువా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు — అదిలేదు. నాకు తెలియదు.
The list of auctioners :

- 1 Sri Y. Venkata Subba Reddy
2. Sri V. Muni Reddy.

The date of auction 20-6-1964, 22-6-1964 The sale knocked down in favour of Shri V Muni Reddy for Rs 14,060.
1965-66. List of auctioners:

Shri Y. Venkata Subba Reddy.
Shri K. Nagaiiah
Shri V. Venkata Ramana Rao

Mr. Speaker :—All that is not necessary.

శ్రీ జి. శివయ్య — ఆ బిడ్డర్స్ ఒకే గ్రూపుకు చెందినవారని తెలుసా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు .— బిడ్డర్స్ కు గ్రూపు ఏమి ఉన్నది ?

INVESTMENT BY R T. C.

451—

*405 Q.—Sri T C Rajan (Palamaner).—Will hon. the Chief Minister be pleased to state.

(a) what is the total amount invested by the Road Transport Corporation, and

(b) the profit gained or loss sustained by the Corporation during the years 1964-65, 1965-66 and 1966-67 ?

Sri K. Brahmananda Reddy —(a) The total amount invested by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation is Rs. 14,20,38,536 including assets taken over in 1958 from Road Transport Department.

(b) The net profits are .

1964-65	—	Rs. 8,38,607
1965-66	—	Rs 35,92,496

before making necessary provision for income-tax and reserve, the accounts have not yet been closed for the year 1966-67

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—ఇన్వెస్టిమెంట్ పైన లాభాలు వచ్చినట్లు చెప్పారు. వడ్డీ పర్సంటేజ్ ఎంత వుంటుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లెక్కయింది.

Mr Speaker —That is a question of calculation.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—వీటియొక్క లాభాలను పెంచడానికి యూనియన్ రోగడ డిపోజిట్స్ అనేది తీసేస్తే 20 లక్షలు మిగులుతుందనే సూచన ఇచ్చింది కదా. దానిగురించి ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆలోచిస్తున్నదా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—I have no information on that, Sir. He can put separate question.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—రోడ్ ట్రాన్స్పోర్టు కార్పొరేషన్ పూర్వపు హైదరాబాదు స్టేటు విభజన జరిగిన తరువాత తెలంగాణా వాటా ఎంతో చెప్పగలరా ?

Sri K. Brahmananda Reddy —Separate question, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇన్ కమ్ టాక్స్ ఎంత పే చేస్తున్నారు ? క్రిందటిసారి బడ్జెటులో 80 లక్షల రూపాయల లాభం వస్తుందని చెప్పారు. వర్క్ ఔట్ డిస్కంట్ వచ్చేటప్పటికి 15 లక్షల లాభం అన్నారు. ఈ రెంటికి తేడా ఎందుకు వచ్చింది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇన్ కమ్ టాక్స్ ఎంత పే చేస్తున్నారనే దానికి, రాజేశ్వరరావుగారు అడిగినదానికి సెపరేట్ క్వశ్చన్ అడగమనండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లేట్స్టాగా ఇవ్వలేకపోయినా ప్రాఫిట్ అడిగినప్పుడు ఇన్ కమ్ టాక్స్ కాకుండా అని చెప్పారు. అటువంటప్పుడు ఇన్ కమ్ టాక్స్ ఎంతో చెప్పవచ్చా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ పిగర్స్ వుంటే ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లేవండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—సగం ఇస్తే ఎలాగండి ? వీళ్లది కాదు తప్పంతా. వాళ్లు దాచిపెడుతున్నారు.

EXTENSION OF NATIONALISATION OF ROAD TRANSPORT TO EAST GODAVARI

452—

శ్రీ C. V. K. Rao :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state.

Whether the scheme of nationalisation of bus transport be extended to East Godavari district and if so, when and if not, the reasons for the same?

Sri K. Brahmananda Reddy —The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation does not propose to extend nationalisation of road transport services to the entire East Godavari District as it proposes to take up route-wise nationalisation and not district-wise.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—రూట్ వైజ్ నేషనలైజేషన్ అంటే వెస్ట్ గోదావరి వరకు రూట్ వైజ్ వచ్చింది. కొన్ని లాంగ్ రూట్స్ కాకినాడ నుండి హైదరాబాదు వచ్చే నేషనలైజేషన్ స్కీము లేట్ గవర్నమెంట్ మేనేజ్ చేస్తున్నది. ఈ విధంగా వెస్ట్ గోదావరి ట్రాన్స్పోర్టు నేషనలైజ్ అయింది తదుపరి ఈస్ట్ గోదావరి. దాని వల్ల అనర్థాలు తగుతాయి. రోడ్ ట్రాన్స్పోర్టు లాభసాటిగా వుండన్నారు కనుక మొత్తం ఐస్ ట్రాన్స్పోర్టు అంతా నేషనలైజ్ చేయడం మంచిదని భావిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ వారికి ఇప్పుడున్న సైనాన్సెస్ బట్టి డిస్ట్రిక్ట్ వైజ్ చేయలేము అని రూట్ వైజ్ అని చెబుతున్నారు. అట్లాగే తీసుకొంటున్నారు కూడా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ముఖ్యమంత్రి పాలసీ విషయం చెప్పారు. రూట్ వైజ్ తీసుకుంటారని చెప్పారు దీనిలో చాలా విషయాలు వున్నాయి కనుక దీనిపై ఆరగంబ డిస్కషన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—That I will consider separately if there is time available.

MURDERS IN ZAHEERABAD

453—

*1148 Q—Sri M. Bagareddy (Zahirabad) —Will hon^e the Chief Minister be pleased to state

(a) the number of murders that have taken place in Zahirabad taluk, Medak district, in the months of March and April, 1967, and

(b) the number of cases in which accused were arrested and the cases committed to Sessions?

Sri K. Brahmananda Reddy. —(a) Three (two in March and one in April, 67)

(b) (i) In case in Cr No 76/67 of Hadnoor Police Station four out of five accused persons were arrested and remanded to judicial custody. A preliminary charge sheet was filed in the concerned Court having jurisdiction, on 9-6-67. Investigation is completed and final charge sheet will be laid shortly.

(ii) In case in Cr No 5/67 of Zarasangam Police Station all the three accused are absconding. Efforts are in progress to arrest them.

(iii) In case in Cr No 8/67 of Chiragapally Police Station the accused were arrested and charge-sheeted in Munsiff Magistrate Court, Zaheerabad and is *sub-judice*

COTTAGE INDUSTRIES

454—

* Q — Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state

(a) the districtwise amount of expenditure incurred during 1965-66 and 1966-67 towards cottage industries and handicrafts respectively in the State; and

(b) the districtwise number of such industries ?

Sri B. V. Gurumurthy :—(a) & (b) A statement is laid on the Table of the House

(Statement)

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Name of the District.	Expenditure incurred on				No. of Industries.			
	Cottage Industries		Handicrafts.		Cottage Industries		Handicrafts.	
	1965-66	1966-67	1965-66	1966-67	1965-66	1966-67	1965-66	1966-67
1. Krishna	1,10,680	1,44,000	24,165	33,970	5	3	1	3
2. Guntur	69,099	30,084	9,499	16,864	7	5	2	3
3. Nellore	67,327	2,67,919	14,680	11,228	4	3	2	3
4. East Godavari	37,204	17,000	78,765	98,292	6	2	1	1
5. West Godavari	1,65,547	1,10,108	22,271	49,013	8	5	2	3
6. Srikakulam	1,26,487	1,12,403	17,400	5,400	7	5	3	3
7. Visakhapatnam	1,14,854	1,20,411	1,48,041	2,41,434	13	7	6	6
8. Cuddapah	1,61,018	62,889	9,400	28,000	6	4	1	1
9. Kurnool	98,617	69,837	5,521	6,662	8	6	1	1
10. Anantapur	20,586	2,24,000	60,627	63,222	6	4	1	1
11. Chittoor	22,033	17,000	95,581	1,10,819	6	9	2	3
12. Hyderabad	7,79,913	8,89,003	5,60,861	7,47,531	8	6	11	11
13. Warangal	1,75,444	1,77,015	81,876	80,608	8	5	4	3
14. Mahboobnagar	1,05,623	55,191	7,699	76,014	6	3	2	4
15. Nalgonda	41,071	16,000		28,000	6	2	..	1
16. Karimnagar	63,636	28,888	1,200	29,200	5	4	1	2
17. Khammam	29,368	39,034	..	..	5	3	..	..
18. Adilabad	81,916	14,302	..	4,267	5	3	..	1
19. Nizamabad	37,541	14,000	874	3,000	5	2	1	1
20. Medak	..	..	..	..	3	2	..	..
Total	23,07,964	24,09,084	11,38,461	16,33,524	127	76	41	51

Oral Answers to Questions.

18th July, 1966.

555

శ్రీ పి. గున్నయ్య — కుటీర పరిశ్రమలు ఇంకా హెచ్చు చేయాలి కాబట్టి టేబుల్ మీద పెట్టిన లిఫ్ట్ ప్రకారం చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి కాబట్టి ప్రతి జిల్లాలోనూ కూడా ఇంకా అదనంగా 50, 60 కుటీర పరిశ్రమలు నెలకొల్పి ప్రజలకు ఉపకరించడానికి గట్టి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఈ సంవత్సరం కాని, వచ్చే సంవత్సరం కాని డబ్బు విరివిగా వుంటే అది ఆలోచిస్తాము కాని ప్రస్తుతానికి అటువంటి ఆలోచన లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—కుటీర పరిశ్రమలలో తయారయ్యే పెయింటింగ్స్ వగైరా సామానులు టాప్ ప్రెయిరిటీ ఇచ్చి గవర్నమెంటువారు వాటినే ఉపయోగించాలని స్పెషల్ గా ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — ఈమధ్యనే ఈ విషయమై దీర్ఘంగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. దాని ననుసరించి ప్రభుత్వ పరంగా ఏ యూనిట్స్ లో ఫినిష్ ప్రొడక్ట్స్ తయారవుతాయో అవన్నీ కన్ స్యూమింగ్ డిపార్టుమెంట్స్ తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలని జి. ఎం. జార్జీ చేయబడింది. దాని ఫలితంగా కొంత గవర్నమెంట్ యూనిట్స్ లాభసాటిగా వుండటానికి ఎక్కువ విక్రయం చేయటానికి, మార్కెట్ టిలెటికి ఎక్కువ స్కోప్ వుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— 1966-67 సంవత్సరంలో కాపేజ్ ఇండస్ట్రీస్, హ్యూండ్లీ క్రాఫ్ట్స్ కు మనం దాదాపు 40 లక్షలు ఖర్చు చేశాము. అంతకుముందు సంవత్సరం 35 లక్షలు ఖర్చు చేశాము ఇలా కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసిన ఫలితాలను ప్రభుత్వం రెవ్యూ చేసిందా ? చేసి వుంటే అలాంటి రెవ్యూ రిపోర్టు మాకు అందచేసి దీనితో లాభం పొందినవారు ఎవరు, సక్రమంగా పని చేసినవి ఏవి, ఎవి సక్రమంగా పనిచేయలేదు అనే వివరాలన్నీ సభకు నివేదిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ప్రత్యేకంగా హ్యూండ్లీ క్రాఫ్ట్స్ కు, కాపేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కు సంబంధించిన రెవ్యూ నాకు తెలిసినంతవరకు జరగలేదు. మొత్తం అన్ని ఇండస్ట్రీస్ గురించి కొంతవరకు అయినది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — అయితే ఇన్ని సంవత్సరాలుగా పెరుతున్న ఖర్చు విరువదొగమని, వీటివల్ల లాభం కంటే నష్టం ఎక్కువగా వుందని, ప్రొలిటికల్ ఇన్ ఫ్లూయెన్స్ కు ఉపయోగపడే ఖర్చు తప్ప ఇంకోటికాదని నా అభిప్రాయం. దానితో ప్రభుత్వం ఏకీభవిస్తుందా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — ఏకీభవించలేదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—ఈస్ట్ గోదావరిలో హ్యూండ్లీ క్రాఫ్ట్ ఇండస్ట్రీ క్రింద 1965లో ఒకటి, 1966లో ఒకటి వుంది. 78 వేలు, 98 వేలు ఖర్చు పెట్టారన్నారు. ఒక్క ఇండస్ట్రీకి 78 వేలు, 98 వేలు ఖర్చు పెట్టావని కథ. అది ఏ ఇండస్ట్రీ, అందీ ?

Sri B. V. Gurumurthy —Expenditure incurred on handicrafts during 1965-66 for East Godavari is 78,765 and during 1966-67 is 98,292. In East Godavari production is Rs 92,033 and sales are Rs. 1,60,654.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) .—జి. వో. చదివి విన్పించమనండి హ్యూండ్ క్రాఫ్ట్, కాటేజ్ ఇండస్ట్రీస్ ఎక్కడెక్కడ ఎంతమందికి ఇచ్చారో పేర్లతో సహా ఇవ్వగలరా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి .—డిస్ట్రిక్ట్ వైజ్ వారు అడిగారు, డిస్ట్రిక్ట్ వైజ్ ప్రత్యేకంగా ఇచ్చాను. ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఒక్కొక్కరికి ఎవరెవరికి ఎంతెంత ఇచ్చారు అంటే it is a big list Sir, and I donot have it in hand

Mr Speaker .—Answers to other questions will be laid on the Table of the House There are 4 short notice questions The first short notice question by Sri P Subbaiah As the Member is not here, the Chief Minister may read out the reply and no supplementaries will be allowed.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

MURDER AT NOONEPALLY

S.No. 460—A

S N Q. 1480—I Q.—Sri P. Subbaiah:—Will hon the Chref Minister be pleased to state

(a) whether a murder took place at Noonepalli, Nandyal Town Kurnool district on 7-5-1967 midnight ,

(b) whether a charge-sheet is laid by the Police in this case , and

(c) if not, what are the reasons therefor ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—(a) Yes, Sir. One Thota Pedda Narasimhulu was murdered.

(b) No, Sir.

(c) Investigation of the case was completed on 30-6-1967 and charge-sheet will be laid shortly, after consulting the concerned Public Prosecutor

PENSION TO THE EMPLOYEES OF MUNICIPALITIES

S. No 460—B—

S N Q 1484—U —Sri T. Nagi Reddy —Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the Government have passed orders for payment of pension to the employees of Municipalities , and

(b) if not, what are the reasons for the delay ?

Questions No. 455 to 460 and their answers are included under
Answers to Questions.

Sri N Chenchurama Naidu, —(a) & (b) Orders have since been issued extending the pensionary benefits to the non-teaching municipal employees of Andhra Area from 1-4-1967

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —మునిసిపాలిటీస్ లో డబ్బులేదు. వారికి అంతకుముందు నుంచి యివ్వడానికి సాధ్యంకాదు అని వారు యంతకుముందు చెప్పిన సమాధానంలో చెప్పారు. మునిసిపాలిటీస్ లో ఉన్న ఉద్యోగులయొక్క జిల్లాపరిషత్తు, పంచాయితీ సమితుల యొక్క service conditions 1959 వరకు ఒకేరకంగా ఉన్నాయిగాదా? అయినప్పుడు జిల్లాపరిషత్తులకు ప్రభుత్వం డబ్బుయిచ్చి pay చేస్తున్నది మునిసిపాలిటీలకుకూడ అలాంటి పని ఏదైన చేయకుండా వీళ్ళకుమాత్రం అన్యాయంచేసి కపీసం 61 నుంచి అయినా యివ్వకుండా 67 నుంచి యిచ్చినందువల్ల ఎంతోమందికి pension రాకుండా పోతుఉన్నది ఇది ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నదా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు: —గవర్నమెంటుకూడ ఆర్థిక క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఉన్న కారణంగా మునిసిపాలిటీలకు ఏమాత్రం సహాయం చేయడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. మునిసిపాలిటీలయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితికూడ అట్లాగే ఉన్నందువల్ల 1-4-67 నుంచి యివ్వడం జరిగింది అంతకుముందు యివ్వడానికి గవర్నమెంటుకు గాని, మునిసిపాలిటీకిగాని ఆర్థికంగా వీలులేని కారణంగా అలాచేయడం జరిగింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —అసలు జిల్లాపరిషత్తులను మిగతావారికి యిస్తాము అని announce చేసినప్పుడే Municipalities కు కూడ యిస్తాము అని announce చేయకపోవడమే ఒక పెద్ద తప్పు అనవసరంగా dates extend చేస్తూ మనం ఒక economic crisis లో పడిన తరువాత ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకోవడం రెండవతప్పు. మన తప్పులవల్ల మునిసిపల్ employees ను మీరు నష్టాన్ని భరించండి అని చెప్పడం ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? వీళ్ళకు మాత్రం pension యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అంత డబ్బులేకుండా ఉన్నదా? వీళ్ళు మాత్రం ఏమి తప్పుచేశారు? మిగతావాళ్ళు చేయని తప్పు అంతా వీళ్ళే ఎందుకు చేశారు ఎందువల్ల ఆలస్యం జరిగింది?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు: —వీళ్ళకు యివ్వాలన్నప్పటికీ ఈ 6 సంవత్సరాలుగా 30 లక్షల రూపాయలు యివ్వాలన్న అవసరం ఉన్నది. గవర్నమెంటుకు ఆర్థిక క్లిష్టపరిస్థితులలో యివ్వడానికి సాధ్యంకాకుండా ఉన్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు —ఇప్పుడు మునిసిపాలిటీలో ఉన్న employees కు pension benefit యివ్వడానికి డబ్బులేదు అన్నారు జిల్లాపరిషత్తులో ఉన్న employees కు ఏమిచేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు: —జిల్లాపరిషత్తులో 1961 నుంచి యివ్వడం జరిగింది. అక్కడ ఆర్థికపరిస్థితులు బాగా ఉన్న కారణంగా అప్పుడు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు —Pension scheme Municipalities లో ఉన్న low paid employees, regular employees, scavengers, sweepers, peons, watchmen వీరికీకూడ వర్తింపజేస్తున్నారా? చేయించమని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు:—Municipal servants అందరికి apply అవుతుంది.

PULLARI

S. No. 460-C

S N. Q No. 1492-I.— Sri R. Mahananda —Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state .

(a) is there any proposal or rules in existence to allow the Cattle owners who paid pullari for grazing in Nallamalai Forest, to graze their cattle even in the neighbouring Reserve Forests of their districts, in a period of one year, and

(b) if not, will the Govt. consider it now to implement?

Sri N Chenchurama Naidu —(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

S. N. 460-D

DENATIONALISATION OF SHORT ROUTE BUSES.

S N Q No 1480- F — Sarvasri G. Latchanna, K Krishna Murthy (Harichandrapuram) & A. Easwara Reddy —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Government is considering de-nationalisation of short route buses and auction them publicly, and

(b) if so, when they are going to be auctioned?

Sri K. Brahmananda Reddy, —(a) No, Sir There is no such proposal under consideration of the Government at present.

(b) Does not arise

శ్రీ జి లచ్చన్న:—ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో చెప్పిన information ప్రకారం long routes, route-wiseగా తీసుకుంటామని అది policy గా R T C. వారు అనుసరిస్తున్నారు అని తెలియజేసారు. Long routes తీసుకున్నప్పుడు short routes position ఏమిటో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—తీసుకొనేంతవరకు మామూలు పద్ధతే. ఇప్పుడు short routes విషయంలో ఏమిజరుగుతోందో అదే జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఇంతకుపూర్వం వచ్చిన వార్తలనుబట్టి short routes ను తీసుకోవాలనే పద్ధతి మంచిదికాదని, uneconomic కాబట్టి అవతీసుకోవాలనే దృష్టితో ఉంటే ఎలా statements యొక్క సారాంశం అవిధంగా వచ్చింది. మనకు అది economic కాకపోతే వారికి ఎలా economic అవుతుంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అవుతుంది. కారణం ఏమిటంటే— Public undertaking యొక్క vast lead తో manage చేయడం, ఒకవ్యక్తి ఒకటోరెండు బస్సులు పట్టుకొని చూచుకొనడం దీనికి దానికి చాల difference ఉన్నది. ఏదైతే

short routes uneconomic అనుకున్నారో అది R T C. వారు, దాని economic ఏమి, ఎంత uneconomic, ఏమిటి అని వారు ఆలోచించాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — ఇదివరకు స్వతంత్రపార్టీవారు ప్రబోధిస్తున్నటువంటి routes ను వేలంవేసే పద్ధతికి పోయేటట్లు ఉన్నారు. మొన్న తిమ్మారెడ్డి గారు కూడ ఈ ప్రబోధం చేశారు, అమ్మితే బాగా ఉంటుందని. అది Corporation కు యిచ్చినదా? మనం nationalization కు స్వస్తిచెప్పకున్నామా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — నేను యిదివరకే మనవిచేశాను. Nationalization కు స్వస్తిలేదు మనకు ఉన్నటువంటి ఆర్థిక యిబ్బందులవల్ల districtwise తీసుకోలేము. Route-wise తీసుకుందాము. వాటిలో 160 meters ఉన్నవి తీసుకుందాము అని ఉన్నది ఎక్కడైనా అక్కడక్కడ short routes uneconomic గా ఉన్నటువంటివి వారు ఆలోచించుకొని అది మామూలు పద్ధతికి పోవాలి. Public auction యిప్పుడు ఏమీలేదు అని నేను మనవిచేశాను.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు. — Bus routes వేలంపాట పెట్టినందువల్ల చాలా లాభం గవర్నమెంటుకు వస్తుందని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాని వేలం పాట పెట్టిన అంటున్నారు. కమిటీలద్వారా అన్వయం జరుగుతుంది కాబట్టి లాభరీ పద్ధతిపైన bus routes పంపకం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — లాభరీ లేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న. — ప్రస్తుతం బస్సులు యిస్తూ ఉండేవిధానం చాలా యిబ్బందిగా ఉన్నది చాలా అవకతవకలు జరగడానికి అవకాశం ఉన్నది. లాభం కూడ అంతగాలేదు కాబట్టి bus routes యిచ్చేదానికి auction బాగా ఉంటుందని సామాన్యప్రజలు చాలామంది అంటున్నారు అది లాభంగా ఉంటుంది కాబట్టి దానిని పునరాలోచనచేసి, యిదంతా జరుగుతు ఉండే పద్ధతి అంత బాగాలేదు కాబట్టి దానికి స్వస్తిచెప్పేదానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — స్వస్తిచెప్పడానికి రెండు points ఉన్నాయి.

(1) మంచిదా, కాదా? (2) మనకు అధికారం ఉన్నదా లేదా? అధికారంలేదు. అది concurrent list లో ఉన్నటువంటిది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారిది. Auction వేపినంతమాత్రాన మొదటో రెండు రూపాయలు వచ్చినా, నేను యిదివరకు 'కానన్ మండలిలో' కూడ చెప్పాను, Toddy shops auction మాదిరికాదు. ప్రతి సలహాత్పరం ఎవరికో ఒకరికి యివ్వడం అంటే. It requires investment. రెండు ఇబ్బందులు యిస్తే అక్ష, లక్షన్నర రూపాయలు పెట్టుబడిపెట్టాలి. అతనికి 5, 6 సంవత్సరాలు గుర్తాధికారం యివ్వాలి కాబట్టి ఇదేదో auction పెట్టగానే ఊరికే డబ్బువచ్చి కూలబడుతుంది అనుకోవడంతప్ప, ఇంకా జాగ్రత్తగా నడుపుకోవలసి ఉంటుంది. Merits, demerits ఎట్లా ఉన్నా అది concurrent list, Government of India వారి ఇష్యూనికావాలి. ఇప్పుడు ప్రస్తుతానికి ప్రభుత్వందగ్గర ఆలోచనలేదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

CLASH BETWEEN TWO GROUPS OF PERSONS AT FEELKHANA

455—

* 870 Q—Sri Ch Rajeswara Rao —Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that on 9-4-1967 there was a clash between two groups in Feelkhana area of Hyderabad city resulting in injuries to ten persons;

(b) if so, what are the causes for it,

(c) what was the amount of damage caused due to this clash; and

(d) what are the steps taken by the Police to punish the accused?

A :—

(a) Yes, Sir

(b) The cases are subjudice.

(c) About Rs 1,950

(d) Two cases were registered by the local Police against the two rival parties and they are now sub-judice.

BOARDER LINE BETWEEN CHITTOOR AND MADRAS

456—

* 796 Q—Sri Dhanenkula Narasimham —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the border line between Chittoor and Madras is being laid; and

(b) if so, when it will be completed?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

ENHANCEMENT OF F T. A.

457—

* 1417 Q.—Sri G. Siviah —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the Government will consider to enhance the Fixed Travelling Allowance and Daily Allowance of the III and IV Class employees of the Government in view of the enhanced travelling fares and increased cost of living; and

362 18th July, 1967.

Written Answers to Questions.

(b) if not, why?

A —

(a) The matter is under the consideration of the One Man Pay Commission.

(b) Does not arise.

PETITION FROM VEERIAH

458—

* 1332 Q.—SRI T Satyanarayana Rao —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that one person named Bandari Veeriah, Mateda village, Mahbubabad taluk, Warangal district gave one petition to Government, stating that his property worth thirty thousand was looted, landed property confiscated, and he was forced to write a promissory note of thirty thousand rupees by one strong group under the leadership of Krishna Reddy and

(b) if so, the action taken thereon?

A.—

(a) Sri Bandari Veeriah of Mateda Village, Mahbubabad Taluk, Warangal District had filed a petition before the Superintendent of Police, Warangal alleging that Sri Nayan Krishna Reddy and his followers raided his house, looted the grain etc. worth Rs 900 and got a promissory note worth Rs. 10,000 executed by him forcibly.

(b) A case in Cr. No 16/67 u/s 147, 448, 427, and 379 I.P.C. was registered at Nellikudur Police Station and investigation was completed Charge sheet is also being finalised by the Assistant Police Prosecuting Officer Half a section of Armed Reserve Police was stationed in the village, which has since been replaced by one Head Constable and three Police Constables

AUCTION OF BARREN FORESTS IN TELANGANA REGION

459—

* 1359 Q.—SRI K. Rajamallu —Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether it is a fact that all the barren forests in Telangana region were sold in open auction during 1965-66 and 1967;

(b) if so, what was the total amount derived from the open auction of the said forests; and

(c) what made the Department to sell these barren forests in open auction?

A :—

(a) The hon. Member is perhaps, referring to barren forests which are being auctioned in the Telangana Region.

(b) Rs. 77.07,517 during the period from 1964-65 to 1966-67.

Announcement :
re: Revised programme of Business

18th July, 1967 363

(c) The unsuitability of these barrons for notification as Reserve Forests.

FOREST MATERIAL FOR HOUSES

460 —

* 1483-(K) Q.—SRI G. Thimma Reddy —Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the Collector has issued orders permitting the public of the taluks adjacent to Nallamalai forest area, to get required material from the forest for the purpose of constructing their houses when they were destroyed in fire accidents;

(b) whether the Government are aware of the fact that in spite of the issue of the said orders, no required material was available in those areas,

(c) if so, the steps proposed to be taken by the Government to extend the actual help to the victims of the said fire accidents, and

(d) if not, the reasons therefor?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) Material is available in the Forests, but many of the free grantees have not so far lifted the material probably due to their inability to bear the cost of extraction and transport.

(c) & (d) Do not arise, in view of answer to (b).

ANNOUNCEMENT

re : REVISED PROGRAMME OF BUSINESS

Mr. Speaker —I am to announce to the House the decisions of the Business Advisory Committee held on 17-7-1967 regarding the revised programme of business—

18-7-67

Discussion on—

(morning)

(1) Demand No 27— Other Miscellaneous Social and Development Organisation.

(2) Demand No 23— Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes.

18-7-67

(evening)

(4 P.M. to 7. P. M.)

(1) Two hours discussion on the statement made by the Minister for Revenue on Land Revenue Policy (4 P. M. to 6 P. M.)

(2) Consideration of the amendment to the Notification regarding dissolution of Kareemnagar Municipal Council (G. O. Ms No 373, Municipal Administration, dated 14-7-67 — Laid on the Table on 6-7-67) (6 P. M. to 6-30 P. M.)

- (3) Half-an-hour discussion on Question No 205/1126 regarding the M. T. Raju Committee Report (6-30 P. M to 7 P. M.)
- 19-7-67 (1) Reply by the Minister for Social Welfare on Demand Nos 27 and 28.
- (2) Discussion on Demand No. 30 Irrigation.
- 20-7-67 (1) Reply by the Chief Minister on Demand No 30.
(Morning)
- (2) Discussion on—
Demand Nos. 20—Agriculture
21—Fisheries
22—Animal Husbandry
38—Forest Department
- 20-7-67 (1) Discussion and reply by the Minister for Agriculture on Demand No 20 and 22 and reply by Minister for Panchayati Raj on Demand No. 21 and Minister for Municipal Administration on Demand No 38.
(evening)
(4 P M to 7 P M)
- (2) Moving of Demand No. 23 - Co-operation (4 P M to 6-30 P. M)
- (3) Half-an - hour discussion on arrears of property tax in Hyderabad.
(6 P M to 6-30 P. M.)
- (4) Consideration of amendment to Rules made under the Public Libraries Act, 1961 (G.O. Ms. No 1091, Education, dated 15-5-67) (Laid on 22-6-1967) (6-30 P.M. to 7 P M.)
- 21-7-67 Discussion on Demand No. 23 - Co-operation
- 22-7-67 (1) Reply by the Minister for Co-operation on Demand No. 23.
- (2) Discussion on Demand No 26 - Labour and Employment.
- 24-7-67 (1) Reply by the Minister for Labour and Information on Demand No 26
- (2) Discussion on item (u) in Demand No. 6- Department of Information and Public Relations in "Heads of State Ministers and Headquarters Staff"
- 25-7-67 (1) Reply by the Minister for Labour and Information on item (u) in Demand No. 9.
(Morning)
- (2) Discussion on Demand Nos. 24 - Industries and Commerce and Export Promotion Department.

Privilege Motion.
re Non-laying of the Annual Accounts
of the Andhra Pradesh Electricity Board

18th July, 1967. 365

- 25-7-67
(Evening)
(4 P.M. to 7 P.M.) Discussion and reply by the Minister for Industries on Demand No 24, and reply by the Minister for Planning and Law on Demand No. 14
- 26-7-67 (1) Discussion on Demand No. 8 State Legislature and Demand No 9 - Heads of State Ministers and Headquarters Staff (excluding item (u) relating to the Department of Information and Public Relations)
- 27-7-67 (2) Reply by the Minister for Health and Medical and reply by the Chief Minister Discussion and voting on Appropriation Bill

PRIVILEGE MOTIONS

re.- NON-LAYING OF THE ANNUAL ACCOUNTS OF THE
ANDHRA PRADESH ELECTRICITY BOARD

Mr. Speaker — There are three Privilege Notices given by the Members. The first one is given notice of by Sri G Ramaswamy Reddy and Sri Vavilala Gopalakrishnayya regarding the non-laying of the Annual Accounts of the Andhra Pradesh Electricity Board. The Notice reads like this

“I give notice of the following Privilege Motion:

‘The Annual Accounts of the Andhra Pradesh Electricity Board have not so far been laid on the Table of the House as required in sub-section (5) of Section 69 of the Electricity Supply Act 1948. This is a clear contempt of the House for not laying the Annual Accounts on the Table of the House so far. I request that this matter may be referred to the Privileges Committee for consideration.’

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, మనకు ఎల్లకొనినీ బోర్డువుంది. దానికి సంబంధించి ఒక ఆక్టువుంది. దానిప్రకారం మనకు దీనిపై ఎంత కంట్రోలు వున్నదంటే—దాని ఆక్టును ప్రతి సంవత్సరం మనకు రావాలి, దాని ఆడిట్ రిపోర్టు రావాలి, అవన్నీ మనకు ఉండాలి. మన బడ్జెటు వచ్చేటప్పటికీ వారి తదితరములకు మనకు ఉండాలి. అందువలన, వారియొక్క ఆక్కౌంట్స్, ఆడిట్ రిపోర్టులు మనకు ఉండాలి. యొక్క పెటాలని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఆక్టులోని సెక్షన్ 69లో ఉన్నట్లుగా ఆక్టులో ఏమి వున్నదో తమకు చదివి వినిపిస్తే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. మొత్తం తమకు చదివి వినిపిస్తాను.

(1) The Board shall cause proper accounts and other records in relation thereto to be kept, including a proper system of internal check and prepare an annual statement of accounts, including the profit and loss account and the balance sheet in such form as may be prescribed by the State Government in consultation with the Comptroller and Auditor General of India.

Privilege Motion :
re : Non-laying of the Annual Accounts
of the Andhra Pradesh Electricity Board.

(2) The accounts of the Board shall be audited by the Comptroller and Auditor General of India or by such person as he may authorise in this behalf and any expenditure incurred by him in connection with such audit shall be payable by the Board to the Comptroller and Auditor-General of India.

(3) The Comptroller and Auditor-General of India and any person authorised by him in connection with the audit of the accounts of the Board shall have the same rights, privileges and authority in connection with such audit as the Comptroller and Auditor General of India has in connection with the audit of Government accounts and in particular shall have the right to demand the production of books, accounts, connected vouchers and other documents and papers and to inspect any of the offices of the Board.

(4) The accounts of the Board as certified by the Comptroller and Auditor-General of India or any other person authorised by him in this behalf together with the audit report thereon shall be forwarded annually to the State Government and that Government may issue such instructions to the Board in respect thereof as it deems fit and the Board shall comply with such instructions.

మళ్ళీ తమకు గుర్తు చేస్తాను—'యాన్యువల్స్' అని వుంది యిందులో

(5) The State Government shall—

“(a) Cause the accounts of the Board together with the audit report thereon forwarded to it under sub-section (4) to be laid annually before the State Legislature”. అని వుంది.

(b) cause the accounts of the Board to be published in the prescribed manner and make available copies thereof on sale at a reasonable price” ఇది ఆసలు యిందులోవున్న మొత్తం ఉదేశం. ఇంకొక విషయం—యిది అటానమస్ బాడీ. అటానమస్ బాడీనకు సంబంధించి రెజిస్ట్రేషన్ వున్న కంట్రోల్ ఎటువంటిదో మనం రోజూ చర్చలలో గమనిస్తూనే వున్నాం ప్రతి తడవా. వల్లవి లాగా ప్రతి పార్టీ వింటూనే వున్నాం. దాని ప్రకారంగా చూస్తే—మనకు వున్న అధికారం—వారు తీసుకొచ్చి యిక్కడ పెట్టినప్పుడే మనం విచారించ వలసిన అవసరం వుంది. క్రిందటి తడవకూడా యీ సమస్య వచ్చినప్పుడు—యాన్యువల్స్ ఫిఫ్టియల్ సేట్ మెంట్. (బడ్జెట్) పెట్టడం గురించి మనం ప్రశ్నించేస్తే అప్పటినుండేవాడు తీసుకురావడం జరిగింది. కానీ, ఎన్నాళ్ళ యీ సప్పటికి పైనల్ ఎక్స్ కల్యూట్. ఆడిట్ రిపోర్టు యంతవరకూ యిక్కడ పెట్టడం మాత్రం జరగలేదు. అవన్నీ ప్రతి సంవత్సరం యిక్కడ పెట్టితీరాలి. హౌస్ కు ఆ అధికారం వుంది. ఆ విధంగా వారు చేయకపోతే కంప్లెయింట్ ఆఫ్ ది హౌస్ అవుతుంది. తమరొకసారి యిదివరకు రూలింగ్ యిచ్చారు, హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్ అక్టు ప్రకారంగా వారు యాన్యువల్ రిపోర్టు పెట్టాలని. అందులో ఒక పేజీ వుంది. దాని ప్రకారంగా యిక్కడ తీసుకొచ్చాము. చివరకు మంత్రిగారు పొరబాడేవని, అప్పటికివున్న సీనియర్ ఆఫీసర్, కీలక్ గుడ్లూరు ప్రతి తడవా యాన్యువల్స్ ఎందుకు వయోలేట్ అవుతుంది అని అడిగారు. అది యిచ్చాను, మనకు వున్న కానెల్ అల్లా గవర్నమెంటు

కాబట్టి మేము గవర్నమెంటును అడుగుతాము గవర్నమెంటు బోర్డును అడుగుతుంది. ఈ విధంగా స్టేట్ లెజిస్లేషన్ ముందుకు ఆ అక్కంట్స్, అడిట్ రిపోర్టు రావాలి అట్టల్ డెఫనిట్ గా ఆ సెంటెన్స్ వుంది ప్రతి సంవత్సరంకూడా యివి లెజిస్లేషన్ ముందుకురావాలి. గవర్నమెంటు వాటిని లెజిస్లేషన్ ముందు పెట్టాలి అని మరొకసారి తమదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను ఇది శాసన సభకు వున్న హక్కు. లేకపోతే కంపెంట్ అఫ్ ది హౌస్ అవుతుంది. అదేమీగమనించకుండా లెక్కలేకుండా చేస్తున్నారు కాబట్టి యీ విషయాన్ని ప్రివిలేజెస్ కమిటీకి వివేచించవలసినదిగా తమను కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి రామస్వామిరెడ్డి (పెదకూరపాడు) — అధ్యక్ష, ఇప్పుడే వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లుగా ఇందులో చాలా స్పష్టంగా వుంది—1948 ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ్ ఆక్టు, సెక్షన్ 69, సబ్-సెక్షన్ 5 ప్రకారంగా సాలీనా లెక్కలను మేజిస్ట్రేట్ వుంచవలసిన విధి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారికి వుండీకూడా వారు వాటిని యంతవరకూ సభకు సమర్పించలేదంటే—యిది సభా ధిక్కరణ అని స్పష్టమవుతుంది. ఇది అటానమస్ బాడీ కాబట్టి ప్రభుత్వానికి అంత బాధ్యత లేదనుకుంటాను. అందువలన, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును ప్రభుత్వం మందలించిగానీ, ప్రభుత్వం సలహా యిచ్చిగాని చేయవలసి వుంది ఖచ్చితంగా వున్నప్పటికీ, యంతవరకూ యీ లెక్కలేవీ సభవారికి సమర్పించలేదు గావున ఆ సెంట్రీ రూల్స్ లోని 173 వ రూలు క్రింద ఖచ్చితంగా దీనిని ప్రివిలేజెస్ కమిటీకి పంపించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు దీసుకుంటున్నాను.

Mr Speaker:—This is brought to the notice of the Department.

Sri K. Brahmananda Reddy — We have replied to the Legislature Secretariat

Mr Speaker:— Some Mr Khan has signed I do not know what his status is and what he is in the Secretariat One Mr Khan has sent the explanation. It is not seen from the letter what status he holds in the Secretariat.

Sri K. Brahmananda Reddy — From A Krishnaswamy I.A.S., Special Secretary to the Government to the Secretary to the Government, Legislature Department

Mr. Speaker.— But signed by Mr Khan. Not even a copy or anything but signed by him I do not know, whether he is a Superintendent or Head clerk or Assistant Secretary or the Deputy Secretary and what status he has.

Sri K. Brahmanautd Reddy, —He is Assistant Secretary

Mr. Speaker.—I do not know. That is not to be seen from the letter which he has communicated to the Legislature Secretariat.

Sri K. Brahmananda Reddy.— The letter is from the Secretary Sir, If you see the top, the letter is from the Secretary.

Mr Speaker.—And it can be signed by anybody?

re : Non-laying of the Annual Account,
of the Andhra Pradesh Electricity Board.

SRI K. BRAHMANANDA REDDY.—Why not Sir? Several Government Orders are signed by others. He is for instance . . .

MR. SPEAKER.—At least I must know what his status is. Supposing, it is signed even by a clerk

SRI K. BRAHMANANDA REDDY.—The point is, even some orders of Government, for instance, are signed by Assistant Secretary or Deputy Secretary or somebody else.

MR. SPEAKER — So far as I am concerned, directly I don't correspond with any officer of the Secretariat. I only write D. O. letters to the Ministers. I don't correspond with anybody.

SRI K. BRAHMANANDA REDDY.—This is not a case of Legislature Secretary asking us anything or the hon. Speaker

MR. SPEAKER — It is the Legislature Secretary that asked for the explanation under my instructions. It is he who called for the explanation of the Department.

SRI K. BRAHMANANDA REDDY.—“It may be mentioned in this connection that on the orders of the hon. Speaker, the Legislature Department have addressed this department recently to furnish the reasons for the delays and so on. The circumstances under which the delay occurred together with the practical difficulties experienced by the Electricity Board in the finalisation of its accounts has been explained to the Legislature Department in this Department letter so and so.”

MR. SPEAKER — These are my instructions to the office.

“Please let me know whether the audit reports had to be placed on the Table of the House and if so when these reports should have been placed and also whether for all these years these reports have been placed on the Table of the House or not. I should like to know who is responsible for this long delay and whether any action has been taken.” The Electricity Board came into existence in the year 1959. It is now eight years since the Board came into being. There is a statutory obligation on the part of the Government to place on the Table of the House every year an annual account along with the Audit Report. All these 8 years, it had not been placed on the Table of the House.

SRI K. RAJAMAULLU (Chennur) —I would like to know who is responsible for such long delay. It is the Minister concerned or the Secretary concerned? Who is that person, we would like to know.

MR. SPEAKER.—It is a matter extending over eight years. Number of people would have come and gone. There would have been change of hands very often.

SRI K. BRAHMANANDA REDDY —I think the letter from the Special Secretary has been gone through.

MR. SPEAKER :—I have not yet gone through the letter.

Privilege Motion :

18th July, 1967.

369

re Non-laying of the Annual Accounts
of the Andhra Pradesh Electricity Board.

Sri K. Brahmananda Reddy —“ Perhaps, there is an impression that during these intervening years proper accounts have not been kept. In this connection, the Electricity Board reported that every year proper accounts have been maintained, the years' balance sheet was struck and made available to the Legislature as part of almost all the administration reports... apart from the details contained in the ” అవి వున్నాయి. వారి డిఫికల్టీస్ ఎక్స్ప్లైన్ చేసి చెప్పారు తెలుగులో

Mr. Speaker —We are not concerned with the difficulties of the Department. There is a statutory obligation on the part of the Government to place it on the Table of the House every year. Why this obligation has not been complied with? They may have sent administration reports and all that, that is a different matter. This is a matter of audit — the report as audited by the Accountant General or whoever it may be. (Interruption)

Mr. Speaker —I am not concerned with other things. I am only concerned whether it amounts to contempt of the House or not. Whatever the reasons that may be, if the statutory obligation is not complied with, what is the next course? Has this House any power or not; that is the only thing I am concerned with at this stage.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —I think it has the inherent power.

Mr. Speaker .—If that obligation is not there in the Act, I don't think, this House can proceed against anybody. If for a number of years that is not complied with, has this House any right to ask, that is the point. Who are responsible is for the Privileges Committee to enquire.

Sri C. V. K. Rao —During all these long eight years whether they have been audited or not. The Chief Minister appears to give an impression that they have not been audited at all. not seen the light of the day.

Sri K. Brahmananda Reddy —They have been laid on the Table of the House. The question is —

Mr. Speaker :—They have not yet been laid on the Table of the House because I have not yet given my permission.

Sri K. Brahmananda Reddy —They have been sent here.

Mr. Speaker :—But not laid on the Table of the House.

Sri B. Ratnasabhapathi —They are only balance sheets, not audit reports. That is what the Chief Minister himself said.

Sri C. V. K. Rao —This is another contempt to say a wrong thing that they have been laid on the Table of the House.

Mr. Speaker —He said it has been sent to the Legislature Secretariat,

Sri C V K Rao —The hon Chief Minister is too confident about himself

Mr Speaker —I would like to know what the Chief Minister has got to say in this matter

Sri K Brahmananda Reddy — What can I say? There is nothing to be said. Whatever has been there it has been explained in that letter

శ్రీ జి లచ్చన్న — అధ్యక్ష, అదేదో లేటరులో వుందని ముఖ్యమంత్రిగారు తరచు అంటున్నారు. అందులో దీనికి సంబంధించి ఏమీ వ్రాశారో.. తమరు చెప్పినట్లు స్టాట్యుటరీ అబ్లిగేషను ఒకటి, శాసనసభముందు రిపోర్టు వుంచాలనే పరిస్థితి వున్నప్పుడు ఆ రిపోర్టు వుంచలేక పోవడానికి గల కారణాలు ఏమిటో — ఆ లేటరు చదివిస్తే బాగుంటుందేమో,

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇప్పుడు స్పీకరుగారు అనేది అడిగారు. ఏ కారణాలు అయినావరే — స్టాట్యుటరీ అబ్లిగేషను — కారణాలు సహేతుకం కావచ్చు, నిర్హేతుకం కావచ్చు. శాసనసభముందు పెట్టనప్పుడు ఏమిటి? ఏమి వుంది... ..

శ్రీ జి. లచ్చన్న — శాసనసభకు వుండవలసిన హక్కును అమలు పరచనప్పుడు అది హక్కును భంగపరచినట్లే అవుతుంది అందుచేత, దీనిని ప్రెసిడెంట్ కమిటీ విచారణ చేయడమే వుంటుంది

Sri G Siviah — Any penal provision for taking action against the Ministers?

Mr. Speaker — The penal provision is to refer the matter to the Privileges Committee and then if it is proved and if they consider that it is a case amounting to contempt of the House, they will recommend the nature of the punishment to be awarded to the persons who are actually responsible or held liable by them. That will be later on.

శ్రీ ఎ మాధవరావు — అధ్యక్ష, ఈ రి సంవత్సరాలనుంచి లేనప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం కూడ — అప్పటికప్పుడు ప్రెసిడెంట్ మోషను పెట్టకుండా వున్నందువల్ల రైట్ ఆన్ వై వర్ వుండి ఇప్పుడు పెట్టడానికి వీలు లేదేమో..... పెన్ గా, మొన్న ఎలక్టిసిటీ డిమాండు అయింది. ఈ సేషను అయిపోయేలోపల పెట్టే అధికారం వుందేమో చూస్తే..

శ్రీ కె గోవిందరావు — అధ్యక్ష, దీనిపైన ఎక్కువ చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు. It appears to be the fittest case for reference to the Privileges Committee because the statutory obligation which has been cast on the Board they have violated for a period of eight years. Therefore, it is a fittest case for reference to the Privileges Committee

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— మా తరపునవున్న మాధవరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున వకాల్తా తీసుకోడానికి వీలులేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్ష, ఇందులో ఒక ప్రధానమైన సమస్యవుంది స్టాబులరీ ఆఫ్ గేషను వుంది స్టాబులరీ కార్పొరేషను అయినప్పుడు విచారణచేసే అధికారం ఏమీ లేకుండా సేబ్ షర్ వ్యూనుంచి బయటకుపోయింది దానిని గార్ చేయడానికి దాని బడలు, ఆడిటెడ్ అకౌంట్స్ యాన్యువల్ గా ఇక్కడ పెట్టితే చూచుకొని ఆలోచించుకోడానికి వీలుంటుంది ఇంకొకటికూడ చెప్పారు ఇట్ మస్ట్ బి అవైలబుల్ ఫర్ సేల్ అన్నారు పబ్లిక్ కోసం యీ ఏర్పాటు చేశారు అది శాసన సభ, శాసనసభ సెక్రెటరీ యిచ్చింది, డబ్బుయిస్తున్నది కాబట్టి యాన్యువల్ గా విషయాలు తెలియాలి ప్రతి సంవత్సరంకూడ తెలియవలసిన అవసరం వుంది. ఇది ఫ్రీడ్ ఆఫ్ ప్రీచిలేజ్ గాని, కంటెంట్ గాని, ఎవరు చేశారనేది కమిటీ నిర్ణయిస్తుంది. కాని, ఇందులో సెక్రటేరియటుతో సంబంధము లేదు గవర్నమెంటు అంపే ఇక్కడ మినిష్టరుగారు రిప్రజెంట్ చేస్తున్నారు డిశియెయిన్ కు పోయినప్పుడు—గవర్నమెంటు చేసినదీ, సెక్రటరీ చేసినదీ, బోర్డుచేసినదీ—అవన్నీ కమిటీ నిర్ణయిస్తుంది. దీనిని విధిగా ప్రీచిలేజి కమిటీకి పంపించాలి. గౌరవ సభ్యులు కొంతమంది యిన్నాళ్లనుంచి పెట్టలేదు కనుక పోయింది అంటున్నారు. కాని మనం యిన్నాళ్లనుంచి వెయిట్ చేస్తున్నాము, అడుగుతూనే వున్నాము, కాబట్టి ఆ హక్కు పోయింది అనే మాధవ రావు గారి కంటెన్స్ నేను యాక్సెప్ట్ చేయను ఇది తప్పకుండా ప్రీచిలేజి కమిటీకి పంపవలసినదే

Mr. Speaker—I shall give my decision day after tomorrow.

re :—INCORRECT INFORMATION REGARDING FINANCIAL ASSISTANCE
 TO MEN OF LETTERS

Mr. Speaker—Sri Badiri Visal Pitti has given notice of breach of privilege against the Minister for Education. The notice reads like this—

“In reply to question No 357, the hon Minister for Education has furnished the list of persons to whom financial assistance was given during 1966-67 under the scheme of financial assistance to men of Letters and Art who are in indigent circumstances on 12-7-1967.

It has been mentioned in that list that Sri Raghavendra Rao, Sri S Subba Rao, Smt D Hemalatha and Sri Hafeez Abu Yousuf are being paid per month Rs. 150, Rs 150, Rs 125 and Rs 126, respectively.

The basis for giving financial assistance is as follows—

The persons who have made contributions in art and letters are now in indigent circumstances...the persons who have significant place in art and letters the means of such persons should not exceed Rs 150 per month

While introducing the Demand No XVII Education Department for 1967-68, the hon Minister for Education stated that the grants ranging from Rs 50 to Rs 100 are being paid to each of them under the scheme of financial assistance to men of letters and art who are in indigent circumstances.

The hon. Minister for Education has committed a breach of privilege by giving the above false information."

What has Mr. Pitti to say about his motion?

Sri C. V. K. Rao.—You are not placing on the Table. A copy of the notice.

Mr. Speaker.—It won't be circulated.

श्री बदरीविशाल पित्ता । अध्यक्ष महोदय । यह कोअी रूपसे का प्रश्न नहीं है । इसमें यह कहा गया है कि .

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu).—I request the hon. Member to speak in English so that I can follow what he says.

श्री बदरीविशाल पित्ता ।—मैं क्षमा चाहूंगा क्योंकि मैं उस में अपने आप को अच्छी तरह से व्यक्त नहीं कर सकूंगा .

Mr. Speaker.—He seems to have made a principle not to speak in English. I do not want to compel him. I can't compel him.

Sri T. V. Raghavulu.—If he can speak in Telugu, it will be better. It is not a question of compelling anybody, but the speech is also meant for me. When it is meant for me, I should have the privilege to hear and understand him.

Mr. Speaker.—He has sent the notice in Telugu, but I don't think he is fully conversant in Telugu.

श्री बदरीविशाल पित्ता :—मैंने तेलगू ही में प्रस्ताव दिया है यदि आप अनुमति दें तो मैं उसको पढ़ देता हूँ ।

12-7-1967 న గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖామంత్రి నక్షత్ర ప్రశ్న సంఖ్య 357 కు సమాధానంగా బీదరికంలో వున్న సాహిత్యవేత్తలు, కళాకారులకు సహాయం అందజేసే పథకం క్రింద 1966-67 లో అట్టి సహాయంపొందిన వ్యక్తుల పట్టిక సభవారికి అందజేసినారు

ఆ పట్టికలో ప్రతీనెల శ్రీ రామవేంద్రరావుకు రు. 150 లు, శ్రీ యస్. సుబ్బారావుకు రు. 150 లు, శ్రీమతి డి. హేమలతకు రు. 150 లు, మరియు శ్రీ హాఫీజ్ అబూ యూసఫ్ కు రు. 126 లు సహాయంగా యిచ్చినట్లు చూపబడినది.

ఆర్థిక సహాయం అందజేయుటకు ముఖ్య ప్రాతిపదికలుగా పేర్కొనబడిన అర్హతలు యీ క్రింది విధముగా వున్నవి

“సాహిత్య, కళారంగములలో అట్టివారి స్థానము ప్రాముఖ్యమైనవిగా వుండిన సందర్భములోను... ..

“అట్టివారి యొక్క యితర అదాయం నెలకు రు. 150 లు మించకుండా వున్న సందర్భములలోను

కాని గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖామంత్రి 1967-68 విద్యాశాఖా డిమాండు నెం. 17 ప్రవేశపెట్టు సందర్భమున చేసిన ప్రసంగంలో యీ దిగువ అంశం చెప్పబడినది. 'బీదరికంలో వుండి అర్హులైన సాహిత్యవేత్తలకు, కళాకారులకు సహాయం అందజేసే పథకం క్రింద ఒక్కొక్కరికి రు 50 లు నుండి రు 100 లు వరకు గ్రాంటులు యివ్వబడుచున్నవి '

పై విధముగా గా. విద్యాశాఖామంత్రి పరస్పర విరుద్ధమైన తప్పులుగా సమాచారం అందజేయుట ద్వారా సభా హక్కులకు భంగం కలుగజేసినారు '

अध्यक्ष महोदय, तो इस के अनुसार यह स्पष्ट होता है कि इस ने केवल कुछ रूपयो का प्रश्न नहीं है। एक सौ, मवा सौ या डेढ सौ देने का सवाल नहीं। बल्कि प्रश्न यह है कि जो नियम बनाया गया है उस को भग किया गया है। जो सूचि दी गई है उसमें स्पष्ट तौर पर यह कहा गया है कि

The private means of the applicant must not exceed Rs. 150/- per month

यह जो सूचि है उसमें अध्यक्ष महोदय, एक व्यक्ति है हाफिज अब् यूसुफ, वे मेरी इत्तेला के अनुसार आंध्र प्रदेश विधान परिषद के सदस्य है जहां से उन को २५० रुपये माहाना अलाउंस मिलता है। यह नियमों का उल्लंघन है। एक विधायक ने इस प्रकार किया है। यह अनुचित बात है। इस क्रिये में यह कह रहा हू कि सुख सरकार ने जो नियम बनाये हैं उसी का उल्लंघन किया गया है।

సమాచార, కార్మిక శాఖామంత్రులు (శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ):—ఇందులో privilege సమస్య లేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చదివిన పేర్లలో మిగిలినవారూకూడా ఉద్యోగాలతో ఉన్నవారే కవుల్నిలులో ఈయన మెంబరుగా ఉంటే మిగిలినవారు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఆ విధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ (సీతారాంబాగ్):—యూనవ్ గారు ఎమ్. ఎల్. సి. మాత్రమే కాక ఆయనకు stainless steel factory ఉన్నది గవర్నమెంటు తరపున లోన్ కూడా దొరికింది. ఆయన Mrs బీవరు పని చేస్తున్నది ఆయన తుమారులు కొలుపు చేస్తున్నారు ఆయన పేదవాడంటే ఎట్లా? రు. 126 లు ఎవరికి ఇస్తున్నారు. దిక్కులేవివారికి కడుపుకు లేకపోతే యివ్వవచ్చు. ఈయన వండితుడంటే ఎట్లా? మాఫీజాలా అనేకమంది ఉన్నారు. వేలకొలది ఉన్నారు. తిండిలేక బాధపడేవారికి ఇవ్వవచ్చు. ఈయనకు ఎందుకు ఇచ్చారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:—వారందరూ యోగ్యులని ఇచ్చారు. ఈ House లో వారిని గురించి వ్యక్తిగతంగా విమర్శించడం బాగా ఉండదు అనుకొంటాను. పేదవారా, ధనికలా అన్నప్పుడు పేదవారికై ఒక విధమైన నియమం పెట్టినప్పుడు ఆ నియమం ఉల్లంఘించినట్లయితే ఏమైనా చెప్పవచ్చును. వ్యక్తిగతంగా deserving అవునా కాదా అంటే it is a matter of opinion, people may differ.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—వ్యక్తిగతంగా అయితే మాత్రం పాండిత్యం అంత చాక చేస్తే మంచిదా

Mr Speaker—I may have one opinion about one person. Another person might have another opinion about him. All people will not have the same opinion about one person,

Sri T. Nagi Reddy,—The question here is mainly regarding the privilege on a wrong information that has been supplied by the hon Minister ఇక్కడ ప్రధానమైన సమస్య మంత్రిగారు చేబియి మీద పెట్టిన విషయంగాని వారు చెప్పిన విషయంగాని వాస్తవమూ కాదా అనేటటువంటిదే సమస్య. కాబట్టి ప్రీవిలేజీ మోషను అనేటటువంటిది యొక్కడో బయట ఉన్నవారి మీద కాదు. ప్రీవిలేజీ మోషను దైరెక్టుగా మంత్రిగారి మీద That he has not provided the real and correct answer. By having given certain . . .

Mr Speaker—We are only concerned with that point.

Sri T. Nagi Reddy—Exactly By having given certain amount for some people who are already having some means, more than the means provided for in the rules అది ఒకటే పునకు యొక్కడ సమస్య, ఆ సమస్య మీదనే చర్చించాలి. మీన్ను ఉన్నటువంటివారికి యీ డబ్బు యిచ్చారా? మంత్రి యింతని యిచ్చి ఉంటే అది రూబ్బుకు వ్యతిరేకంగా యిచ్చినటువంటిది కాబట్టి మీన్ను లేనటువంటివారికి యిచ్చినారనే అభిప్రాయం సక్రమమైనప్పుడు it is not correct and therefore the privilege motion against the hon Minister arises

శ్రీ కె. రాజమల్లు —అబూ యూసఫ్ గురించి చుటుకు యిప్పరేషను ఉంది ఇది పేదరికం గురించి గాని వేరే సంబంధించి గాని కాదు ఆయన హిందూదేశంలో మొదటిసారిగా ఖురానును హిందీలోకి త్రాన్సులేటు చేసినారు. దానికి సెంట్రల్ కమిటీ ఉండేది ఇప్పటి మన రిపబ్లిక్కుకు ప్రెసిడెంటు డాక్టరు జాకిరుహా సేనుగారు, డాక్టరు రాజేంద్రప్రసాదుగారు యిద్దరు ముగ్గురు పెద్దవారు ఉండిరి. ఆ కమిటీవారు డిసైడు చేసినారు. ఫర్ ది ఫస్ట్ పైమ్ ఇన్ ది కంట్రీ ఖురానును హిందీలోకి త్రాన్సులేటు చేసినారు కాబట్టి దానికి సంతోషదాయకముగా కమిటీ నిర్ణయించినటువంటిది. ఆయన పేదరికానికి సంబంధించినటువంటిది కాదు

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—దానిని యెవరూ క్వశ్చను చేయలేదు The point is not that at all

Mr Speaker—I appeal to the hon Members not to personally make any kind of aspersions or reflections on those gentlemen.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—దీనిపైన మంత్రిగారు చెప్పవలసినదిఉంటే చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Mr Speaker—Yes. I will certainly call him.

श्री बदरीविशाल पिप्ती.—किसी व्यक्ति पर चर्चा करना इस से मेरा मत ठब नहीं है कि वह अक्षरसः सही हो या ही हेमलताजी हो। उन से मेरा सबन्ध नहीं है। मेरा

Pr ivilege Motion :
re L.correct information regarding finan-
cial assistance to men of letters

18th July, 1967. 375

सबन्ध केवल यही है कि जो नियम है वह यह है कि जिनकी आर्थिक स्थिति कमजोर है, जिनकी आमदनी १५० रुपये से कम है उनको सहायता दी जाती है यह जो नियम बताया गया है उस नियम का उल्लंघन किया गया है। सिर्फ इसी पर मेरा विशेष अधिकार हनन का प्रस्ताव है।

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — డి హేమలతాదేవి వుమస్సు వెల్చేరు డిపార్టుమెంటులో ఉన్నారు ఆమె ప్యామిలీ ప్లానింగులో ఉండినారు. ఈవిడెనా ఆమె అనే అంశంమీద కొంచెం యిన్ఫర్మేషను యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr Speaker —There is no question of hon member eliciting information now. We are in the midst of a privilege motion against the hon Minister

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — ఇంకొకటి. ఈమె ఆలిండియా రేడియో స్టేషనులో ఉంది ఈమె అసలు వుమస్సు వెల్చేరు డిపార్టుమెంటులో ఉండినారు సడనుగా ఆలిండియా రేడియోకు యెందుకు తీసుకు వచ్చారో కారణాలు కూడా కావాలి

Mr Speaker —He may not have all that information now. And off-hand, if he says some thing, they will again question him for breach of privilege

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) — ఇంకొక ప్రివిలేజి ఉన్నది, అధ్యక్షా భద్రీవిశాల పిట్టిగారు హిందీలో మాట్లాడుతూ ఉంటే వారికి యింకొక భాష రాదను కున్నాను కాని వారు తెలుగులోను, ఇంగ్లీషులోనూ బ్రహ్మాండంగా మాట్లాడగలరని యిప్పుడే తెలుసుకున్నాను పొగ్గిసిడింగ్స్ అండరుస్టాండు చేసుకునే రైటు ఉంది. కనుక వారు హిందీలో మాట్లాడడంవల్ల మా హక్కుకు భంగం కలిగించని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి వి రాఘవులు — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు యిటీవలనే నేను ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం యిస్తూ సభవారి పేబిలుమీద పెట్టినటువంటి అంకె లలో యిద్దరు ముగ్గురు రచయితలకు యిచ్చినటువంటి డబ్బు 100 రూపాయలకు మించి ఉంది కదా మీరు అనుకునే నియమాలలో కేవలం 50 రూపాయలు, 100 రూపాయలు యీ మధ్యనే ఉండాలి, అది మించి యెందుకు యిచ్చారనే సంగతి. డబ్బు యివ్వడంమాత్రం యధార్థం. అది కిగ్రిందటి సంవత్సరానికి గ్రాంటు చేశారు అనే సంగతికూడా మనవి చేస్తున్నాను. కిగ్రిందటి సంవత్సరానికి గాగ్రింటు చేసినదే నేను బిల్లమీద పెట్టాను ఈ సంవత్సరం యిదే పద్దును పగ్గివేశపెడుతూ ప్రింటెడు ప్రసంగంలో ఉండే పారాగ్రాఫ్స్లో దీనికి వరస్పర విరుద్ధముగా ఉంది అందుచేత ఆ పేబిలుమెంటు కరేక్షు అయితే రెండవది అబద్ధం. ఇన్క్వరెట్టు పేబిలుమెంటు యీ సభవారి హక్కులకు మర్యాదకు భంగం అనేటటువంటి అభియోగం తీసుకు వచ్చారు. గత సంవత్సరానికి యిచ్చిన పేర్లు అన్నీ బిల్లమీద పెట్టిబడ్డాయి. అంకెలలో యేమీ పొరపాటు లేదు తరువాత వారి యోగ్యతలను గురించి ఆ టైములో నిర్ణయాలు యే రకంగా చేయబడాయనేది ప్రత్యేకించి యెవరిని గురించి అయినా పగ్గిళ్ళ వేస్తే

ఆ యిన్నర్మేషనుకూడా సంపాదించి సభవారికి యిస్తానని హామీ యిచ్చి ఉన్నాను. తమరుకూడా నేను యివ్వవలసినదిగా కోరారు. నేను బడ్జెటు ప్రసంగంలో ప్రతిపాదించి నది సామాన్యమైన పాలసీగా నేను చెప్పాను. కాని యిక్కడ కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది యేమిటంటే ఉన్నవారికి మెరిటు ఉన్నప్పటికీ యెంత రచయిత ఆయినప్పటికీ సహాయం యెందుకు చేయాలి అని అయితే దానిని అర్థం చేసు కోవడంలో ఉంది కేవలం మెరిటు కం పావరి లేకపోతే యిందైజెంటు సర్క్యుం డ్లెన్సెనుమాత్రం తీసుకుని రచన చేసినా చేయకపోయినా యివ్వవచ్చునా అనేది ఒక ఆలోచన ఈ సహాయంలోకూడా మూడు రూపాయలుంటే రెండు రూపాయలు పెంటలు గవర్నమెంటు యిస్తుంది, ఒక రూపాయి మనం యిస్తున్నాము 1.50 ఉంటుంది స్పెషలు కేసులలో గవర్నమెంటు వారికి ఉండే సర్క్యుండ్లెన్సెనుతో వారు రికమెండు చేసిన కేసులలో యిచ్చి ఉంటారేమో అనుకుంటున్నాము. అంతే తప్ప సభవారికి యేదైనా తప్పు అభిప్రాయము దెలిబిరేటుగా చాలా పెద్దమాట అని గౌరవనీయులైన అధ్యక్షులవారికి మనవి చేస్తున్నాను-దెలిబిరేటుగా చేయడానికి కావలసిన మోటిపు యేమి ఉంటుంది, అనేదికూడా తమరు ఆలోచించాలి. సామాన్యంగా మోటిపు గురించి మెన్సురియా గురించి ఆలోచించేటప్పుడు, మనపి ఒక పని చేసేటప్పుడు పిచ్చివాడైతే తప్ప తగినటువంటి కారణం ఉండాలి. గత సంవత్సరం యిచ్చిన కేసులు దెలిబిరేటుగా మిస్లీడు చేయడంగాని వారియందు షక్షపాత బుద్ధిగాని ఆశ్రితపక్షపాత బుద్ధిగాని బంధుప్రీతిగాని యే రకమైన యిన్స్ట్రక్షన్సుగాని చూపించి ఉంటానని ఊహించుకుంటే కి్రిందటి జన్మలో యెడ్యుకేషను మినిస్టరునో లేకపోతే యిక్కడ పాలసీ మేటరు చెప్పినంతమాత్రంచేత యే రకంగా యీ హాపునును తప్పు దారిని పెట్టి పెడదారిని పెట్టి అబద్ధం చెప్పి, వంచనచేసి వారి హక్కులను హరించాలని ప్రయత్నం చేశానో అది మీరే దెలిబిరేటు యివ్వెనను అనేటువంటి మాటకు తమరు వెయిటేజీ యెంత యివ్వాలనేది తమరుకూడా ఆలోచించాలి. నేను యే రకంగా ప్రివిలేజీకి భంగం వచ్చేటట్లుగా మాట చెప్పలేదని, ప్రివర్తింబలేదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ బదరివిశాల పిత్తీ — इस में डेरीबरेशन या नियुक्त का मनसा नहीं है। मेरा आरोप यह नहीं है कि जान बूझकर या नियुक्त से अंसा किया गया है। मैंने जो विशेषाधिकार हनन का प्रस्ताव उठाया है वह यह है कि जो नियम बनाया गया है और जिससे स्वयं सरकार के विभाग ने बनाया है उसी ने इस का उल्लंघन किया है। अब यह जान बूझकर किया गया है या इरादतन किया गया है उससे मुझे कोई मतलब नहीं है।

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్ష, ఇక్కడ వారు చెప్పిన దానిలో యిక్కడ నుంచి వచ్చినటువంటి అధ్యమెంటులో లేనివి, వారంతట వారు ఊహించుకొని చెప్పారు. ఇక్కడ వచ్చినటువంటిది ఒకే ఒక విషయం. యేమిటంటే వారు చెప్పి నప్పుడు యీ డబ్బు నెలనెలకు యెందుకు యిచ్చినామంటే రచయితగా ఉండబట్టి, వారి అర్హత సర్క్యుండ్లెన్సెను సక్రమంగా లేకుండా ఉండబట్టి మేము యిచ్చామని అన్నాడు. అక్కడనే వచ్చింది మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాధానం సక్రమమైనది కాదు. యెందు కంటే అర్హత విషయంలో 150 రూపాయలకు

Privilege Motion :
re ; Incorrect information regarding financial assistance to men of letters

18th July, 1967. 377

మించి వారికి వరుమానం లేకపోతే యిది వారికి సహాయంగా యిచ్చేటటువంటి ఆబ్లిగేషను లేకపోతే మీరు తీసుకున్న నిర్ణయమని వారు చెప్పినప్పుడు మంత్రిగారు సక్రమమైన రిపోర్టు మాముందు పెట్టలేదు అనేటటువంటిదే పాయింటు మంత్రిగారు లాస్టియరు ఉన్నారా లేదా పునర్వ్యయెత్తి మళ్ళా మంత్రిగారు ఆవుతారా అని కాదు పునర్వ్యయెత్తిలో మంత్రికావచ్చు పెరిసిడెంటు ఆఫ్ యిండియా కావచ్చు. We are not concerned about it. Last time he may not have been the Minister. Today, as a Minister he has placed certain facts on the Table

ఆ పాక్టు క్వశ్చనలు అనేటటువంటిదే యిక్కడ ఉన్నటువంటి సమస్య.

Mr Speaker —He may or may not believe in rebirth and all that. We are not concerned with it. The only point is that certain guiding principles have been laid down to be followed by the Government in the matter of giving financial aid. Perhaps, some people may be men of letters. Whether the failure to comply with the guiding principles amounts to breach of privilege, is not the point. In spite of those principles, Government must have considered them deserving in their own way. They might give. They did not follow or failed to comply with the guiding principles is not the point. The answer given by Mr T V Raghavulu in reply to a question put by some body was that at the rate of Rs 150, each gentlemen is being paid. Later on, while presenting the Demands, guiding principles are laid down there. Simply because some body has been given this financial aid, simply because these guiding principles are not followed, you cannot say that it amounts to a breach of privilege.

Sri T Nagi Reddy —We did not say because of that ———

Mr Speaker — The question is whether deliberately he has made a false statement in the House with the idea of misleading the House or any other member of the House. What is the statement which we are referring to and saying that it is incorrect or false statement? Let us be clear about these things because a breach of privilege against any member is a very serious matter. Before I feel to refer it to the Committee on Privileges, you must show that he has made a deliberate statement. That is one thing. Then 'with the intention of misleading the House' That is very important. Any member may make an incorrect statement. Any Minister may make unintentionally and then correct himself afterwards. As a matter of fact, the hon Chief Minister said it was Rs 150 per annum. That is also incorrect. Immediately, the Minister concerned corrected and said that it was Rs 150 per month. Whether he deliberately gave the information to the House with an idea of misleading the House, is the point. Whether he has made an incorrect or false statement, according to you, what is that false statement he has made?

శ్రీ జి లక్ష్మన్న .—Deliberate అనే పదస్య

Mr Speaker —The first thing is, he must have made an incorrect statement,

శ్రీ జి. లచ్చన్న .—Incorrect statement కు, false statement కు తేడా వుంది. False statement చేశారు అనేది ఉద్దేశ్య పూర్వకముగా చేయబడినది. చెప్పిన అబద్ధము false అంటారు Incorrect అనేది తెలియకుండా చేయబడినది అనే భావము కూడ వస్తుంది. తమరు ఇప్పుడు raise చేసిన point pertinent point deliberate గా చేశారా లేదా deliberate గా చేశారు అని చెప్పడానికి దానికి సాక్ష్యాలు ఆధారాలు, నిదర్శనాలు తీసుకొని రావడము దుర్లభము. ఏ సందర్భములో ఏ మాట చెప్పారు దానికి విరుద్ధముగా మరొక మాట మరో సందర్భములో చెప్పారు అనేది ఈ రెండింటియొక్క సమయోచితమైన ఆ పరిస్థితులు, భావాలు గ్రహించుకొని చెప్పవలసిన తీర్మానాన్ని దానిమీద ఇదమిద్దముగా ఈ కాలిటాల వల్ల ఇది deliberate. ఈ కారణాలవల్ల కాదు అని చెప్పడానికి అవకాశము చాలదు అందువల్ల ఒక పేటుమెంటులో ప్రశ్నిత్రాల సందర్భములో రూ. 1500 వరకు ఏదో ఇచ్చాము పేదరికపు పరిస్థితిని చక్క-పెట్టడానికి ఇచ్చాము అని ఒక కారణము దానిలో చెప్పబడివుంది.

Mr Speaker :—I give the proceedings వారు చెప్పిన సమాధానము ఇక్కడ వున్నది ఎక్కడైన అది తీసి నాకు చూపించండి. It has been verified also from the tape recorder.

శ్రీ సి వి కె. రావు — False statement చేశారా లేదా అనేది deliberate గా చేశారా లేదా అని ఒకటి. Deliberate గా చేశారా లేదా అనే విషయములో తమరు ruling ఇచ్చారు Deliberateగా చేస్తేనే అది privileges కి భంగకరమవుతుంది అన్నారు. By slip వల్లనో, accident వల్లనో చేశారా లేదా; slip వల్లనో, accident వల్లనో చేసినప్పటికీ కూడ false statement చేసినంతమట్టుకు అది privileges కి భంగంకాదా ?

Mr. Speaker :—Let me tell the facts The information given by the hon Minister was with regard to the name and the amount paid to the persons last year i e 1966-67 That year is over. Now this relates to the speech made by the hon Minister for this year i e. 1967-68 The names of persons who were paid, that information relates to last year, please have that in mind

Sri G Siviah :—You had just given the ruling that if an hon Minister deliberately gives a statement or to mislead—whatever it is Another question that I would like to raise is whether a person who holds a high post and is responsible for certain department, can issue a statement without going through the details of it ? And in such position, if he gives a statement, whether it becomes deliberate or not

Mr Speaker :—Another thing I have been telling about it even previously. When any Member of this House says that he has no intention, I have always given highest respect and regard for whatever statement any member says If a Member says :—“It is not my intention” I am prepared to accept it. And the Minister. says that it was not his intention I am prepared to accept. After all, there is no reason for any Member to mislead the House; and

re: Incorrect information regarding financial assistance to men of letters.

even if he does it, he can say "I have done it" and I am prepared to accept it. That is the kind of integrity, I expect

Sri T. Nagi Reddy —He says that it was not his intention.

Mr. Speaker — Yes. The question is whether it amounts to breach of privilege. If the Minister says that it was not his intention, I will accept it. That is a different matter altogether.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఇది ఎందుకు అవుతుందనే దానికి నా అభిప్రాయం ఇది. ఈ మంత్రిగారు ఒక పేటుమెంటు తీసుకునివచ్చి పెట్టారనుకొందామో కొన్ని పేర్లు చదివారు. He has laid on the Table of the House అయినప్పుడు ఆ table మీద పెట్టినవాటికి కొన్ని సూత్రాల ప్రకారము మేము వీటన్నింటిని నిర్ణయించి పెట్టాము అని చెప్పారు. సూత్రాలు ఏవో ఇంతకుముందే . . .

Mr. Speaker —That he has not said

Sri T. Nagi Reddy —All right. Leave it. We are now referring only to the statement made by him during the question hour.

శ్రీ టి. లచ్చన్న — అందులో statement లేదు. Supplementary Questions సమాధానాలే వున్నవి కాని అసలు వారిచ్చిన main reply వుంటే దానిమీద ఏమైన.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—లచ్చన్నగారూ, కేవలము వారు Table మీద పెట్టినదే కాదు, House లో ఏమి చెప్పారు అది కూడ చూడండి. It is not as though I am pleading on behalf of Mr. Raghavulu. It is not the thing. Please go through the entire statement the information given by the Minister both in the papers laid on the Table of the House, as well as the information furnished by him to the House.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — అక్కడవున్నది ఒకటే పాయింటు. అధ్యక్ష, వారు చెప్పిన ప్రకారము పోయిన సంవత్సరము list table మీద పెట్టారు. ఈ సంవత్సరము Policy statement చేశారు. ఈ Policy statement చేసిన తరువాత ఏమైన payment వున్నట్లయితే అది తప్ప అధికనుక లేకపోతే అది privilege కాదు.

Mr. Speaker —I have not gone through the entire information. But as far as I can see . . .

శ్రీ టి. లచ్చన్న :—Written statement లో clear గా చెప్పివున్నారు. List of persons to whom financial assistance was given during 1966-67 under the scheme of financial assistance to men of letters and art who are in indigent circumstances అని clear గా వుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానిలో వున్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — 'or' కాదు. అందుకనే ఇచ్చినట్లుగా మాకు జ్ఞాపకము వుండి అన్నాము.

Privilege Motion
re : Incorrect information regarding writ
 petitions concerning misappropriations
 of money in the Engineering
 College, Kakinada.

మిస్టర్ స్పీకర్ .—దానిలో అవిధంగా వుంది.

Sri T Nagi Reddy — Now the point is — he has said these are the persons, i.e., the names that he has given, here is the list of persons to whom financial assistance was given during 1966-67 under the scheme of financial assistance to men of letters and art who are in indigent circumstances—that means, he has provided with a list of persons who are not only men of art, but also in indigent circumstances.

An hon Member It is 'or' and not are

Sri T Nagi Redd — No, it reads like this "to men of letters and art who are in indigent circumstances" After 'who' there cannot be 'or', it is only 'are' It is very clear—they are men of art and they are also in indigent circumstances That is the point Of the names that have been given here, at least four of them listed out by Mr Badri Vishal Pitti—a very clear indication is there that they are not in indigent circumstances, but are highly above the means which are expected by ordinary human beings And there is another thing it is said "provided the means of the applicant must not exceed Rs 150 per month." The basis also has been given in the very same answer which he has laid on the Table of the House. Therefore the basis is given, everything is given Therefore this statement is not true to facts When the Minister has laid the statement on the Table of the House, we cannot go to somebody else; we have to catch him (the Minister), whom else can we talk about? We cannot talk about the Officer who has furnished the answer to the Minister, we catch hold of the Minister and say "Your statement is not correct" and he has to catch hold of somebody who has furnished him the reply and say "It is not true" Therefore this is a matter of privilege and we have to decide in the Privileges Committee. When the Minister makes a statement without his knowledge that the statement is not correct, then what is the procedure that we should adopt?

re —INCORRECT INFORMATION REGARDING WRIT PETITIONS CONCERNING
 MISAPPROPRIATIONS OF MONEY IN THE ENGINEERING COLLEGE,
 KAKINADA.

Mr Speaker.— There is another one against Mr. Raghavulu given notice of by Mr Ratnasabhpathi and Mr. Rajan. It reads like this "While answering question No 383 dated 14-7-67 the Hon'ble Minister for Education stated that there were writ petitions pending in the High Court concerning misappropriations of money in the Engineering College Hostel, Kakinada This information was given by the Hon'ble Minister in answer to supplementaries put by members as to what actions were taken on the guilty This information is contrary to the facts The two writ petitions filed by Sri Damodaram, principal of the Engineering College, Kakinada since transferred to Anantapur had been dismissed by the High Court as far back as 28th April '67 This statement of untruth has been made by the Hon'ble Minister with a deliberate intention

re Incorrect information regarding writ
petitions concerning misappropriations
of money in the Engineering College,
Kakinada

misleading the House and therefore involves breach of privilege
of the House We therefore move this matter be referred to Privile-
ges Committee "

I will give a copy of the proceedings. Please underline the
portion in which the Minister has made the statement contrary
to facts

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- అధ్యక్ష, ఆ ప్రీవీలెట్ మోషన్ లో చెప్పబడిన విషయాలలో
ఎ ఎలిగేషన్స్ చేస్తున్నారో అవి నేను చేయలేదంటే ఈ సాక్షులన్ని ఆవసరం, చేసి
వుంటే అది ప్రీవీలెట్ క్రిందకు వస్తుందా రాదా అనేది మనం డిస్టెండ్ చేయాలి.
ఇప్పుడు వారు చెప్పింది కోర్టులో కేసులు వున్నాయనే మాట వారు అనలేదా?
అనలేదంటే అన్నారో లేదో వెర్రిపై చేయవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్ — వారు చెప్పింది ప్రొసీడింగ్స్ లో వుందికదా.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :- అధ్యక్ష, దీనిలోవుంది. "ప్రస్తుతము
కోర్టులోవున్న కేసు ఇంకా డిస్టెండ్ కాలేదు "

Mr Speaker -Charge-sheet is laid against other persons

శ్రీ టి. వి. రావులు — అక్కడ కాకినాడలో కేస్ పెట్టారు. అది ఇంకా
డిస్టెండ్ కాలేదు అని చెప్పాను. హైకోర్టు కాదంటే. కొంచెం బాగా చదవండి.
తరువాత టేస్ రికార్డు కూడా తీయిస్తాను.

శ్రీ సి వి కె రావు :- అది నా ప్రశ్న మీద వచ్చింది దాని కేస్ విషయంలో
నాకు జ్ఞాపకం వున్నంతవరకు మిగతావారి మీద వున్నట్లు చెప్పినట్లు నాకు గుర్తు.
ప్రిన్స్ పాల్ గారిని మంత్రిగారు సమర్థించారు ప్రిన్స్ పాల్ వారి మీద కేస్ లేదని
చెప్పినట్లు నాకు గుర్తు మాన్డేట్ కు రాంగ్ ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చి వుంటుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — సి. వి. కె రావు గారు ఈ ప్రశ్న-వుండి మినిష్టరు
గారిని డిఫెండ్ చేశారు.

శ్రీ సి వి కె రావు — పర్సనల్ ఎక్స్ప్లనేషన్ మినిష్టరుగారిని సపోర్ట్ చేయ
వలసిన ఆవసరం నాకు లేదు. వారు బలంగా వున్నారు, వారిని వారు సపోర్ట్ చేసుకో
గలరు. నేను కోరినది జాతిని లోతుకు పొమ్మన్నాను పెద్దవారి మీద, ప్రిన్స్ పాల్
అందరిపైనా వెళ్ళుమని చెప్పాను. ఆయన మీద కేస్ లేదన్నారు వారు మర్రి
పోయిందేమిటంటే— గంభీరగోళం కావచ్చు—దామోదరంగారు నిర్దోషి అనే ప్రకటన
ఆయన చేయలేదు ఫలానా అని చెప్పలేదు. నేను తిరిగి కోరేది ముఖ్యంగా
లోతుకు పొమ్మని కోరుతున్నాను. కోర్టులో నిజానికాటు ప్రభుత్వం పెట్టాలని
కోరుతున్నాను. అయినా మాధవరావుగారు హాస్యానికి అని వుంటారు,

re Incorrect information regarding writ petitions concerning mis-appropriations of money in the Engineering College, Kakirada

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి — ప్రొసీడింగ్స్ చూస్తే హైకోర్టులో వున్న కేసు గురించి డిస్కషన్ జరిగింది, కాని కాకినాడ కోర్టులో వుందని ప్రొసీడింగ్స్ లో లేదు మాకు వచ్చిన అర్థం హైకోర్టులో వున్న కేస్ ఇంకా డిస్మిట్ కాలేదు, అందువల్ల యాక్ట్ తీసుకోవడానికి వీలుకాకపోయింది అనే ఇంప్రెషన్ వచ్చింది. ఆరోజు కాకినాడ కోర్టులో కేస్ వుంది హైకోర్టులో వున్న కేసు కాదు, అవి పోయాయి, ఇది ఇంకా డిస్మిట్ కాలేదు అంటే దానిమీద ఎమీ లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ — బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రెవిలెంట్ అర్థం చేసుకోవడం మీద వుండదు, ఫ్యాక్ట్స్ మీద వుంటుంది

శ్రీ జి. లచ్చన్న — అధ్యక్ష, తమకు చదివి వినిపిస్తే సందేహం తీరుతుంది

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — మొట్ట మొదటసారి ప్రెస్సిపాల్ ను తరువాత హాస్టల్ ఎక్జాంకెంట్ గా వున్న లెక్చరర్ ను వారిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది, సస్పెండ్ ఓరియెంట్ పొడిగించడం జరిగింది, దానిమీద ప్రెస్సిపాల్ హైకోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది, గవర్నమెంటువారు ఇచ్చిన అర్డర్ ను పురస్కరించుకొని, హైకోర్టుకు వెళ్ళడం అనేది చెప్పబడింది కాని కాకినాడ కోర్టు అనేది ఎక్కుడా ఉచ్చరింపబడలేదు అందువల్ల హైకోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది, ఫర్వర్ చర్య ఆగిపోయిందన్న భావం ఈ సభలో కలగడానికి అవకాశం కలిగింది కాని కాకినాడ అనే సమస్య లేదు ఇందులో

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి — దీనిలో ఎక్కడైనా కాని హైకోర్టులో వున్న కేసు ఇంకా డిస్మిట్ కాలేదు అని.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — కాస్త ముందుకు చదివితే తెలుస్తుంది మరి. అక్కడ వుంచి పట్టుకొని చదువుతారేమిటి? చాలా పొరబాటు అదే ప్రొసీడింగ్స్ అయితే, ఇంకా ముందుకు వుంది ఇలా ఎందుకు చదువుతారు? అది న్యాయమా? ఇంత హక్కుల గురించి మాట్లాడుతున్నారే ఈ విధంగా మాట్లాడటం న్యాయమా?

Mr Speaker:— Let us not be emotional. Now as it is said, it is not concerned with the High Court.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ఏదో దానిపట్టి, అవసరమైనదే చదువుచున్నామనే అర్థంలో మాట్లాడుతున్నారు Proceedings లో ఉన్నవే చదువుతున్నాను. మొట్ట మొదటి సారిగా ప్రెస్సిపాల్ ను, తరువాత హాస్టల్ ఎక్జాంకెంట్ గా ఉన్న లెక్చరర్ ను వీరిని suspend చేయడం జరిగింది. Suspension period పొడిగించడం జరిగింది. దాని మీద Principal Highcourt కు వెళ్ళడం జరిగింది. గవర్నమెంటువారు ఇచ్చిన అర్డర్ ను పురస్కరించుకొని, ఈ న్యాయమా అని, Principal అనే దానికి పొరబాటు వచ్చిందని చెప్పింది, కనుక యంత పెద్ద హాస్టల్ లెక్చరర్ ను ఇచ్చి

Incorrect information regarding writ petitions concerning misappropriations of money in the Engineering College, Kakinada

నట్లయితే, అతని legitimate duties suffer అవుతాయి. అందుచేత అతను day to-day administration లో జోక్యము కల్పించుకోవడానికి వీలులేదు. డిప్యూటీ వాడెనే చేయాలి ఈ పనులన్నీ. ఆపెలెట్ జూరిస్ డిక్షన్ అతనికి ఉంది. ఆపెలెట్ ఎవరూ వున్నది Over all control ఉంది అంతేకాని నిత్యము ఏమి జరుగుతోంది అని అక్కంటు, పర్సెజి యివన్నీ చూడవలసిన పనిలేదని ఒక ఆర్డరు ఉంది ఆ ఆర్డరును పురస్కరించుకొని హైకోర్టుకు వెళ్లినారు రెండవది ఈ ప్రిన్సిపాల్ కే అనుమానము వచ్చి కొంతమందిని తీసివేసి, డబ్బు కట్టించి రిపోర్టు చేశారు. అందుచేత Principal కు criminal లైబిలిటీ లేదని investigation లో తేలినది తరువాత గవర్నమెంటు యిచ్చిన ఆర్డరును పురస్కరించుకొని అతనికి మరల ఉద్యోగము యివ్వడము కొద్ది రోజుల క్రితమే జరిగింది బి రత్నసభపతి ఆద్యజ్ఞ, Students deposits మొత్తములలో నుంచి మిస్ అప్రోప్రియేషన్ అన్నారు. కేసులు పెట్టారు దాని మీద విచారణ జరుగుతుంది అనుకోండి ప్రస్తుతం deposits వాపసు యివ్వాలిగనుక వేరే సోర్స్ నుంచి డబ్బు తీసుకొని వచ్చి యిస్తున్నాం. కోర్టులో ఉంది అన్నారు కోర్టులో కేసు డిసైడు అయినదా? డిసైడు అయితే జడ్జిమెంటు ఏమిటి? శ్రీ టి. వి. రాఘవులుగారు ప్రస్తుతం కోర్టులో ఉన్న కేసు యింకా డిసైడు కాలేదు. వాపసు చేయవలసిన duty గవర్నమెంటు మీద ఉన్నది అది వేరే ఆలోచిస్తాము తప్పకుండా యిస్తాము "

ఇందువల్ల High Court లో కేసు ఉన్నదని రెండుసార్లు చెప్పారు కాకినాడ కోర్టు అనే సమస్య యిక్కడ కాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—High Court కు వెళ్ళారని చెప్పారు. తరువాత dispose off అయినదా? లేదా? అని ఎవరైనా అడిగారా? మీరు అడగలేదు. వారు చెప్పలేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— అంతకు ముందే అందరి మీద కేసులు పెట్టారని....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రత్నసభపతిగారి ఎలిగేషన్ ఆంపే హైకోర్టులో pending ఉంది అన్నారు dispose off అయిపోయింది హైకోర్టులో పెండింగుగా ఉంది అని చెప్పడమే incorrect అని.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ప్రస్తుతం కోర్టులో ఉన్న కేసులు డిసైడు కాలేదు. Pending అని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అవును హైకోర్టు అనికాదు

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య :— దీని intention ఇది కాదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాబట్టి furtherగా దీనిమీద discussion అనవసరమని నా అభిప్రాయం.

Mr Speaker - There are two things The first thing is to say that it is an incorrect statement If you proceed on the assumption that the Minister made an incorrect statement and the Minister says

Privilege Motion :
 re Incorrect information regarding writ
 petitions concerning misappropriations
 of money in the Engineering College,
 Kakinada.

"Of course it is an incorrect statement, I did not have that intention" that is a different matter. There he is proceeding on the assumption that it is an incorrect statement. But if he says "I have not made any incorrect statement" what is the position? There are one or two or three cases—we do not know, a number of cases have been launched against the persons who have misappropriated, they are pending.

Sri B Ratnasabhapathi — I have got my own submission to clear the whole thing ఇక్కడ discussion జరుగుచున్నది. జరుగుచున్నప్పుడు High Court నుంచి reference వచ్చింది ఇక్కడ మా దగ్గర పెటిషియర్ ఉన్నది.

The writ petitions filed in the High Court have been dismissed and the reference was only to High Court.

Mr Speaker — How?

Sri B Ratnasabhapathi. — No mention has been made of any other Court.

Mr Speaker — 'Cases' means plural — more than one. But there is only one writ petition filed in the High Court. I do't know exactly.

Sri B Ratnasabhapathi — There are two writ petitions, Sir.

Sri G Sivayya — Here it is very clear he referred only to High Court and not to any other court.

Sri C V K Rao — It was I who put the question, Sir. Whether any moneys were misappropriated by the members of the Hostel Committee. The Minister's answer was that excepting one person who got over it, the rest of the cases are there. There is no point in diverting that point. Excepting one person who got over it by judicial process, the rest of them are there—that is the answer in this House. We need not divert that point. Those cases should be pursued in a court of law and those boys and workers were deprived of their money.

Mr Speaker — See how fair-minded he is.

Sri B Ratnasabhapathi — We are not discussing Mr Rao's point. We are concerned now with the statement of the Minister which is not correct. We got the answer that the writ petitions were still pending in a court of law. A reference was only made to High Court — never to a court other than that. That is the main question; let us discuss on that.

The Minister for Health and Medicine (Sri P. V. Narasimha Rao) :—The essence of all the debate is that there is some misunderstanding; the Minister referred to cases in Kakinada, but the hon. Member understood it to mean the case in the High Court. That is the impression, that has been cleared out.

re : Incorrect information regarding writ petitions concerning misappropriations of money in the Engineering College, Kakinaḍa

Sri B Ratnasabhapathi —There is a tendency, there is a habit to say that I have misunderstood. The Ministers are trying to evade answers which are not in the current context correct. These judgments (in respect of cases in the High Court) have been pronounced and on the plea that they have not been received, there is a tendency to tell us that they are still pending. Judgments have been pronounced and so long as they (the Government) are represented by a Counsel, they are deemed to have been received. That is the point which I am trying to drive at.

Sri G Sivayya —It is very clear the subject is concerned with the Education Minister and there were two writ petitions where he ought to have known that they had already been dismissed before he has taken charge or afterwards. During the course of discussions he has clearly referred to the High Court, he has never said about the other courts. It was I who put the supplementary question. He has clearly referred (to the case in the High Court) and said that it is pending. When I asked "what have you not laid the charge-sheet?" he said it is still in High Court. The entire speech gives the same thing. Therefore he has deliberately misled the House on the point.

Mr Speaker —No question was put to the Minister whether any writ petitions are pending in the High Court.

Sri T. Nagi Reddy —The Minister on his own said that he has referred to the cases. He has referred twice to the cases and in both the places he has only referred to the High Court. He has referred only twice. Once he said

దీనిమీద ప్రెసిపిటాట్ హైకోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది, గవర్నమెంటు వారు యిచ్చిన అర్డర్ను పురస్కరించుకొని 2nd reference దీనిమీద విచారణ జరుగుతోంది అనుకోండి అంతా కోర్టులో పెట్టారు వారు cases మీద మాట్లాడుతున్నప్పుడు, యింకో కోర్టులో జరుగుతోంది అనే అర్థం ఎక్కడ వుంది? విచారణ జరుగుతున్నది అన్నప్పుడు హైకోర్టు కాదు, యింకో కోర్టులో ఉన్నది అని ఎలా అంటాము అలా అనడం ఎలా సాధ్యం?

We can only think that he has been referring to the High Court and not to any other court.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — ఎవరు అన్నారు అట్లా? అధ్యక్ష: వారు అట్లా అర్థం చేసుకొన్నారు అంటే. It is for your decision.

Mr. Speaker —I will go through the entire thing.

Sri T. Nagi Reddy —The hon Minister must be more specific on certain points. Vague answers will certainly mislead. Supplementaries being answered by the Minister and he will have to understand them in the proper light. So he will have to be more specific. If he is not specific, certainly, it is a question of deliberate or otherwise misleading the House కోర్టులు reference చేసినప్పుడు హైకోర్టు అని చెప్పి, ఇంకో సందర్భంలో హైకోర్టు అని చెప్పలేదని మేము ఎలా అను

కొంటాము? The whole House had become silent because the cases are pending in the Court హైకోర్టు గురించి మాట్లాడి కడపట వేరే cases pending లో ఉన్నాయి అంటే I don't know - I am a human being . Super human being అర్థం చేసుకొంటారేమో గాని Ordinary human being with ordinary common sense, ఇంకా రూపంలో అర్థం చేసుకోవడానికి వీలు లేదు Opposition వారంతా అలాగే అర్థం చేసుకొన్నారు గవర్నమెంటు పక్షం వారు యితరతా చేసుకొన్నారేమో నాకు తెలియదు.

Sri G Venkata Reddy (Parchur) — Cases of Criminal misappropriations have to be filed under Section 409 before 1st Class Magistrate High Court లో file చేయవలసి ఉంది. Court అంటే వేరే అర్థం కాదని నా మనవి.

Mr Speaker — I will go through all the records and give my decision on Friday

POINT OF INFORMATION

re — SECOND STAGE OF NAGARJUNASAGAR.

Mr Speaker — There are 6 Call attention notices. I request the members to be as brief as possible

Sri C V K Rao — I have a matter to be brought before this House — that the Maharashtra Government has warned Andhra — it is a very serious matter, they want to serve legal notice on Andhra Pradesh regarding the second phase of Nagarjunasagar. In recent times we have been reading about the Israel war — it is like that. As we have seen in the morning paper, it appears as though Maharashtra has challenged this Government and it is a matter of serious concern and I request the Hon'ble Chief Minister to make a statement on this because it concerns the entire State and a large section of the ryots. That is my request to you Sir

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్ష : మహారాష్ట్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ కు Registered Notice యిచ్చారట :

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మహారాష్ట్ర Registered Notice అంద చేస్తున్నట్లు వార్త

Mr Speaker — ఇచ్చినట్లు వార్త కానీ యివ్వలేదనుకుంటున్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్ష : మహారాష్ట్ర అన్నది. మైసూరు ప్రభుత్వం Registered Notice యిస్తున్నాను అన్నది ఒక State కి యింకొక State Registered Notice యివ్వవచ్చు. దాన్ని గురించి మన ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తోంది ఇది మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించిన విషయం. ఏదో ఒక పార్టీకి సంబంధించినది కాదు కదా : ఏమి చేస్తున్నారు తెలుసుకోవాలని వుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అధ్యక్ష : ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. ఆయనప్పటికీ Constitution లో provision వున్నట్లుగా తెలియదు. ప్రభుత్వానికి ఉత్తరం

Calling attention to a matter of urgent public importance. 18th July, 1967. 387
re Integration proposal of Engineering personnel in the State

కూడా రాలేదు. వార్తలని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. యంతవరకు ఏ కాగితం వచ్చినట్లు లేదు. వస్తే సభవారిముందు పెడతాం

Mr Speaker —I realise the anxiety of the Members. But whatever it may be it is better, as Mr Raju says, not to be hasty in these things. The second thing is the Irrigation Demand is coming upon before the House Members can certain by refer to all these things and I expect the Chief Minister to reply so far as that issue is concerned. It is a very important matter and I understand the anxiety of Members.

BUSINESS OF THE HOUSE

श्री बदरी विशाल पिनी.—अध्यक्ष महोदय। मैं ने एक एडमोनिमेंट मोशन दिया था कृष्णा जिले में केनाल में पानी के बारे में।

Mr Speaker —That I disallowed because the Minister made a statement yesterday that water was let out on the 14th instant and water was likely to reach Vijayawada in a day or two. Most likely it would have reached today. So I disallowed it.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re. INTEGRATION PROPOSAL OF ENGINEERING PERSONNEL IN THE STATE

శ్రీ ఆర్ రాజగోపాలరెడ్డి (అక్కిరెడ్డిపల్లి).—అధ్యక్ష, మొదట ఒకవిషయం స్పష్టం చెయ్యదలచాను ఆంధ్రప్రదేశ్ form అయినప్పుడు తెలంగాణా, ఆంధ్ర employeesను integrate చేశాం అన్నారు. Chief Secretary 1953లో కొన్ని provisions తయారుచేసి ఆ ప్రకారంగా integrated list తయారైంది అన్నారు. తెలంగాణాలో ఆంధ్రలో ఏ పద్ధతిలో యింజనీరింగు సర్వీసులు నడుపుతున్నారో అన్న విషయం చెప్పాను మొట్టమొదట ఆంధ్రరాష్ట్రం యింజనీర్లకు మద్రాసు ఇంజనీరింగు సర్వీస్‌లో చూపున వర్తింపజేసి Recruitment Assistant Engineers గా కాకుండా Junior Engineers కు మాత్రమే వుండేది. Service Commission చేసేది Chief Engineer Temporary అని IO (a) (i) rule క్రింద appoint చేసేవారు. Service Commission temporary, Emergency అని ఎన్నో రకాలుగా చేసుకుంటున్నారు. Assistant Engineer గా direct recruitment లేదు. Assistant Engineer కావాలంటే వాళ్ళను promote చేసుకుంటూ ఉండేవారు. అయితేళ్ళ సర్వీసు వుండకపోయినా promote చేయబడుతూవుండేవారు. Candidate కు regular service లేనప్పుడు 5 ఎళ్ళు నిర్బంధాలు తొలగించుకొని, వాళ్ళ Service ను బట్టి, confidential reports ను బట్టి performance of work ను బట్టి రెండు మూడు ఏళ్ళలో promote చేసేవారు. 1953-55 వరకు promote చేశారు. పూర్తిగా 5 ఏళ్ళ service వుండనక్కరలేదు, ఖాళీలు ఉన్నప్పుడు promotions

388 18th July, 1967.

Calling attention to a matter of urgent public importance :

re. Integration proposal of Engineering personnel in the State.

యిచ్చారు ఇప్పుడు తెలంగాణా సర్వీసు మొత్తం వుంటే long service 75% Assistant Engineers కు Reserve చెయ్యబడింది. Supervisors ను Junior Engineers కు 25% అవకాశాలు వున్నాయి. Supervisor గా Junior Engineer గా చేరిన Assistant Engineer గా యివ్వవలసిన అవకాశంలేదు. 75% Executive Engineer, Chief Engineer యిచ్చే అవకాశం ఉంది. Junior Engineers, Supervisors ను promotion చేసేపద్ధతి లేదు ఆంధ్రలో ఆ విధంగా ఉంది. 53, 54 సం॥లలో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో Junior Engineers నుంచి Assistant Engineers గా చేసేవటువంటి వారికి Telangana లో integrate చెయ్యడంవల్ల తగాదాలు వచ్చాయి Govt of India వారు 1953 లో directions యిచ్చారు అయితే కొన్ని appeals చేయడంవల్ల Govt of India పెంటనే 5, 6 Executive Engineers ను recommend చేసింది. కానీ ఈ retrenchment వల్ల చాలా బాధపడుతున్నారు. ఇట్లా చేస్తే development కు అవకాశం లేదు. కాబట్టి దీని విషయం పునరాలోచించాలి. న్యాయం కలుగజేయడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

Sri J Eswara Reddy —Mr Speaker Sir, as far as Section 115 of States Reorganisation Act is concerned, the Central Government has no jurisdiction over this issue. Legal opinion may be sought.

On 31-10-56, i.e. prior to the Reorganisation of States, there were certain posts in each and every category and there were personnel also to man the posts in Telangana and Andhra Regions. These personnel were there to execute the plan works, these were not created and personnel promoted to these posts in order to give advantage to some in view of the formation of Andhra Pradesh. The equitable solution would be to take the length of service of the personnel in each category as on 31-10-1963 and to integrate them. That was the stand of the Government of Andhra Pradesh upto 1966. What made the Government to reserve the stand even without referring the matter to the Law Department? Just because the Central Government had given certain directions, does it mean that the stand of the State Government all these years was unjust? Does the Government want to integrate the services of officers taking the services of the officers at the lowest category, which is unjust and against principles of natural justice? I want the Minister to reply to this.

Sri V B. Raju —Sir, the Chief Minister had gone to the Hospital and had asked me to read a statement on his behalf.

Sir, Under Sections 115 and 5 of the States Re-organisation Act of 1956, the Central Government may establish one or more advisory committees for the purpose of assisting it in regard to (a) division and integration of services among the new States and the State of Andhra Pradesh and Madras and (b) to ensure fair and equitable treatment of all persons affected by the provisions of these sections and the proper consideration of any representations made by such persons.

Calling attention to a matter of urgent
public importance :
re Integration proposal of Engineering
Personnel in the State

18th July, 1967

389

In February 1957 the Government constituted separate advisory committees for gazetted and non-gazetted and class IV services—in each Department to deal with important issues connected with the integration of services and preparation of common gradation lists. The State Advisory Committee for gazetted officers of the P W D consisted of the Secretary of the Administrative Department, a Secretary of another Department nominated by the Chief Minister, the Head of the Department concerned and a representative of the Finance Department. It evolved the principles for adoption in preparing the common gradation lists. Adopting these principles, the Government prepared a provisional common gradation list of P W D Gazetted Officers and communicated them to all persons, inviting objections thereto, if any. Several representations were made by the Officers to the Central Government through the State Government against their provision in the common gradation list.

In December 1965, the Government of India, in consultation with the Central Advisory Committee composed of a member of the U P S C as the Chairman, a retired High Court Judge and a senior administrator, serving or retired, communicated their decisions on certain issues connected with the Officers of Andhra and ex-Hyderabad Governments, as the Government of India's decision on some issues were not clear and as their implementation would have made a reversal of some of the promotions and the matter was further clarified from the Centre. In December, 1966 and in February 1967 the Government of India gave their final decisions on the broad principles to be adopted for integration of the services of Andhra and ex-Hyderabad Officers. On the basis of the decisions of the Government of India, common gradation lists of P W.D. Gazetted officers are under preparation. The lists will be sent to the Government of India, who are the authority to give the final approval. As soon as the common gradation lists are approved by the Government of India, they will be published in the Andhra Pradesh Gazette.

It may be mentioned that in the matter of promotions, reversions etc., it is the provisional integrated list prepared by the State Government in 1961 that is now being followed, and promotions and reversions that are being made so far are only provisional, subject to review after the final list is approved by the Government of India and published in the Andhra Pradesh Gazette.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఒక clarification అంది Central Government ఏమి చేశారంటే, adhoc promotions, Central Government లో ఉంది. ఆ ప్రకారం ఎప్పుడు యక్కడ promotions కూడా adhoc promotions అనే ఉదేశంతో ఆ నిరయానికి వచ్చారు. అసలు adhoc promotions అవునా, కానీ అనే question మీద Central Government కు refer చేయలేదు. అది refer చేసారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మాధవరావుగారు విన్నో ఉంటారు. Last para లో In the matter of promotions, reversions, etc. it is the Common

Calling attention to a matter of urgent public importance.

re Protected water-supply scheme (Anti-cholera) in Uravakonda, Koilkuntla, Balutippa and Sattenapalli.

Gradation List that is prepared by the State Government in 1961 that is now being followed Based on that promotions and reversions were made

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఒక point అధ్యక్ష, States reorganisation ముందు promotion, confirmation చేయకకలేదని చెప్పారు. ఆంధ్ర గవర్నమెంటు ఆ మాటకు stick up అయింది. కాని Hyderabad గవర్నమెంటు వారికి promotions, confirmation చేశారు అది violation of the directive of the Central Government ఇంకో పేరుంటే Sub-Engineers అను grade కు Assistant Engineer అన్నదానికి తేడా ఉంది ఎప్పుడైతే state లోకి వచ్చాలో they were promoted as Assistant Engineers. అందువల్ల వారికి effect కాలేదు. తరువాత వాళ్ళను ముట్టుకొనడానికి వీలులేదు. ఈ రెండు ఎందువల్ల జరిగింది? ఎన్నాళ్ళ జరుగుతుంది యిట్లా?

శ్రీ వి. వి. రాజు — దీంట్లో ఏమీలేదు. ఇక్కడ State Advisory Committee ఉన్నది దాని ప్రకారంగా అక్కడ categories, nomenclature తీసుకుని equate చేసుకుంటూ వచ్చారు Provisional gradation list రియారు చేసారు దానిమీద గవర్నమెంటు వ్యవహరిస్తూ వచ్చింది. ఇది intimate చేసిన తరువాత - the employees have actually gone and represented to the Central Government A Committee was constituted at the Centre; that Committee asked for certain clarifications and the State Government gave clarifications They gave their views Based on the Central Government's instructions, a final list will be prepared and published. What has been done now is merely provisional.

re PROTECTED WATER SUPPLY SCHEME (ANTI-CHOLERA) IN URAVAKONDA, KOILKUNTIA AND BALUTIPPA AND SATTENAPALLI

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న — అధ్యక్ష, ఉరవకొండ protected water supply scheme 16 గ్రామాలతో కూడుకున్నది. దాదాపు 20 సంవత్సరాలనుంచి ఈ scheme కొరక ప్రయత్నం చేస్తుంటే, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారి ధర్మమాయని, వెనకటి ఐంచాయితీరాజ్ మంత్రి శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు గడచిన సంవత్సరంలో ఈ scheme ను sanction చేయడం జరిగింది, తరువాత Central Government clearance కూడా యివ్వడం జరిగింది ఈ 16 గ్రామాలకు ప్రతి సంవత్సరం lorries తో నీరు తెచ్చుకోవడం వల్ల విపరీతమైన ఖర్చు అవుతున్నది. కనుక వెంటనే ఐంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు వెంటనే దీనిని take up చేసి కన్నెకల్లు గ్రామంనుంచి, ఈ scheme ను యధాతథంగా ప్రారంభిస్తూ, చల్లాపురం, అనుమాపురం గ్రామాలకు ఈ సంవత్సరమే నీళ్ళు యివ్వడానికి కనీసం 15 లక్షల scheme ను take up చేసి, వెంటనే ఒక sub-division ను వేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా కోయలకుంట్ల గ్రామానికి దాదాపు 4 సంవత్సరాలక్రితం scheme sanction చేయబడింది. కాని యంతవరకు take up చేయలేదు. కనుక మంత్రిగారు వెంటనే

calling attention to a matter of urgent public importance. 18th July, 1967. 391

re : Protected water-supply scheme (Anti-Cholera) in Uravakonda, Koilkuntla, Balutippa and Sattenapalli

take up చేయాలని Assembly లో assurance యివ్వాలని కోరుతున్నాను. యేదో 4, 5 లక్షలు యిస్తే అది take up చేయడానికి వీలులేదు కనుక 15 లక్షలు యిచ్చి, ఒక Sub-division పేసి ఈ సంవత్సరం వెంటనే కన్సెకర్షన్ ప్రారంభంచేసి, చల్లాపురం, అనుమాపురం గ్రామాలకు వెంటనే నీళ్లయివ్వడానికి assurance యివ్వాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్ష, సత్తెనపల్లి తాలూకా head quarters అది ఒక major panchayat అక్కడ క్రిందటి సంవత్సరం 20 వేల రూపాయలు పెట్టి protected water supply scheme ప్రారంభం చేసారు. కాని దానితోపాటు కేంద్రప్రభుత్వం కలరా area గా ఉన్నది కనుక anti కలరా క్రింద, protected scheme క్రింద, 2½ లక్షలు యిచ్చిచేస్తామన్నారు. దానికి administrative sanction యిచ్చింది. కాని అది implementation చేయకుండా ఆ 20 వేలలో 2, 3 pipes వేసారు అది అక్కడ పూర్తికాలేదు. అది ఎక్కువ ఉప యోగపడదంటేదు. అది తయారులో ఉన్నది ఈ రెండింటిని సమన్వయంచేసి మొత్తంగా వెంటనే యిచ్చినట్లయితే — Central Government డబ్బు యిస్తారని తెలుస్తున్నది—దానికి వెంటనే administration నే కాకుండా, technical sanction కూడా యిచ్చి implement చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

The Minister for Panchayati Raj (Sri T Ramaswami).—Sir, piped water supply scheme to Uravakonda was sanctioned in 1964 for investigation and preparation of detailed plans and estimates. This scheme was technically cleared by the Government of India for Rs 35 00 lakhs for Uravakonda and 16 other villages in Anantapur district subject to certain technical comments. Accordingly the estimate has been revised to Rs 43 03 lakhs and sent to Government of India for approval which is still awaited. Due to paucity of funds and inadequate financial assistance from the Government of India, an amount of Rs 24 00 lakhs only could be provided in the Budget Estimate for 1967-68 which is quite inadequate to complete the sanctioned schemes. The Union Minister for Health has already been addressed for sanctioning the allotment of additional funds for implementation of these schemes. But so far no funds have been provided.

Tenders were received from one contractor, Sri Y PullaReddy who has agreed to take up the work only if the work costing Rs 15 00 lakhs is entrusted to him at a time. However, due to the meagre provision in the Budget and the huge commitment involved for the works on hand, the Superintending Engineer (P R) Cuddapah has not yet entered into agreement with the contractor. This scheme will be pushed through as and when adequate financial assistance is made available by the Government of India.

Sir, the Chief Minister was good enough to consider whether any amount can be sanctioned this year.

392 18th July, 1967.

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re Dangerous condition of the Primary School building in Ramannapeta of Warangal.

With regard to Koilkuntla, Pipe Water Supply Scheme to Koilkuntla was sanctioned on a rough estimate in January 1964. Subsequently detailed estimate at an estimated cost of Rs 2.79 lakhs was prepared for this scheme taking the source of water supply from Jurreru river bed.

Orders have been issued permitting the C.E. (P.R.) to proceed with the execution of 193 P.W.S. Schemes including Koilkuntla P.W.S. Scheme, meeting the expenditure from the unspent balances available with Zilla Parishads. An amount of 70,443/- was already spent on the scheme upto 31-3-1967. Tenders were called for this work three times and finally one contractor was settled. But in spite of notices he has not executed the agreement so far. The C.E. (P.R.) has therefore issued notices to cancel the previous tenders. After the previous tenders are cancelled he will call for fresh tenders. This scheme is expected to be brought to beneficial use this year.

Sattenapalli Piped Water Supply Scheme in Guntur district was sanctioned for investigation by Government in G.O. Ms No. 1258 P.R. (RWS) dated 25.11.1965. Preliminary estimates costing Rs 40 lakhs were prepared and detailed investigation of the Scheme is yet to be taken up. The above scheme is not included in the Fourth Five-Year Plan due to paucity of funds.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు—ఇదివరలో Board of examiners, Cineme operators పైన నేను 6 వ తేదీన call attention motion ఇచ్చాను.

Mr. Speaker.—How can I reply off hand? It is not possible for me to remember.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు —Admit అయిన తరువాత కూడా చర్చకు రాలేదండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ —దయచేసి చెప్పేది ఏమంటే so far as the staff is concerned they are over burdened. రోజూ మాకు 80, 70 notices లు వచ్చి నప్పటికీ వెంటనే తెల్లవారిన తరువాతనే we are sending the endorsement to the Members whether it is allowed or disallowed. If still you complain, what can I do?

re.—Dangerous condition of the primary school building in Ramannapeta of Warangal.

డాక్టర్ టి.ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు).—అధ్యక్ష: వరంగల్ జిల్లాలో, రామన్నపేట area లో ఒక primary school వున్నది అది ఇళ్ళకు లంసాడు కట్టినది. దాని top సగంవరకు రేచిపోయింది. గోడలు ఒకవైపున కూలిపోయాయి ఆ school లో చాలా మంది పిల్లలు చదువుతున్నారు ఈ వరాకాలంలో పూర్తిగా పడి పోయే పరిస్థితి వున్నది. ఈ విషయం అక్కడవున్న Masters, Inspectors of schools కు తెలియపరిచే, వారు ఏమీ చర్య తీసుకోకపోతే, నేనుకూడా వ్రాశాను. మధ్యలోంటే tragedy తిరిగి జరిగేలాగ చేయకండి అని చెబితే దానిమీద వారు

Calling attention to a matter of urgent public importance. 1st July, 1967. 393

re Deposit of silt at the mouth of the River Vamsadhara and Desapathi channel

Head-master ను transfer చేశారు పిల్లలను transfer చేయడానికి బదులు Head-master ను transfer చేశారు. ఈ యిల్లు పడిపోకుండా వుంటుందని అందుచేత వెంటనే తగిన చర్య తీసుకోవాలని వెంటనే ఆ యింటినుంచి పిల్లలను మార్పించకపోతే అక్కడ చాలా ప్రమాదమైన పరిస్థితులు యేర్పడుతాయని, నేను విద్యార్థులకు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను దీనితోపాటు అటువంటి vindictive transfer ను, Inspector గారు చేయకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

Sri T V Raghavulu — Sir, with reference to the above notice of call attention, it may be stated that the school referred to is a Government primary school at Ramannapeta, Warangal City, which is housed in a private building with Classes I to V. No report about the school was available either to the Government or in the office of the D. P. I. The D. E. O. who is contacted on the phone informed that the school building is in a very bad condition. The walls having cracked and despite requests, the landlord has not cared to effect any repairs. In view of the serious condition of the building and on account of the continuous rain, the District Educational Officer was directed to immediately close down the school and arrange for running classes for the students of this school in any nearby school, if necessary by arranging shift system to avoid dislocation till such time as alternative accommodation is arranged.

Dr. T. S. Murthi —Thank you.

[Mr Deputy Speaker in the Chair]

re: BREACHES IN THE GANGADRI PALLI, VADDIPADU, RAMAPURAM, KOCHERLAKOTA AND DEKANAKONDA TANKS IN DARS TALUK

Mr Speaker —He may read out the statement

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy) —Gangadripalli, Vaddipadu, Ramapuram, Kocherlakota and Dekanakonda tanks are not maintained by the Public Works Department. They are under the control of the zilla parishad. Hence, the question of granting requisite funds towards repairs to these tanks by the Public Works Department does not arise. It is for the Zilla Parishad concerned to approach the appropriate authorities in this regard if the funds already placed at their disposal are not adequate to meet the requirements.

re: DEPOSIT OF SILT AT THE MOUTH OF THE RIVER VAMASADHARA AND DESAPATHI CHANNEL

శ్రీ టి. సత్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం) —అసలు: శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, శ్రీకాకుళానికి సంబంధించి బైరపీ main channel వున్నది. దానికింద సుమారు 15 వేల ఎకరాల పల్లం భూమి సాగు అవుతున్నది. ఈ channel కు వంశధరా నదినుండి నీరు తీసుకుంటారు. ఈ channel, open mouth channel. అందుచేత

394 18th July, 1967.

Calling attention to a matter of urgent public importance :

*: Deposit of silt at the mouth of the River Vamsadhara and Desapathi channel.

నదిలో వేగాన్ని బట్టి నీరు, ఈ channel లోకూడా అదే వేగంతో ప్రవహిస్తున్నది. అందుచేత ప్రతి సంవత్సరం silt deposit అయిపోతూ వుంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం కూడా concerned department వారు ఈ silt తీర్చుకుంటేవారు కాని ఈ సంవత్సరం economy cut అని, grants లేవని, silt తీయడంలేదు. దానివల్ల సకాలంలో నీరు supply కావడంలేదు ఈ 15 వేల ఎకరాల సాగుకు యిబ్బంది కలుగుతున్నది మొన్ననే రైతులు telegram యిచ్చారు బహుశః మంత్రిగారికి కూడా యిచ్చేవుంటారు. నాకు ఒక telegram సంపారు సుమారు 20 గ్రామాలకు నీటి సరఫరా కావాలి ఇప్పుడు transplantation season అయిపోతున్నది కనుక ప్రభుత్వంపారు సకాలంలో తీసుకోకపోతే విపరీతమైన నష్టం వస్తుందని మనవిజేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ఏటిలో గ్రాయన్ వర్కుకూడా నిర్మించడం జరిగింది. రాళ్ళతో గూడ కట్టి, నదిలో ఈ flow of water ను divert చేసి channel లో పెట్టే ప్రయత్నం ఒకటి జరిగింది. ఇప్పుడు ఆ గ్రాయన్ వర్కుకూడా damage అయిపోయింది. Leakage కూడా అవుతున్నది. వాటికి మరమ్మత్తు చేయమని Collector గారిని, Department వారిని కోరితే, నదిలో మసం డబ్బు ఖర్చుపెట్టే అవకాశం మాకు లేదు. Rules permit చేయవు. కావాలంటే channel కు ఘేము ఏమైనా చేయగలం కాని నదిలో చేయము అని వారు అంటున్నారు. నీరు కావలసి వచ్చినప్పుడు channel లో ఖర్చు పెడితే ఏమిటి? నదిలో ఖర్చు పెడితే ఏమిటి? మనకు కావలసింది యిబ్బంది వుండకూడదు. కనుక Rulesను సడలించి వెంటనే ఆ work ను take up చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, మంత్రిగారు ఈ విషయంలో ఎలాంటి చర్య తీసుకుంటారో మనవి చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri S Sidda Reddy :—The Bharvi takes off from Vamsadhara river near Ponnamp village. The total ayacut under the channel is 11,933 acres. During 1966-67, annual maintenance estimate of Rs. 51,000 was sanctioned and silt in the canal was completely removed. Irrigation was successful during 1966 season. During 1967-68, annual maintenance estimate for Rs. 12,900 was sanctioned and silt removal work in the head reaches was completed. The groyan work is not damaged and is reported to be in good condition. There will be no difficulty for irrigation during this year.

శ్రీ టి సత్యనారాయణ — మంత్రిగారి statement విరుద్ధంగా వున్నదండి. యంతవరకు నీరు పోవడంలేదని telegram వచ్చింది. ఉభయ కావడంలేదు. "Water flow in the channel obstructed by sand heap—channel not repaired—thousands of acres under the channel left fallow—transplantation is coming to close—Executive Engineer and Assistant Engineer reported want of funds—loss of crops feared unless channel is immediately repaired—petition submitted by Ryots" 18 వ తేదీన నాకు వచ్చింది. మంత్రిగారి statement లో remove చేసామంటున్నారు. ఎంత వరకు యధావస్థా....

Calling attention to a matter of urgent public importance, 18th July, 1967. 395
 re : Deposit of silt at the mouth of the
 River Vanasadhara and Desapalli
 channel.

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — అదికారు అధ్యక్షా, మేము telephone ద్వారా S E ని contact చేసి తీసుకువచ్చిన information ఇది. దీనిక్రింద పున్న ఆయకట్టు 11 వేల 9 వందల ఎకరాలపైచిలుకు. అది last year జరిగింది. Last year 51 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అది remove చేయడం జరిగింది. సదిలో పున్న wall కూడా దెబ్బతిన్నదని అంటున్నారు. అది దెబ్బ తినలేదని report లో వుంది.

శ్రీ టి. సత్యనారాయణ:— నేను అడిగేది ఈ సంవత్సరం గురించి last year గురించి కాదు.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి — ఈ సంవత్సరం కూడా 12 వేల 9 వందలు ఖర్చు పెట్టి పున్న silt ను remove చేయడం జరిగింది. సదిలోపున్న గోడలాంటి కట్ట యేదైతే వున్నదో...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— ఆ telegram ఇటీవలనే వచ్చి వుండవచ్చు. దానిని verify చేసుకోండి. మరల మీ వద్ద statement, ఆ telegram ..

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి:— ఈ information ను మేము S E గారిని telephone ద్వారా contact చేసి తెచ్చాం. ఆ telegram విషయంకూడా తెలుసును, అవసరమైన చర్య తీసుకుని వ్యవహారం చేస్తాము.

శ్రీ ఎస్ రామయ్య (బెక్కలి):— అధ్యక్షా, బెక్కలి తాలూకాలో పలానా ప్రాంతములో దేశపట్టు కాలవ ప్రధానమైంది; ఈ కాలవ మరి కొంతవరకు ఇది కొత్తూరు కొండలలో పుట్టి నమద్రతీరమైన వజ్రపుత్తూరు గ్రామంవరకు 11 మైళ్లు ప్రవహిస్తూ 6 వేల ఎకరాల భూమికి సాగుకు ఉపయోగ పడుతున్నది. గత సంవత్సరం ఈ కాలవ రాజగోపాలపురం సమీపమున 2, 3 వందల అడుగుల పొడువునా గండ్లు పడినవి. వెంటనే ఆ గండ్లు పూడ్చిపోవడం వలనను గత నెలలో పడిన వర్షంవల్ల మరి కాలవలు నేరుగా ప్రవహించి చిట్టచివర చెరువులకు పోతుంటే, ఈ రాజగోపాలపురం వద్ద పడిన గండ్లు వలన భూముల మీద పోయి ఆ భూములకు చాలా నష్టము కలుగజేసింది. ఈ కాలవలో పడిన వర్షం సరాసరి చివరవరకు పోయి ఉంటే చెరువులు నిండి ఉంటే ఈవేళకు ఉభయ పూర్తి అయి ఉండేవి కాని ఈ గండ్లు సకాలములో పూడ్చినందువలన, నీరు చివరకు పోక ఆ చెరువులు నిండక, చాలా నష్టము సంభవించింది ఆ Department వారికి ఎన్ని సార్లు చెప్పినా, ఆ గండ్లను పూడ్చడానికి ఇంత వరకు ఎట్టి చర్య తీసుకోలేదు అందువల్ల చెరువులు నిండడానికి అవకాశం లేదు ఇప్పటికైనా ఆ గండి పూడ్చడానికి తగినంత శ్రద్ధ తీసుకోక పోవడంవలన మూడువేల ఎకరాలు భూమి ఇంత వరకు ఉభాకాకుండా నిలిచిపోయింది అంతే కాకుండా, ఈ కాలవకు వజ్రపుత్తూరు నుండి 1½ మైళ్లు దూరంలో ఆ కాలవ ఇసుకతో మేటలువేసి ఉన్నది అది ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి ఆ కాలవ నామరూపాలు లేకుండా కన్నడుతున్నది. ప్రభు

396 18th July, 1967. Calling attention to a matter of urgent public importance :
re : Need to take steps to release water to Penna River Canal from Penakcherla Midpenna HLC North Canal.

త్యానికి ఎన్నోసార్లు రైతులు కూడా స్వయంముగా మనవి చేసుకొన్నారు వెంటనే ఆ silt clear చేసి కాలవ రూపము కాపాడు ఉండేటట్లు ఏర్పాటుచేసి ఆ ఘాటులోకి నీరు అందజేసేటట్లు చేయమని ప్రభుత్వానికి ఎన్నోసార్లు చెప్పిస్తున్నామీ ఆ 1½ మైళ్లు కాలవలో ఉండే ఈ silt clear చేయలేదు దానివల్ల సుమారు వెయ్యి ఎకరాలు భూమిలో ప్రతి ఏటా పంటలు పోతున్నాయి. కనుక దానికి తగిన చర్య వెంటనే తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను మరి వెంటనే ఆ గండి పూర్చడానికి, ఈ silt clear చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు చర్య తీసుకోకపోతే తప్పనిసరిగా 3 వేల ఎకరాలు పంట భూములు ఉదారాకుండా ఉండిపోగలవని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు గండిపడడం విజమైనటువంటి విషయమే. దాని repairs కూడా జరుగుతున్నది ఇప్పటికే నగానికెక్కి పూర్తి అయిపోయింది. మేము phone లో contact చేస్తే ఒకనెల 21 తాకింకు తప్పకుండా పూర్తి అవుతుందని చెప్పారు అంతే కాకుండా silt విషయం కూడా మనవి చేశారు డి వెంటను, జనవరి 66 లో silt మొత్తము తీసివేయడం జరిగింది ఈ సంవత్సరం గండి కూడా పూర్తి అవుతుంది, silt కూడా లేకుండా ఆయకట్టుకు ఏమీ నష్టం లేకుండా పోతుందని అభిస్తున్నాము. అయినప్పటికీ, ఏవైనా లోపాలు వస్తే గౌరవ సభ్యులు దృష్టికి తెస్తే తగిన చర్య తీసుకొంటాము అని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్. రాములు — ఇప్పుడు పని జరుగుతున్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ విషయం కూడా నాకు తెలుసు. గండి పని జరుగుతున్నది గాని silt clearance మాత్రం వజ్రపుత్తూరు వరకు 1½ మైళ్లు ఆ silt clear చేయలేదు అసలు అక్కడ ఆ రూపమే లేదు మెట్టభూమి లాగా తయారైంది దాన్ని గురించి ఎన్నోసార్లు రైతులు మనవి చేసుకొన్నారు కనుక మంత్రిగారు దాన్ని గురించి రక్షణమే చర్య తీసుకొని ఆ నీరు పోవడానికి మార్గం ఏర్పాటు చేస్తే ఒక వెయ్యి ఎకరాలు పండడానికి అవకాశం ఉంటుంది గనుక మంత్రిగారు వెంటనే ఆ విషయంలో చర్య తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — 1966 జనవరిలో అప్పటివరకు ఉన్నటువంటి silt మొత్తము clear చేసినట్లు మాకు information వచ్చింది అయినప్పటికీ ఇప్పటికీ కూడా ఏమైనా ఇబ్బంది ఉన్నట్లయితే దాన్ని గురించి మళ్ళీ రిపోర్టు తెప్పించి చూస్తాము. మరి ఈ season లో ఈ silt clear చేయడం కష్టము ఇప్పుడు నీళ్లు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి ఇది అయిపోయిన తరువాత చూడడానికి, చేయడానికి సాధ్యమవుతుంది.

re Need to take steps to release water to Penna river canal from Penakcherla Midpenna HLC North Canal.

శ్రీ కె సి శ్రీరంగయ్య (పింగ మాల) — అధ్యక్ష, అనంతపురం జిల్లాలో కనకచర్ల ప్రాంతాన్ని అని పెన్నానదికి ఆనకట్ట కట్టారు మరి ముందు ఈ పెన్నానదిలో షరదలు వచ్చి ప్రవహిస్తూ ఏటిలో నీళ్లు వస్తే దాదాపు 8 నెలలుగా ఈ ఏటి

Calling attention to a matter of urgent public importance . 397

re Need to take steps to release water to Penna River Canal from Penakcherla Midpenna HLC North Canal.

ప్రాంతములో నీళ్లు పారుతూ ఉండేవి ఈ ఆనకట్ట కట్టినప్పటి నుంచి నీళ్లు రావడం చాలా కష్టంగా ఉన్నది మళ్ళీ spring channels అంటే రైతులు నీటిలో కాలవలు తీసుకొనిపోయి కొన్ని వేల ఎకరాలు భూమికి నీరు పారించుకొని పంటలు పండించుకొంటూ ఉండేవారు అయితే ఇప్పుడు ఈ నీటిలో చెమ్మ ఆనేడే తొత్తిగా లేదు, కాబట్టి నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే ఈ North Canal నుంచి, South Canal నుంచి అటువైపునుంచి కూడా ఒక distributor water ఇటువైపునుంచి ఒక distributor water పెన్నానదిలో వదిలితే కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగుఅవుతుంది కాబట్టి అటువంటి అవకాశాలు కల్పించవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎ మాధవరావు — ఆధ్యక్ష, నెల్లూరు ఉత్తర పినాకినీ ప్రక్కన ఉన్నది. దానికి సంబంధించినంతవరకు, నెల్లూరు జిల్లాలో Channel system మీద నీరు పారుదల జరిగి మాగాణి పంట పండుతోంది. కోవూరు తాలూకాలో ఆక్కడ Tanksకు నీళ్లు పినాకినినుంచి తీసుకువెళ్ళి అక్కడ పెడుతూ ఉంటారు. ఇప్పుడు అక్కడ నీళ్లు తక్కువ అయినాయి ఇది transplantation season Seedlings అన్నీ వేసి ఉన్నారు. అట్లా ఉండి కూడా నీళ్లు లేకుండా ఉన్నవి మామూలుగా ఇటువంటి సందర్భంలో K C canal ద్వారాగాని, తుంగభద్రా water కృష్ణా water ఇవన్నీ తీసుకువచ్చి పెన్నాకు పెటుతున్నటువంటి అలవాటు ఉన్నది దానిప్రకారం చేస్తూనే ఉన్నారు. ఎందువల్లనో ఈ సంవత్సరం దాన్ని గురించి ఇప్పటివరకు కూడా ప్రభుత్వము వారు ఆలోచించలేదు అటువంటి సందర్భంలో ఈ call attention motion తీసుకురావలసి వచ్చింది అందువల్ల దయఉంచి మంత్రిగారు ఇప్పటికైనా K C canal ద్వారాగాని లేకపోతే కృష్ణా water గాని ఏదైనా గాని పెన్నానదికి నీరు వచ్చేటట్లుగాను, అది నెల్లూరువరకు పారేటట్లుగాను చూడవలెనని కోరుతున్నాను

Sri S Sidda Reddy — Sir, Mid Pennar Reservoir Dam at Penakacherla village, Anantapur Taluk and district, is built across Pennar river. Down below, there are a number of spring channels (river channels) taking off from river Pennar and irrigating marginal lands. Due to the construction of a Dam across the river, the usual flow in the river, at some time is restricted and hence the spring channels could not draw their requirements as before. A separate link channel from Mid Pennar North Canal to let water into the river is not feasible, since North Canal is a very small canal with a head discharge of 160 cusecs only, which cannot accommodate such arrangement.

2. However, in the Dam constructed river sluices are provided and by their operation, adequate supplies as may be decided from time to time on merits, can be let into the river easily. In fact these river sluices are also designed to release far greater discharges into the river to feed Gandikota reservoir lower down in Cuddapah district at a later date, i.e. in the Second Stage of Tungabhadra

14th July, 1967.

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re Need to take steps to release water to Penna River Canal from Penakcherla Midpenna HLC North Canal.

High level Canal Scheme After completion of the Second Stage, the river below the Mid Pennar Regulator Dam will always be flowing and the benefit to the spring channels in the river will certainly be immense. This apart, the Mid Pennar South Canal, a bigger canal, has got an escape through which necessary water can be let into the river if necessary. Thus there are already adequate arrangements to let down water into the river to supplement river channels, if necessary.

3 Excavation of a new source from Mid Pennor North Canal to supplement river channels, is therefore considered not necessary.

4 Water can be diverted to Pennar river for use in Nellore district only from K C Canal. K C Canal by itself is not drawing the required discharge of 3,000 cusecs. It is realising 1000 to 1500 cusecs which is inadequate even for its own ayacut and seedlings. Another possibility of getting water into Pennar is from Mid Pennar Regulator Dam which is itself not having any storage now. Efforts are being made to augment additional supplies to K C Canal from Tungabhadra Reservoir, if possible. The question of diversion of water from K C Canal to Pennar River for utilisation in Nellore District will arise only after meeting the requirements under K C Canal. ఈ పెన్నార్ రివర్ లో open channels ఉన్నవి. వర్ష ప్రవాహం లేక పోయినప్పటికీ ఇనక తీసినందువల్ల springs లో నీరు వస్తుంది. వ్యవసాయం చేసుకొంటారు. Mid-Pennar నుంచి కాలవలద్వారా North Canal, South Canal ద్వారా పెన్నార్ రివర్ లో నీరు వదలిపెట్టాలని వారంటున్నారు. North canal పెద్దది కాదు. 160 క్యూసెక్కు తీసుకుంటుంది. దానిద్వారా కాండ-పెద్దదైన South Canal నుంచి నీరు తీసుకుంటుంటున్నట్లు కూడా పెట్టడం జరిగింది. Mid Pennar లో river sluices ఉన్నవి. వాటి ఉద్దేశం Highlevel Canal నుంచి నీరు వచ్చిన తరువాత Mid-Pennar లో నుంచి తీసుకుపోయి గండికోట రిజర్వాయర్ తీసుకువెళ్లాలని ఉద్దేశం. ఆ ప్రాజెక్టు వచ్చేదానికి యిబ్బంది ఉంటుంది Mid-Pennar లో ఉండే open channels ద్వారా నీరు, అపసరాన్నిబట్టి నిర్ణయించి పంపడానికి అవకాశం ఉన్నది. Mid-Pennar నీరు open channel ద్వారా ఎంత నష్టం అవుతుంది. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని నిర్ణయం తీసుకొని వదలిపెట్టే అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె సి. శ్రీరంగయ్య :—రైతులు కష్టపడి కొన్ని వేల ఎకరాల పాగు చేస్తున్నారు. నీరు లేక టి సంవత్సరాల నుంచి వీరు పెట్టారు. చాలా బాధ పడుతున్నారు. South Canal నుంచి అయినా నీరు వదలడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి — అక్కడ పరిస్థితినిబట్టి ఆధారపడి ఉంటుంది.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :— ఇప్పుడు మనకు తుంగభద్ర డామ్ నుంచి mid Pennarకు నీరు రావడం ప్రారంభం అయినదికదా అయినప్పుడు ఆ నీరు అక్కడ ఫ్లోర్ అవుతుంది కాబట్టి river sluices open చేసి యివ్వవచ్చునుకదా ? గండికోట ప్రాజెక్టు వచ్చేవరకు ఊరుకోనక్కరలేదు Even now I think we will be able to do it if we are able to get the Tungabhadra water

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— అక్కడ ఒక ఇబ్బంది ఉన్నది తుంగభద్ర రిజర్ వాయర్ లో ఒక ప్రత్యేకమైన లెవెల్ కు వస్తేనే నీరు యిస్తారు. ఆ లెవెల్ రాలేదు అందువల్ల నీరు వదలిపెట్టడం లేదు ఆ లెవెల్ కు నీరు వచ్చిన తరువాత, వీరికి ఏమి యిబ్బందులు ఉన్నవో దృష్టిలో పెట్టుకొని, దానిపైన నిర్ణయం తీసుకొని వదలి పెట్టవచ్చును.

POINT OF INFORMATION—

re Report of the Pay Commission.

Sri C V K Rao — Sir, yesterday, the Chief Minister said that he will intimate this House about the One-man Pay Commission report and I will be very glad if he keeps up his word I would request you, Sir, that the Chief Minister may be asked to intimate this House regarding the promise he made yesterday on the floor of the House

Mr. Deputy speaker — Please make the reference when the Chief Minister is present here.

Sri T Nagi Reddy — He may not be here at all Since yesterday he made a promise, we naturally want to hear from him

Mr Deputy Speaker — When the Chief Minister is here, the hon. Member may raise the point, otherwise we will send the reference to him.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND No XXVII—OTHER MISCELLANEOUS SOCIAL AND DEVELOPMENTAL ORGANISATION—Rs 66,54,000

DEMAND No XXVIII - - WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES & OTHER BACKWARD CLASSES—Rs 4,62,82,000

The Minister for Social Welfare (Sri A Ramaswamy) — Sir I beg to move .

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs 4,62,82,000 under Demand No XXVIII - Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes ”

Mr. Deputy Speaker .—Motion moved

As hon. Member :—What about other Demand No. XXVII?

Mr Deputy Speaker —The Minister has already moved it yesterday

DEMAND NO XXVII — OTHER MISCELLANEOUS SOCIAL AND
DEVELOPMENT ORGANISATIONS — Rs 66,54,000

SRI K. Ramanatham —Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 66,54,000 for other miscellaneous Social and Development organisation by Rs. 100

పాంథిక రంగములో ఆభివృద్ధి కార్యక్రమములు సక్రమముగా జరగనందున ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

Mr Deputy Speaker —Cut motion moved .

DEMAND NO XXVIII — WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES
AND OTHER BACKWARD CLASSES — Rs 4,62,82,000

SRI A. Madhava Rao .—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Social Welfare by Rs 116

(i) The old age pension scheme is not being put to effective use (ii) The Government failed to provide old age pensions in recent months by reason of which the old people are suffering.

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

In all much as the benefit derived by the Social Welfare Department is too meagre compared to the expenditure incurred by the Government, it is liable to be abolished

Mr Deputy Speaker —Cut motion moved

SRI K. Ramanatham .—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

వెనుకబడిన కులాలవారికి విద్యాలయములలో ప్రవేశ సందర్భములలో ఉద్యోగములు యిచ్చి సందర్భములోను న్యాయబద్ధముగా వ్యవహరించనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved

SRI Y. Venkatrao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

For failure in distributing the old age pensions to the deserving people in Tenali Taluk

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Voting of Demands for Grants

Sri C V K. Rao .—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other backward classes by Rs. 100

to demand the Government that the cut in the expenditure of this department be stayed and that more facilities be created to Scheduled Tribes, Castes and Backward classes on the basis of economic conditions

Mr Deputy Speaker —Cut motion moved

Sri K Muniswamy .—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of scheduled Tribes, Castes and other Backward classes by Rs 100

To Press for the enhancement of allotment for the grant of scholarships to the pupils of the other Backward classes.

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100

For failure of Government to maintain status-quo regarding the sanction of the additional temporary grants to Social Welfare subsidised hostels in the State during the current year

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

For the failure of Government to continue the policy of the sanctioning of residential scholarships to the inmates of Social Welfare sub-sidised hostels in the current year

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100

To express disagreement for the failure of the Government to observe the principle of reservation of appointments and promotions in all cadres in all departments for the harijans and girijans in the State

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Cases, Tribes and other Backward Classes by Rs 100

To criticise the Government for not enhancing the scholarships to Harijans and girijans in these hard days in school and colleges

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other backward classes by Rs. 100

To criticise the Government for not adopting method of promotions by reservation to Harijans and girijans in all departments

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To criticise the Government for not opening cottage industries, Harijan colonies in the State ,

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To criticise the Government for not providing free clothing and books to Harijan children in Elementary Schools.

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes by Rs. 100

To criticise the Government for not sanctioning scholarships to Harijan students in schools and colleges sufficiently

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To criticise the Government for not providing money to Harijans for construction of their houses on subsidy or loan basis.

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To criticise the Government for not opening new hostels for Harijans at Sathyavedu taluk Chittoor district and at Sullurpet taluk Nellore district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To provide House sites to Harijans of Venkatapuram of Sathyavedu taluk Chittoor district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Vuggumdodi village Sullurpet taluk, Nellore district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans Kambakkam village, Maradhavada village of Sathyavedu taluk Chittoor district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To provide Pathways to the Harijans of Pulivendla, Kondur, Kadalur, Sulluru of Sullurpet taluk Nellore district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To express dissatisfaction for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Sathyavedu taluk Chittoor district and Sullurpet taluk, Nellore district

To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To Provide house sites to Harijans of Kuvakoli village, Satya-
vedu taluk, Chittoor district

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Sched-
uled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100

For the failure of the Government to set up a machinery for
implementation and enforcement of Anti-untouchability Act in the
State

Mr Deputy Speaker —Cut motions moved

Sri Y Venkatarao —Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Sched-
uled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100

Failure to provide house sites to the poor Harijans in Tenali
taluk, Gunjur district

Mr Deputy Speaker —Cut motions moved

Sri C Vengaliah —Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Social Welfare
of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes by Rs 100

To criticise the Government in not closing down bogus hostels
and in not encouraging genuine hostels

Mr. Deputy Speaker —Motion moved

శ్రీ కె. మునుస్వామి (బంగారిపాలెం) :—అధ్యక్ష, ఈ డిమాండు అసలు
బడ్జెటులోనే కాకుండా రాజకీయరంగంలో చాల ప్రాముఖ్యమైనదని చెప్పడానికి
సంతోషిస్తున్నాను మన స్వరాజ్యం సంచలించుకొనుటకు, కొన్ని వందల
సంవత్సరాలు మన దేశాన్ని పరిపాలించిన బ్రిటిష్ వారిని తరుమగొట్టుటకు
మహాత్మాగాంధీగారు ఉపయోగించినటువంటి ఆయుధాలలో యిది మొదటిది—హరిజన
సేవయే హరి సేవ అనే స్లోగన్, ఇలాంటి స్లోగన్ తో మన నాయకులు ప్రారంభించి
మన దేశంలో కరుడుకట్టిన అస్పృశ్యతా వివారణ కోసం జరిగిన అనేక కార్యక్రమాలలో
ప్రభుత్వం సాధించిన విజయం పరిశీలిస్తే ఆ కరుడుకట్టినదానికి బద్దలు చేయడానికి
ఎవరితరం కాకుండా ఉన్నది. స్వరాజ్యం సాధించి 20 సంవత్సరాలు అయినా అది
సాధ్యం కాకుండా ఉన్నది మహాత్మాగాంధీగారి పేరు చెప్పుకుంటూ గద్దె ఎక్కిన ఈ
పాలకవర్గం అది పూర్తిగా మరచిపోయింది ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినా యీ
అంబరానితనం ఎంత దుర్బరంగా దారుణంగా ఉన్నదో గ్రామాలకు వెళ్ళి చూస్తే
తెలుస్తుంది ఇక్కడ కూర్చోని పత్రికముఖంగా వార్తలద్వారా, స్టేట్స్మన్స్ ద్వారా
తెలుసుకొనడమనేది వ్యర్థము, అది సత్యదూరమని చెప్పడానికి వెనుకాడను ఈ
డిమాండు అటు ఆకాశములో తిరిగే ఫక్షలను యిటు భయంకర అడవుల్లోని క్రూర
మృగాలను వేటాడి-ఆ మాంసాన్ని చర్మాలను అమ్మి బ్రిటికే యానాది ఎరుకల, ఖోయి,
యితర అడవి జాతులకు సంబంధించినది. దేశం పుట్టినప్పటినుంచి మట్టి పిసికే,
పంటలు పండించి యితరుల గాదెలు నింపి వారు యిచ్చే బిచ్చమంత కూలి గింజలతో

అరకడపు నింపుకొని తిండికి అలచుటిస్తూ జీవనోపాధి ఏమీకూ అని అడుగుతూ అనేక కష్టాలు పడుతున్నారు ఇతర దేశాల నుంచి మరం పేరుతో పెళ్ళి అనేక సంఘాలు స్థాపించి, యీ జారుకు విముక్తి లిగిస్తామని, విద్య నేర్పిస్తామని, పసతులు కలుగజేస్తామని అంటేకూడ వీరు పోకుండ హిందూమతమే కాదని, హిందువుతోనే కలసి ఉంటామని ఉంటున్న హరిజనులకు యీ గవర్నమెంటులో ఏ మాత్రం సౌకర్యాలు కలుగుతున్నవో ఒకసారి ఆలోచిస్తే హృదయదిదారమే కాదు. రడుపు మంట అని మనవిచేస్తున్నాను. అనేక రకాల స్కీములు, అనేక రకాల నిధులు యివన్నీ పత్రికలలో చూస్తున్నాము గాని హరిజనులకు ఎంతవరకు అందుకున్నవో, ఏ ఏ రకాల డబ్బు ఎంతవరకు లభ్యం అవుతున్నవో పరిశీలిస్తే అసలు యిన్ని నిధులు, సౌకర్యాలున్నవనే విషయం ఏ ఒక్క గ్రామంలోనూ చూటికి 20 మందికి కూడ తెలియడం లేదు. వాళ్లను మట్టపరిచి నాటకమాడడమే గాని ప్రభుత్వం యిచ్చే సౌకర్యాలూ యివి ఉన్నవని ప్రచారం కూడ లేదు. ఈ డిమాండు చూస్తుంటే మంత్రిగారు 65-66 సం కంటే యీ సంవత్సరం ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించామని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నామన్నారు. కాని అనాడు కేటాయించిన డబ్బులో ఎంత ఖర్చు అయినది, ఎంత భూమి పంచారు. ఎన్ని గ్రామాలలో హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చారు, వారికి ఎంతవరకు ఆర్థిక సహకార లిగింది అనే గ్రామాలలో పర్యటించి చూస్తే యిందులో చూపించిన ప్లేటిస్టిక్సులో నూటికి పది వంతులు కూడ ఆందటం లేదు. ఎవరూ యీ డబ్బును పొందటం లేదని చెబుతున్నాను. ఆ డబ్బు ఏ విధంగా ఖర్చు అవుతుందో ఉదహరిస్తాను

ఈ హరిజనులు ఎంతో ఆశతో అనాడు మహాత్మాగాంధీ హరిజనసేవ హరిసేవ అన్నారు ; స్వరాజ్యాన్ని సాధించాము, మనకు ఏనాడో తప్పక విముక్తి కలుగుతుంది అని కాంగ్రెస్ ను గెలిపిస్తేనే తమకు విముక్తి కలుగుతుంది అనే భావంతో యీ కాంగ్రెస్ వాళ్ళకే వోట్లు వేసి గెలిపిస్తుంటే వీరు ఇదిగో యీ సంవత్సరం, రేపు సంవత్సరం, పై సంవత్సరం అని చూపించటమే గాని వారికి సరైన విముక్తి కలగటం లేదని తెలుస్తున్నది అనేక రకాలైన పరిశ్రమలు పెట్టారు. అనేక రకాలైన పథకాలు వేశారు 11 లక్షల మంది 50 లక్షల ఎకరాలు పంచిపెడతామని లెక్కలు చూపించారు భూమి ఎక్కడ తెస్తారంటే, భూసంస్కరణలు చేసి పీలింగ్ వెట్టి భూమి తీసి హరిజనులకు పంచుతాము అన్నారు. పీలింగ్ యాక్టు ఏమయింది? పీలింగ్ యాక్టువల్ల విడదీసిన భూమి ఎక్కడ ఉంది? చెప్పమని అడుగుతున్నాను. భూసంస్కరణలు చేస్తున్నామనిచెప్పినట్లకలెక్టర్ రేంజ్ లో ఉన్న ఒక ఆఫీసర్, తహశీల్దార్ రేంజ్ లో ఇద్దరు యు డి సి. రేంజ్ లో నలుగురు— సర్వేయర్స్ పర్యటించి దేశం మొత్తంమీద కొలతలు వేశారు. ఏమిటి మీరు చేస్తున్నారు అంటే భూసంస్కరణల గురించి లెక్కలు తీస్తున్నాము అన్నారు. రెండు మాసాల తర్వాత మేము భూసంస్కరణలు చేశాము అన్నారు. ఎంత భూమి విడదీశారు అంటే, శ్రీకాకుళం నుండి రామాపురం వరకు ఎక్కడా రైతు భూసంస్కరణల క్రిందకు రానే రాదని మేము ప్లేటస్టిక్స్ ఇస్తున్నాం అన్నారు. పీలింగ్ యాక్టు పుస్తకం వదువుతుంటే నోరు ఊరుతుంది. కనీసం ఒక్కొక్కరికి మూడు నాలుగు

ఎకరాలైనా వస్తాయి : చదువు సంధ్యలు లేకపోయినా భూమి దున్నుకొని బ్రతుకు దామని భూమిలేని పేద ప్రజానీకం ఆశిస్తే—యీ సీలింగ్ యాక్టులు అనేక మనహాయింపులు ఉన్నవి సీలింగ్ పైన ఉన్న భూమి సాగుచేయకుండా బీడు పెట్టము అని సరిఫికేట్ ఇచ్చిన రైతు యీ భూసంస్కరణల క్రిందకు రాడు సాగుకు లాయకుగా ఉండి—సాగుచేయక బీడుగా పడిఉన్న భూములు మాకు ఇవ్వండి అని భూమి లేని పేదవారు అడిగితే—వారికి ఇవ్వకుండా ఎస్కేప్ కావటానికి ఆ భూములలో చెంకుతోటలు పండతోటలు వేస్తే—ఆ భూములు సీలింగ్ క్రిందకు భూసంస్కరణల క్రిందకు రావు అని చెప్పారు ఇప్పుడు ఎక్కడ భూమి ఉంది ? బంజరుభూములు పంచిపెడతారా అంటే అదీ లేదు బంజరుభూముల పంపకం సమస్యలో నా జీవితం అంతా సర్వనాశనం చేశాను ; నా విద్య సర్వనాశనం చేశాను నా ఉద్యోగం త్యాగం చేశాను దీని విషయంలో జైలుకు పోయే వర్యంతం అయింది ఈనాడు నెల్లూరు జిల్లాలో నాబోటి వాళ్ళం నిలబడితే రెండువేల ఎకరాల వరకే పంచగలిగాము, అంటే బ్రహ్మాండమైన పోరాటంతో చేస్తే పంచగలిగాము అంతేగాని మీరు ఇచ్చిన జి. ఓ. ప్రకారం—ఫలానా నెంబరు బంజరుభూమి అనాధీనం, తనకు ఇప్పించమని అడిగిన ఏ ఒక్క హరిజనునికైనా సక్రమంగా భూమి ఇచ్చిన లెక్క ఒకటి అయినా చెప్పగలరా ?— అని చాలెంజ్ చేస్తున్నాను. అక్కడ హరిజనుడు ఒకడైనా ఒక ఎకరా అయినా సంపాదించగలిగాడా అంటే లేదు, ఆ నెంబరు ఎంత అని కరణంనుండి తెలుసుకొనటానికి కనీసం నాలుగు కోడిపెట్టెలు, వీశ నెయ్యి మరొకరిద్వారా ఆయనకు పోతేగాని నెంబరు దొరకదు అప్లికేషన్ ఫారమ్ తీసుకొంటే—దానిని వ్రాయటానికి రెండు రూపాయలు ఇవ్వాలి. వ్రాసిన తర్వాత దానికి సర్టిఫికేట్ ఇవ్వటానికి కారణం మునసబులకు ఇవ్వవలసిన ముడుపు చెల్లించుకోవాలి రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్ కు కనీసం 100 రూపాయలు ఇవ్వాలి తహశీల్దార్ కు ఆ ప్రొఫోర్షన్ లో ఇవ్వాలి ఇంతదూరం తీసుకువచ్చి—మీకు ఇస్తామని టామ్ టామ్ వేయిస్తే—ఇదే రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్—లాండ్ లాక్సు భూమిలేని పేదవానికి మధ్య బ్రోకర్ గా—ఉండి వెంటనే ఆ గ్రామంలో ఉన్న రైతులకు తెలియజేస్తున్నారు, ఫలానా అనాధీనం భూమికి ఫలానా హరిజనుడు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నాడు, మీరు వెంటనే అడు అసీ వేయండి; తప్పకుండా మీకు ఇప్పించేటట్లు చూస్తాము—అనిచెప్పి—ఇద్దరిదగ్గర లంచాలు తీసుకోవటంకోసం ఆయన రావటం—100 రు. 150రు లో తీసుకోవటం దానిపై వారిచేత అడ్జికన్ పిటీషన్ వేయించటం జరుగుతున్నది. ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఏదో రెండు ఎకరాలు వస్తే బ్రతుకుతామనుకొనే హరిజనుడు పెళ్లాం మెడలోని పుస్తెకూడ అమ్మి దానిని సాధించుకోవాలనే పట్టువలతో తూలిమడ కలు పట్టి దున్నిస్తే—అక్కడ ఉన్న రైతులు పోలీసులు లాలూచిపడి వారిని ఎదుర్కొని కొట్టి తిట్టి వారిపైననే బనాయింపు కేసులుపెట్టి అవస్థ పెడుతున్నారు. ఈనాడు వారు కోర్టులలో వడి ఎన్నో అవస్థలు పడుతున్నారు. నెల్లూరుజిల్లాలో ఉగ్రముడి గ్రామంలో ఉన్నటువంటి హరిజనులను నానా యాతనలు బాధలు పెట్టి మగవారందరిని ఆరెస్టు చేయించి, ఆడవారిని పోలీసులచేత అవమానపరిపించిన విషయం యీనాడు చెబుతుంటే నాకు దుఃఖం పెట్టుబికి వస్తోంది ఈ విధంగానేనా హరిజనులకు భూమి పంపించే పని ? నిజంగా మీకు యీనాడు మహాత్మాగాంధీపై

భక్తి ఉంటే, నిజంగా హరిజనులకు విముక్తి కలగాలంటే—ఉన్నటువంటి భూమిని విడగొట్టి హరిజనులకు ఎందుకు పంచిపెట్టకూడదు? అట్లాంటిది చేయటం మీకు చేతకాదా? ఈనాడు 10 పర్సెంట్ కట్ అని పనిచేసేవారందరి పొట్లకొట్టి తరిమి వేశారు అటువంటి పని చేయటానికి మీకు సాహసం ఉన్నది బ్రిటికటానికి ఇంత అవకాశం ఇన్ని హక్కులు భూమిపై ఉన్నటువంటి భూమిలేని పేదవారికి వెంటనే భూమి ఎందుకు పంచి ఇవ్వరు? అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటికి రేపటికి యీ కాంగ్రెస్ పరిపాలన ఉన్నంతవరకు యీ హరిజనులు పడే గోడు ఇది అని మనవి చేస్తున్నాను తప్పకుండా వారి శాసనం మీకు ఉన్నది. తప్పనిసరిగా పడి పోతారు. వారు అగ్నిలా విజృంభిస్తున్నారు ఈనాడు 41 మంది ఉన్న హరిజనులు ఏకమై వారికి తమ జాతిపై సరైన ప్రేమ భక్తి ఉంటే, ఒకసారి నిలబడి మనకు జరుగుతున్న అన్యాయం అరికట్టటంకోసం రమ్మని నేను పిలుస్తున్నాను. హరిజనస్థానం కోసం నిలబడుతున్నాను. ఇండ్ల నివేశనస్థలాల విషయం పంచాయితీ సమితులకు ఇచ్చారు ఎక్కడైతే జిల్లాపరిషత్లు పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడ్డాయో అక్కడ తప్పనిసరిగా వర్గాలు ఉన్నవి ఆ వర్గాలకు యీనాడు భూమి కావాలి. లాండ్ ఎక్విజిషన్ కు ఇప్పుడు కొన్ని లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు మాకు భూమి లేదని, భూమి ఇళ్ల కట్టుకోవటానికి చూపించమని హరిజనులు అప్లికేషన్ పెట్టుకొంటే స్టాండింగ్ కమిటీలో ఆది పాస్ కావాలి స్టాండింగ్ కమిటీలో మెజారిటీ ఏ వరానికి సంబంధించిందో, ఆ వరంవారు యీ హరిజనులు తమ వరానికి సంబంధించిన వారా, కాదా, మనకు వోట్లు ఇస్తారా లేదా, అని మొదలు ప్రశ్ని చేసుకొంటారు. బంజరు భూములు, అనాధీనాలు, ఏమీ పనికిరానటువంటి భూములు హరిజన ఇండ్లకు ప్రక్కన ఉంటే దానిని ఫ్రీగా ఇప్పించవచ్చునుకదా, ఇక్కడ ఇండ్లు కట్టుకోమని చెప్పవచ్చునుకదా వాటి జోలికి పోరు మీకు తప్పకుండా ఇప్పిస్తాము అంటారు ఎవరిదగ్గర ఇప్పిస్తారు? ఆ పంచాయితీ సమితి పెరిసిడెంట్ యొక్క బంధువు లేక అతని వరానికి సంబంధించిన రైతుయొక్క వండి పండకుండా ఉన్నటువంటి భూమి ఎక్కడఉన్నా సరే దానిని కొని ఇస్తామని చెప్పి, యీ లాండ్ ఎక్విజిషన్ కొరకు కేటాయించిన లక్షలాది డబ్బునంతా తన బంధువరానికి యీ రూపంలో కట్టబెట్టటానికి యీ ప్రభుత్వ ప్రయత్నం చేస్తున్నది అంతేగాని నిజానికి ఇండ్లు లేనటువంటి యీ నిరుపేద హరిజనులకు ఇవ్వటానికి ఎన్ని స్థలాలు లేవు?, ఎన్ని మార్గాలు లేవు? నిజంగా హరిజనులను ఉద్ధరించాలంటే, వారికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం కంటే ప్రభుత్వం ప్రత్యక్షంగా ఏ స్థలం వారికి అనుకూలంగా ఉంటుందో పరిశీలించి అటువంటి స్థలం సేకరించి వారికి ఇచ్చినప్పుడే మన ద్యేయం సాధించినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఫీల్డ్ లేబర్ కోవరేజీస్ సొసైటీలు పెటండని టామ్ టామ్ వేశారు. భూమిలేని నిరుపేదలంతా ఏకం కండి; ఐదు పది తలకాస్త చేసుకోండి; కొంత డబ్బు డిపాజిట్ చేయండి, మీ సొసైటీ రిజిస్టర్ చేయండి; 50 ఎకరాలకు పైబడిన భూమి మీ ఫీల్డ్ లేబర్ కోవరేజీస్ సొసైటీలకు ఇస్తాము, దానికి కావలసిన అప్పులు ఇస్తాము; విత్తనాలు ఇస్తాము అని బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం సాగించారు. సంక్షోభంతాము, చాలా బాగుందని ఆశించాము. వెంటనే బయలుదేరి ఇట్లాంటి సొసైటీలు ప్రారంభించాము. ఈ ఫీల్డ్ లేబర్ కోవరేజీస్ సొసైటీ అన్నమాట

ఉద్భవించిననాడే నెల్లూరు జిల్లాలో వాటంపేట గ్రామంలో ఒక సొసైటీ పూర్వం
ఘోషాము వాటంపేట గ్రామంలో ప్రసన్న ఈశ్వరాలయం అనే పెద్ద దేవాలయం
ఉంది. దాని ఆస్తి 450 ఎకరాలు అందులో 200 ఎకరాలు మద్రాసు కోవ
రేటివ్ సొసైటీవారు ఆక్రమించి గ్రేజింగ్ పర్సన్ కొరకు అని దానిలో ప్రవేశించారు,
యినాడు గ్రేజింగ్ పర్సన్ ఎట్లా పోయిందో పోయింది అక్కడ పట్టపువాళ్లు
చేపలు పట్టుకొనేవాళ్ళు హరిజనులు, ఏనాడులు తిండిలేక మల మల మాడి చస్తు
న్నారు రాత్రిళ్ళు మగవాడువెళ్లి చేపలు పట్టేస్తే ఉదయం అడవాళ్ళు నెత్తిన బుట్ట
పెట్టుకొని ఐదారు మైళ్ళు వెళ్ళి అమ్ముకువచ్చే డబ్బుతో జీవిస్తున్నారు అటువంటి
వారంతా మాకు తిండిలేదు, భూమి ఇప్పించమని యీ ఫీల్డ్ లేబర్ కోవరేటివ్
సొసైటీ పెట్టుకొని స్వయంగా మంత్రిగారిని పిలిచి చెప్పకోవటం జరిగింది మీరు
చెప్పినట్లుగా సొసైటీ రిజిస్టర్ చేశాము; ఇది దేవాలయం సొత్తు, రైతులసొత్తు
అయితే మీకు ఇవ్వటానికి ఒప్పుదు మీకు వారిదగ్గరనుండి తీసి ఇచ్చే దమ్ములు
లేవు, దేవుడి సొత్తు అయినా మాకు ఇప్పించండి — అని అడిగితే
ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ యీనాటివరకు ఆ దేవుడి సొత్తు దేవుడి
సొత్తుగానే ఉన్నది మద్రాసువారు మాకు జీరాయిటీ హక్కు ఉన్నది మాకు
ఇవ్వండి అని ఆ 200 ఎకరాల విషయంలో కోర్టుకు పోయారు మిగతా
200 చిల్లర ఎకరాలు అయినా మాకు యివ్వండి అని కోరినారు Field
Labour Co-operative Society is still lying as fieldless Co-operative
Society ఇది విచారించండి ఇంతకంటే దారుణం ఉన్నదా, ఇంతకంటే ద్రోహం
ఉన్నదా? ఇంతకంటే మోసం ఉన్నదా? నేను ప్రత్యేకించి హరిజన M L A. లను
హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈ Field Labour Co-operative Society లో జరిగేది
ఏమిటో మీరు అడగండి ఈ పథకాలు యివన్నీ చూస్తే — హరిజనులు సమాన
స్థాయికి వచ్చేస్తారు వీళ్ళు నిజం ఏమిటో మంచి ఏమిటో తెలుసుకోగలుగుతారు.
న్యాయం, అన్యాయం తెలుసుకోగలుగుతారు. వీళ్ళు మన క్రిందినుంచి జారిపోతారు.
మనకు ఓట్లువేసే వారు ఉండరు కాబట్టి ఈ విధంగానే దరిద్రస్థాయిలోనే వీరిని పెట్టి
నట్లయితే వీరికి ఎన్నికలలో ఒకటి రెండు రూపాయలు యిచ్చి ఓట్లు గడింపడానికి
అవకాశాలు ఉంటాయి మన పదవులు దక్కుతాయి అనే మోసం కుట్రతో ఈ పని
చేస్తున్నారని నేను అనుకుంటున్నాను విద్యారంగంలో జరుగుతున్నటువంటి fraud—
హరిజనుల పేరుపెట్టి అనేక రకాలైన hostels అక్కడ చేస్తున్నటువంటి దోపిడి
నేను యిప్పుడు చెప్పడానికి అలివిరాదు. ఇది ప్రత్యక్షంగా జరిగేటటువంటి విషయం.
అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే Why mediator between a poor
Harijan and Government ఎందుకు వీరికి ఈ చాటు దారి? Hostel ప్రారంభించే
టప్పుడు ఏమిలేకుండానే start చేసి, నాకు ప్రజాసేవ, వీళ్ళను పెంచాలి, వీళ్ళందరిని
పైకి తీసుకురావాలనే నాయకులు election లో ఓడిపోయో లేక ఏ దృక్పథం చేతనో
మంత్రులయొక్క అభిమానం కొలదీ hostel సంపాదించి ఆ పసిబిడ్డలకు, నిరుపేద
బిడ్డలకు యిచ్చే డబ్బును కొల్లగొట్టి ఈ నాడు వేలాది లక్షలాది రూపాయలు విలువ
చేసే బిలింగులు, లక్షలాది విలువచేసే భూములు కొని ఆ బిడ్డలను పస్తు పడవేస్తున్నారు
వారి విద్యకు ఏమిలేకుండా ఏదైన అడిగితే పోరా వీకు గతిలేకుంటే ఏదో తీసుకువచ్చి

చేస్తున్నాము. యంతకంటే యింకేమిలేదా అని అడుగుతున్నారు. ఇటువంటి ఉదహరణలు మీకు ఎన్నో తెలుసు న్యాయంగా జరిగేటటువంటివి ఉంటే వాటిలో రాజకీయవరాలు బైలు దేరినాయి. నెల్లూరు జిల్లాలో ఒకపర్గం బైలుదేరి ఏమయ్యా ఈ hostel లో ఎంత మంది ఉన్నారు, లేరు కాబట్టి దీనిని పెంటనే cancel చేయాలిందే నంటారు. మరొక పర్గం రెండవరోజు బయలుదేరి వాళ్ళను పరిశీలించి అక్కడ మళ్ళీ cancel చేయాలని చేసేది ఈ విధంగా ఉన్న hostels అన్నిటిని సర్వనాశనం చేశారు. ఈ రాజకీయ నాయకులు ఇదే నా దేశ సేవ, యిదేనా హరిజన సేవ దీనిని తలచుకుంటే గుండె లరగదా? నిజంగా దేశ సేవ చేయడానికి పూనుకుంటే ఎంత సులభమైన పంథాలో వీటిని solve చేయవచ్చు, ఎందుకు మీరింకా నిద్రపోతున్నారు అని అడుగుతున్నాను. ఇంతకంటే భయంకరమైనది, యంతకంటే హెరమైన విషయం చెప్పిముగిస్తాను. Harijana Scheduled Caste demand లో శ్రీల వెల్ ఫేర్ కూడ కలిపారు. నిజంగా శ్రీల welfare చాల అత్యవసరం. మహాత్మాగాంధీ యిచ్చిన ముఖ్య points untouchability, మధ్యపాన నిషేధము, శ్రీల అభ్యుదయము, ఏదేశంలో శ్రీలను గౌరవిస్తారో అదేశం బాగుపడుతుంది సరైన పంథాలో సదుస్తులని మనకు వేదాలు ఉన్నాయి. శ్రీ అంటే సామాన్యం కాదు. మనకంతా ఆ ధారంగా ఉన్న భూమిని భూదేవి అంటున్నాము పైన కవచంలా కాపాడుతున్న ఆకాశాన్ని ఆకాశవాణి అంటున్నాము దాహంతిర్చి ప్రాణాన్ని నిలబెట్టే నీటిని గంగాదేవి అంటున్నాము. ఆకలినితీర్చి ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించే అన్నమును అన్నపూర్ణదేవి అంటున్నాము. అజ్ఞానాన్నిపోగొట్టి విజ్ఞానాన్ని ప్రసాదించే చదువును సరస్వతి అంటున్నాము. లోక కళ్యాణానికి ఆధారమైన ధనమును ధనలక్ష్మిదేవి అంటున్నాము. 10 నెలలు మోసి, కవి, పెంచినశ్రీ తల్లి మన కష్టాలలో కష్టాలు, సుఖాలలో సుఖాలు పంచుకొనే భార్య శ్రీ ఇన్ని రకాలుగా ప్రకృతే శ్రీ స్వరూపం అయినప్పుడు వాళ్ళు చెడిపోయి నప్పుడు, వాళ్ళకు సరైనటువంటి పంథాలో సంక్షేమం కల్పిస్తామని అనేకరకాలుగా పథకాలు ఏర్పాటుచేశారు కాని ఏ పథకం సక్రమంగా జరుగుతోందని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను, ఏదోరకంగా నైతికంగా పతనమై అనేకరకాల సంఘంలోనుండి వెలివేయబడి వాళ్ళుదిక్కు మొక్కులేకుండా మాకు ఏదో రక్షణ కల్పించండి అని వచ్చినప్పుడు ఏపథకం వారికి సక్రమంగా అందుతోంది, వారుసౌకర్యాన్ని పొందుతున్నారా అనే గురిస్తే — ఒక ఉదహరణ మనవిచేస్తాను. Condensed course అని ఏర్పడ్డాయి. ఈ మధ్య నెల్లూరు జిల్లాలో ఒకప్రాంతంలో condensed course recent గా open చేశారు దాని గతి తలచుకొంటే శ్రీలకు ఈ నాడు వీరి వల కలిగేటటువంటి అవమానానికి ఏమిచేయాలా అనే భావనకలుగుతుంది. వాళ్ళపేర్లు చెప్పడం నాకు యిష్టంలేదు. అక్కడ జరుగుతున్నటువంటిది — ఉన్న డబ్బు అంతా తీసుకొనివెళ్ళి వాళ్ళను బజారులమీద పంపిస్తే — మాకు డబ్బు యివ్వడంలేదు, తిండి పెట్టడం లేదు. మేము ఎలా చదువుకొనేది మాగతి యిలాగ అయిందని చెప్పుకొని Police Station దాకాపోయి అక్కడ మధ్యస్థంచేసి నిలబెట్టే రోజులుగా తయారై నాయి. ఈ విధంగా శ్రీ అభ్యుదయ సంఘంలో ఎటువంటిస్థితిలో ఉన్నదో చూడండి. ప్రభుత్వం వీటన్నిటిని మంచి మనస్సుతో సరైన పంథాలో దేశాన్ని బాగుచేయాలి.

అట్లుగను ఉన్న నిమ్మ జాతులను వృద్ధికి తీసుకురావాలి అనాడే మనదేశం వృద్ధి అవుతుంది ప్రతి డిపార్టుమెంటులో తప్పనిసరిగా నిమ్మ జాతులకు, ఈ దిక్కులేని వాళ్ళకు కేటాయించిన డబ్బు సర్వీనియోగం జరుగుతున్నదా లేదా అనే విషయాన్ని పరిశీలించి వాటిని సక్రమమైన పద్ధతులలో నడవడానికి అందరు ప్రయత్నం చేయాలి. ఏ M L A అయినా, ప్రతి ఒక్కరు, గెలిచివచ్చాము అంటే వాళ్ళ ఓట్లతోనే. పెద్దవాళ్ళు వేసే ఓట్లుకాదు నామట్టుకు నేను గెలిచింది పెద్దవాళ్ళ ఓట్లతోనే. హరిజనులు ఓటువేయలేదు. కారణం ఏమిటంటే—స్వతంత్రపార్టీ స్వతంత్రపార్టీకి వాళ్ళ మళ్ళపెట్టారు ఇది ధనికుల పార్టీ మీరు పేదవాళ్ళు, హరిజనులంతా కాంగ్రెసుకు వేయమని, కాంగ్రెసు మాకు ఏదో చేసేస్తుందని వారు మోసపోయినారు. ఈ మోసం వారికి తెలియదు ఎంత చెప్పినా వినలేదు మా రెడ్డి చెప్పలేదా మీకు వేయవద్దని అన్నారు. నేను గెలిచింది పెద్దవాళ్ళ ఓట్లతో, అయినప్పటికీ నా ఆవేదన, నాబాధ నేను ఈనాడు కక్కాను నాకు రిప తరగతి వరకు కులభేదాలు తెలియదు. కులం అంటే ఏమిటో తెలియదు అయినప్పటికీ ఈ బాధతో చెపుతున్నాను ప్రతి ఒక్కరు, ఒకసారి, ఈ రాత్రి అయినా సరే ఆలోచించి విముక్తి జాతులకు, అట్టి అడుగున ఉన్న ఈ జాతులకు కేటాయించిన డబ్బునంతా సక్రమంగా వినియోగించేటట్లు చేస్తే చాలు. మాకు ఈ డబ్బేచాలు ఎక్కువ యిచ్చినా మాకు అందదు అని తెలుసు కాబట్టి యిచ్చినంతవరకైనా సక్రమంగా అందేటట్లుచేయాలని నేను మంత్రిగారిని మనః పూర్వకంగా ప్రార్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. కూర్మయ్య (తిరువూరు) :— అధ్యక్ష, Social Welfare demand ను ఈ దినం యిక్కడ propose చేసిన మంత్రిగారు చాల అనుభవజ్ఞులు. యిప్పుడు ఉన్న హరిజన నాయకులలో చాల పెద్దవారు చాల త్యాగం చేసినవారు అటువంటి వారు ఈ Social Welfare కు మంత్రిగా ఉండడం చాల ముదావహం ఈ demand క్రింద పుమారుగా రూ 4 కోట్ల 62 లక్షలు propose చేసి ఉన్నాయి నాకు ముందు మాట్లాడిన హరిజన M L A గారు చాల ఆవేదనగా మాట్లాడారు. మాట్లాడవలసిందే ఇంకా మాట్లాడాలి అని నేను అనుకుంటున్నాను 41 మంది హరిజన M L A లు యిక్కడ ఉండి హరిజన సంఘానికి ఈ రాష్ట్రంలో ఏమి జరుగుతోందో చూస్తూ ఉరుకుంటూ మన సంఘఉద్ధరణకు కృషి చేయకుండా చాల అవకాశం చేస్తున్నాము అని అనుకుంటున్నాను డాక్టర్ అ. బేదర్ గారు గాంధీగారి మూవ్ మెంటును oppose చేసినప్పుడు, గాంధీగారు మిమ్ములను represent చేయరు. నేనే represent చేస్తాను కావలసివస్తే బొంబాయిలో oath తీసుకోమని రెండవ Round Table Conference జరిగినప్పుడు అంబేద్కర్ గారు గాంధీగారిని ఎదిరించారు. అయితే గాంధీగారు అప్పుడు ఆ Round Table Conference కు వచ్చి, మైచారిటీ ఫార్మ్ జరిగిన తరువాత నేను హరిజనులకు ప్రత్యేక ఎన్నికలు యిచ్చినట్లయితే నా జీవితాన్ని తాకట్టుపెట్టి నేను దానిని prevent చేస్తాను అని గాంధీగారు చెప్పారు. గాంధీగారు ఇండియాకు వచ్చిన వెంటనే అయవను arrest చేసి పూనా జైలులో పెట్టడం జరిగింది Communal Award అయిపోయిన తరువాత డా. అంబేద్కర్ మొదలైనవారు హిందూదేశం వచ్చారు అయితే బ్రిటిష్ గవర్నమెంటువారు ప్రత్యేక

ఎన్నిక హరిజనులకు, క్రైస్తవులు ముస్లిములతో పాటు యిచ్చారు. అప్పుడు మహాత్మాగాంధీగారు తమ ఉపవాసాన్ని జైల్లో ప్రారంభించారు. ప్రపంచమంతా తలక్రిందులయిపోయింది అప్పుడు హిందూదేశంలోని అగ్రనాయకులంతా వండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యారు. ఏమి చెయ్యాలి? ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితులను ఎదుర్కొని మన మొత్తం ఎగ్రిమెంట్ కు గనుక వచ్చినట్లయితే బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు దీనిని తీసివేస్తుంది అనుకున్నారు. మదనమోహనమాలవ్యాగ, సప్తా మొదలైనవారు బొంబాయిలో అఖిలపక్ష సమావేశం — అప్పుడు అంబేద్కర్ గారిని, యం. సి. రాజాగారు కాంగ్రెసుతరపున ఉండేవారు, అంబేద్కర్ గాంధీగారిని అపోజ్ చేశారు. ఈ సమావేశంలోనే పూనాపాక్టు అనేది ఏర్పాటయినది అమహానభ చేసిన తీర్మానం ఏమిటి? స్వరాజ్యం వచ్చిన వెంటనే అస్పృశ్యతా నివారణ చట్టాన్ని చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు అగ్రజాతినాయకులు హరిజననాయకులకు దీనిని అమలు జరపడానికి అవసరమైన మొత్తాలు కేటాయించడం జరుగుతుందనికూడా ఆ పాక్టులో పొందుపరచడం జరిగింది దేవాలయ ప్రవేశానికి సంబంధించిన చట్టాన్నికూడా స్వరాజ్యం వచ్చినవెంటనే చేస్తామని ఆ రోజున అగ్రజాతి నాయకులంతా హరిజన నాయకులకు హామీ యిచ్చారు నేనప్పుడు చిన్నవాడిని నేనుకూడా పూనా వెళ్ళాను. ఆ రోజున వారు హరిజన నాయకులకు యిచ్చిన హామీలు ఎంతవరకూ అమలు జరిగినదీ చూడవలసిన బాధ్యత హరిజన నాయకులపైనా, హరిజన శాసనసభ్యులపైనా, అగ్రజాతినాయకులపైనా వున్నది గాంధీగారు నిజంగా అస్పృశ్యతానివారణకు ఎంతో కృషి చేశారు. చాలావరకూ ఫలితం పొందారు కూడా అంతకుపూర్వం కూడా అస్పృశ్యతానివారణకొరకుగాను చాలామంది మతప్రవక్తలు పుట్టారు రామానుజాచార్యులు ఆయన శిష్యునిగా ఒక హరిజనుని తీసుకున్నారు. అలాగే శంకరాచార్యుల వారికి జ్ఞానోదయం చేసిందికూడా ఒక హరిజనుడే ఒకరోజున శంకరాచార్యులవారు గంగానదిలో స్నానంచేసి కాశీ విశ్వేశ్వరుని ప్రార్థించడానికి వస్తున్నారు కాశీలో అన్నీ చిన్న చిన్న నందులు దశాశ్వపూట్ వద్ద ఒక చిన్న నందులోనుండి వెడుతూ ఎదురుగా వస్తున్న హరిజనుని శంకరాచార్యులవారు తొలగమన్నారు. అప్పుడాయన 'ఎవరిని తొలగమంటున్నావు? నన్నా, నా శరీరాన్నా; నా ఆత్మనా; నా ప్రాణాన్నా?' అని అడిగేసరికి, దానికి శంకరాచార్యులవారు — ఇంతవరకూ నాకు ఆత్మవేరు, శరీరం వేరు; ప్రాణంవేరు అనేది తెలియదు, ఇప్పుడు నాకు జ్ఞానోదయమైనది అని ఆయనకు నమస్కరించారు ఆ తరువాత ఏమన్నారు? శంకరాచార్యులవారు చనిపోయారు అన్నారు. కాదు, ఆయన్ని చంపివేశారు హిమాలయ పర్వతాలకు, కాశ్మీర్ కు వెళ్ళినప్పుడు ఆయన్ని చంపేశారు. ఈ కులతత్వం నాశనం అయ్యేంతవరకూ యీ హిందూదేశానికి మోక్షం లేదు యీ అంబరానితనం నాశనం అయ్యేంతవరకూ హిందూ దేశానికి మోక్షం లేదు శంకరాచార్యులవారు ఆ విధంగా మంత్రోపదేశం చేశారు భక్తులకు హరిజనులకి గనుక యీ మంత్రోపదేశం చేసినట్లయితే నీ తల 16 ప్రక్కలు అయిపోతుంది అన్నారు విష్ణుభక్తులు. ఈ మంత్రోపదేశంవల్ల ఒక్క హరిజనుడైనా మోక్షం పొందగలిగినట్లయితే నా తల ఎన్ని ప్రక్కలు అయినా పక్కాలేదు నేను తప్పకుండా మంత్రోపదేశంచేస్తాను అన్నారాయన అట్లాగే చేశారు. ఈ రోజున అగ్రజాతులు పూజించే గొప్ప భక్తులంతా హరిజనులే! అంజనేయుడు

Voting of Demands for Grants.

ఎవరు? అంజనేయుడు హరిజనుడు. నటరాజస్వామివద్దవున్న నందుడు స్వయంగా దేవాలయాలు తెరిచాడు పీఠంలా హరిజనభక్తులు అస్పృశంలా హరిజననాయకులు, హరిజన పాలకులు, హరిజన రాజ్యం — ఒకప్పుడు హరిజనులే రాజ్యపాలన చేశారు. వాణిని రాక్షసులు అన్నారు రావణబ్రహ్మ, బలిచక్రవర్తి పీఠంలా వారే. బలిచక్రవర్తి గొప్పతనానికి ముల్లోకాలూ కంపించిపోయాయి. విష్ణుమూర్తి వామన రూపంలో వచ్చి మూడు అడుగులుపెట్టే స్థలాన్నికోరాడు. ఖూమిపైన, అకాశంపైన ఆయన తలపైన పాదాన్ని మోపి ఆయన అణగద్రొక్కిన సంగతి మీకు తెలుసు. దీని ఉద్దేశం ఏమిటి? హరిజనుల్ని నాశనంచేయాలనే తలంపుతోనే యీ విధంగా కుట్ర జరిగింది. ఒకప్పుడు అంబేద్కర్ గారిని విమర్శించాము అటువంటి మహా నాయకుడు ఆ తరువాత హరిజనుల్లో పుట్టలేదు. మేము కాంగ్రెసులో వుండడంవల్ల ఆయన్ని తీవ్రంగా విమర్శించాము దానికి ఇప్పుడు బాధపడుతున్నాము చాలాపాపం చేశామని ఇప్పుడు అనిపిస్తుంది స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత హిందూనాయకులు ప్రభుత్వాలు ఏమిచేస్తున్నవో ఒక్కసారి విచారించండి. నాకు ఎక్కువ టైము ఇవ్వరు ఎక్కువ టైము ఇవ్వవలసిందిగా స్పీకరుగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను అస్పృశ్యతా నివారణకు సంబంధించి ఒక్క మాటకూడా మంత్రిగారి ప్రసంగంలో లేదు హరిజనోద్ధరణ, అస్పృశ్యతా నివారణ జరగనిదే దేశానికి మోక్షం వుండదని గాంధీగారు చెప్పారు హిందూమతం బ్రతికివుండాలంటే అస్పృశ్యతా నివారణ జరగాలి అని చాలా గట్టిగా చెప్పారాయన. మంత్రిగారి ప్రసంగంలో దానిగురించి ఒక్కమాట కూడా చెప్పలేదు ఆర్గనైజేషన్ పేరుతో కొన్నిపేలు వేశారు పూర్వం సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకూడా అస్పృశ్యతా నివారణ ప్రచారకొరకు కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఋస్తూ వుండేది నేను మంత్రిగా వున్నప్పుడు — మద్రాసు వుమ్మడి రాష్ట్రంలో — 90 లక్షల రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు 40 పేలు యిచ్చారు గత రెండు సంవత్సరాలనుండి అస్పృశ్యతా నివారణకొరకు, హరిజన సేవా సంఘాల ద్వారా ఏమిచేయడానికి ఒక్క డబ్బుమీ లేదు దానికి సంబంధించి అగ్ర జాతులను నిందించి ప్రయోజనం లేదు మన మంత్రిగావున్నాయననే తీసివేశారు. దీనికి బ్రహ్మనందరెడ్డిగారిని విమర్శించాలా! వి బి రాజుగారిని విమర్శించాలా! డిపార్టు మెంటువారిని మాత్రం ఒక్కసారి హృదయ పరివర్తన చేసుకోమంటున్నాను తప్పుడు వ్రాతలు, తప్పుడు సర్క్యులర్స్ ఎన్ని వస్తున్నాయో చెప్పలేము 66 జూలై 13 న ఒక సర్క్యులర్ వంపంచారు హరిజనుల హాస్టల్స్ పేరిట హరిజనులు మోసం చేస్తున్నారని, హరిజన నాయకులు చేస్తున్నారని హాస్టల్స్ బోగస్ గా వున్నాయని. సెక్రెటరీగారిని అడిగితే నాకేమీ తెలియదు, మంత్రిగారు ఇవ్వమంటే యిచ్చామన్నారు. ఈ సర్క్యులర్ యీ విధంగా యివ్వడానికి ఆధారం ఏమిటి కలెక్టర్ గారి రిపోర్టుపై ఆధారపడి యీ సర్క్యులర్ విడుదల చేశారా, వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్ రిపోర్టుపై ఆధారపడి చేశారా; జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ రిపోర్టుపై చేశారా? దీనికి ఆధారం ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. ఎవరూ చెప్పలేకపోయినారు. నేను చాలా బాధపడ్డాను గుంటూరు కలెక్టరుగా చేసి, ఈ శాఖ డైరెక్టరుగా చేసినవారి చేతినుండి యీ తప్పుడు వ్రాతలు రావడం నాకు చాలా బాధ కలిగించింది దీనికి కారణం ఏమిటి? రమేశన్ గారు నిన్నుకాక, మొన్న వచ్చారు. నేను చెప్పవలసిన విషయాలు యింకా చాలా వున్నాయి.

యింకొక పది నిమిషాలు టైము యివ్వవలసిందిగా అధ్యక్షులవారిని కోరుతున్నాను. కలెక్టరుద్వారా యీ రిపోర్టులు రాలేదు, తహసీల్దారు, స్టాండింగు కమిటీలద్వారా రాలేదు ఒక్కసారి వారినుండి రిపోర్టు తెప్పించుకుని అక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదో గమనించమని కోరుతున్నాను హరిజన నాయకులు మోసం చేస్తున్నారన్నారు. హరిజన నాయకులు మోసం చేయడంలేదు. ఈనాడు హస్తల్సు సడిపేవారు హరిజన నాయకులు కాదు ఎవరో కొద్దిమంది వర్కర్లు నడుపుతున్నారు. నాన్-హరిజన్లు హరిజనుని పేరిట హస్తల్సు నడుపుతూ లక్షలు సంపాదించారు అది నిజమే. నాకు తెలుసు నేను హరిజన, గిరిజన, బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్ ల హస్తల్సు రాష్ట్ర ప్రెసిడెంటును అనేకసార్లు నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాను. వ్రాతపూర్వకంగా యిచ్చాను ఈ విధమైన దుర్మార్గులు జరుగుతున్నాయని అనేకమార్లు చెప్పడం జరిగింది నావద్ద వాటి కాపీలు వున్నాయి మీరు ఒక్కసారి హరిజన మంత్రిగారిని, సెక్రటరీని, డైరెక్టర్ గారిని, నన్ను సమావేశపరిచి డిస్కస్ చేయండి అని కోరాను దానికి సమాధానం లేదు. క్రిందటి సంవత్సరం, యీ సంవత్సరంకూడా వ్రాతపూర్వకంగా యిచ్చినప్పటికీ నాకు సమాధానం లేదు.

హరిజన మంత్రులు రావులుగారుగాని, సంజీవయ్యగారుగాని, సదాలక్ష్మిగారు గాని ఎక్కడ చదివారు? హరిజన హస్తల్సులో వుండి చదివారు. డైరెక్టరుగా వున్న బుల్లయ్యగారు హరిజన సేవాసంఘ హస్తల్సులో చదివారు. భూతరాజులావుగారు హరిజన హస్తల్సులో చదివారు హరిజన హస్తల్సు సరిగావుండి, తిండి పెట్టకపోతే గొప్ప మేధావులు ఎట్లా అవుతారని అడుగుతున్నాను అవి సరిగా నడపకపోవడానికి ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగస్తులే కారణమని మనవిచేస్తున్నాను. హరిజన హస్తల్సు సమితులకు అప్పజెప్పితే వి ఎల్ డబ్ల్యు లు, ఎన్. ఇ లు చూస్తున్నారు, హస్తల్సు తప్పుడు పనులు చేస్తే దానికి ప్రభుత్వోద్యోగులే కారణమని నేను ఛాలెంజి చేస్తున్నాను మదరాసు ప్రభుత్వంలో నేను స్థాపన చేశాను హరిజన హస్తల్సు తప్పుడు పనులు చేస్తాయని— ఫలాన పిలవాడు బడిలో వున్నాడా లేదా అనేది హెడ్ మాస్టరు సర్టిఫికేటు పంపించాలి. లేకపోతే హెడ్ మాస్టరుది తప్పు హరిజన మేనేజర్లు తక్కువమంది వున్నారు నిజమే, తప్పు జరుగుతోంది. హస్తల్సు పవిత్రంగా వున్నాయని నేను ఆనను, చాల అపవిత్రంగా వున్నమాట వాస్తవం. కాని, దానికి కారణం ప్రభుత్వోద్యోగులు మంత్రిగారు జగ్గర్ల చేస్తున్నారని నేను ఆనను మంత్రిగారి ఉపన్యాసములో హరిజన హస్తల్సుకు బోర్డింగ్ గ్రాంట్స్ 80 లక్షల రూపాయలు యిస్తామన్నారు బడ్జటు అంతా చూచాను. నాకు ఎక్కడవుందో కనుపించలేదు 59 లక్షల 95 వేల 400 రూపాయలు మాత్రమే బోర్డింగు గ్రాంటు యిస్తున్నారు. మంత్రిగారు ఒకసారి వెరిఫైచేసి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను 59 లక్షలు ఎవరికి? ఇక్కడకూడ మోసమే. బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్ లవారికి 35 పర్సంటు చేరుకొని 5 పర్సంటు ట్రైబల్స్ కు యిచ్చేది చేరుకొని మిగతాది హరిజనులకు అంటే యీ దుర్విచిత్రాగం ప్రభుత్వోద్యోగులు చేస్తున్నారా, మానేజర్లు చేస్తున్నారా, అని మీ ద్వారా అడుగు తున్నాను. బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్ లెస్ కు, ట్రైబల్ కమ్యూనిటీస్ కు 198 లక్షలు వేస్తున్నారు. నేను మంత్రిగా వున్నప్పుడు ట్రైబల్ కమ్యూనిటీస్ ఆర్ వై జ్ చేశాను. 1923 వ సంవత్సరంలో హరిజన సేవా సంఘములు, భేజరు

డిపార్టుమెంటు చేస్తే యీనాడు 2 కోట్లకు పైగా—బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ జీతాలు, ట్రైబల్ కమ్యూనిటీసును హాస్టలులో చేర్చుకోవడం—ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులద్వారా యీ డబ్బులూ దుర్వినియోగం కావడం లేదా అని అడుగుతున్నాను. 129 కోట్ల రూపాయలు—కాంపెన్సేషన్ ఆఫ్ ఫీజు క్రింద క్రైస్తవులకు, బ్యాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కు, హరిజనులకు యిస్తున్నారు బోర్డింగ్ గ్రాంటు 59 లక్షలు అన్నారు. 40 వర్సంట్—ఇంక్లూడింగ్ ట్రైబల్ కమ్యూనిటీస్ అన్నారు 59 లక్షలలో 40 వర్సంట్ అంటే హరిజనులకు 26 లక్షల 97 వేలు మిగులుతుంది బ్యాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కు 23 లక్షల 97 వేలు, క్రైస్తవులకు, ట్రైబల్ కమ్యూనిటీసుకు 8 లక్షల 90 వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. మిగిలిన 26 లక్షలు క్రైస్తవులకు, హరిజనులకు వస్తుంది. హరిజన క్రైస్తవులకు కూడ ప్రత్యేకంగా ఎందుకు యివ్వలేదు? బాక్ వర్క్ క్లాసులకు అస్పృశ్యత లేదు హరిజన డిపార్టుమెంటు—అస్పృశ్యతా నివారణకోసం ఏర్పాటు చేయబడిన డిపార్టుమెంటు అది. బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కు డబ్బు యివ్వవలసిందే, సహాయం చేయవలసిందే, నేను వదు అనను ఏకనామిక లీ బాక్ వర్క్ క్లాసులకు—వారిని హాస్టలులో చేర్చుకోనేటప్పుడు, స్కాలర్ షిప్ యిచ్చేటప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఎందుకు ఎలాట్ మెంటు చేయదు? హరిజనులకు యిచ్చిన డబ్బునుంచి ఎందుకు ఖర్చు చేస్తున్నారు? ఈ దుర్వినియోగం ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా లేక యింకెవరైనా చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి యీ సంవత్సరం 15 లక్షలు తక్కువ చేశారు. బరియల్ గ్రౌండ్స్ కు లాండ్ అక్విజిషనుకు—15 లక్షల రూపాయలు తక్కువ చేసింది లాండ్ అక్విజిషను సమితులకు అప్పజెప్పడం వల్ల ప్రభుత్వం యివ్వలేదు కార్పొరేట్, డ్రెస్ మేకింగ్—వీటికి క్రిందటి సంవత్సరం 3 లక్షలు ఖర్చు చేస్తే ఇప్పుడు 27 వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఇది ప్రభుత్వానికి సిగ్గుచేటు అని మనవిచేస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ఫేరు క్రింద డబ్బు ఎప్పుడూ తగ్గించకూడదు హరిజనోద్ధరణకు Adequate sums should be allotted from the revenues of the State Government. గవర్నమెంటు రెవిన్యూస్ అన్నీ హరిజనులకు ప్రత్యేకంగా ఖర్చు పెట్టడం లేదని చెబుతున్నాను 4 కోట్ల రూపాయల బడ్జెటు చూపిస్తున్నారు. వేరువేరుగా లెక్కలు వేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఇండస్ట్రీస్ సడపాలంటే డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను శాంక్షను చేసి—40 హాస్టలు గ్రాంటు యిచ్చామని మంత్రి గారు చెబుతున్నారు నిరుడు యిచ్చినదాంట్లో పదవ వంతు కూడ యివ్వలేదు. ఇండస్ట్రీయల్ స్కూల్స్ తప్ప చేశాయా, డ్రోహం చేశాయా? డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ఫేరుకు ఏమి అధికారం వుంది? డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను యీ విషయం చూడవలసి వుంటుంది. ఈ ప్రభుత్వంలో యీ డిపార్టుమెంటుకు చేతకాకపోతే, డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషనుకు అలాట్ చేసి ప్రత్యేకంగా యిప్పించాలి. గాంధీగారు, నెహ్రూగారు కూడ సాంకేతిక విద్య నేర్పించాలని చెప్పారు మామూలు చదువులకంటే కుటుంబనియో, కార్పొరేట్ యో చాలా అవసరం. క్రితం సంవత్సరం ఇండస్ట్రీయల్ స్కూల్స్ కు డబ్బు యివ్వలేదు. రెన్యూవల్స్ మాత్రం చేశారు ఫ్రెష్ స్కాలర్ షిప్ యివ్వలేదు. ఇది చాలా డ్రోహం. మంత్రిగారు చాల బాధపడుతున్నారు, ఏమి చేయను నేను అని. నేను అనేక సార్లు

డిస్కస్ చేశాను. ప్రీవియన్ మంత్రిలు చెడు చేసినా, యాయన మాత్రం నోటితో యివ్వనని చెబుతున్నారు, నూటికి 90 మందికి గ్రాంట్లు యిచ్చేశారు. ఇంతకు ముందున్న రామలింగరాజుగారు డైరెక్టరును పిలిపించి తప్పకుండా పీఠం దరికి యివ్వాలని ఆర్డర్లు వేశారు. ఇంకొకటి పది పర్సంటు వుంది. వాటికి కూడ కేసెస్ తెప్పించి ఎగావిన్ చేసి—అన్యాయం చేయవద్దని కోరుతున్నాను ఈ హాస్టల్స్ తీసేయమని గవర్నమెంటు నుంచి ఒక నోటిఫికేషను చేయండి సంవత్సరమంతా నడిపిన తరువాత రిఫిక్వెషను ఏప్రిల్ లో వచ్చింది ఆ ప్రభుత్వోద్యోగుల మీద ఎందుకు యాక్తు తీసుకోరు? జనవరి మొదటి వారంలో యివ్వవలసిన గ్రాంట్లు యిప్పటివరకు యివ్వలేదు. వెల్చేరు ఆఫీసరు తప్పకుండా చేస్తుంటే డైరెక్టరు, అధికారం లేదు. యన కలెక్టరు క్రింద వుంటారు నేను కలెక్టరును ఏమి చేయ గలవు అని అడిగాను డైరెక్టరుకు వెల్చేరు ఆఫీసరుమీద అధికారం లేదు కనుక మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే—మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా యీ డిపార్టుమెంటు వుండ వలసిందే సోషల్ వెల్చేరు ఆఫీసరు డైరెక్టరు క్రింద వుండాలి కాని కలెక్టరు క్రింద వుండకూడదు. ఈ అవకాశ మిచ్చినందుకు అభ్యుదయవాదిని అభినందిస్తూ మీరు విస్తున్నాను

శ్రీ వి రామారావు (సికింద్రాబాద్-కంటోన్మెంట్) : అధ్యక్ష, సోషల్ వెల్చేరు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జటు పద్ధతు నేను త్రికరణశుద్ధిగా బలపరుస్తున్నాను మన రాష్ట్రంలో వున్న హరిజన జనాభాకు యీ బడ్జటు పద్ధతు ఎంతవరకు తగుతుందో నేను మన హరిజన మంత్రిగారికి క్రొత్తగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు ఈ సభలో వారు చాల సీనియర్. నేను కూడ వారితోపాటు సీనియరునే. ఇదంతా పాత బడ్జటుగానే వుంది. అందువల్ల దీనిమీద ఉపన్యాసం కూడ పాతదే యివ్వవలసి వుంటుంది తప్ప కొత్తది ఏమీ వుండదు. నేటివరకు హెల్త్ డిపార్టుమెంటు మీద చర్చ జరిగింది ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం ఇప్పుడు హరిజన సేవే హరి సేవ అనేది వచ్చింది హరిజన జాతి యీనాడు ప్రాంతములలోని గ్రామాలలో పొలి మేరలపై వుంటున్న సంగతి మనందరికీ తెలుసు ఇప్పుడు నేను మన సోషల్ వెల్చేరు మంత్రిగారు కట్టిన పద్యం ఒకటి చెబుతాను మంత్రిగారు ఒకప్పుడు ఒక పద్యం అన్నారు “లంజకొడుకు కులము లావు దొడ్డాయెనో, చండాలు కులము చేరి ఇంట....., ఆది బుట్టినవాడు అడుగున బడెనయో, అను మనమోచోచు (?) అరిగెరామ” వారు గురువులు, వారి క్రింద మేము శిష్యులము చాలావరకు గురుశిష్య సాంప్రదాయంలో నేర్చుకున్నది. హరిజన జాతి ఎంత అడుగున బడ్డదో చెబుతూ వారు వ్రాసిన పద్యం వారి దృష్టికి జ్ఞానానికి తేవాలని చదివాను

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు .—ఆ పద్యాన్ని రికార్డులోనుంచి తొలగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి రామారావు —వేమన్న పద్యాలు అనేకం ఉన్నాయి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —పద్యాలుండవచ్చును ; కవిచౌడప్ప పద్యాలు కూడా ఉన్నాయి.

Voting of Demands for Grants.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు :—పద్యం అర్థం తెలుసుకుని తీసివేయాలి కదా :
I will examine it.

శ్రీ వి. రామారావు —హరిజనులను గురించి గాంధీజీ ఏమన్నాడంటే 'Harijans' cause is like fire. The more ghee you pour in it the more it requires. మైనారిటీ కమిటీ చైర్మన్ గా ఉన్నప్పుడు వల్లభాయీ పటేలు కూడా చెప్పారు— 'Harijans are nothing but dust. Harijans must be protected with all the rights' ఈనాడు మన రాష్ట్రానికి ఉన్న over all budget 200 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే హరిజనులకు గిరిజనులకు వెనుకబడినవాటి విమోచన జాతులకు ఇచ్చిన బడ్జెటు 4 కోట్ల 60 లక్షలు. ఇది 2% మాత్రం మొత్తం బడ్జెటులో ఉన్నదంటే అర్థం అవుతునే ఉంది ఇందులో హరిజనులకు 2 కోట్ల 70 లక్షలు ఉన్నది హరిజన జనాభానుబట్టి చూస్తే more than 1% over all budget లో ఉంటుంది. వారి జనాభానుబట్టి మొత్తం ఏ పర్సంటేజీలో ఉన్నారో ఆ పర్సంటేజీనిబట్టి మొత్తం బడ్జెటులో వారికి కేటాయించాలి కాని ప్రతిసంవత్సరం బడ్జెటులో ఏదో కొంత ఇస్తూ వచ్చాముకదా అనే పద్ధతిలో వారికి ఎన్నటికి ప్రయోజనం రాదు. ఏవిధమైన క్రొత్త స్కీములు, నూతన విషయములు ఇందులో లేవు మొత్తంపై స్కాలర్ షిప్పులు, హాస్టల్లు, educational facilities తప్ప మరేమీ లేనేలేవు. హాస్టల్లుకు సబసిడీని చాలావరకు మన House లో చర్చ ఇదివరకే జరిగింది ఇందులో subsidised hostels సరియైన మార్గంలో నడవడంలేదని వాటిని రద్దుచేయాలనే పద్ధతిలో చాలామంది సభ్యులు బాధ్యతకలిగిన మనుష్యులు చెప్పారు గవర్నమెంటు రిపోర్టులోనే subsidised hostels చరిత్ర, గవర్నమెంటు హాస్టల్లు చరిత్ర ఉన్నది. 1952-67 లో గవర్నమెంటు హాస్టల్లుకు ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసినది, ఎంతమంది boarders benefit అయినది ఇచ్చారు. అట్లాగే subsidised hostels విషయంలోను ఇచ్చారు. ఈ లెక్కలనుబట్టి చూస్తే subsidised hostels are more advanced than the Government hostels అని కనపడుతుంది From expenditure view all these institutions of subsidised hostels are more advanced than the Government hostels. ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతాను. గవర్నమెంటు హాస్టల్లో 18 వేలమంది బోర్డర్లకు 49 లక్షలు ఖర్చుచేస్తే subsidised hostels లో 18 వేలమంది boarders కు 28 లక్షలు ఖర్చుచేసారు ఆ ఖర్చుకు ఈ ఖర్చుకు ఎంత తేడా ఉన్నదో గవర్నమెంటు హాస్టల్లు ఎంత uneconomic గా ఉన్నదో subsidised hostels ఎంత economic గా ఉన్నాయో అర్థం అవుతుంది. Subsidised hostels కు బోర్డర్లకు రు 20 లు గవర్నమెంటు ఇస్తుంది 1960-67 వంకు ఈ రిపోర్టునుబట్టి చూస్తే subsidised hostels రు 3,71,92,375 లు ఖర్చుచేసి నట్లు తెలుస్తుంది. గవర్నమెంటు హాస్టల్లుకు రు 1,60,89,519 లు ఖర్చు అయినది. ఇందులో 64,271 మంది బోర్డర్లు benefit అయినారు. Subsidised hostels చరిత్ర గవర్నమెంటు hostels కంటే చాలా బాగా ఉన్నదని రిపోర్టుబట్టి తెలుస్తున్నది. ఈ కాఖకు ఖర్చు అవుతున్న డబ్బు ఆంధ్ర తెలంగాణాలమధ్య 4:1 లో ఖర్చు అవుతున్నది. ఇత ఎక్కువ disparity ఉంది. దీనికి గవర్నమెంటు జవాబుదారీ 2.1 ఖర్చుకావలసినది 4.1 అవుతోంది ఈ సంవత్సరం 2 కోట్ల 50 లక్షలు

budget లో ఉంది అంటే రెండు కోట్లు ఆంధ్రలో ఖర్చు అవుతుంది. 50 లక్షలు తెలంగాణాలో ఖర్చు అవుతుంది. హాస్టల్స్ విషయంలోను house sites విషయంలోను ఇంత అన్యాయం తెలంగాణాకు జరుగుతోందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఉర్బల వల్సూర్ (సూర్యాపేట) - అధ్యక్ష, ఈనాడు శాసనసభలో social services, social welfare, ఇతర జాతులకు సంబంధించిన డిమాండుపై చర్చ జరిగి సభకు చర్చల సందర్భంలో వెల్లడించే అభిప్రాయాలను మంత్రిగారు శ్రద్ధగా వివరించి ఏదోవిధంగా సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నించేయవద్దు అని సూటిగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రదేశంలో వెనుకబడిన కులాలవారు అబ్బడుగున ఉన్న జనాభా ఎంతోమంది దేశంలోఉంటే ప్రభుత్వం వారికి మేలుచేస్తున్నామని పదే పదే కాగితాలమీద చెప్పే మాటలేతప్ప ఆవరణలో సాధ్యం కావటంలేదని ఈ stageలోనే చెప్పడం జరిగింది ఇప్పుడు మనం చర్చించే బడ్జెటులో మొత్తం జనాభాలో 17.18% ఉన్న హరిజనులు వెనుకబడిన కులాలవారికి వారి అవసరాలు తీర్చడానికి గాని వారికి సరిపోయే అన్ని సదుపాయాలు కల్పించడానికికాని ఈ బడ్జెటులో సాధ్యం అవుతుందా లేదా, వారికి సరిపోయేది ఆమోదించారా లేదా అని చూస్తే వారి సక్రమమైన అవసరాలు తీర్చడానికి, సదుపాయాలు కలిగించడానికి సాధ్యమైనంత బడ్జెటులో కేటాయించలేదని నా మొదటి అభిప్రాయం. అయినప్పటికీ యీ ప్రభుత్వం గత సంవత్సరంలో యిచ్చినటువంటి డబ్బు కూడా యివ్వకుండా యీ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా దానిని కట్టు చేయడం అలాంటి పనులు చేయడం అంతకంటే ద్రోహం మరొకటి ఉండదు వారి బాగుగులను గురించి ఆలోచించడం కాదు. లెక్కల గారడీ చూపించి తమ ప్రభుత్వ ఆధికారాన్ని వినియోగించి గ్రామాలలా ఉన్నటువంటి తమ యొక్క కార్యకర్తలను పోషించుకొనడానికి జరిగేటటువంటి బడ్జెటు మాత్రమేనని చెప్పక తప్పదు. అందుకని కేటాయించిన యీ బడ్జెటైనా సక్రమంగా అందుతుందా లేదా అని చెప్పవలసివచ్చినప్పుడు ఒకమాట చెప్పకతప్పదు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంకాని, కాంగ్రెసు పేరు చెప్పుకొంటున్న హరిజన నాయకులుగాని చెట్టుపేరు చెప్పుకొని కాయలు అమ్ముకొనేవారు కాని హరి జనులను బాగుచేయడానికి క్రిందికి దిగలేదని బటమువారిగా చెప్పవలసి ఉన్నది. ఒక్కొక్క సమస్య తీసుకుందాము. మంత్రిగారు చెప్పిన ఉపన్యాసంలో యీ జాతుల వాటికి ఆర్థికవనతులను కల్పించడం, ఆర్థికసౌకర్యం కల్పించడం, ఆర్థిక దుస్థితిని దూరం చేయడానికి పనులు చేయడానికి ప్రభుత్వం చేపట్టందని చెబుతున్నారు. ఆర్థిక దుస్థితిని దూరంచేయడానికి యేదో వాణిజ్య 50 రూపాయలు సప్లయ చేసినంత మాత్రాన, యే కొద్దిమందినో స్కూలులో చదివించినంత మాత్రాన వారి ఆర్థికదుస్థితి దూరంకాదు. దానికి ప్రధానమైన సమస్య యెప్పుడోనుంచి అయితే స్వతంత్రం రావడానికి పూర్వంనుంచి కొట్లాడామో తెలంగాణాలో కొట్లాడామో ఆ హరిజనులకు వెనుకబడిన కులాలవాడికి కావలసినది, వారి కష్టాలను దూరంచేయడానికి ప్రధాన సమస్య ఒక్కటే ఒక్కటి. ఖాస్సాముల దగ్గరనున్న భూమినితీసి హరిజనులకు పంచినప్పుడే, వ్యవసాయానికి భూమిని కల్పించవచ్చు. దున్నడానికి పశువులను యిచ్చి పంట పెండ్లివ్వడంపై స్వక్రమంగా రైతువర్గాలకు తిండి కలిపించినప్పుడే వారి ఆర్థికదుస్థితి

Voting of Demands for Grants

తొలగుతుంది. విద్య నష్టం చేసినంతమాత్రాన కాదు ప్రభుత్వం దానిని ఆమలు పరచలేదు. సరకదా బంజరుభూములను హరిజనులకు పట్టాలుయిచ్చే కార్యక్రమం చేయలేదు సరకదా వస్తున్న ఆదాయం స్వయముగా అనభవించే హక్కులేకుండా చేసిన దుర్మితి యేదయితే ఉందో యేదో పెంటోకుంట్లో సేద్యం చేసుకుంటే బంజరు భూములను సేద్యంచేశారని పెన్నానీరువేసి విపరీతమైన నష్టాలను గోళ్ళాడకొట్టి వసూలుచేసి చెంబు తప్పాళా బయటపడేసి జప్తులు చేసిన ఘటనలు చాలా ఉన్నాయి ఇలా చేసినప్పుడు వారి స్థితిమెలా బాగుపడుతుంది? ఆ విధముగా భూమి నష్టస్య పరిష్కరించలేదు, మధ్య దళారుల మూలంగా హరిజనుల పేరుచెప్పి డబ్బుతీసుకున్న స్కాలర్షిపు హరిజనులకు సక్రమంగా అందుకున్నవా అంటే అందడంలేదు ఉదాహరణ చెబుతున్నాను స్కాలర్షిపు గతసంవత్సరం లేదు, యిప్పుడు యిచ్చారు. ఇచ్చినటువంటి డబ్బు ఆయా గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి హెడ్కాస్టరు పిల్లలకు అందించరు వచ్చిన డబ్బు అంతా 10 రూపాయలు వస్తే 5 రూపాయలు ఖర్చు వ్రాసుకుని 5 రూపాయలు యిస్తే పిల్లలు అడికే సంతోషిస్తున్నారు యెంతవచ్చిందనే ముచ్చట వారికి తెలియదు నేను మొన్న చూసి వచ్చాను. సూర్యాపేట బాలెమల గ్రామంలో 1150 రూపాయలు కాంక్షను అయినది స్కాలర్షిపు క్రింద హెడ్కాస్టరు హరిజనులకు 450 మాత్రమే యిచ్చారు యెందుకయ్యా అని అడిగితే 150 రూపాయలు సోషలు సర్వీసు డిపార్టుమెంటుకి పోయాయన్నారు 200 రూపాయలు రానూపోనూ ఖర్చులుక్రింద పోయాయన్నారు. హరిజన విద్యార్థులు సంతకాలు పెట్టకుండా డబ్బు తీసుకోకుండా తమ అసమ్మతిని తెలిపారు తేకుమట్ల అనే గ్రామంలో డబ్బు మంజూరైతే హెడ్కాస్టరు సంతకాలు పెట్టించుకొని డబ్బును దొనేషను క్రింద తీసుకున్నాడు. ఇచ్చేది లేదంటే ఒప్పుకున్నారు. ఈ విషయం ఘటనలు జరుగుతూ ఉంటే స్కాలర్షిపు హరిజనులకు చేరుతున్నాయని కాని బాగుపడి చదువుకుంటున్నారని కాని యిక్కడ కూర్చుని అనుకుంటే లాభమైన విషయంకాదు అదేవిధముగా హాస్టల్స్ పెట్టించి చదివిస్తున్నామని చెబుతున్నారు ప్రయివేటు హాస్టల్స్ పెట్టారు. నాకంటే ముందు మాట్లాడిన సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారంగానే యే హాస్టల్స్లో యెంతమంది పిల్లలుంటున్నారు, యెంత డబ్బు మంజూరు అవుతున్నది, యెటుపోతున్నది అనే విషయం వచ్చినప్పుడు మధ్యదళారీల జేబులలోకి పోతుంది తప్ప పిల్లలకు వెళ్లడంలేదని నాకంటే ముందుసభ్యులు చెప్పిన ప్రకారంగానే జరుగుతున్నది దానివల్ల గవర్నమెంటుకి యేమిలాభం? హరిజనులకు ఏమిలాభం? గవర్నమెంటు డైరెక్టుగా హాస్టల్స్ను యెందుకు నడిపించకూడదు? ప్రభుత్వ హాస్టల్స్లోనూ పిల్లలకు 20 రూపాయల చొప్పున యిస్తారు. ప్రయివేటు హాస్టల్స్లో కూడా 20 రూపాయల చొప్పున ఇస్తారు. అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వం నడిపించకుండా ప్రయివేటు వ్యక్తుల చేతులలో యెందుకు పెట్టాలి. ప్రభుత్వం నడిపిస్తే గ్యారంటీగా లాభం వస్తుంది నల్లగొండజిల్లాలో నల్లగొండ ప్రావెరులో ప్రభుత్వం నడిపిస్తున్న హాస్టల్లో వారికి యెకామోడేషను గురించి యిచ్చిన గ్రాంటులో వారికి కావలసిన యెకామోడేషనుకు సరిపోను చేసినప్పటికీ యిప్పటికి ఆ హాస్టల్ మీద 40 వేల రూపాయలు మిగులుబడి ఉన్నది. ఆ 40 వేల రూపాయలుపెట్టి బిల్డింగు కట్టించాలని స్టాడింగుకమిటీ తీర్మానంకూడా చేసినారు ప్రభుత్వం నడిపేదానిలో యెకామోడేషనుకు

సరిపోను యింత లాభం కలిగితే మధ్యదళాలు చేసే యెకామోడేషను సంగతి చెప్పనక్కరలేదు, అందరికీ తెలుసును అందుచేత ప్రభుత్వం నడిపించినప్పుడే బిలింగు కట్టించడానికి సాధ్యమైతే కాబట్టి ప్రభుత్వం నడిపించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం యిస్తున్నటువంటి 20 రూపాయలు సరిపోతుందా లేదా అనే సమస్యకూడా ఉంది ఆహారధరలు చూసినా బజారులో కూలగాయల ధరలు చూసినా 20 రూపాయలు సరిపోవని అనేకమంది అనేకసార్లు కోరడం జరిగింది. 25 రూపాయలు యిచ్చినా సరిపోయే పరిస్థితిలేదు అలాంటప్పుడు సబ్సిడైజ్ హాస్టల్స్ లో పిల్లలను యెండబెట్టి యేదో నడిపిస్తున్నామని పోజుపెట్టి డబ్బు వసూలు చేసుకుని జేబులో వేసుకుంటున్నారు. అందుచేత హాస్టల్స్ ను ప్రభుత్వమే నడిపించాలి. హరిజనులలో నూటికి 90 మంది కూలివేసుకుని బ్రతికేవారు. కాబట్టి వారికి కనీస కూలిరేటు చట్టాన్నిచేసి సక్రమంగా వారు పనిచేసినందుకు రెండుపూటలు తిండి దొరికేటట్లు చేయాలి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆశ్రద్ధచేస్తూ వచ్చింది కనీస కూలిరేటు నిర్ణయించి యెవరైనా పని చేయించుకుంటే యింత కూలిరేటు యివ్వాలని చట్టం చేయలేదనే ఆక్షేపిస్తే పాలవుతున్నది ఆంధ్ర ప్రభుత్వం. హరిజనులను బాగుచేస్తూ మనడం చెట్టుపేర్లు చెప్పి కాయలమ్ముకొనడం మాత్రమే అవుతుంది. అలాగే అరుకు వాలి, శ్రీకాకుళం యేజెన్సీ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేశాము అని చెబుతున్నారు అరుకు వాలిలో పనిచేస్తున్న కోయలకు ధాన్యం యిస్తున్నారని యెవరైనా చెప్పగలరా? ఇవ్వడంలేదు పనసపండ్లు మాత్రం యిస్తున్నారు. చిన్న కూలీ క్రింద చిన్న పండు, పెద్దకూలి క్రింద పెద్ద పండు యిస్తున్నారు ఇంత దుర్మార్గమైన దుస్థితి యిప్పటికే నడుస్తున్నదని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? వారికి కూలి సక్రమంగా అందేటట్లు ప్రభుత్వం యేర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. వారికి కేటాయించిన డబ్బు దుబారా కాకుండా సక్రమంగా అందేటట్లు చేస్తే కనీస ఆవసరాలు తీర్చుకుని ఒక పూట తినడానికయినా అవకాశం కలుగుతుంది. నేను చెప్పినటువంటి అంశాలకు సక్రమమైన సమాధానం యివ్వవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కారం కన్నయ్యదొర (భద్రాచలం) :—అధ్యక్ష, భద్రాచలం ఏజెన్సీ ప్రాంతములోని గిరిజన ప్రజల ఆర్థిక, విద్య, వ్యవసాయక మరియు ఆరోగ్య అభివృద్ధికి నొల్లన పంచవర్గ ప్రణాళికా కాలములో ప్రత్యేకించి శ్రద్ధ తీసుకొన వలసి వున్నది. ఏజెన్సీ ప్రాంతములకు కేటాయించిన నిధులను సకాలములో అభివృద్ధి కార్యక్రమములకు ఖర్చు జరుగుటకును, నిధులు మురిగిపోకుండా చూచుటకును ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి వున్నది ఏజెన్సీ ప్రాంతములోని గిరిజనులకు, ఆ ప్రాంతములకు, వారి విద్యా వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఇప్పుడు జరుగుచున్న కార్యక్రమములు తప్పి కరముగానూ, ప్రోత్సాహకరము గానూ లేకుండా వున్నవి వ్యవసాయాభివృద్ధికి చిన్న చిన్న నీటి వనరులను కల్పించి గాని, వృధాగా వాగుల నుండి పోపు నీటి వనరులపై ప్రాజెక్టులు నిర్మించి గాని తోడ్పడవలసి వున్నది. గిరిజన ప్రాంతపు ఆదవులలో వున్న పెద్ద చెరువులను సైతం మరమ్మత్తు చేయించి నీటిని వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఉపయోగపరచుచున్న పనులను చేసిన ఏర్పాట్లు వారి పంట అభివృద్ధి కారణము. గిరిజన ప్రాంతములో ప్రస్తుతం నిర్మితమైన బాలిశల విద్యాభివృద్ధి వుండబడన

పాఠశాల ప్రాంతములో ప్రతి రెండు వేల జనాభా కలిగిన ప్రాంతమునకు ఒక ప్రభుత్వ బోర్డింగ్ హోమ్ను మంజూరీ చేసి గిరిజన బాల బాలికలకు ఉచితముగా దుస్తులు, పుస్తకములు, సంవార వైద్యశాల ద్వారా ఉచిత వైద్యం జరుగుటకు శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి వున్నది. ప్రస్తుతం 20 లక్షల గిరిజన ప్రజావీకమునకు, వారి పిల్లలకు హాస్టల్స్ చాల తక్కువ వున్నది గిరిజన విద్యావసతి సౌకర్యములకు హాస్టల్స్ ఎక్కువ నడవవలసివున్నది.

భద్రాచలం ఏజన్సీ ప్రాంతంలోనే గిరిజనులకు సాధారణంగా గిరిజనులు పేద వారగుటచే వ్యవసాయమునకు తగు పెట్టుబడి దొరకక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. భూమి వుండిన్నీ ఎడ్లు లేక వ్యవసాయము చేయలేక పోతున్నాడు గిరిజనులకు ఉచితముగా ఎడ్లను, వ్యవసాయ పరికరములను యిచ్చి పూర్వపు పథకమును చేపట్టగలందుకు ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను గిరిజనులు గత 10 సంవత్సరములనుండి సేవ్యము చేయుచున్న భూములను సర్వే చేయించి వారలకు పట్టాలను ఇచ్చుటకు సర్వే పూర్తి చేయుచున్నారు అట్టి భూములను గిరిజనులకు కుటుంబమునకు పది ఎకరముల మొరక యిచ్చిన గాని అందలి ఫలసాయం కుటుంబమునకు, వ్యవసాయ ఖర్చులకు సరిపోదు గాన కుటుంబమునకు 10 ఎకరములు యిచ్చుటకై ప్రభుత్వం నిర్ణయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

అటవీ అధికారులు వ్యవసాయ తరుణము గిరిజనులను అడవులపనులకు అనగా స్టాంకేషన్, లైన్లు బాగుచేయుట మొదలైన పనులకు నిర్బంధముగా తీసుకుని వెళ్తున్నందున గిరిజనుల వ్యవసాయాభివృద్ధికి అటంకం జరుగుతున్నది. అంతే కాకుండా చేసిన పనులకు కూడ ప్రతి ఫలంముట్ట చెప్పబలేదు. ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని అట్టి అధికారులు అనుసరించు విధానమును నిలుపు చేసి గిరిజనులకు సహాయ పడవలసి వున్నది. గిరిజనుల సహాయం కొరకు పని చేయుచున్న పెడ్యూల్స్ ట్రైబుస్ సైన్సు కార్పొరేషన్ తాలూకు షోర్లు, దుకాణములు గిరిజన గ్రామాదులతోనే నెల కొల్పి గిరిజనులకు అవసర వస్తువులు అందుబాటులో వుండునట్లు చూడవలసి వున్నది యీ వ్యవసాయ కాలములో ఆయా స్టోర్లలో బియ్యం, జోన్నలు వుండి గిరిజనులకు ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన రేట్లకు విక్రయించునట్లు చూడవలసి వున్నది. లేనియెడల గిరిజనులు అధిక ధరల పాలుపడవలసి వచ్చును అంతే కాకుండా గిరిజనుల వద్దనుండి ఫారెస్టు మైనర్ ప్రొడ్యూస్ను. మార్కెటు ధరల కంటె అతి తక్కువకే తమకే విక్రయించవలెనని అధికారులు బలవంతము చేయుచున్నారు లేని యెడల కేసులు పెట్టడమని కూడ బెదిరించుచున్నందున అట్టి విధానమును అరికట్టుటకు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి వున్నది.

భద్రాచలం ఏజన్సీ డివిజనులో ఫారెస్టు వారు సర్వే జరిపి. అదనపు భూములను, గిరిజన రైతులు అనాది నుండి సేవ్యము చేయుచున్న భూములను రిజర్వ్ అడవులుగా మార్చుటకు లైన్లు వేసివున్నారు కొన్ని కొన్ని చోట్ల గ్రామం ప్రక్కనుండి లైన్లు వేసి, లైన్లుదాటి మనుష్యులు గాని, గొడ్డుగాని రావటానికి వీలు లేదంటున్నారు. సేవ్యం చేయుచున్న భూములు నైతం అడవిగా మార్చుటకు లైన్లు వేయుటవల్ల భద్రాచలం డివిజన్ లోని ఎక్కువమంది గిరిజనులు వ్యవసాయమును

వదులుకొని, జీవనం లేనివారవుతున్నారు. గాన ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొని గిరిజనులు సేవ్యం చేయుచున్న భూములను అన్యాయము జరుగకుండా చూడగలండు లకు, గ్రామానికి కనీసం 4 సభ్యులగుల దూరములో నుండునట్లుగా లైస్సు చూడ వలసివున్నది.

భద్రాచలం ఏజన్సీ, బూర్గంపాడు ఏజన్సీ ప్రాంతములు ప్రతి సంవత్సరము గోదావరి వరదలవల్ల గిరిజన భూములలోని పునాన, పైరు, పంటలు, నాట్లమురిగిపోయి గిరిజనులు పునానపంటలు లేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. గాన గోదావరి వరదలను నిరోధించుటకు గాను పాపికొండలపద్ద పున్న గోదావరిని పెడల్పు చేయుటకు అచ్చట కొండలను పగులకొట్టినయెడల వరదదెబ్బ తగ్గును, దుమ్ముగూడెంపట్ల పున్న ఆన కట్టను ఎత్తుచేయించి గోదావరి నీటిని చాల్వఁ ద్వారా పల్లపు సేవ్యమునకు ఉప యోగించుటకు ప్రభుత్వం దర్యాప్తు జరిపించుటకు కోరుతూ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన బడ్జెటు డిమాండ్లను బలపర్చుచూవున్నాను.

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (మేడ్చల్) :— అద్యక్ష, పూజ్యులు సోషల్ వెల్ ఫేర్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను వారు పెద్దవారు. అనుభవజ్ఞులు. వారికి అంతాచెవినేవుంది కానివారుధిష్టుడు మంత్రిగారు రాబట్టి కొన్నిచూపనలు ఇవ్వవలసి వుంటుంది. సాంఘిక సంక్షేమము, ఇందులో చిన్న చిన్న పిల్లల సంస్థలు ఎన్నోవున్నవి దీనికి వున్నన్ని సంస్థలు ఎడిమాండుకు లేవు. ముగ్గురు మనవి చేస్తాను. మంత్రిగారు note చేసుకొని జవాబు చెబుతారని గానిస్తున్నాను. మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 20 సంవత్సరాలకు పైగా అయి పోయింది. అద్యక్ష, ఈ జాతి ఎట్లాబాగుపడుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు 4 వేల సంవత్సరాల క్రిందట భరతుడు రాజ్యపరిపాలన చేసినపుడు ఆర్యులు భారత దేశానికి వచ్చి పీరిని ఎప్పుడైతే అన్యాయముగా, అక్రమముగా త్రోసివేసి, అడవుల పాలు చేశారో 4 వేల సంవత్సరాల తరువాత కూడ విద్యలేక, తినడానికి తిండి లేకుండా నానా అవస్థలు పడుతున్నారు ఈ జాతి పున్నంత సంఖ్య ఏ జాతి లేదనుకొంటాను గాంధీజీ ఈ అన్యాయాన్ని భరించలేక వీరు కూడ భారతీయులే. వీరు కూడ పన్నులు చెల్లిస్తున్నారు. వీరికి అన్యాయము జరుగుతోంది అని హరిజనోద్ధరణకు పూను కొన్నారు. కొన్ని ప్రజాళికలు వేశారు. గాంధీజీ పోయిన తరువాత మన నాయకులు ఈ జాతి పైకి తీసుకుని రావడానికి చాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. పెద్ద సంఖ్య వున్న జాతి, బలవంతమైన జాతి. ఈ జాతి 1000 ప్రజాళికలు అయితేగోని బాగు పడదు ఈ జాతి బలాన్ని చూసి ఓర్వలేక, ఈ సంఖ్యను చూడలేక ఇతర జాతులు వారు కొంత మందిని తీసుకొన్నా ఈ జాతి సంఖ్య తగ్గనే లేదు. ఇంకా పెరుగుతోంది. ఇప్పుడే తొందరగా అన్ని ప్రజాళికలు వేసి ఈ జాతిని పైకి తేవడము ఏ ప్రభుత్వానికి సాధ్యము కాదు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత అంత అంధకారములో లేము చాల మంది సోదరులు, ఖండిస్తున్నారు ఇది లేదు అది లేదు అని నేను మాత్రం ఖండించను. ఈ 15 సంవత్సరాల పాలనలో నా నియోజక వర్గములో కొన్ని వందల ఇండ్లు కట్టించినాను. 4 వేల ఎకరాలు భూమికి పట్టాలు యిప్పించినాను. కొన్ని వందల నూతులు తోడించుకొన్నాను ఎవరైతే ముందుకుపోయి అయ్యా అప్పాఅని

చేతులు జోడించి పనులు చేసుకొంటారో వారి పనులే అవుతాయి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఎం ఎల్.ఎ లము మనము - ఊరికే తిట్టటము కాదు. మన జాతి కొరకు మన కాన్స్టిట్యూయన్సీ కొరకు ప్రాధేయపడి కాళ్ళావేళ్ళాపడి చేసుకోవాలి. అదే జాతి సేవ అవుతుంది నేను ఏ ఆఫీసర్ ను ప్రాధేయపడను-అంటే అది జాతి సేవ కాదు. నా కాన్స్టిట్యూయన్సీ ఇక్కడకు ఐదుమైళ్ళ దూరంలో ఉన్నది ఏ సోదరుడైనా వెళ్ళి చూడవచ్చును. తిమ్మారెడ్డిగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు జంగ్లాన్ నుండి కూడ 200 ఎకరాల ఖారీజ్ చేసి హరిజనులకు ఇచ్చారు. జె. వి. నరసింగరావుగారు దీపాల మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నా కాన్స్టిట్యూయన్సీలో నాలుగు గ్రామాలకు తప్ప మొత్తం అన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చారు. రోడ్స్ ఇచ్చారు. పెద్ద పెద్ద కుంటలు చెరువులు చేయించుకొన్నాను చేయించుకొన్న తర్వాత కాదని ఎట్లా అంటాను? చేయించు కొనే బాధ్యత మనమీద ఉంది. ప్రజలనుండి వోట్స్ తీసుకొని వచ్చినపుడు చేయించు కొనే బాధ్యత మనమీద ఉంది. అడిపించే వానిచేతిలో కట్టె ఉంటుంది. చేయించు కొనే వానిచేతిలో పని ఉంటుంది మనమంతా ఏకమై చేయించుకోవాలంటే మస్తు పని ఉంది. చాలా పనులు చేయించుకోవచ్చును మన యీ జాతి చాలా బలవంత మైన జాతి ఏ ప్రభుత్వం గాని ఏ భగవంతుడు గాని దీనిని ఉధృరించే స్థితిలో లేదు. దీనికి కొన్ని సంవత్సరాలు. ఎన్నో ప్రణాళికలు కావాలి హాస్టల్స్ నడిపిస్తున్నాము తిండి ఏదో ఉండి లేక, నడుస్తున్నవి. మొదలు 15 రు. ఉండెను అప్పురావు గారిని పట్టుకొని అయ్యూ కాస్త ఎక్కువ ఇవ్వాలి అని అడిగితే, వారు 17 రు. చేశారు. తర్వాత సదాలక్ష్మిగారిని పట్టుకొంటే, వారి పుణ్యమా అని 20 రు. చేశారు ఇవాళ ఆహారపదార్థాల ధరలు ఎంత పెరిగినవో చూడండి. చింతపడు కిలో 5 రు పన్నులు కిలో రెండున్నర రు. వంకాయలు పావుకిలో నాలుగజ్జాలు, మెరపకాయలు కిలో 7 రు ఈ ధరలలో 20 రు.లతో ఒక మనిషిని ఎవరైనా ఎట్లా పోషించ గలరు? పెద్దల తిండి తెలుస్తుంది గాని, పిల్లల తిండి తెలియదు. మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతు హాస్టల్స్ వాళ్ళంతా దొంగతనం చేస్తున్నారు, అంతా తినేస్తున్నారు, కాబట్టి నేను హాస్టల్స్ ఒప్పుకోను-అన్నారు కాని, దొంగతనం చేయక ఏమి చేయాలి? 20 రు.లలో ఏమి చేయాలి? మీ గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ పట్టుకు మంచిగా నడుస్తున్నవా? నేను నెలకు నాలుగైదుసార్లు నా స్వంత ఖర్చుతో గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ విజిట్ చేస్తాను ఒకసారి జిల్లా ఆఫీసర్ ను అక్కడ తీసుకు వెళ్ళి తలవంచేట్లు చేశాను ఇది మీ గవర్నమెంట్ హాస్టల్; ఎక్కడున్నాయి నీ లెక్కలు, ఏదీ నీ స్టాక్ బుక్; ఏదీ నీ ఇన్వ్యూస్ బుక్, నీ స్టాఫ్ ఏదీ-అని అడిగాను దొంగతనం అన్నింటిలో ఉన్నవి. ఎందుకున్నవి? మీరు ఇచ్చింది సరిపోక, ఉంటున్నవి కనీసం 30 రు లు అయినా ఒక విద్యార్థికి చేయాలి. అటు వంటప్పుడు దొంగతనములు జరగవని హామీ ఇస్తున్నాను 30 మందిని పెడితే గాని, 20 మందికి సక్రమంగా తిండి పెట్టటానికి పీటండదు గవర్నమెంట్ హాస్టల్ కు బిల్డింగ్ కిరాయి. వార్డెన్ జీతం, వంటవానికి జీతం-వీటికి ఎన్నో పైసలు అవుతున్నవి ఆ పైసలన్నీ గవర్నమెంట్ మా పైసలనుండే గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ కు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఆ పైసలే మా పిల్లలకు ఇచ్చి, మీ జిల్లా ఆఫీసర్స్ చేత గట్టిగా ఇన్స్పెక్ట్ చేయించి గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ కంటే మంచిగా

లేదు. రేవురా, మాపురా అంటున్నారు. ఏమీ జరగడం లేదు. పోడు వ్యవసాయం గురించి ఉన్నది. ప్రభుత్వం చెయ్యవచ్చు అంటున్నారు. కాని అక్కడ చేయనివ్వడం లేదు. అక్కడ ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్స్ ఏమీ చేయడం లేదు. అక్కడ క్రొత్తగా ఒక డాము కట్టారు. పంట భూములు కొని బ్రష్ చేశారు. వారికి ఎటువంటి రక్షణ సదుపాయాలు కల్పించడం లేదు. వారి భూములు పోయాయి. Compensation ఇవ్వలేదు. దీని కొరకే రోడ్లు పెడతాము అన్నారు. తహశీల్దార్ కోర్టు పెట్టారు. వారు ఏమీ చేయలేదు. తరువాత దానిని తీసేశారు. మంచిని సదుపాయాలు పెడతాము అన్నారు. ఇంతవరకు ఏమీ చేయలేదు. మా ప్రాంతంలో పాడి పంటలు, అమ్ముకోవడానికి కూడ సదుపాయం లేదని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి) — అధ్యక్ష : మనముందు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెట్ డిమాండును బలపరచుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచాను. Other backward classes చాలా వెనుకబడి ఉన్నాయి. Social economy and political justice that is due to them has not received the necessary impetus ఇతర వెనుకబడిన జాతుల list రద్దు జరిగిన తరువాత, ఆ వర్గాల అభివృద్ధికి విరోధము ఏర్పడింది. రాజ్యాంగంలో వెనుకబడిన జాతుల యోగక్షేమాలు చూడాలని ఉంది. Other backward classes list మదరాసు రాష్ట్రంలో, మైసూరు రాష్ట్రంలో ఉండగా మనకు వచ్చిన యిబ్బంది ఏమిటి? వెనుకబడిన జాతుల list పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను. Tribal welfare, పెద్దయ్యలు క్లాసుల సంక్షేమము, ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న తరువాత జాగుంది. It has gained momentum అధ్యక్ష :

ప్రత్యేకంగా Tribal Welfare Directorate ను ఏర్పాటు చేశారు. దాని నడకలో అభివృద్ధి కనపడుతోంది. Scheduled Tribes welfare క్రింద 3rd plan లో విధులు పూర్తిగా వినియోగం కాలేదు. ముందుముందు ఇటువంటి lapses జరగకుండా చూడాలి. Residential schools- schools కొన్ని స్థాపించడం. More hostel schools are to be located in the entire area for tribes who are not yet attracted to the ordinary schools. ఒకటలు, పవరలు, కొరజ, కొటియ, కోయ ఇటువంటి backward Tribesకు యిండ్రకు, ఆస్పత్రులకు, పాఠశాలలకు కొంత డబ్బు ఇస్తున్నారు. D P I. వారు Border లో నిర్వహించుటకు 15 రూ. ల Tribal welfare hostel కు రూ 20లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. అది uniform గావుండా లని చెబుతున్నాను Madhya Pradeshలో interior placesలోను తాలూకా centres లోను, Borderలోను 25 రూ లు ఇస్తున్నారు జిల్లా కేంద్రాలలో రూ. 30లు ఇస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఇక్కడ కూడా జీవనప్రమాణం పెరిగిందికాబట్టి పెంచవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. School Buildings చాలా అధ్వాన్నపరిస్థితులలో వున్నాయి 2వేల 3వేల రూపాయలు యిచ్చి Modest buildings పాఠశాలలకు కట్టించాలి. ఉపాధ్యాయులకు వివేకస్థలాలు ఇవ్వాలి Industrial Training Institute ను అక్కడ ఏర్పాటు చెయ్యాలి. వాటిలో Scheduled Tribe విద్యార్థులకు 4% రిజర్వ్ చెయ్యాలి. మహబూబ్ నగర్ Scheduled Tribes కు 8% యిచ్చారు. 4% తక్కువ

Apportioning of Demands for Grants.

candidates లేదు విశాఖపట్నం, నెల్లూరు అటువంటిచోట్ల ఎక్కువగా వున్నారు ఆ seats ను pool చేసి Tribal population కి reallocate చెయ్యాలి అట్లాచేస్తేనే సక్రమంగా ఉపయోగంలోకి వస్తాయి లేకపోతే వృథా అయిపోతాయి. Tribal cultural institute హైదరాబాదులో వుంది ఈ సంవత్సరం రెట్టింపు చేశారు బాగానేవుంది కానీ అంత తృప్తికరమైన out put రావడంలేదు The institute should address themselves to the study of economy on schemes and formulation of schemes ఇప్పటివరకు T D మీద జరుగుతోంది There should be really qualified people to put it into shape A competent Director who can keep research might have to be selected soon ఇక Tribal indebtedness గురించి చెబుతాను గిరిజనులు ఎక్కువగా అప్పులపాలై వుంటున్నారు విపరీతమైన వడ్డీలకు అప్పులు తెచ్చుకుంటున్నారు. దాని relief కొరకు ఆంధ్రప్రభత్వం regulations చేసింది. The Andhra Pradesh Scheduled Areas Money Lenders Regulations 1960, and the Andhra Pradesh Scheduled Tribes Debt Relief 1960 Act were there అయితే 1960 regulations గురించి rules frame చెయ్యలేదు 1960 లో అమలులోకి వచ్చిన ఇప్పటికి మెరుగుకనిపించడంలేదు. చింతపల్లిబాకు సర్వేజరిగింది దానిలో ఒక్క Money lender కూడా licence పొందలేదు regulation అమలులో వుందో లేదోకూడా తెలియదు. వడ్డీ 100 రు 25% నుంచి 200% వరకు వడ్డీ తీసుకుంటున్నారు కాబట్టి ప్రభుత్వం చేసిన రెగ్యులేషన్సును సక్రమంగా అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. Coffee plantation విషయంలో కబ్బు యిస్తామని అన్నారు Chief Minister గారు చూడారు Black demarcate చెయ్యాలని plain people కూడా యిస్తామని చెప్పారు. బాగానేవుంది Tribal wage earners గా మాత్రమే కాకుండా బాగస్వాములుగావుండాలి Either individually or Co-operative basis ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కల్పించాలి They should be partners in prosperity but not mere wage earners Tribal Development block directorate కు బదిలీ చేయబడుతుంది. Tribal Directorate లో సంఖ్య చాలా తక్కువ that should be strengthened to cope up with the work Post Matric scholarships లో చాలా జాప్యం అవుతోంది 1 వేల candidates apply చేస్తే నవంబరులో 25% sanction అయినాయి February లో 20% sanction అయినాయి Post Matric scholarships విషయంలో ఇప్పటికంటే శ్రద్ధ తీసుకోవాలి అని కోరుతున్నాను Scheduled Castes Hostels విషయంలో దుమారం రేగుతోంది. If they are really hostels substitute them by means of Government Hostels but they should not be closed down in the middle of the year We are also informed that recognition of Hostels are withdrawn, restored etc --of all sorts of excuses This would not inspire confidence. The rules for giving remarks should also be revised realistically House sites విషయంలో ఒక మాట చెబుతాను, Last year కంటే allotment తగ్గిపోయింది Acquisition proceedings అవుసరమైతే simplify చెయ్యాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం కలుగజేసినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ కె రామయ్య (బూరగపాడు). — అధ్యక్ష, ఖమ్మం జిల్లా. బూరగపాడు నియోజకవర్గం చాలా వెనుకబడివుంది చెరువులుగానీ, ఆనకట్టలుగానీ లేవు. అది మెట్టప్రాంతం. పంటలులేక రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. అంతేకాకుండా సర్వే అయిన భూములకు పట్టాలు ఇవ్వలేదు క్లాకునుంచి అప్పులు ఇవ్వడంలేదు. కొండప్రాంతపు ప్రజలు గిరిజనులు సేద్యం చేసుకొంటూవుంటే అటకాయించడం జరుగుతోంది ట్రైబునుకు దున్నడానికి భూమి లేదు రాళ్ళపాడువద్ద చిన్న ఆనకట్ట కట్టుతున్నారు అచ్చటవున్న భూములన్నీ దానివల్ల మునిగిపోతాయి అందువల్ల ప్రభుత్వంవారు వారికి నష్టపరిహారం చెల్లించాలి. కోయపిల్లలు సుమారుగా 100 మంది వున్నారు వారు 4, 5 మైళ్ళపొయి చదువుకోవలసి వస్తోంది. తినడానికి తిండి లేదు. ఒక Hostel ను ఏర్పాటు చెయ్యాలి అని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. వి రమణయ్య (అల్లవరం). — గౌరవ అధ్యక్ష, గౌరవనీయ సాంఘిక శాఖామంత్రిలు ప్రవేశపెట్టిన demand మీద ఇచ్చిన report లో 4 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయల పైచిలుకు ఈ demand మీద ఖర్చుపెట్టాలని సూచించారు. అయితే ఈ social welfare activities లో కూడా దాదాపు 12, 13, లక్షలు, ఈ 10 per cent cutలో తీసుకోవడం చాలా దురదృష్టకరం అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ social welfare and casteism అనేటటువంటిది ముఖ్యంగా scheduled castes, backward classes, scheduled tribes aboriginal tribes అనేటటువంటివికూడా there are all the things which are considered to be the social stigma-untouchability ని మనం social stigma అంటున్నాం. అందువల్ల నేను అంటున్నాను It is a negation of democracy and secularism for we have pledged for అందుచేత ప్రజాస్వామిక విధానానికి విరుద్ధమైనటువంటి, సాంఘిక వ్యవస్థ, భారతదేశంలో ఉన్నదని, వేలాది సంవత్సరాలనుంచి, వందలాది సంవత్సరాలనుంచి, ధర్మశాస్త్రాలపేర, కృతులపేరు మీదుగా వుండేటటువంటి ఈ casteismయొక్క practice కాసియండి, principleకాసియండి మానవత్వానికే చాలాదూరమైన విషయం. ప్రపంచంలో యేదేశంలోకూడా కని విని ఎరుగనటువంటి ఒక దురవస్థ భారతదేశంలో వుందనికూడా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇతరదేశాల్లోకూడా లేకపోలేదు. అమెరికా దేశం చాలా భాగ్యవంతమైన దేశం, చాలా ముందు వున్నటువంటిదేశం అటువంటి దేశంలో ఈనాడు సిగ్రో సమస్య ఉన్నది. ఆఫ్రికాదేశంలో తెల్లవారు, నల్లవారు అనే సమస్య ఉన్నది. Britain లాంటిదేశంలో agriculture labour ను జానినలుగా చూచినటువంటి పరిస్థితిని మనం చూచాం. అయితే భారతదేశంలో వున్నటువంటి పరిస్థితి, scheduled castes వారిని వినరానివారుగా, చూడరానివారుగా, చెప్పరానివారుగా, తగిలితేనే మైలపడిపోతాం అనేటటువంటి పద్ధతిలో తీసుకువచ్చి, దాదాపు 10 కోట్లమంది భారతపౌరులుగా చాల హీనంగా చూచినటువంటి చరిత్రలో అనేకమంది మహాపురుషులు, సాంఘిక సంస్కర్తలు, సాంఘిక విప్లవకారులుగా, ఈ సమాజాన్ని ఉద్ధరించాలనే కృషిచేసినటువంటివారు చాలామంది వున్నారు భారతదేశ చరిత్రలో. ఆందులో డాక్టరు అంబేద్కర్గారు ఒకరు ఆయన చాలా విషయాలుమీద కృషిచేసి ఉత్తమాలు చేసింది, special treatment కావాలని మనకు స్వరాజ్యం రాకముందు కూడా, British Government వారి హాథంలో Round Table Conference లో

federal structure committee లో, minor sub committees లో కూడా దేశం లోను, బయటకూడా అందోళనచేసి అనేకరకాలైన కృషిచేసారు అందుచేతనే ఆయన అంటారు Unfortunately our Indian society is based on graded inequality. Inequality ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా వున్నదిగాని, భారతదేశంలో వున్నటువంటి సాంఘిక వ్యవస్థమాత్రం graded inequality, అంచె, అంచెలుగా మామూలు ascending scale లో, descending scale లో అధారపడి వుండేటటువంటి ఒక సాంఘిక వ్యవస్థ అనికూడా నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేతనే రాజ్యాంగంలో ఈ నిమ్నజాతులకు కొన్ని రక్షణలు పొందునరచడం జరిగింది అందుచేతనే భారతదేశంలో యే కులమైనా అందరూ సమానం అని మనం చెప్పుకున్నప్పటికీకూడా కొన్ని ప్రత్యేకమైనటువంటి safe-guards-that what we call the constitutional safe guards guaranteed to the scheduled castes Backward classes, tribes and all these people అందుచేతనే మన న్యాయవ్యవస్థముందు అందరం సమానమేనని article 14 లో మనం చెబుతున్నాం. ఆయనంతమాత్రాన కుల, మత ప్రసక్తి లేదు Article 15 లో మనం చెబుతున్నాం పెంపకం వెయిస్సెస్ State of Madras case లో, మద్రాసు High Court దీనిని discuss చేసి, యిది secular state లో కుల, మత, ప్రమేయమే లేని state లో scheduled castes కొన్ని ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలువిధించడం రాజ్యాంగరీత్యా విరుద్ధమని తీర్పుచెప్పడం దానిమీద Constitution Article 15 clause 4 లోనో ఎందులోనో amend చేసి, ఆది రాజ్యాంగరీత్యా, సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వైజ్ఞానికంగా వెనుకబడిన కొన్ని జాతులకు special provision చేయడానికి Article అర్దురాకూడదని రాజ్యాంగాన్ని మార్పుచేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ రకంగా article 16 clause 4 లో కూడా service లో వారికి reservation కావాలన్నారు. Appointments లో reservation కావాలన్నారు ఎంతోకాలం సాంఘికంగా ఆర్థికంగా, వైజ్ఞానికంగా వెనుకబడిపోయిన ప్రజలకు సాంఘిక న్యాయం కలుగజేయడంకోసం యిటువంటి కృషి చేయడం జరిగింది. అందుచేతనే Article 16 clause (4) లోనుకూడా adequate representation, service లో యివ్వడంకోసం కొన్ని మార్పులు చేయడం జరిగింది Article 17 లో కూడా untouchability is abolished—it is abolished in any form and it shall be punished by law అని కూడా article 17 లో చెప్పడం జరిగింది. కేంద్రం ఒక శాసనంకూడా చేసింది ఆయితే 20 సంవత్సరాల స్వరాజ్యంలో కొంతమటుకు మనం ముందుకుపోయినప్పటికీ, అనుకున్నటువంటి అభివృద్ధిని సాధించలేకపోయామని నేను మనవిచేస్తున్నాను నేను రెండు suggestions చేస్తున్నాను ఏదో 4 లక్షల రూపాయలు budget లో కేటాయిస్తే సరిపోదు. దానికి ఒక statutory body ని Scheduled Castes Welfare Board ను, వేయాలని నేను సూచిస్తున్నాను. తెలంగాణా Regional Committee ని యే basis మీద వేసారో, ఆ lines మీదనే enormous percentage గా వున్న Scheduled Castes, Backward Classes కు వారి సమన్వయమీద ఒక statutory body వేసి దానికి కొన్ని ప్రత్యేకమైన అధికారాలు ప్రతిపత్తి, హందాతనం యిచ్చి, ఆ body ని వేయాలని, దానికి నిధులను కేటాయించ దానికి—ఎక్కడనుంచో కేటాయించనక్కరలేదు—నూటికి 90 మంది ప్రజానీకం, కష్టపడి

చనిచేసి, చమటోడ్డి, అణ్ణాపైసలలో కూడబెట్టేజాతి ప్రజలు వున్నారు అటువంటి one per cent of agriculture income వస్తువుంటే, ఒక నయాపైసా ఈ Scheduled Castes Welfare statutory fund కు జమకట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను Agriculture cess fund కూడా వాదించి-ఎట్లాగైతే handloom cess fund యే విధంగా mill cloth మీద పేస్తున్నారో-ఆ విధంగా agriculture incomeమీద agriculture cess fund ను create చేసి యివ్వాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను అదేరకంగా ఈ budget allotment లో కూడా ఒక రకమైన obligatory duty గా state ను తీసుకుని కనీసం 14 per cent అయినా ఈ నిమ్మజాతులకు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. రెండవవిషయమేమంటే Service Commission లో కూడా-యిప్పుడు మంత్రివరంలో Scheduled Castes వారికి ప్రాతినిధ్యం కావాలని ఎట్లా అడుగుతున్నారో-అదే basis మీద కీలకస్థానం అయిఉంటుంటే Service Commission లో కూడా సభ్యులుగా వేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇదివరకు వేశారు అది యిప్పుడు ఖాళీగాఉన్నది. చాలాకాలంనుంచి దానిని పూర్తిచేయడంలేదు. దానిగురించి కూడా గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చెప్పినట్లు scheduled castes peopleలో services లో adequate representation కావాలనే principle మీద కొన్ని rules Special Officer యాగంటి గారి ఆధ్వర్యన వేయడం అయిన report submit చేయడం జరిగింది దానిచేతనే principle of rotation అని పెట్టడం, ప్రతీ 25 స్థానాల్లో, 9 వ స్థానమో, 16 వ స్థానమనో- మూడు స్థానాలు వారికి కేటాయించవలసిన అవసరం యేర్పడినప్పుడు బుద్ధిపూర్వకంగా దానిని negation చేసి, relax చేసి, దానికి విరుద్ధంగా కొన్ని పద్ధతులు Secretariat లో జరుగుతున్నాయి. Secretariat గురించి నేను ఒకటే అడుగు తున్నాను. మనం A G s office central services లో reselection apply చేసి ఎన్నో పందలమంది scheduled castes కు సంబంధించిన ఉద్యోగస్తులు వున్నారు- మన Secretariat లో కనీసం వెదికి గాలించిచూచినా 10 మంది ఉద్యోగస్తులైనా వున్నారా అని అడుగుతున్నారు Assistant Secretaries యిద్దరు వుండడం చాలా కష్టం అయిపోయింది. అందుచేత సానుభూతిగా ఆలోచించి, rules కూడా తీసుకొని వచ్చి, adequate representation యివ్వడం అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను ఇక ఈ scholarships విషయంలో universities లో Central Government scholarships యిస్తున్నది. అందుచేతనే ఈ department వారిని కోరేదీ మంటే early గా అందరికీ August నెలలోనో, September నెలలోనో ఈ scholarships అందేట్లు చేయడం మంచిదిగాని, సంవత్సరం అయినప్పటికీ scholarships యివ్వకపోవడం చాలా దురదృష్టమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అనాడు ధరలు తక్కువగా వున్న రోజుల్లో నిర్ణయించిన rate ప్రకారం ఈరోజు యివ్వడం నబబుగాదు. ఈరోజున Medical college, Engineering colleges లో hostel mess charges Rs.100గా పెరిగాయి. అందుచేత వారికి రూ 40 లు యిస్తే అయ్యే విషయం కాదు. దాని కూడా పాకల్యంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. House sites విషయంలో కూడా ఎన్నో లక్షలు ఖర్చు పెట్టివా కూడా చాలా

ఉదాహరణగా చేస్తే. Collector's చేతుల్లో పెట్టి compulsory acquisition లో నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు—rule relax చేసి కాస్త సావధానంగా వ్యవహరించేసి ఈ విమ్మజాతులయొక్క అభివృద్ధికోసం కృషిచేసిన ఈనాడు మనంకూడా సాంఘిక న్యాయంకోసం కృషిచేస్తున్నామనే విశ్వాసం కలుగుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఈ అవకాశం యిచ్చినందున తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

(The House then adjourned for Lunch till Four of the clock)

[The House reassembled at Four of the Clock]

[Mr Deputy Speaker in the Chair]

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967—68.
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. XXVII—OTHER MISCELLANEOUS SOCIAL AND DEVELOPMENTAL ORGANISATIONS—Rs 66,54,000.

DEMAND No XXVIII—WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES—Rs. 4,62,82,000

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి (పోలవరం) —అధ్యక్ష, ఈరోజు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ, గిరిజనులగురించి కొన్ని విషయాలు మనవిచేసుకొనవలసి వున్నది మా గిరిజన ప్రాంతము చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతము గిరిజనులు విద్యావిహీనులై వున్నారు. గిరిజనాభివృద్ధికోరకు చేసిన కార్యక్రమాలను గురించి అనుభవజ్ఞులు అయినందున శ్రీ టి నాగిరెడ్డిగారు మనవి చేశారు. గిరిజనులు చాల పేదవారయినందున వారి పిల్లలనుకూడ పనిపాటలకు వినియోగించుకొని జీవనం చేయడం జరుగుతున్నదేగాని వారిని పాఠశాలలకు పంపించడం లేదు తమక వారికి స్కూల్స్, హాస్టల్స్ యేర్పాటు చేయాలి సాధ్యమైనన్ని ఆర్థిక సూక్ష్మత మేర్పాటు చేయాలి. అంతేగాక పిల్లలకు కావలసిన బట్టలు, పుస్తకాలు వగైరాను నష్టం చేసినచో వారు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుటకు అవకాశముంటుందని కోరుతున్నాను. భూములు సారవంతమైనప్పటికీ, యెరువులు, విత్తనాలు లేనందువలన నాగళ్లు, ఎడ్లు మొదలగునవి లేనందువలన వ్యవసాయం కుంటుపడినది కొండ ప్రాంతములగుటచే రహదారి సౌకర్యములు లేవు గిరిజన ప్రాంతపు ప్రజలకు బుల్ డోజర్లు, ట్రాక్టర్లను ఉచితంగా యివ్వని పక్షంలో $\frac{1}{4}$ contribution పైన అయినా యిచ్చినచో వారు వ్యవసాయాభివృద్ధి చేయగలరని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం వారు అడవులను నరికి వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వంకూడా వారిచే వ్యవసాయం చేయించాలనే ఉద్దేశ్యంతో నున్నందువలన, వెంటనే వారికి భూములపై పట్టాలిప్పించాలి. కొన్ని ప్రాంతాలలోని భూములు యెప్పేట గ్రామాలకు సంబంధించినవి కనుక అవి గిరిజనుల స్వాధీనంలో లేవు గిరిజనులు డబ్బు లేనివారవడంవలన, వాడు రుణాలు చేయడం వలన భూములను స్వాధీనం చేసుకొని అనేక విధాలుగా బాధించడం జరుగుతున్నది. కనుక గిరిజనులకు ఆర్థిక సహాయంకూడా చేయాలి కొండ వాగులకు ఆనకట్టలు కట్టి నీటి వనరులను యేర్పాటు చేయాలి, వారి భూములను దురాక్రమణ చేయకుండా

కాపాడవలెనని మనవి చేస్తున్నాను గొట్టపు బావులు, నూతులపై ఆధారపడి వ్యవసాయం చేయడం కష్టమైన పని కనుక అక్కడున్నటువంటి గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేసినచో వ్యవసాయం అభివృద్ధికి తోడ్పడినవారవుతారని మనవిచేస్తూ శాసనసభకుంటున్నాను.

శ్రీ డి ప్రకాశం (అద్దంకి) — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిమాండును అంగీకరిస్తూ, హరిజనులను గురించి కొన్ని విన్నపములు చేయదలచుకున్నాను. హరిజనులంటే మాల, మాదిగ అనే రెండు జాతులు. దీనిలో మాల క్రైస్తవుడుగాని, మాదిగ క్రైస్తవుడుగాని క్రైస్తవ మతం తీసుకున్నంత మాత్రాన వారిద్దరినీ పేరు చేశారు క్రైస్తవులకు, హరిజనులకు సంబంధ బాంధవ్యములు లేకుండా చేశారు. క్రైస్తవులు, హరిజనులు ఒకే slum లో నివసిస్తున్నారని వారికి, వీరికి యేమాత్రం భేదం లేదు. హరిజనులకిచ్చే సౌకర్యములు క్రైస్తవులకు కూడా కల్పించాలని కోరుతున్నాను. క్రైస్తవ మతం మాత్రం సమ్మెలు చేయుటకు యిష్టపడదు కనుక మంత్రిగారు విజయితో క్రైస్తవులకు అన్యాయాలు జరగకుండా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను కనుక హరిజనులకు, క్రైస్తవ మతానికిగల సంబంధమును దూరంచేసే విధంగా యంతకుముందు వున్నటువంటి G O ను రద్దు చేసి, హరిజనులకిచ్చే సౌకర్యములను వారికీకూడా యిచ్చేట్లుగా చేయాలి. క్రైస్తవులకూడా Backward Class లోకి వచ్చేట్లుగా G, O ను issue చేయించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ వాడవల్లి (తాళ్ళరేవు) — అధ్యక్షా, నేడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ షెడ్యూల్ classes, గిరిజనులు గురించిన డిమాండు మాకు సంతోషకరమైనటువంటిది. కాని దానివలన నిమ్మజాతులకు అంత ఉపయోగము లేదని చెప్పుతున్నాను. కారణం ఏమిటంటే, గాంధీగారి ఆదేశం అనంతే, దేశసేవ చేసేటటువంటి నాయకుల ప్రేమ అనండి, మరి డా. అంబేద్కర్ గారి ఆందోళన అనండి, దానివలన నూతన రాజ్యాంగ పట్టములో ఈ నిమ్మ జాతులకు ప్రత్యేకంగా పొందుపరచిన హక్కులను కాపాడడానికి ప్రభుత్వము సర్వవిధాలా సంకల్పిస్తుంది. కాని దానిని సద్వినియోగము చేసే విషయంలో, దానికి సంబంధించిన department ఉద్యోగస్తులు చాలా అన్యాయము చేస్తున్నారని చెప్పవలసియున్నది కారణం ఏమిటంటే, సుమారు 4 కోట్లు, 65 లక్షలు ఇచ్చారు అది గత సంవత్సరంలో ఈ 20 లక్షలు, 30 లక్షలు మందికి సద్వినియోగము కాలేదు. ఎందుకంటే, మన ప్రభుత్వమువారికి చాలా సహకారము చేయాలని, వారిని పెక్కి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో ఎక్కువ ప్రేమ చూపినప్పటికీనీ, department ఉద్యోగస్తులు మాత్రం వారికి చాలావరకు అన్యాయం చేశారు. గత సంవత్సరంలో N D schools అని తోళ్ళ పరిశ్రమకు అనండి, కమ్మర అనండి, వడ్డంగి అనండి, ఈ విధముగా రకరకాల వృత్తులలో వీరిని ప్రోత్సహించాలనే టటువంటి ఉద్దేశంతో మహాత్మా గాంధీగారు చెప్పారని, ఏదోవిధంగా ఈ classes ను అభివృద్ధి చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశంతో చాలామంది సంస్కర్తలు పని చేస్తున్నారు అయితే, దీనికి సంబంధించినంతవరకు గత సంవత్సరంలో Social Welfare Department లో ఒక scholarship కూడా Director's office నుంచి విడుదల కాలేదు. అది ముందుగానే చెప్పవలసినది. ఈ విధంగా ఈ సంవత్సరం మనకు

Voting of Demands for Grants.

బడ్జెటు లోటువలన scholarship ఇవ్వలేదు మీరు schools close చేసుకోండి అని, ఆ విధంగా ముందుగానే చెప్పి ఉన్నట్లయితే, వారికి యింత నష్టము ఉండేది కాదు అప్పుడు ఉండే రామలింగరాజుగారికి కూడా, వీరంతా విన్నవించుకోవడం, వారు కూడా అందరికీ ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు, 1/3 లేక 1/4 ఇస్తామని వారు సలహా కూడా ఇవ్వడం జరిగింది అయితే మార్చినెల ఆఖరుకు ఏమీ ఇవ్వలేకపోవడం Director office నుంచి, మంత్రిగారి పలుకుబడిని కూడా ఉపయోగించుకోకుండా చాలా నిర్లక్ష్యం చేశారు దానివల్ల చాలామంది విద్యార్థులకు నష్టము కలిగింది. అలాగే scholarships మామూలుగా ఇస్తున్నారు. అయితే మార్చినెల 28 వ తారీఖున తయారు చేయడం, మార్చి 30 తారీఖున కలెక్టరుకు వెళ్ళడం అంటే జిల్లా పరిషత్తుకు వెళ్ళుతుంది అది ఆక్కడ bill చేయడం ఏప్రిల్ లో అవుతుంది. అంతవరకు కూడా ఆ డబ్బు రావడంలేదు. అంటే ప్రభుత్వము ఎంత కృషిచేసినప్పటికీ, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తుల లోపముచేత, మార్చినెల ఆఖరువరకు ఏమీ చర్య తీసుకోవడం జరుగదు. నిజంగా ఆ యా schools లో ఆ డబ్బు వుండిపోవడం జరుగుతుంది. విద్యార్థులు ఆ schools లో pass అయినవారు కాలేజీకి పోతున్నారు, fail అయినవారు ఇంటికి పోతున్నారు. ఆ డబ్బు అలాగే ఉండిపోతున్నది. అందుచేత ఇలాంటి లోపాలు ఉంటున్నాయి తరువాత Women's Welfare Department లో హరిజనులకు అంత ఎక్కువ స్థానము లేదు Women's welfare, Harijan's welfare కు సుమారు 4 కోట్లు, 6 లక్షలు పెట్టినప్పటికీ, ఈ హరిజనులకు ఆక్కడ స్థానం లేదు. ఈ Women's Welfare Department లో నేను అన్నిటిని బాగా పరిశీలించేస్తే, బహు కొద్దిపాటు మాత్రమే హరిజనులకు ఉపయోగపడుతుంది తప్ప ఎక్కువ లేదు. హరిజన ఉద్యోగస్తులు ఈ Women's Welfare Department లో లేరు. ఉన్నవారు చాలా కొద్దిమంది. వారికి కూడా ఏమీ సదుపాయాలు లేవని చెప్పవలసి యున్నది అయితే యిదివరకు వారు హరిజన క్రైస్తవులు అన్నారు చాలామంది మాల, మాదిగ ఈ scheduled castes కు సంబంధించినవారు వారు అంటరాని వారుగాను, చూడరానివారుగాను, ముట్టరానివారుగాను దేశంలో పరిగణింపబడి, మహాత్మా గాంధీగారు వాళ్ళను ఏదోవిధంగా పైకి తీసుకురావాలి అనేటటువంటి ఉద్దేశంతో సర్వ విధాలా కృషిచేశారు. రాజ్యాంగ చట్టములో వారికి ఆవకాశము కల్పించారు కాంగ్రెసు నాయకులందరికీకూడా ఆదేశము ఇచ్చారు. తరువాత, Round Table సమావేశంలో సైతము. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు కూడా హరిజనులను ఇక్కడ కూర్చోకూడదు, తాళకూడదు వాళ్ళు మాట్లాడితే direct గా మాట్లాడకూడదు అని చెప్పినట్లుగా మనము వింటున్నాము అయితే యీ అంటరానివాళ్ళ యొక్క శ్రేయస్సు కొరకు భిన్నంగా మాట్లాడేవారుకాదు. కేరళ రాష్ట్రంలోకూడా మాలవాడితోటి, పాకీవాడితోటి మాట్లాడితే తప్పు అని ఒక కర్రపాతి ఓ కర్రా కర్రా ఎక్కడికి వెళ్ళావు ఏమిటి, పొలముకు వెళ్ళావారేదా అని నీరు పెట్టావారేదా అని ఈ విధంగా, మరి పాలేదకూడా కర్రకు సమాధానం చెప్పేటట్లుగా ఇప్పటికికూడా వార్తలు వస్తున్నాయి అయితే ఈ విధంగా అడుగున పడిపోయిన వాళ్ళందరికీకూడా పైకి తీసుకురావడానికి చాలా ప్రభుత్వం వారు సర్వవిధాల కృషిచేసినప్పటికీ, దానికి ఉద్యోగస్తుల తోడ్పాటు ఉంటేగాని జరగదని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఈ Social Welfare Department లో నిమ్మజాతు

అకు ప్రత్యేకించిన డబ్బులో లక్షలకొలది ఉద్యోగస్తులకు, వేతనాలకు, వారి T A లకు ఖర్చు అయిపోతుంది తప్ప మరేమీ వీరికి సహాయం జరగడం లేదు. ఉద్యోగస్తులలో scheduled classes వారు లేకపోవడం ఉన్నది. అనేక విధాలుగా ప్రభుత్వము తోడ్పడుతున్నప్పటికీ, Service Commission లో కూడా రావడంలేదు అని చాలా మంది చెప్పారు. ఈ Service Commission లో scheduled class employees ఇదివరకు ఉన్నారు ఇప్పటికూడా ముఖ్యమంత్రిగారు త్వరలో వారికి అవకాశం ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాము వారికి అక్కడ అవకాశం ఇచ్చినట్లయితే వాళ్ళకు న్యాయము కలుగుతుందని నమ్ముతున్నాను. ఇక Social Welfare hostels ఉన్నాయి. వాటిలో సుమారు 20 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. అందులో ఇప్పుడు బియ్యము చాలా ఖరీదు అయిపోయింది దేశంలో అందరు గగ్గోలు పెడుతున్నారు చింతపండు 4-8-0 అయితే ఇంక బియ్యము ఖరీదు ఏలాగు ఉంటుందో ఆలోచించండి అది చాల కష్టమైన పని. 100 రూ॥లు 120 రూ॥లు ధర ఉంటున్నది. కనుక 20 రూ॥ల తోటే కాలం గడపడం అనేది చాలా కష్టం. కనుక గవర్నమెంటు ఇచ్చే permit బియ్యము hostels కు తక్కువ రేటులో అన్ని రకాల ఆహార వస్తువులు పంపించ వలసి యుంటుంది ఈ విధంగా తక్కువ రేటుకు supply చేసే పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు 20 రూపాయలు చేసినట్లయితే, విద్యార్థుల పోషణకు సరిపోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది తదితర ఖర్చులు management పెట్టుకోవాలి. ఏదో విధంగా వారు శ్రమపడి వసూలు చేయాలి. లేకపోతే, ఏదోవిధంగా సంపాదించి విద్యార్థులకు సహాయం చేయడం కనీస ధర్మము ఇక labour schools యొక్క విషయంకూడా జిల్లా పరిషత్తులకు, సమితులకు అప్పజెప్పినారు ఈ సమితులలో వారికి ప్రత్యేకత ఏమీ లేదు ఇదివరకు mid-day meals ఇచ్చినారు. ఇప్పుడుకూడా ఇస్తాము అని ప్రకాశింపజేసి ఉన్నది ఆ ఇచ్చేది చాలా తక్కువ. 20 పైసలు ప్రకారం వాళ్ళకు ఇస్తే దానితో ఏమీ ఇవ్వగలరు, చాలా కష్టం. అందుచేత, ఇంకొక అరణాగాని, అణాగాని ఎక్కువ చేసినట్లయితే, mid-day meals వారికి సరిపోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది ఆ విధంగా చేయవలెనని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో, హరిజనులకు, నిమ్మజాతులకు ఎన్నోచోట్ల ఇళ్ళు లేవు అనేక చోట్ల జావులు లేవు ఇళ్ళు లేకపోయినా, ఏదో తాటాకు పాకలు ఉన్నప్పటికీ పరవా లేదు. జావుల సమస్య చాలా విపరీతమైన సమస్య. మూల మాదిగలంటే వారిని గ్రామాలలో జావుల దగ్గరకు చెరువులదగ్గరకు, pipes దగ్గరకు రానివ్వడంలేదు. ఈ హరిజన ఆదమనిషి నీళ్ళు పట్టుకొన్నది అనే కోపముచేత మధ్య ఒక pipe దగ్గర ఒక చితకగొట్టాడు అలమూరుపోలీసు స్టేషన్ లో ఈ case ఉన్నది. ఇటువంటి విషయాలలో వెళ్ళడం చాలా కష్టము అదంతా వారు చేసుకోలేరు. అలాంటివి అనేక ఘటనలు వారు Court కు ఉన్నాయి అది తొలగించడానికి, హరిజనులు ప్రత్యేకంగా కేసులు పెట్టుకొనేపరిస్థితిలో లేదు. దానికి సాక్ష్యం కావాలి. కేసుకు stamp duty పెట్టుకోవాలి. దానికొక pleader కావాలి అవన్నీ ఉండడం చాలా కష్టము. ఏ విధంగా అయితే ప్రభుత్వము దొంగతనాన్ని పట్టుకోడానికి కృషి చేస్తున్నారో, దొంగతనంలో ఏవిధంగా అయితే తర్వాత చేసి వేరస్తుని పట్టుకొంటున్నారో అదేవిధంగా ఈ అంటరానితనమును తగ్గించడానికి ఏమైనా చేసింది అని నీచంగా చూడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారో.

ఎవరయితే వీరిని బాధపెడుతున్నారో వారిని పట్టుకోడానికి పోలీసువారే దర్యాప్తు చేసి అలాంటి కేసులు పెట్టి వారిని బంధించిన యితే యీ అంటరానితనం నిర్మూలన కావడానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తూ పెరిషు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ జి. శివయ్య :—అధ్యక్ష, 85 లక్షల మంది హరిజనులు, గిరిజనుల ఒక భాగస్వాములుగా ఆంధ్రదేశములో ఉన్నారు 3 కోట్ల, 56 లక్షలలో దాదాపు 20 per cent మంది కాయకష్టంచేసి జీవించేటటువంటి జనము బహుశ 85 లక్షలలో 56 లక్షలే స్వయంపోషకంగా ఉంటున్నారేమోగాని 30 లక్షలమంది మాత్రం కేవలం శ్రమచేసి జీవించే జనం ఈ 30 లక్షల జనానికి వీళ్ళ అభివృద్ధికి మనం ఏ విధంగా సహాయ పడతామో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను Schools, కట్టిస్తాము, రోడ్లు వేస్తాము, hospitals పెట్టిస్తాము mobile units పంపిస్తాము అనేటటువంటి schemes ఉన్నాయి కనుక వారియొక్క అభివృద్ధిని మనము తగినంతగా సాధించుకో గలుగలేమా అనేది ఆలోచించాలి ఎందుకని, కేవలం ఈ రూపము కాకుండా ఇంకోవిధంగా, ఏ మార్గములో ఆయితే వారిని ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చేయడానికి వీలుంటుంది అనేది మనము ఆలోచించాలి ఇది ప్రభుత్వము కొంచెము తీవ్రంగా ఆలోచిస్తుందని కోరుతున్నాను దేశంలో అనేక వేల ఎకరాల భూమి ఉన్నది. Cooperative farms కానివ్వండి, లేకపోతే collective farms కానివ్వండి ఇవన్నీకూడా socialistic principles కు వాటికి మేము కట్టుబడి ఉంటామని ప్రభుత్వాలు చెప్పుతున్నాయి, ఎందుకని collective and cooperative farms తీసుకువచ్చి ఈ జనానికంతకూడా ఆ స్పృహలలో అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం ఉండదు ? ఎందుకు అవకాశము ఇప్పుడు ఆ రూపములో ఆ సమస్యను పరిష్కరిస్తే సాధ్యం అవుతుందేమోగాని, this type of patch work won't do good for the community ఈ దృష్టిలో ఆలోచించవలెనని కోరుతున్నాను. సరే, అవి చాలా దీర్ఘమైనటువంటి సమస్యలు, అవి ఎప్పుడు ఏ విధంగా solve అవుతాయనే విషయం మీరు ఆలోచించవలసిందని కోరుతున్నాను రెండవది, ఈ administration లో ఒక చిన్న విషయము నేను చెప్పుతున్నాను, ఇప్పుడు schools ఉన్నాయి ఆ schools లో Aided Boarding schools ఉన్నాయి. ఈ హరిజనులకు, backward communitiesకు పెట్టినటువంటి grant in aid schools ఉన్నాయి. వీటిలో 20 రూపాయలు, సుమిత్రదేవిగారు చెప్పినట్లు, నెలకు ఇస్తున్నారు ఈ 20 రూపాయలతో ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి cost of living లో ఏ విధంగా విద్యార్థులకు భోజనము పెట్టగలుగుతాడు అనే విషయం కొంచెము ఆలోచన చేసి revise చేయవలెనని కోరుతున్నాను కాని మొత్తంమీర ఉన్నటువంటి hostels అన్నికూడా private managementకు ఇవ్వమంటే దానికి overage చేయకుంటే, ప్రభుత్వము స్వయముగా నిర్వహించినట్లయితే కొంత మట్టుకు ఈ సమస్యలను solve చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది అంత మాత్రాన ఈ private managementsఅన్ని తీసివేయాలని నేను కోరడంలేదు. క్రమేణ ఎప్పుడెప్పుడైతే reports వస్తాయో, ఆ రిపోర్టును ఆధారం చేసుకొని ఆ private managements ను తీసివేసి క్రమేణ ప్రభుత్వము క్రిందనే వాటిని తీసుకోవలసిన

అవసరం ఉన్నది ఈ విషయంలో ఈ 20 రూపాయలే కాకుండా కొంత అదనంగా ఇవ్వటానికి వీలుంటుందేమో ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే ఈ హరిజనుల విషయములో ప్రధాన సమస్య యిండ్లస్థలాలు నుంచినీటి బావులు. హరిజనులకు యిండ్లస్థలాలు 20, 25% కంటే ఎక్కువలేవు. వారు కనీసం ఉండడానికైనా వసతి కల్పించుటకు యిండ్లస్థలాలు యివ్వడానికి ప్రత్యేకమైన క్రద్ద తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. బావుల విషయంలోకూడ తీవ్రంగా ఆలోచించి grants ఎక్కువ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. వీరికిచ్చే Education grants గురించి కొన్ని రోపాలు ఉన్నవి. Student admit అయిన రెండు మూడు మాసాలకుగాని grants రావడంలేదు అవి అలస్యం లేకుండా వెంటనే యిస్తే చాలా బాగుంటుంది Text-Booksకు సహాయం చేస్తున్నారు కాని First term అయి second term లో గాని grants రావడంలేదు. ప్రార్థనంభము లోనే గ్రాంటు ఆ institutions కు పంపితే వారే ఆక్కడ distribute చేయడానికి సులభం అవుతుంది Hill tribes విషయంలో ప్రధానలోపం ఉన్నది. Aids యిస్తున్నారు Schools పెట్టుతున్నారు, కాని సక్రమంగా జరగడంలేదు. మా ప్రాంతంలో Hill tribes లేవుగాని, ఎక్కడ అడిగిన అవి proper గా function కావడం లేదనే reports వస్తున్నవి అవి సరిగా function అయ్యేట్లు చూచి aid ఎవ్వరికి యిద్దామనుకుంటున్నారో అది వారికి చేరేట్లు చూడాలని మధ్యలో misappropriate కాకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. వారి సంక్షేమం దృష్ట్యా వెనకటి స్వరూపం మార్చి, వారి economic back ground, economic stability గట్టిగా చేయుటకు మంచి పునాదులు వేయాలని కోరుతున్నాను. Women's welfare, social welfares గురించి ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో మారు మూలల ప్రాంతాలలోకూడ social development శ్రీలలో తేవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను గాని తటస్థపడటంలేదు ఈ department This is No 2-Public waste Department It is not properly functioning I am extremely sorry to express this much, because they do not take the pains. మొత్తంమీద ఈ departments-missionary zeal తో పని చేయాలిగాని చూచి చూడకుండా, aid ఇస్తున్నాముగదా అని ఊరికే కూర్చుంటే ప్రయోజనంలేదు. బహుశ క్రిస్టియన్ మిషనరీసుకు ఈ aid యిస్తే వారు మనకంటే చాలా బాగా పని చేస్తారనే ఆశ ఉన్నది కాని నేను అది కోరడంలేదు. అటువంటి zealతో పనిచేస్తే అభివృద్ధి సాధించవచ్చునని చెబుతున్నాను Papersలో Women's Welfare గురించి వచ్చింది పృథుత్వం ఒక G.O సృష్టించింది. G.O. Mis. No. 1262 dt. 6-6-67. దీనిలో చెప్పింది-The posts of the District Women's Welfare Offices are kept aside of the purview of the A P S. C. అని ఒక కౌన్సిల్ G.O సృష్టించారు. కాని ఈ department లో అవకతవకలు ఉన్నవని Pressలో రావడం talksలో రావడం, జరుగుతున్నవి. ఇవన్నీ set right చేసి సక్రమంగా ఆ department నిర్వహించబడేట్లు తగు చర్యలు తీసుకోవా-

శ్రీ కె మునిస్వామప్ప (వేపంజరి) : — అధ్యక్షా, Social welfare కాఫా మాత్రులు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ demand ను సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ గమనానికి తేవాలని ఆశించుచున్నాను. నేను చిత్తూరు జిల్లాలోని వేపంజరి నియోజకవర్గం రిజర్వ్ స్థానం నుంచి ఎన్నిక అయినాను ఆ ప్రదేశం చాలా వెనుకబడిన ప్రదేశం. అయినప్పటికీ ప్రజలు, కాంగ్రెసు పార్టీ ఆశయానుబద్ధి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని పెద్ద మెజారిటీతో గెలిపించే అవకాశం కలిపించారు అయితే మేము అసెంబ్లీకి వచ్చి సాధించినది ఏమిటి? అని అలోచిస్తున్నాను ఎందుకంటే హరిజనులకు చాలావరకు ఈ ఇద్దెటులో సహాయం చేస్తున్నామని యిందులో ఉంది ఇండ్ల స్థలాల గురించి 1966-67లో 30 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తే 1967-68 సంవత్సరములో 14 లక్షలు కేటాయించారు అయితే 16 లక్షలు తక్కువగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే హరిజనులందరికీ, నివేసన స్థలాలు యిచ్చినట్లేనా? వారు పడుతుండే బాధ, వారి కష్టాలు, యింకా ఎవరికి చెప్పాలో దేవునికే ఎరుక ఒక చిన్నగుడిసెలో రెండు మూడు సంసారాలు కాపురంచేస్తూ వుండటం వారిదాదా అక్కడికి పోయి చూచినవారికి అర్థం అవుతుంది. ఈ పరిస్థితులలో 16 లక్షల రూపాయలు ఈ కేటాయింపులో తగ్గించడమనేది చాలా బాధగా ఉన్నది మంచి నీటి బావుల గురించి 1966-67లో మూడు లక్షల 47 వేలు కేటాయిస్తే 1967-68లో 3 లక్షల 12 వేలే కేటాయించారు. ఇది చూస్తే చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఆ కుగ్రామాలలో నివసించే హరిజనులు, ఆ భూస్వాములకుగాని, జమీందారులకుగాని, ఒక్కనాడు కూటికి పోతుంటామోతే ఆ బావులలో నీరు ఎత్తనివ్వకుండా నానా బాధలు పెడుతుండేది కళ్ళారా చూశాం. అయినప్పటికీ యిందులో బావులకు కేటాయింపు తగ్గించారు అంటే అన్ని గ్రామాలలో అన్ని హరిజన వాడలలో బావులు ఉన్నవనే అర్థం అవుతుంది దయచేసి త్రాగడానికి నీరు కూడ అవకాశం లేని ఈ హరిజనులకు నీరు అయినా సహాయంచేసి వారికి ఉండే కష్టాలు తొలగించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు మూడవ ప్రణాళికలో దాదాపు 5 లక్షల 70 వేలు కేటాయించారు నా నియోజకవర్గంలో 7-8 గ్రామాలలో డబ్బు యిచ్చారు కాని ఒక్క గ్రామములో కూడ పూర్తి అయినది లేదు ఈ డబ్బు గురించి అడిగేవారు ఎవరు? కలెక్టరుగారితో, నేను జిల్లా పరిషత్తులో మెంబరుగా ఉండి, అక్కడ చెప్పాను అక్కడ కూడ enquiry జరిగింది ఫలితం శూన్యం ఈ 5 లక్షల 70 వేల గురించి అడిగే దిక్కు లేకుండా పోతే, ఇది ప్రభుత్వమూ, పరిపాలనమూ అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఏ ఉద్దేశ్యంతో హరిజనులు బాగుపడాలని ఈ డబ్బు యిస్తున్నారో, దానిని నిష్ప్రయోజనంగా, నడిపించేవారు తినేస్తూంటే ఎన్ని తూర్పు చెప్పినా దానిని అడిగే దిక్కు లేకుండా పోతే, గమనించేవారే లేకుండా పోతే ఎట్లా? అధ్యక్షులకు మనవి చేస్తున్నాను మూడవ ప్రణాళికలో ఇచ్చిన ఈ 5 లక్షల 70 వేల రూ. డబ్బు ఏమి అయినదో మంత్రిగారిచేత ఎంక్వయరీ చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను అస్పృశ్యతా నివారణకు 73 వేల రూ. ఖర్చు పెట్టారు, 66-67 సం వచ్చేటప్పటికి యీ అస్పృశ్యత పూర్తిగా పోయిందా? దీనికి బద్దెటులో పూర్తిగా లేకుండా చేశారు హరిజనులను అన్నిరంగాలలో అందరితో సరిసమానంగా చూడాలనే ఉద్దేశ్యంతో యీ అస్పృశ్యతను తూర్పునూ, పశ్చిమానూ పెద్దలు వేసిన పథకానికి యీ 67-68 బద్దెటులో ఏమాత్రం డబ్బు

కేటాయించనందుకు బాధపడుతున్నాను. కుగ్రామంలో హరిజనుడు ఎంతదూరంలో ఉండాలో, ఎన్ని అష్టకష్టాలు పడాలో అక్కడ అనుభవించినవారికి తెలుస్తుంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—అధ్యక్ష, అస్పృశ్యతానివారణగురించి మునిస్వామప్ప గారు చెప్పిన విషయాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈ సాంఘికసంక్షేమశాఖను చాలా అభివృద్ధిలోకి తీసుకువస్తున్నారు మద్రాసురాష్ట్రంలో మనం ఉన్నప్పుడు కీర్తిశేషులైన ప్రకాశంపంతులుగారు హరిజనుల అభివృద్ధి విషయంలో ఒక కోటి రూపాయలతో ప్రారంభించారు. ఇప్పుడు నాలుగున్నర కోట్ల వరకు వచ్చింది. ఇంతేకాకుండా మన ప్రియతమ నాయకులు ఆయన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు పీరి కష్టసుఖాలు చాలావరకు చూస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వంలో వారి నాయకత్వంక్రింద యీ హరిజనవిద్యార్థుల వేతనాలు 15 రూ.లు చాలదంటే 20 రు ల వరకు పెంచారు. సంతోషము అప్పటివరసీతులలో ఆ 20 రు. సరిపోయినవి. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో 30 రు. ఆయినా చాలవు ఇప్పుడు బీదప్రజానీకం తాలుకు బడ్జెటులో, యీ పీడిత జనానికి చెందిన బడ్జెటులో 20 లక్షల రు లు తగ్గించారు. ఇప్పుడు రరువుకాలం, బోటుబడ్జెటు ఆయినప్పటికీ పెదవారిదగర తగ్గించండిగాని, పెదజనానికి సంబంధించింది తగ్గించటం చాలా కష్టమైన పరిస్థితి దాదాపు మూడువేల బాలబాలికల వేతనాలలో కొంత తక్కువచేశారు దానివల్ల మూడువేలమంది విద్యార్థులకు ఉపకారం బదులు అపకారం చేసినట్లు అవుతుంది. విద్యార్థుల వేతనాలు కనీసం 30 రు.లకు హెచ్చుచేసి, వారి బడ్జెటు తగ్గించకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను. 66-67 లో నివేశన స్థలాలకొరకు ఇచ్చిన డబ్బును యీ సంవత్సరం ఏమీ తగ్గించ కూడదని నేను హృదయపూర్వకంగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. 1800 హాస్టల్స్ విషయంలో, సాంఘిక సంక్షేమ కార్యకర్తలు, శాసనసభ్యులు చాలా నిరుత్సాహపడుతున్నారు. హాస్టల్స్ మేనేజర్స్ తినేస్తున్నారు అనే స్లోగన్ చాలామంది చేస్తున్నారు 20 రు లలో ఒక పూటకు భోజనం 22 పైసలు పడుతున్నది. మూడుపూటలా వారికి భోజనము పెట్టాలి. ఇట్లాంటి పరిస్థితిలో రోజుకు రు. 1-8-0 ఆయినా భోజనానికి చాలదు. కాబట్టి పెట్టదలచుకొన్న వారికి పూర్తిగా అన్నంపెట్టి వారిని పైకి తీసుకురావటం యీ ప్రభుత్వ ధర్మం కాబట్టి విద్యారంగంలో ఎంతయినా తిరుగుపెట్టాలి. వారికి బంజరుభూములు చాలావరకు అందుబాటులో లేవు. వీరికి ఇవ్వటం లేదు సమీతులలో కంట్రాక్టర్స్ ప్రతిగ్రామానికి నలుగురు ఉన్నారు. ఏ సమితిలో ఆయినా ఒక్క హరిజనుడైనా గిరిజనుడైనా కంట్రాక్టరుగా ఉన్నవాడు ఉన్నాడా? హైతెవెల్ కెనాల్, తుంగభద్రకెనాల్ ఇట్లాంటి పనులలో రెడ్డిబహదూర్ కంపెనీ, చౌదరి బహదూర్ కంపెనీ, శాస్త్రి బహదూర్ కంపెనీ యీ కంపెనీలే నూటికి 90-రు తింటున్నవి. ఈ కంపెనీలలో ఏ హరిజన గిరిజనుడికైనా ఒక అటా వాళాకాని, కానీ వాటాకాని ఉన్నదా? చెప్పకుండా ఈ శాసనసభలో ఉన్నట్లువంటి 2500 మంది శాసనసభ్యులు బడ్జెటులో యీ పెదప్రజానీకానికి ఇచ్చే డబ్బునుదిద్దించి ఎవకూ తుండించకు. ఆ డబ్బు యథాతథంగా బడ్జెటులో ఉండి, యీ కరువుపరిస్థితిలో ప్రత్యేకంగా అదనంగా గ్రాంట్లు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఒక ఇంటిలో మూడుగురు బిడ్డలుఉంటే మూడు పింఛన్లున్నాయి. నూటికి షూరుడులది అభివృద్ధి

సంపాదించుకొన్న మన నాయకులు యీ పీడిత ప్రజాసీకానికి ఇండ్ల స్థలాలకొరకు ఒక కోటి రులు ఏర్పాటుచేస్తే ఏమవుతుంది? ఒక కోటి రు ఒక డొనేషన్ రూపంగా పేదవారికి అడిగితే ఇస్తారు. ఒక కోటి రూపాయలతో ఒక హాసింగ్ బోర్డు లాంటిది ఏర్పాటుచేసి నూతనమైన ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఏర్పాటుచేసి, అందులో 20 జిలాలమండి 20 మంది సభ్యులను తీసుకొని ఐదు సంవత్సరాలలోగా కనీసం 20 వేల ఇండ్లు అయినా కట్టడానికి ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. బ్రిష్మనందరెడ్డిగారి నాయకత్వం నూటికి నూరుపాళ్ళు చాలాకాలం దీరకాలం యీ దేశంలో ఉంటుంది పేద ప్రజాసీకానికి నూటికి 75 మందికి వారు ఉపకారంచేస్తారు. బొబ్బిలి మహారాజావారికి చేసిన గౌరవం ఇక్కడ గోచిపెట్టుకొన్నవాడికి కూడ చేస్తున్నారు అనే గౌరవం వారికి వస్తుంది వారు పీడిత ప్రజాసీకానికి ఏ విధమైన సహాయం చేసినా ఏ శాసనసభ్యులు కాదనరు ఇప్పుడు 115 హాస్టల్స్ తీసివేశారు. వారితో నేను సంప్రతించాను పిల్లలకు డైరక్టుగా 20 రు ముడితే బాగుంటుంది వారు తింటారు అన్నారు సంతోషమేగాని, పిల్లలకు ఇవ్వటంకాదు గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ పెట్టటంకాదు ఒక సంవత్సరంపాటు యీ 115 హాస్టల్స్ కంటిన్యూచేసి, దానిమీద సమగ్రమైన కమిటీవేసి విచారించి ఒక రిపోర్టు తెప్పించుకొని బాగాలేని హాస్టల్స్ను తీసివేసి, ఆక్కడిపిల్లలకు డబ్బు వారి తల్లిదండ్రులకు గ్రాంట్లు ఇచ్చే పద్ధతి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను మా హరిజనులకు, పీడితజనానికి సరిపోయి నటువంటి మంత్రిని ఇచ్చారు, వారు చాలా ఆదర్శమైన మంత్రిగారు, అన్నీ చేస్తామంటారూని, కొంచెం ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఆ ఆలస్యం కొంత తగ్గించి, తొలుతరగా యీ పీడిత జనుల యొక్క కష్టనుభవాలు చూడటానికి వారు కృషిచేసి, నూటికి మాకుపాళ్ళు యీ ప్రభుత్వం వారికొరకు పనిచేస్తున్నదనే ఆశ ప్రజలలో కల్పించాలి.

శ్రీ కె సోమేశ్వరరావు (నిడుమొలు) — అధ్యక్ష, Social Welfare శాఖా మాత్రులు ప్రవేశపెట్టిన budget కు 4 కోట్లు పైచిల్లర వరకు కేటాయించినప్పటికీ, వెనకటినుంచి యిప్పటివరకు దీని తీరును పరిశీలించి చూసేటట్లయితే యిందులో Social లేదు, Welfare కన్వించడంలేదు అనాదిగా అంటరానివారుగా అన్నభక్తులుగా ఊరికి వెలుపలగా ఎంతో వెనుకబడిన కులాలవారుగా, త్రాగడానికి నీళ్ళు అంటుకుంటే ఆ బావులు చెడిపోతాయి అనే ఉద్దేశ్యంతో నీళ్ళ ఎత్తిపోయబడటంవంటి రోజులలో, పెత్తనదారీ వర్గయులక్రింద భూస్వామ్య పద్ధతి క్రింద యిప్పటిదాకా నలిగి కుమిలి పోయిన బీదజనం, కనీసమైన సాంఘిక ఆర్థిక న్యాయాలు తెలియకుండా బ్రతుకుతున్న జనానికి స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత ప్రజాప్రభుత్వం. మన ప్రభువులు ఏదైనా మంచి సమాకారం చేసి మనలనుకూడ ఉన్నతస్థాయిలో సమాజంలో ఆందరితో సమానమైన ప్రతిపత్తికి తీసుకువస్తారని ఆశస్తూ ఉన్నప్పుడు గడచిన కాలానికన్న యిప్పుడు ఉన్నటువంటి budget లో చాలవరకు తరిగిపోతున్నది తినడానికి తిండి లేకపోయినా చాలినంత పనిలేకపోయినా కనీసం ఉండడానికి యిల్లకూడ లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇటువంటి గ్రామాలు వేలకొలది ఉన్నాయి అని నేను మంత్రివర్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ఏదో పట్టణాలలో ఉండే హరిజనులను కాదు చూసేది కుగ్రామంలో

మూలనున్నటువంటి హరిజనులను ఒకసారి పరిశీలించి చూడవలసిందిగా వారికి నేను మనవిచేస్తున్నాను ఇళ్ళ స్థలాల విషయం చూసుకున్నప్పుడు ఏదో కొద్దిమందికి వచ్చినది. ఇళ్ళ స్థలాల్లోకాదు గ్రామంలో burial ground ఉంటే కమ్మవారు ఒక ప్రక్క ఇంకోకులంవారు యింకొక ప్రక్క. హరిజనులకు గిరిజనులకు చాల ఎడంగా ఉంటుంది ఇది నగ్న సత్యం కావాలంటే ఋజువులతోకూడ ఆ గ్రామాలు మంత్రివర్యులు పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు చూపించగలుగుతాను. అంటరాని స్థితిలోనే మేము యింకా బ్రతుకుతున్నాము అంటే యింకా ఏమి అనుకోవాలో ఆలోచించమని నేను మనవిచేస్తున్నాను అటువంటి పరిస్థితులలో పీఠం దరికి యిళ్ళు ఏర్పాటు చేయాలంటే ఒక్కసారిగా 16 లక్షల రూపాయలు తగ్గిపోయింది. ఎందుకు తగ్గిపోయింది మాకు యివ్వడానికి వచ్చేటప్పటికి తగ్గిపోయిందా? Income Tax, Sales Tax ఎగగొడితే వారిదగరనుంచి రాబట్టుకోడానికి కోర్టులో ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది? Industrial Estate లో ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది? అక్కడ చెడిపోయిన సామానుల ఖర్చు లేదు మాకు యిచ్చే 16 లక్షల రూపాయలు ఇవన్నీ దయతో పరిశీలించి మాకు యిందులో అవకాశం కలిగించమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇండ్లు కట్టుకోడానికి ఒక్కొక్కరికి 500 రూపాయలు సహాయం చేశారు. నిట్లాడి ఇల్లు వేసుకోడానికి సరుకుబాడవంటిది ఒకటి వస్తుంది. మిరి పిగిలినటువంటి సహకారం ఉన్నట్లయితే యింక ప్రభుత్వాన్ని అప్పే అడగరు ఈ పరిస్థితులలో మేము యింకా వెనుకబడిపోయి ఉన్నాము ఈమధ్య పంచాయతీ రాజ్యం, పంచాయతీ సమితులు వుట్టి 15% దానినుంచి మీకు ఖర్చుపెడతారు అని Social Welfare నుంచి తీసివేసి అందులో కలిపారు. ఇంక దాని పరిస్థితి ఎట్లా ఉన్నది అంటే చీకటిలో నుంచి చంద్రుడు ఉదయిస్తుంటే సంవత్సరానికి ఒక పర్యాయము రావావు కనువు వచ్చి ఆ చంద్రుడిని అటకాయించినట్లుగా సమితిలో సమితి అధ్యక్షులవారు గ్రామ పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు దయ ఉంటే మాకు పని జరుగుతుంది, లేకపోతే లేదు. మాకు జిల్లాలో Social Welfare officer గారు ఉంటారు పైన directorate ఉన్నది మంత్రిగారు ఉన్నారు ప్రభుత్వంవారు ఇచ్చే grants, subsidy లు వారే direct గా యిదివరకులాగ నిర్వహించాలని జిల్లా పరిషత్ పంచాయతీ సమితుల చేతిలోనుంచి తీసివేయమని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి తెలుసు. చల్లపల్లిలో చాలాకాలంక్రిందట 50లో ఎప్పుడో petition పెట్టుకొన్నారు. ఇళ్ళిస్థలాలు యిస్తామని సర్వే చేశారు రాళ్లు పాతినారు. 6 మాసాలు పోయిన తరువాత అవన్నీ పీకీవేశారు అక్కడ తిండిలేనటువంటు weavers చాల ఆవస్థ పడుతున్న పరిస్థితికూడఉన్నది ఆ వివరాన్ని ఒకసారి తీసుకువచ్చి సమర్పిస్తాను. ఇళ్ళిస్థలాలు యిచ్చేటప్పుడు acquisition చేసేటప్పుడు మమ్ములను ఎవరైనా ఆటంక పరచినప్పుడు ప్రభుత్వంకూడ వారిని అటకాయించలేకపోతున్నది. కనుక ఆ చట్టాన్ని కట్టదిట్టం చేసి మాకు ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో న్యాయం కలిగించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైనా హరిజనులను చూడండి. Town లో గాని, పల్లెప్రాంతా లలోగాని ఒక కిళ్ళికొట్టు కాదు, సోడాకొట్టు పెట్టినా మా దగ్గర ఎవ్వరూ కొనదు. అంటే మేము అంత అంటరానివాళ్ళముగా పరిగణించబడడం జోతిగా ఉన్నాము. ఈ దోషాన్ని తొలగించుకోవడానికి కొంత ఖర్చు ఉన్నప్పటికీ మేము ముందుకువచ్చామని అనుకోదానికి

అస్కారం లేదు సత్య హరిశ్చంద్ర అని ఒక నాటకం ఉన్నది దానిని గురించి మీకు మనవిచేయాలి అనుకుంటున్నాము అందులో విశ్వామిత్రుడు నాకు ఇవ్వవలసిన అప్పు యివ్వకపోతే మతంగ కన్యలను చేసుకోమని హరిశ్చంద్రుణ్ణి కోరతారు ఆ మాలకన్యలు అనే పేరు మాకు వంశపారంపర్యంగా తరతరాలుగా చరిత్రలో ఉండి పోవలసిందేనా? మాలవారు, అంటరానివారుగా చరిత్రలో వ్రాయబడి వున్నది. ప్రజాస్వామ్యంలోకూడ ఇది ఇలా ఉండవలసిందేనా? కనుక దయచేసి ఆ script లో నుంచి ఆ పదాన్ని తీసివేయమని నేను మంత్రివర్గంను కోరుతూ, నాకు అవకాశం యిచ్చిన పెద్దలకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, నేను ఈ budget బలపరుస్తూ పిలపు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ డి గోవిందరావు (అలూరు) — అధ్యక్ష, ప్రస్తుతం ఉన్న ఈ demand ను బలపరచవలెనా, ఎదిరించవలెనా అనే సందేహంతో నేను ప్రారంభిస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరము జనాభా విపరీతంగా పెరుగుతూ ఉంటే, మాకు కేటాయించిన డబ్బులో cut చేస్తూ ఉంటే వాళ్ళు అభివృద్ధి చెందేదానికి మార్గం ఏమైనఉన్నదా అని అధ్యక్షుల వారి ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. హరిజన బాలురకు ఏమి యివ్వకుండా ఉంటే చింతలేదుగాని విద్యాభివృద్ధికి సరయిన సదుపాయం లేకుండాపోతే ఈ social welfare అనేది, గవర్నమెంటు సహాయం చేసేది ఏమి ప్రయోజనలేదని చెప్పుతున్నాను. కోటానుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి యిండ్లు కట్టిస్తాము, ఆది చేస్తాము, యిది చేస్తాము అనే దానికంటే, hostels పెట్టి, hostels లో ఉండి చదువుకొని విద్యావంతులు అయినవారు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నవారు ఉన్నారా అని లెక్కలు తీయండి. నేను ఛాలెంజ్ చేస్తాను ఎవరూ లేరు. మా hostel లో B. A. చదువుకొని, M. A చదువుకొని, I C S pass అయిన హరిజనులు ఉన్నారు అదే hostel పెట్టకుండా పోయి ఉంటే వాళ్ళకు దిక్కేలేదు. 1933 సంవత్సరంలో నేను ఆ hostel స్థాపించాను అప్పుడు బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు ఉన్నది దిక్కు దివాణం ఏమి లేనటువంటి కాలంలో hostel run చేశాను. మా hostel లో ఉండి ముగ్గురు M. A pass అయినవారు ఉన్నారు. 8, 10 మంది B A pass అయినవారు ఉన్నారు. ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు హరిజన విద్య విషయంలో వారికి సరయిన తిండి, గుడ్డ, వస్త్రాలు, పలకలు లేకుండాపోతే ఏ విధంగాను వాళ్ళు బాగు అయ్యేదానికి అవకాశమే లేదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి 20 రూపాయల grant ను కనీసం 30 రూపాయలకైనా పెంచాలి. వాళ్ళ ముఖాలు పేల ముఖాలుగా ఉన్నాయి అంటే అర్థం ఏమిటి? తిండిలేనితనమే యింకేమి ఉన్నది కడుపునిండా తిండి ఉంటే పిల్లల ముఖాలుకూడ కళకళలాడుతూ ఉంటాయి. ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి 60 పైసలతో మూడుపూటలు అన్నం పెట్టాలంటే ఏ విధంగా పెట్టగలడు? అటువంటి అధోగతి ఉన్నటువంటి grants తో హాస్టల్ మేనేజర్ లంతా తింటారట. హాస్టల్ మేనేజరులు తినేటటువంటి విషయంలో ముఖ్యంగా గమనించ నింపవలసింది ఒకటి. అతడు ధనికుడా, దరిద్రుడా? పెత్తందారా? లేకపోతే హాస్టల్ పెట్టేటటువంటివాడా? తన సంఘాన్ని అభివృద్ధిచేసుకొనేదానికి కష్టపడి ఈ హాస్టల్ స్థాపించుకొన్నాడు ప్రత్యేకంగా దానినుంచి సంపాదిస్తే ఏ పెద్దమనిషి లక్ష

రూపాయలు సంపాదించుకుంటున్నాడో చూపెట్టండి. ఊరికే మాట్లాడితే అందరూ మాట్లాడుతారు ప్రయోజనంలేదు మేము అయినా విద్యార్థులలోనే ముందుకు రావలసివస్తుంది అంతకంటే ఇంకెవరు ఏమి చేసేదానికి అవకాశంలేదు. ఆ బాధ్యత గవర్నమెంటుకు ఉండవలసిందే. ముఖ్యమంత్రికి ఉండవలసిందే, మా సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రికి ఉండవలసిందే. హరిజనపిల్లలకు ముఖ్యంగా పాఠశాలలు పుస్తకాలు లేకపోతే వాళ్ళు చదువుకొనేదానికి వీలులేదు కట్టుకొనేదానికి గుడ్డలేదు. అటువంటి పిల్లలు high school కు పోయి చదువుకోవాలంటే సిగ్గుచేటు. ఈ విధంగా hostel లో ఉండి చదువుకొనే పిల్లల ఎరిసితి చూస్తే ఎంతో ఘోరంగా ఉంటుంది. ఇది మా కర్మమా, లేక మేము చేసిన పూర్వజన్మ సుకృతమా? అధోగతి పాలై పొమ్మని భగవంతుడే సృష్టించాడా అని మేము ఆలోచన చేస్తే యిది భగవంతుడు చేసినది ఏమీ కాదు ప్రభుత్వం ఈనాడు మాకు కలిగించేటటువంటి విషయాలలో ఎన్నోవంతు హరిజన ఆభివృద్ధికి చేయాలంటే — విద్య ముఖ్యమైనదికనుక విద్యకొరకు ఎంతైనా ఖర్చుచేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన ఉన్నది ఇందులో హరిజన బాలురకు యిన్ కం సర్టిఫికేటు అని పెట్టారు ఆ సర్టిఫికేటు లేనిదే వారిని చేర్చుకోరు రెండువేలో, మూడవేలో ఎంతో పరిశ్రమ పెట్టారు. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ విషయంలో యిక్కడనుండి ఆదేశాలు పంపుతారగాని అక్కడ వాటిని ఎప్పటికీ open చెయ్యరు. కర్నూలులో పెట్టినదానికి యంతవరకు ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసర్ లేడు పిల్లలకు తిండిలేదు. ఎంతమందిని చేర్చుకోవాలో చెప్పే దిక్కులేదు. ప్రతిహాస్టల్ కు సంవత్సరారంభంలోనే — జూలై మొదటి వారం లోనే — గ్రాంటుకు సంబంధించిన మొదటి యిన్ స్టాల్ మెంటు యివ్వాలనివుంది. ఈ దినం వరకూ లెక్కలులేవు, డబ్బుకేటాయింపు లేదు. సక్రమంగా పనిచేయడం లేదు ఆమకున్న హాస్టల్స్ తీసివేయండి, నిజాయితీగా పనిచేస్తున్న వాటికి అవసరమైన సౌకర్యాలు సకాలంలో కలిగించండి 50 మంది పిల్లలువుంటేను, అయిదు సంవత్సరాలమండీ నడుపుతావుంటే బిల్డింగు గ్రాంటు యివ్వబడుతుందని మద్రాసు ప్రభుత్వం శాసనం చేసింది. 14 సంవత్సరాలమండీ నడుపుతున్నప్పటికీ యిక్కడ ఒక్కచోటకూడా బిల్డింగు గ్రాంటు యిచ్చినట్లు నాకు కనబడలేదు. కనీసం యీ రోజున డాపర్ గ్యాలు చేనేవారుకూడా లేరు. ఇంకవారు పిల్లల్ని ఎలా సాదుకుంటూ రావాలో అర్థం కావడం లేదు వారెన్ కుజీతం, చాకలికి జీతం, మంగలికి జీతం, యివన్నీ భరించాలి ఒక నెల కమిటీ సమావేశం జరపకపోతే యిన్ స్టాల్ మెంటు నిలిచివేస్తారు. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలోపెట్టుకుని సకాలంలో యీ హాస్టల్స్ కు తగు సౌకర్యాలు చేయాలని కోరుతూ యంతటితో నెలపుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి. — అధ్యక్ష, మన సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన దీమాడును బలపరుస్తూ, కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను.

ఇందాక మా మిత్రులు దానుప్రకాశంగారు మాట్లాడుతూ హరిజనుల, క్రైస్తవుల ఆర్థిక పరిస్థితి ఒకే రకంగావుంది కాబట్టి హరిజనులకు మనం యిచ్చే సౌకర్యాలు క్రైస్తవులకుకూడా ఎందుకు యివ్వకూడదు? అన్నారు. ఆ విషయంలో నేను వారితో ఘోరంగా ఏకీభవిస్తున్నాను.

హరిజనులకు యిళ్ల స్థలాల కేటాయింపు విషయం వుంది. ఈనాడు ఒక్కొక్క యింటిలో రెండు మూడు కుటుంబాలు వుండడంవల్ల సరిగా మనం వసతికలగజేయ లేకపోతున్నాం. అందువలన హరిజనులకు యింకా ఎక్కువ స్థలాలు కేటాయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈవద్దను 30 నుండి 16 లక్షలకు తగ్గించినట్లుగా చెబు తున్నారు. ఆ విధంగా తగ్గించడం మంచిదికాదనే అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తు న్నాను. ఇళ్లకట్టుకొనడానికి 50 రూపాయలు గ్రాంటుగా యిస్తారు. 50 రూపాయలతో ఇల్లు ఎలా కట్టుకోవాలో తెలియడం లేదు. ఆ విధంగా యిచ్చేబడులు ఒక దీర్ఘ ప్రణాళికవేసి, మోడెల్ హౌసింగ్ స్కీమును ఏర్పాటుచేసి, 1,400, 1,500, రెండువేలో loan గా హరిజనులకు యిచ్చి యిళ్లకట్టుకోమని 20 ఏళ్లలో తీర్పుకో మంటే బాగుంటుందని నా సూచన. ఆ విధంగాచేస్తే అయిదేళ్లలోనో, పదేళ్లలోనో హరిజన కాలనీలు, క్రైస్తవ కాలనీలు ఏర్పడడానికి అవకాశం కలుగుతుంది.

ఇంక, హరిజన హాస్టల్స్ వున్నాయి. వీటిపై చాలా గందరగోళం వేస్తున్నది. ఇట్లాకాకుండా, రెండు మూడు మైళ్లనుండి చదువుకొనడానికివచ్చే విద్యార్థులకు direct payment ను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. హరిజన హాస్టల్స్ పేరిట డబ్బు దుర్వినియోగం కావడంకంటే యిట్లాచేయడం మంచిది. అసలు గవర్నమెంటే యీ హాస్టల్స్ ను తీసుకుని నడిపితే బాగుంటుందని ఆనుకుంటున్నాను.

Women welfare Department వుంది. దీనిని రద్దుచేస్తే మంచిదని నా అభిప్రాయం కూడా. సక్రమంగా పనిచేయనప్పుడు పొడుపు కార్యక్రమం క్రింద దీనిని రద్దుచేయడమే మంచిదని నా అభిప్రాయం.

ఇంక, సోషల్ వెల్ ఫేర్ స్కాలర్ షిప్స్ వున్నాయి. ప్రతిచిన్న స్కాలర్ షిప్పుకూ హైదరాబాద్ వరకూ పరుగెత్తుకునిరావలసిన పరిస్థితిని తొలగించాలి. కలెక్టర్, జిల్లా పరిషత్, R.D O ఎవరో ఒకరు జిల్లాలోనే వీటిని యిచ్చే పద్ధతివుంటే బాగుంటుంది. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తమరు నాకి అవకాశం కలిగించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామ శేషయ్య శ్రేష్టి-అధ్యక్ష, సోషల్ వెల్ ఫేర్ కాభిమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. మీద్యారా ముఖ్యమంత్రిగారికి 1966-67 సంవత్సరంలో హరిజనుల యిళ్ల స్థలాల కొరకు 30 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తే 67-68 వ సంవత్సరానికి దానిని 14 లక్షలకు తగ్గించారు. క్రిందటి సంవత్సరం ఎకరం దాదాపు వెయ్యి రూపాయలువుంటే యీ సంవత్సరం ఆయిదువేలకు పెరిగివుంటుందని నేను ఆనుకుంటున్నాను. రేటు పెరిగింది. ఇళ్ల స్థలాలకు డబ్బు, కేటాయింపు, తగ్గింది. సాతంత్ర్య సంపాదన తరువాత హరిజ, గిరిజన, క్రైష్ణవీరి అభివృద్ధిని ఆనుకున్నంత సాధించలేక పోయినదనే విషయాన్ని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఒక్క జగ్గయ్య పేట పియోజకవరంలోనే ఒక్క గ్రామానికి మాత్రమే హరిజనులకు యిళ్ల స్థలాలు యిచ్చి భసే మువవిజేస్తున్నాను.

హరికి భక్తులని మాత్రం వుంది. మూడు గజాల చుట్టుకొలత కలిగి, సూర్యుడు, చంద్రుడు తాండవించే పూరిగుడినెలో—బీహారికి ఎక్కువ సంతానం వుంటుంది కనుక—ఎక్కువ సంతానంతో, కుటుంబంలో అల్లాడిపోతూ, కుమిలిపోతున్న విషయం అనారోగ్యానికి పాల్పడే విషయం, చర్మకారులు, నేతనేసేవారు వడే బాధ—పడుగు సర్దుకోడానికి స్థలం లేక ఎంతోమంది ఆర్థికంగా అభివృద్ధికి రావడానికి ఇండ్లవసతిలేక కుటుంబం కున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండ్ల స్థలాలు చాల అవసరం. గోవిపాత రాయుడు అయినప్పటికీ కూడ పాములకు, జైరిపోతులకు, తేళ్ళకు, వరానికి, ఎండకు గురికాకుండా ఇంటికి కాస్త స్థలం అయినా యిప్పించడం మన ధర్మమని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనాభివృద్ధికి యీ కట్ వర్తించడం సమంజసంగా లేదని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. హస్తల్పు పున్నాయి, చాలవాటిలో గ్రాంటు యిస్తున్నారు. దానిని 15 నుంచి 20 రుల వరకు పెంచారు. కాని, ఇవి సక్రమంగా జరగడం లేదని దాదాపు 200 హస్తల్పును రద్దు చేసినట్లుగా తెలుస్తోంది. గ్రామాలలో అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్, హైస్కూల్స్ వుండి అక్కడ హస్తల్స్ వుంటే హరాత్తుగా బాలికల హస్తలు, బాలుర హస్తలుకూడ రద్దు చేస్తే ఆ విద్యార్థులు యీ సంవత్సరం ఎక్కడకుపోయి చదువుకోవాలి. ప్రభుత్వం హస్తల్పు ఏర్పాటు చేయలేదు. దాదాపు 7-8 సంల నుంచి చదువుకుంటున్న విద్యార్థుల హస్తల్స్ ఒక్కసారి తొలగించేస్తే విద్యార్థులు వడే బాధ వర్జనాతీతమని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ హస్తల్స్ అయినా వెంటనే పెట్టాలి, లేకపోతే రద్దు చేసిన హస్తల్స్ కు స్టే యిచ్చి రిస్టోర్ చేసి అన్యాయాల విచారణకు పూనుకోవాలి. లేకపోతే అక్కడ బాలబాలికలకు తీరని నష్టం వాటిల్లుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దిగుడు బావులు వుండే పల్లెలు చాలా వున్నాయి. అక్కడి నీరు త్రాగినందువల్ల మురికివల్ల అనారోగ్యమే బాధలకు గురవుతున్నారు కాబట్టి గ్రామాలలో చేదుడు బావులుగా మర్చాలి. హరిజనవాడలలో నాలుగవ వంతు, 6 వ వంతు, 8 వ వంతు అనేది లేకుండా ఖర్చు పూర్తిగా గవర్నమెంట్ భరించి ఆ దిగుడు బావులను చేదుడు బావులుగా మార్చాలని కోరుతున్నాను. హస్తల్స్—సబ్ కలెక్టరు కొన్ని హస్తల్స్, కలెక్టరు కొన్ని హస్తల్స్, సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసరుగారు కొన్ని హస్తల్స్ విజిట్ చేయడానికి పంపకం చేసినట్లు వుంది. సబ్ కలెక్టరులు, కలెక్టరులు విజిట్ చేసిన హస్తల్స్ మాత్రం చాల తక్కువగా రద్దు అయినట్లు తెలుస్తోంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసరు విజిట్ చేయడానికి కేటాయించిన హస్తల్స్ మాత్రమే ఎక్కువగా రద్దు అయినట్లు అర్థమవుతోంది. ఒకసారి హస్తలు విజిట్ చేసి యిచ్చిన రిపోర్టుమీద ఆధారపడి రద్దు చేయకుండా తిరిగి ఒకటి, రెండు, మూడు సార్లు విజిట్ చేసే ఏర్పాటు చేస్తే భాగుంటుందని భుషవి చేస్తున్నాను. మానిగారి పేరన ఒక హస్తలు, కోడలిపేరున ఒక హస్తలు వుంటే—ఆ రెండూ ఒక కుటుంబంలోనివే కదా, ఎందుకు రద్దు చేయకుండా వుంటారు. కోడలుకు మావకు ఒక కుటుంబమని ఎట్లా అర్థమవుతుందో అర్థమవుతుంది. కొడుకు, భార్య వేరే వుంటే ఇంకొక కుటుంబం అవుతుంది కదా. ఒక హరిజనుడు సమితితో మొదలు అయితే నీవు హస్తలు పెంకబరీఫిక్ కమిటీ సమితి మొదలుగా సవికీరాఫవి తొలగించారు. గ్రాంటులు యివ్వడానికి సంబంధించిన స్టాండింగు కమిటీలో అతడు పాల్గొనకుండా వుండడానికి

చేస్తే బాగుంటుంది కాని జనరల్ బాడీచే ఎన్నుకోబడిన హరిజన సోదరుని నీవు హాస్టలు మేనేజరుని కనుక వుండడానికి వీలు లేదని తొలగించడం చాల విచారకరమైన విషయం. 40-50 మంది కలిసి ఎన్నుకున్నవారిని తొలగించడం న్యాయసమ్మతం కాదని మనవి చేస్తున్నాను హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలకు ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయించి ఆ సమస్య పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను. రద్దు అయిన హాస్టలుకు వెంటనే స్టే యిచ్చి, పునరుద్ధరణ చేయించి, ఆ తరువాత విచారణ చేయించాలి. ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు అభినందనలర్పిస్తూ పెంపు తీసుకుంటున్నాను. జై హింద్.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—అధ్యక్ష, రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకంలో మేజర్ పర్సంటేజీ బాక్ వర్డ్ క్లాస్స్ అయినప్పటికీ ఆ బాక్ వర్డ్ క్లాస్స్ సూడెంటుకు, వారిలో వుండే ఉద్యోగస్థులకు గతములోవున్న రిజర్వేషన్లు అన్నీ దురదృష్టవశాత్తు కాన్సిల్ చేయబడినవి. గత సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్సులో, జాబ్స్ విషయంలో వీరికి రిజర్వేషనులు యిచ్చినప్పటికీకూడ కొందరు హైకోర్టులో రిట్ వేయడం వల్ల తీర్పులో దానిని నెగిటివ్ చేయడం జరిగింది. అయినా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలుకు వెళ్లడానికి ఏ విధమైన స్టెప్ప కూడ తీసుకున్నట్లు లేదు. హైకోర్టు లీపు తీసుకోడానికి ఎందుకు ఇంత ఆలస్యం చేశారో తెలియకుండా వుంది. భూమిశిస్తు చట్టం విషయంలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా హైకోర్టు తీర్పు యిచ్చినప్పుడు నిమిషాల మీద సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లారు కాని యీ రిజర్వేషన్సు గురించి సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లడానికి జాప్యం చేయడంవల్ల వారిలో నిరాశ కలుగుతోంది, కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే లీపు తీసుకొని సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలుచేసి, తిరిగి వారికి యీ సౌకర్యాలు కలిగేటట్లు చూడవలసిందని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను ఇది రాష్ట్రంలోని జనాభాలో మేజర్ పర్సంటేజీకి చెందిన విషయం ఇవి ఎడ్యుకేషనల్ గా, సోషల్ గా, ఫినాన్సియల్ గా వెనుకబడ కులాలు, వెనుక భూమి పుత్రువున్న రిచ్ కమ్యూనిటీస్ కావు సోషల్ స్టాండర్డ్, ఎడ్యుకేషనల్ గా, మెంటల్ కాబిల్ — వారికి అన్ని కమ్యూనిటీస్ తో సమానంగా రావలెనంటే కొన్ని సంవత్సరాలైనా యీ ప్రత్యేక సదుపాయాలు వుండాలి. కాబట్టి ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి యీ రిజర్వేషన్సు వచ్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. లాండ్ లెస్ పూర్ విషయంతో హరిజనులకు ర్ పెంట్ల భూమి, కొంత పర్సంటేజీ ఇతర కమ్యూనిటీసుకు సోషల్ బాక్ వర్డ్ కమ్యూనిటీలకు కూడ యిస్తామన్నారు. చాల సంతోషం కాని, ఆచరణలో ఇది జరగడానికి చాల అడ్డంకులు వస్తున్నాయి. ప్రతి గ్రామములో మున్నగు, కరణాలు అడ్డంకులు పెట్టడం, వారికి ఆ భూమి నంబరు యివ్వకపోవడం రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటులో వుండే రెడ్ టేపిజంవల్ల యీ కార్యక్రమం సక్రమంగా జరగడం లేదు. కాబట్టి ఆర్ డి ఒలకు అందరికీ ఇందు గురించి ప్రత్యేకమైన ఇన్ స్ట్రక్షన్సు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. హరిజన బాలరకు, బాక్ వర్డ్ క్లాస్ బాలరకు కూడ హాస్టలులో పెర్ పాడ్, పెర్ మంత్ 20 రు.లు మాత్రమే యిస్తున్నారు. ఇంత తక్కువ డబ్బుతో హాస్టల్ మేనేజరులు తప్పు పనులు చేయకుండా నెలకు ఒక విడ్డకు టోజనం పెట్టలేదు కదా చెడ్డపని చేయకపోతే పెట్టలేదు.

కరప్తను ప్రతిడిపార్టుమెంటులోను స్పెర్డ్ అయివుంది సోషల్ వెల్ఫేరు ఇన్ స్పెర్డరులకు విడి ౭ లకు లంచాలు యివ్వాలి, వారు తిసాలి పిల్లలకు పెట్టామంటే 20 రు లతో కష్టం కాబట్టి పెర్ హెడ్ వుండే గ్రాంటు 20 రు ల నుంచి ఇంక్రీజ్ చేయాలి. ప్రయివేటు మేనేజిమెంటులో అవకరవకలు చాల ఉన్నాయి వారు బిడ్డలక్షేమం కంటే తమబాగే ఎక్కువగా చూచుకునేవారుగా చాలమంది ఉన్నారు సాధ్యమైనంత త్వరలో యీ ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు పద్ధతి తీసేసి ఆర్టర్నెట్ గా యింకొక ప్రొసీజర్ అడాప్టుచేస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. పోవర్టీ సర్టిఫికేటు కావాలంటే పూర్ కమ్యూనిటీపీషన్, పెడ్యూలు కాన్సు పీపుల్, బాక్ వర్క్ కాన్ పీపుల్ తహశీల్దారు దగ్గరకు రెవిన్యూ అఫిషియల్ దగ్గరకు వెడితే ఒక రూపాయి స్టాంపు అంటిస్తేగొని అప్లికేషన్ ఎంటర్ పెయిన్ చేయుము. అని రెవ్యూజ్ చేసిన ఉదంతాలున్నాయి. బీద రికం లో వున్నవాడు పావర్టీ సర్టిఫికేటు కోసం తహశీల్దారు దగ్గరకు వెడితే ఒక రూపాయి స్టాంపు కావాలంటే ఎక్కడనుంచి తేగలుగుతారు? ఈ విషయంలో సోషల్ వెల్ఫేరు మంత్రిగారు రెవిన్యూ అఫిషియల్స్ కు పావర్టీ సర్టిఫికేట్స్ కు ఒక రూపాయి స్టాంపు అక్కరలేదని ఇన్ స్పెక్షన్ను పంపాలనిరోరుతూ, ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరత్నం (సంసర).—అధ్యక్షమహాశయా, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయబూనుతున్నాను. వారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండులో శ్రీ సంక్షేమశాఖకు పెట్టిన మొత్తం చాలదేమో అని అభిప్రాయం వుతున్నాను. శ్రీ సంక్షేమ కేంద్రాలు, డిల గ్యూహాలు, వితంతు కేంద్రాలు పెట్టవలసిఉంది. వారి పురోభివృద్ధికి పనికివచ్చే వృత్తి శిక్షణ గరవడం అవసరమని భావిస్తున్నాను ఇటువంటి వృత్తి విద్యల వలన ఇతర జీవనోపాధికి వీలుగా ఉంటుందనేది నిర్వివాదాంశము, శ్రీ జనాభ్యుదయం గురించి ఎంతగానో చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రభుత్వం చేస్తూనేఉన్నారు. అందుకు అభినందనీయులు, గిరిజన, హరిజనాభివృద్ధి, నిమ్నజాతి అభివృద్ధి ఎంతగానో అవసరం. మిత్రులు కలుపురు చెప్పినట్లు దీనికి నిర్ణయించిన డిమాండు మొత్తంచాలదు అని భావించవలసి వస్తుంది. హరిజనాభివృద్ధి, గిరిజనాభివృద్ధి గురించి చెప్పాలంటే, వాడు ఎంతగానో వెనుకబడి ఉన్నారు. స్వరాజ్యం సంపాదించి 20 సంవత్సరాల అనంతరం వారు తగినంతగా అభివృద్ధిచెందలేదు. వారు విద్యావంతులు అయితేనేకాని ఎంత అభివృద్ధికి మనం ప్రయత్నంచేసినా ముందుకు రాకాలదని నా అభిప్రాయం. గిరిజనాలు, నిమ్నజాతులు వివశించే ప్రదేశాలలో విద్యాశాలలు ఎక్కువగా నెలకొల్పు ప్రత్యేక ఆవసరం ఎంతగానో ఉన్నది. హరిజనులు విద్యాలయాలలో ప్రవేశించి అందుతో కలిసి మెలసి చదువుకుంటూ ఉండడం ముదావహం. అస్పృశ్యత నిర్మూలనలో ఇంకా వెనుకబడి ఉన్నామని చెప్పాలి. పట్టణాలలో విద్యాశాలలో భిక్షువులను వారిమాట ఏమోకాని గ్రామాలలో హరిజనులకు అస్పృశ్యత ఇంకాబోలేదు. జ్యోత్స్నాలా కేజాయించేటప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఎక్కడో ఊరివెలుపల వరుసగా కేజాయించడం కంటే ఊరి మధ్యగా ఇంటింటి మధ్య ఉండే ప్రదేశంలో వారికి ప్రత్యేకంగా భూమిలు విల్పాలుచేస్తే కలిసి మెలసి, ఉంట్లకం సంభవిస్తుంది. ప్రతి

హరిజనునికి గిరిజనునికి వెనుకబడినవారికి నిమ్మజాతుల విద్య ఎంతగానో అవసరం. దీనిని నిర్బంధంగా ప్రవేశపెట్టి నేర్పించినచో తన భావాలను ఇతరుల భావాలతో మేళవించి తనకు అస్పృశ్యత లేదనే భావం వారిలో కలుగుతుంది. అస్పృశ్యతల మనిషికి ఉండకూడదు ఆ భావాన్ని పోగొట్టాలంటే ఇండ్లస్థలాలను కేటాయించేటపుడు గ్రామం మధ్యలో ఉండవలసిన అగత్యం ఉంది, వారి అభివృద్ధికి చేపల పెంపకం వృద్ధిచేయించడం, మారుమూల గ్రామాలకు వైద్యం అందించడం, వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయడం, కొండప్రాంతాలలో పోడు వ్యవసాయం ఏర్పాటుచేయడం మొదలైనవి ఉన్నాయి ఇవన్నీ ఎక్కువగా చేయడానికి ఈ మొత్తంచాలదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వడమే 20 సంవత్సరాలుగా ఆలస్యం అవుతోంది. త్వరగా శాంకన్ చేసే పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలని సూచన చేస్తున్నాను. ఇందులో చర్చిత చర్చణం, పునరుక్తిదోషం ఉంటే ఉండవచ్చును. అందుకు మన్నించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ జి. వైదయ్య (గజ్జేలు) — అధ్యక్ష, సోషల్ వెల్ఫేరు మంత్రిగారు తెచ్చిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పడమవుతున్నాను మెదక్ జిల్లా గజ్జేలు తాలూకా నా ఏరియా, ఇంతకుముందు ఎన్నికలలో మాత్రం నేను పుట్టిన ఊరుదాటలేదు, వారే తిప్పలుపడి ఎమ్ ఎల్ ఏ చేసినారు. ఇప్పటి ఎలక్షన్ లో మాత్రం ఊరూరి తిరిగాను, చాలా గ్రామాలు తిరిగాను. తాలూకా మొత్తంపై తిరిగాను. అన్నంలేని వారున్నారు; చదువులేనివారున్నారు. బట్టలులేని వారున్నారు. వారి కష్టాలను మంత్రిగారే తీర్చగలరని మనవిచేస్తున్నాను. ఇండ్లస్థలాల గురించి కేటాయించిన డబ్బు సరిపోకుండా ఉన్నది. ఇంకా డబ్బు ఎక్కువ కావాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా 3(1) లక్షలు కావాలని కోరుతున్నాను మరొక విషయం, సిద్దిపేట తాలూకాలో వాకు ఒక హరిజనుడు వచ్చి చెప్పాడు, భూమి కొరకు దరఖాస్తు పెట్టినాడట, దరఖాస్తు పెట్టిన తరువాత ఒక కొడుకు పుట్టినాడట. ఇప్పుడు ఆ కొడుకునకు పెండ్లిఅయినదట; పిల్లవాడుకూడా పుట్టినాడట, ఇంకా భూమి దొరుకలేదు, ఏ తారీఖున దరఖాస్తు పెట్టినాడో తెలియదుకాని ఈ సంగతి చెప్పినారు వారి గ్రామానికి వెళ్ళిమాచాను. ఇండ్లు పొలాల్లో ఉన్నాయి కలెక్టరుసాబ్ పోయి చూచివచ్చాడు, తహశీల్దారుపోయి చూచివచ్చాడు అందరూపోయి చూచివచ్చారు. ఎందరు వచ్చిపోయినా అట్లాగే ఉంటుంది, తప్పకుండా దానికి తగినచర్య తీసుకొని వారిని బాగుచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. తొందరగా సర్వేజరిపించి పట్టాలు చేయించి వారికి ఇస్తే తమపేరు చెప్పుకొని ప్రతుకతారు, చదుకొనే విద్యార్థులకు వేతనాలుఇచ్చి చదివించి ఆఫీసులలో వారికి ఈస్థానంఇచ్చి వారిని వృద్ధిచేయాలని కోరుతున్నాను హరిజనులకు హస్తల్పు ఇంకాఎక్కువగా కావాలి, మాకు బేక్వర్లు తాయకావారు కాబట్టి హస్తల్పు పెట్టి చదివిస్తే కొంతబాగుపడతారని తెలివివంతులు అవుతారని ఆశిస్తున్నాను.

తీసివేసిన హస్తల్పు అన్నీ వారికి తప్పకుండా మళ్ళాయించి తీరాలి ఇండ్లభూముల విషయంలో తొందరగా చర్య తీసుకోవాలి నేను పుట్టిన గ్రామంలో యెరుకలవారికి 2 యిండ్లు కట్టుకొనడానికి నా సొంత భూమిలోనుంచి భూమి యిచ్చాను. మీరు

పోయే రాస్తాలో ఆ యిండ్లు కనిపిస్తాయి. నాకు 6 రోజుకంటే భూమి ఉన్నది, దానిలోనుంచి రెండు యిండ్లు కట్టకొనడానికి యెరుకలవారికి యిచ్చాను. కాని ఒక్కొక్కరికి 100 యెకరాలు, 50 యెకరాలు ఉన్నవారు వారి యింటివృక్కన భూమి యివ్వడంలేదు ప్రభుత్వంవారు తప్పకుండా డబ్బు వెంటనే శాంక్షను చేసి భూమి కొరతను తీర్చాలని కోరుతున్నాను మంచి నీటి కావులు యొక్కడైనా ఉన్న చోటనే ఉన్నాయి కాని లేనిచోట లేవు. చాలామంది మంచి నీరు లేక బాధపడు తున్నారు మంచి నీటి బావులు కూడా దయచేసి తొందరగా యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ముసలివాళ్ళకు, గతలేనివారికి దిక్కులేనివారికి యిచ్చే డబ్బు యింతవరకు చాలా అలస్యం అయిపోయింది వారు యెంతో అవస్థపడుతుంటూ నా యింటికి వస్తున్నారు, అధ్యక్ష. నేను కూడా శ్రీమంతుడనుకాను. నేను యేమి చేయగలను? ఆరు నెలల నుంచి వారికి యేమీ దొరకడంలేదు. బీదవారికి, గుడ్డివారికి, దిక్కులేనివారికి తప్పకుండా దయచేసి శాంక్షను చేయిస్తారని ఆశిస్తు ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రాజయ్య (సాలూరు) — అధ్యక్ష, సాంఘిక శాఖామూల్యం అర్పించిన డిమాండ్ ను నేను బలపరుస్తూ అందులో గిరిజన సంక్షేమం గురించి కృషిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేయాలని చూస్తున్నాను. గిరిజన సంక్షేమ పథంలో రూ. 82,21,600 మాత్రమే ఉంచబడినది. గిరిజన సంక్షేమ నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ములో చాలా మట్టుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచే మనకు వచ్చేది ఉంది. అయితే రాష్ట్ర ఆదాయమునుంచీ కూడా యింకా యెక్కువ సొమ్మును కేటాయించి గిరిజన సంక్షేమానికి యెందుకు ఖర్చు పెట్టలేదని నేను ప్రభుత్వాన్ని తమ ద్వారా అడగుతున్నాను. ఎందుకంటే పెడ్యూలు యేరియా నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అపరిమితమైన ఆదాయము వచ్చుచున్నది ఉదాహరణకు ఒక్క పారెస్ రిసీట్టు 5,60,00,000 రూపాయలు వస్తుంటే పారెస్ ఖర్చులు రూ. 2,45,82,000 అవుతున్నది, గిరిజన సంక్షేమానికి రూ. 1,74,000లు మాత్రమే ఖర్చు అవుతున్నది ఈ లెక్కలను బట్టిచూస్తే ఒక్క అడవినుంచి ఆదాయమే ప్రభుత్వానికి మూడుకోట్ల పై చిల్లర ఆదాయము కనిపిస్తున్నది ఇంకా పరిశీలించినట్లయితే యేజెన్సీ యేరియాలో గవర్నమెంటుకి లాండు రివిన్యూ క్రింద చాలా ఆదాయము వస్తుంది. ఇంకా పెడ్యూలు యేరియాలో అనేకమైన మినరలు సోర్సెసునుంచి లక్షరూపాయలు వచ్చుచున్నవి మాచిఖండు, సీలేరు, పోచంపాడు, కొత్తగూడెం హైడ్రోఎలక్ట్రిక్కు వవరు స్కీముక్రింద ఆపారమైన ఆదాయము వస్తుంది. యెంతడబ్బు వచ్చినప్పటికీ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందులోనుంచి డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంలో యిబ్బంది యేమిటో బోధపడడంలేదు. అయితే మనకు స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత 20 సంవత్సరాల అభివృద్ధిలో గిరిజన సంక్షేమానికి యింతవరకు ఆశించినంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు అయితే యిప్పుడిప్పుడే ఒక నూతన శకము అరంభించబడుచున్నది. ఎందుకంటే గిరిజన సంక్షేమము గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారి అధీనంలోకి రావడం ప్రత్యేకిమైన పెడ్యూలు ట్రయిబ్యు శక్రటరీ పెట్టి తద్వారా వచ్చినట్లుంటే ఆదాయాన్ని సక్రమంగా వినియోగించి గిరిజన సంక్షేమానికి గత 20 సంవత్సరాల్లో జరిగినదానికి భిన్నంగా అతిత్వరగా అభివృద్ధి కోగలదని ఆశించబడుచున్నది.

గిరిజన సంక్షేమంలో మొట్టమొదటి సారిగా విద్యకు చాలా ప్రాముఖ్యత
యివ్వబడినది ఎందుకంటే 82 లక్షలపైచిల్లర డిమాండులో 40,82,200
రూపాయలు విద్యనిమిత్తమే ఖర్చుచేయబడుతున్నాయి. ముఖ్యంగా యేజెస్సీ
ప్రాంతంలో ప్రయిమరీ యెడ్యుకేషను చాలా అభివృద్ధిగా ఉన్నది. అక్కడ
ప్రయిమరీ మానేజిమెంటు క్రింద ఉండుటచేత ఆ మానేజిమెంటు సరిగా పని
చేస్తున్నారో లేదో తెలియదు కానీ గవర్నమెంటు తీసుకోవాల్సిన నేను కోరుతున్నాను.
ప్లెయిన్స్ లో కంపలరీ విద్యావిధానం ఉన్నది యేజెస్సీలో లేదు. అందుచేత
ఖచ్చితంగా అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో ప్రతిపాదించిన అనేక
విషయాలున్నాయి. వారు ఆశ్రమస్కూలు, బోర్డింగు హౌసులు యింకా
యెన్నెన్నో పెట్టి విద్యాభివృద్ధి చేయాలని తెలిపడము యెంతో ముదావహము
అయితే విద్యారంగంలో గిరిజనులు అభివృద్ధి కావాలంటే అనేకమైన ఆశ్రమ
స్కూలు పెట్టి స్కూలు అటాచ్మెంట్ బోర్డింగు హౌస్సు అనే పద్ధతి పెట్టి క్రమేపి
ప్రయిమరీ, సెకండరీ, కాలేజీ విద్యవరకు గ్రేడ్షను ప్రకారంగా వారికి విద్యా
సౌకర్యము కల్పించి వారికి ఉద్యోగ వసతులు కలిగిస్తే తదుపరి ఆర్థిక విధానంలో
చాలా ఉపకరించుతుందని నా అభిప్రాయము రాకపోకలు ప్రభుత్వంవారు యేజెస్సీ
ప్రాంతంలో రాకపోకల గురించి చాలా స్వల్ప మొత్తాలను ఖర్చు చేయుచున్నది.
అయితే నాకు తెలిసినంతవరకు 1960 సంవత్సరంలో బడ్జెటు పద్ధతిలో ఉన్న కార్య
క్రమాలే యీనాటి బడ్జెటులోకూడా రాకపోకలగురించి ఉన్నవి. కనుక ప్రభుత్వం
వీటన్నిటిని శీఘ్రంగా పూర్తిచేసి ఒక కార్యక్రమం నెరవేర్చాలని కోరుతున్నాను.
గిరిజనుల ఆర్థికాభివృద్ధి గురించి ప్రభుత్వం ఒక కార్పొరేషను పెట్టారు. అది మన
రాష్ట్రంలో 12 ప్రాంతాలలో నడుపబడుతున్నది. అది గిరిజనులకు అంత
ఉపయుక్తంగా లేదు. దానినిగురించి తగిన మార్పులుచేసి సక్రమమైన పద్ధతిలో
సడిపితే చాలా బాగుంటుందని మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి వినయపూర్వకంగా
మనవిచేస్తున్నాను.

పోడు వ్యవసాయము చేయుటవలన మన అడవిలి సంపదకు నష్టము కలుగు
తున్నది. దానివల్ల మన రాష్ట్రానికి నష్టము వాటిల్లుతున్నది అడవులను నరికి
వేయుటవలన వరాలు తగ్గిపోతున్నవి. వర్షాభావము ఏర్పడుతున్నది ప్రత్యా
మ్నాయముగా ఒక స్కీమును ప్రభుత్వమువారు పెట్టారు పోడు వ్యవసాయం
చేసేవారిని ప్రత్యేకముగా ఒక స్థలములో చిన్న చిన్న ఇళ్ళు కట్టి వారికి వునరావాసం
కల్పించినారు ఇది 5 సంవత్సరాల స్కీము. ఈ 5 సంవత్సరాల కాలములో
ప్రభుత్వము కొంత సహాయము చేస్తున్నది 5 సంవత్సరాలయిన తరువాత వారి
దారిన వారిని వదిలి వేస్తున్నారు. తిరిగి వాళ్ల పాత స్థలాలకు పోతున్నారు
అటువంటిది లేకుండా స్థిరముగా వుండే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను ఏజెస్సీ
ఏరియాలో చాల చిన్న నీటి వనరులున్నవి. వాటిని ప్రభుత్వము చేపట్టి తగిన
పంటలు పండించే అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను ఏజెస్సీ ఏరియాలో
పెద్ద పెద్ద నదులున్నవి చిన్న చిన్న ఏరులున్నవి. పెద్ద నదులకు అడ్డముగా
డాములు నిర్మించి ఏజెస్సీ ఏరియాలోవున్న నీటివనరులను ప్లెయిన్స్ లోకి తీసుకువచ్చి

ఇక్కడ అపారంగా లాభం పొందుతున్నారు అక్కడ చిన్న చిన్న పనులు పున్నవి వాటికూడ చిన్న అనకట్టుకట్టి ఆ ప్రాంతములో నీటి సౌకర్యముకల్పిస్తే తప్పకుండా వారు అభివృద్ధి అవుతారు ఇటువంటివన్నీ చేయాలని ప్రార్థనూ పరచిస్తున్నాను.

شری ایس۔ اے۔ دیو شاہ (بونہ) :- مسٹر اسپیکر سر۔ میں حساب سرسید ولفیئر منسٹر صاحب سے جو ڈیمانڈ پیس کیا ہے اسکی تائید کرتا ہوں۔ بڑی حرسی کی بات ہے کہ ٹرائیبلز سے نعلی رکھے والا ڈپارٹمنٹ خود جیب مسٹر صاحب نے اسے سے سعلی رکھا ہے۔ اس سے اس امر کا اظہار ہوتا ہے کہ حنا۔ والا کو ٹرائیبلز کی ولاح وبہبود سے کسی دلچسپی ہے۔ مجھے امید ہے کہ جیب والا کے انام میں ہم ٹرائیبلز کے مسائل حل ہو جائیں گے۔

سنہ ۵۸-۵۷ ع میں سوسل ولفیئر کے لئے ایک کروڑ ۷۸ لاکھ روپیہ بجٹ میں رکھے گئے تھے۔ گزشتہ سال حار کروڑ ۸۰ لاکھ روپیہ تک بڑھاتے ہوئے آئے ہیں۔ گزشتہ سال دو لاکھ روپیہ کی رقم کم دی گئی ہے اسکے باوجود ٹرائیبلز کے ڈپارٹمنٹ کے تحت ٹرائیبلز کی حالت کو سدھارنے کیلئے گزشتہ مرتبہ ۸۰ لاکھ روپیہ دئے گئے تھے اس سال ۸۲ لاکھ روپیہ دئے گئے ہیں یعنی دو لاکھ کا اضافہ ظاہر ہے۔ یہ محض جیب مسٹر صاحب کی دلچسپی بھی جسکی وجہ سے یہ اضافہ رقم ہم ٹرائیبلز کو دی گئی ہے میں بونہ اور اوٹنور کی نمائندگی کرنا ہوں۔ جہاں ٹرائیبلز کے حالات کافی ترقی طلب ہیں۔ ہمارے ضلع میں تقریباً ایک لاکھ سے زیادہ ٹرائیبلز بستے ہیں۔ اوٹنور بعلقہ کیلئے ایک ٹرائیبل پراجیکٹ ہلاک دیا گیا ہے۔ مگر اور کوئی خاطر خواہ فنڈس نہیں دئے گئے ہیں۔ وہاں کی تعلیمی حالت بہت بری ہے۔ ہمارے پاس ایک بھی ہائی اسکول نہیں ہے۔ ہم لوگ جہاں تک ہوسکا کوشش کئے لیکن اسکے لئے فنڈس مہیا نہیں ہوئے۔ اس سال تویشن۔ امیہ و بھیم پور میں بچوں کی تعداد پوری ہونے کے باوجود ہائی اسکول یا۔ اوٹنور کی کلاسز کھولنے سے گریز کیا گیا ہے۔ تعلیم کیلئے لیپی۔ حوہ۔ وہ۔ مرالھی میں ہے اسکو تلگو میں بدلنے کی ضرورت ہے۔ صرف مرالھی لیپی۔ رجہ۔ کافی نہیں ہے۔ ہمارے ٹرائیبلز میں کئی میٹرک یا میٹرک فیل پڑھے ہوئے ٹوگ پیکار اور بیروگر ہیں۔ انکو ملازم دلانے کی کوشش کرنی چاہئے۔ ہمارے ہلاک اوٹنور بونہ اور عادل آباد میں کئی آدمی ناسی بے گھر ہیں۔ ہمارے ہیمن ڈرافٹ صاحب نے بہت کچھ کیا ہے ہم انکو یہیں بھول سکتے ہیں۔ بہت اچھے اسکیمات تھے۔ وہ ٹوائیبلز کو رہنمائی دلانا چاہتے تھے۔ ٹرائیبلز کو رہنمائی دلانے کی جو اسکیمات ہیں وہ پوری نہیں ہوئی ہیں۔

سے اپیل کرتا ہوں کہ جو بھی موجودہ پانچ دس، یا سترہ ہزار لوگ اراضیات پر قاض ہیں انکے نام بیٹہ کر دیا جائے۔ انکے لئے گھروں اور موسیوں کیلئے گھاس لینے کی اجازت دیکھئے تو بہتر ہے۔ کل ہی معلوم ہوا کہ اوٹور تعلقہ سے کچھ لوگ آئے ہیں۔ سچرائی کی معافی بھی۔ اس سال جیہر اور سچرائی کیلئے اجازت نہیں دی گئی ہے۔ وہاں کے لوگ میرے پاس آئے ہیں۔ اسارے میں مین ڈائریکٹر صاحب سے اور ڈنٹی ڈائریکٹر صاحب سے پوچھا تو جواب میں ملا۔ دس سال تک گوڈوں کو معافی دیکھئے تو اچھا ہوگا۔ آدی بایوں کو زراعت کیلئے ناولیاں کھودنے اور بیلوں کی خریدی کیلئے رقم دینا چاہئے تاکہ انکو ساہوکاروں سے قرضہ حاصل کرنے کی ضرورت نہ ہو۔ مائینر آبپاشی کیلئے زیادہ رقم دینا چاہئے۔ تالاب جو محصورہ میں ہیں انکو بیروں میں رکھا جائے تو مناسب ہوگا۔ محکمہ جنگلات سے حوالہ دیا جائے۔ قائم کی گئی ہیں آدی بایوں کو جدید ناولیاں ڈائریکٹر صاحب سے ہیں۔ انکو چیلون میں ڈال رہے ہیں اور تبدیل کر رہے ہیں۔ طرح طرح سے سارے ہیں۔ چیف مسٹر صاحب کو اسطرح حاصر توجہ کرنا چاہئے۔ آپکے احکام کے باوجود بینکلیان ہو رہی ہیں۔ اسارے میں آپکی توجہ کی ضرورت ہے۔ آدی بایوں کی تعلیم کیلئے جاترلہ۔ سولانا میں ٹرائیاس ہاسٹل قائم کئے جائیں تو مناسب ہوگا۔

۱۱۔ جولائی کو آپ نے اپنی تقریر میں فرمایا تھا کہ آدی بایوں کی زمینات پر سے ناجائز قرضہ حاکم برحساب کرے والے ہیں۔ اوٹور اور بوتھ میں ایسے کیس ہیں۔ کیوں ایسا ہو رہا ہے۔ ہرے پاس گوڈوں کو ساہوکار پندرہ بیس روپیہ دیکر قول نامے لکھا رہے ہیں پندرہ بیس روپیہ دیکر پندرہ بیس ہزار دیا رہے ہیں۔ احوالہ میں پندرہ روپیہ دیکر بے قاعدہ کاغذ لکھائے ہیں۔ پندرہ روپیہ کے معاوضہ میں اسکی اجازت گئی۔ ڈنٹی ڈائریکٹر صاحب اور کلکٹر صاحب کے پاس درخواست بیس کئے۔ ایسے کئی کیس ہیں۔

حکومت ہیم ڈرافٹ صاحب کے نامے میں بہ کچھ اسطرح لکھے گئے تو اب ہمارا ملک آزاد ہونے کے باوجود مشکلات بیس آرہی ہیں۔ یہ اسوس کی بات ہے۔ گورنمنٹ توجہ نہیں دے رہی ہے۔ اس طرف توجہ کی جائے تو گوڈوں کی تکالیف دور ہو جائیں گی۔ اتنا کہتے ہوئے میں اتنی تعزیر سبب کرنا ہوں۔

श्रीमती जे. ईश्वरी बाई—शेडूल्ड ट्राइब्स का मतलब है। इस लिये शेडूल्ड कास्ट्स और ट्राइब्स के नुमाइंदों को मौका मिलना चाहिये। मैं कहूंगी कि आप ५, ५, १०, १० मिमट दे तो इससे क्या होता है।

مسٹر ڈپٹی اسپیکر :- آپ مجھ سے کہہ کر کہلوایں کی کوششیں مت کیجئے۔
آپ مجھ سے کیا وعدہ کیا تھا آپ بھول رہی ہیں۔

श्रीमती जे ईश्वरी बाई — ५, १० मिनट में हम क्या बात कर सकते हैं। इतने कम वक़्त में अपनी मुश्किलों के बारे में कुछ नहीं कह सकते।

مسٹر ڈپٹی اسپیکر :- آپ مجھ سے جو کہا تھا وہ بھول گئی ہیں۔
معلوم نہیں کہ ہر ڈیمانڈ کے بارے میں کس طرح آپ کو اس سے زیادہ وقت دیا جاسکتا ہے۔ آپ نے کہا تھا کہ بی۔وی۔ رہا کو زیادہ وقت دیں تو پھر آپ کو زیادہ وقت دینے کی ضرورت نہوگی۔

श्रीमती जे ईश्वरी बाई :- अगर आप वक़्त देना चाहते हैं तो दी जिये वरना ज्यादा कहने की जरूरत नहीं।

مسٹر ڈپٹی اسپیکر :- ٹھیک ہے۔

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:—అధ్యక్ష, దీనిపై దీర్ఘమైన చర్చజరిగింది మిత్రులు చాలామంది ఆవేశపూరితంగా మాట్లాడారు అదేవిధంగా కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇస్తూ మంత్రిగారు అదే ఆవేశంతో సభ్యులందరూ ఈ శాఖకు సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా, జోక్యం కల్పించుకోవలసిందని చెప్పారు. దీనిని బట్టి చూస్తే రాజీయోజులలో మంత్రిగారు ఈ శాఖపై ఎంతో ఆసక్తి చూపిస్తారేమో ననుకోటానికి ఇది నాంది అయితే సంతోషం. శివయ్యగారు మాట్లాడుతూ దాదాపు 80 లక్షల మందికి సంబంధించిన ఈ శాఖను గురించి అలోచ్యంగా ఆలోచిస్తున్నారేమోనని చెప్పారు వారొక విషయం మర్చిపోయారేమో స్త్రీల సంక్షేమశాఖ కూడ దీనిలో ఉంది నన్నడిగితే ఈ రెండు శాఖలకు సంబంధించిన జనాభా మనరాష్ట్రంలో 68 పర్సెంటు ఉన్నారు. ఇంక జనాభాకు సంబంధించిన ఈ శాఖను మనం అంత శ్రద్ధతో ఆలోచిస్తున్నామా అంటే అది విచారణరంగా వుంది ప్రత్యేకించి బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ గురించి మనం ఆలోచించాలి. చాలాకాలంనుండి బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ కు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతో సహాయం చేయాలనే పంథాలో వుంటూ వచ్చింది. కాని తర్వాత ఎందువల్లనో ప్రభుత్వం చేసిన జి ఓ. ను ఉపసంహరించుకొన్నది. మళ్ళీ వున్నదర్థరణ చేసినప్పుడు హైకోర్టువారు కొట్టిేశారు అటువంటి సమయంలో ప్రభుత్వవిధానం సక్రమంగా చేయలేదనే ఉద్దేశంతో అది పోయిందని భావిస్తే మళ్ళీ సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళి బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ కు కావలసిన సహాయం, ప్రొటెక్షన్ ఇస్తామని ప్రభుత్వం హామీవేసింది. కాని ఇంతకాలమైనా అటువంటి ప్రయత్నం ఎందుకు జరగలేదని అడుగుతున్నాను. వేరే కారణమేదయినా వున్నదాలని అడుగుతున్నాను. ఈ జాప్యానికి కారణం ఏమిటి? దేశంలో చాలా ఆపోహాలు వున్నాయి. తరతరాలుగా కొన్ని కులాలు స్టాగ్నెంట్ అయ్యాయి మైనారిటీ కులాలవారు పరిపాలనచేస్తూ వచ్చారు. అదే శాశ్వతంగా నిలిచిపోయింది. బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ వారు అత్యధిక ఫెళ్ళితో వున్నా వారు క్రిందవుంటూ జల్పనంభ్యాతులే పరిపాలనచేస్తూ అధికవ్యవస్థను తమ చేతుల్లో పెట్టుకోవడం జరిగింది. 20 సంవత్సరాలు కాదు, 200- సంవత్సరాల

లైనా ఈ వెనుకబడిన కులాలవారికి మోక్షం లేదనిపిస్తున్నది వారికి ప్రోటెక్షన్ వుండాలి. అందుకు ఎన్నోచేసినా రాజకీయంగా, స్థానికంగా, ఆర్థికంగా ఆ కులాలు పైకి రాలేని స్థితిలో వున్నారు. వారికి ఉద్యోగము కావాలన్నా, తిండికావాలన్నా ఉపయోగపడని జి. టి. ను పెడదారిని పట్టించి కులతత్వమును ప్రచారంచేసి వారికి అన్యాయం జరగాలనే అభిప్రాయమే కల్పిస్తోంది మైకోర్టు కొట్టివేసిన జి. టి. ను పునరుద్ధరించడానికి సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లకుండా ఎందుకు జాప్యంచేస్తున్నారని అడుగు తున్నాను. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని నిరసించవలసివుంది. చాలామంది మిత్రులు హరిజనోద్ధరణగురించి హరిజనశాఖలో జరుగుతున్న అన్యాయాలగురించి చెప్పారు. కాని చాలామంది వుమెన్ వెల్ ఫేర్ గురించి మాట్లాడకపోవడం చాలా బాధగా వుంది. ఇక్కడ చాలామంది శ్రీ సభ్యురాలు వున్నారు వారు మాట్లాడుతారని ఆశించాను. ఈ డిపార్టుమెంటుయొక్క వ్యవహారాలు ఏవిధంగా నడుస్తున్నాయనేది ప్రభుత్వంవారు ఎసంబ్లీలో తెలియజేయడంకాని, వారికి సంబంధించిన సంపూర్ణమైన రిపోర్టును ఇక్కడ అందజేయడంకాని జరగలేదు. ఈ డిపార్టుమెంటు గురించి 5, 6 సంవత్సరాలనుండి ఎసంబ్లీలో దీర్ఘంగా నిశ్చయంగా విమర్శలు జరిగాయి కాని ప్రభుత్వంవారు ఆవిమర్శలు, సలహాలు తీసుకుని జరుగుతున్న వ్యవహారాలను చక్క-బెటకపోవడం చాలా శోచనీయము. మొట్టమొదట ఈ డిపార్టుమెంటులో డైరెక్టరు పోస్టు వచ్చినప్పుడు, యింకోచోటనుంచి, బయటనుంచి తీసుకోవడం జరిగింది. అంతే అర్థము ఏమిటి? ఈ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవారంతా, అర్హులకారనేగా? మొట్టమొదట జమునాబాయి గారిని తీసుకొనివచ్చారు. వారికి చాలా అనుభవంఉందని, ఆంధ్ర మహిళా సభలో పనిచేశారని చెప్పారు. తరువాత శకుంతలగార్ని తీసుకొనివచ్చారు. పేర్లు చెప్పడం అనవసరం. ఏదో మీ యొక్క interests కొరకు, యితరులను తీసుకొనిరావడం జరిగివున్నది డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవారికి ప్రమోషన్ యిచ్చి, వారి అనుభవాన్ని ఉపయోగించుకోవడానికి న్యాయం జరుగలేదు గత అసెంబ్లీలో యిది చర్చకు వచ్చింది. తాత్కాలికంగాగాని, శాశ్వతంగాగాని ఈ డిపార్టుమెంటులో పురుషులను డైరెక్టరుగా వేయకూడదని G. O. వుంది, దీనిపై శ్రీ వావిలాల చర్చ జరిపారు. అటువంటి జి. టి. వున్నప్పుడు పురుషులను రెండు సార్లు డైరెక్టరుగా వేశారు ఇది ఏ ఉద్దేశ్యముతో చేస్తున్నదో అర్థంకావడంలేదు. ఎప్పుడూ ఎవరినో ఒకరిని బయటనుంచితెచ్చి రుద్దాలనే ఆలోచిస్తున్నారు ఇంకో జి. టి. తెచ్చారు. 1966-67 లో ప్యానయింది కాని దానికి రిట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు యిచ్చి 1959 సెప్టెంబరునుంచి అమలుచేశారు. మొత్తం సూపరింటెండెంట్లను అందరిని సర్వీస్ కమిషన్ సర్వీసు నుంచి లేకుండా చేయడానికి చేసిన జి. టి. అది. ఎవరో ఒకరిగురించి చేసిన జి. టి. అది ప్రభుత్వం యిటువంటి దుర్మార్గాలను ఎందుకుచేసినదని అడుగుతున్నాను శ్రీ టి. నాగిరెడ్డిగారు, 'దీనిమీద అప్పుడు discussion చేశారు దానిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు assurance యిచ్చారు. ఈ డిపార్టుమెంటులో ఒక వ్యక్తికోసం, ఆ Superintendents ను Service Commission purview లోనుంచి తీసివేశారు కర్నూలులో State after Home లో పనిచేసేవారు వారిమీద ఎన్నో ఛార్జెస్ ఉన్నాయి. మిసెస్ ఎల్ ఎన్. గుప్తాగారు మిసెస్ పాయిగారు వెళ్ళి ఆహ్వానము తనఫీచేసి ఆ ఛార్జెస్ ను రుజువుచేశారు సర్వీస్

కమీషన్ వారు చెప్పినా ఖాతరులేదు వారినిగురించి ఏమీ ఎంప్లాయిరీ చేయకుండా జి.ఓ.ను పాస్ చేశారు. ఆ అపాయింటుమెంట్లు పనీ సర్వీస్ కమీషన్ వారికి సంబంధంలేకుండా చేశారు. ఇదివరలో Woman Welfare, Social Welfare, Service Commission purview లో ఉండేది. Social Welfare ను ఉంచి, Woman Welfare ను తీసివేశారు. ఇది దుర్మార్గమైన చర్య ఇలా ఎందుకుచేశారు? ఒక వ్యక్తికోసం ఎందుకుచేశారు? Irregular appointment ఎందుకుచేశారు?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి. — వారిపేరు చెప్పండి.

శ్రీ చి రత్నసభాపతి: — వారిపేరు చెప్పడం ఎందుకు? అందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు Asst Director గా ప్రమోటు చేశారు. తరతరాలుగా మనకు వస్తున్న tradition ఏమిటిఅంటే సర్వీస్ కమీషన్ రిఫరెన్సు లేకుండా ఉద్యోగాలు నింపకూడదని. ముఖ్యంగా నాన్ గెజిటెడ్ ఉద్యోగులను, గెజిటెడ్ ఉద్యోగులుగా ప్రమోటుచేసేముందు సర్వీస్ కమీషన్ కు తెలియజేయాలి. వారి ఆమోదముద్ర పొందాలి. ఇది ఆర్డీనిస్ట్రేషన్ లో ఒక ప్రిన్సిపల్ గా మనం పెట్టుకొన్నాము ఒక మనిషికి ఉద్యోగం యివ్వడంకొరకు సర్వీస్ కమీషన్ సర్వీసుంచి తీసివేయడం ఎంత సబబు? అసిస్టెంట్ డైరెక్టరుగా ప్రమోటుచేస్తూ, సర్వీస్ కమీషన్ ఆమోదం పొందకుండా ఒక G.O. ను issue చేశారు ఎందుకు అలా ఆ జి.ఓ. ను వృద్ధిచే వలసివచ్చింది? దానికి 1965 నుంచి రిట్రాస్పెక్టివ్ యిచ్చారు. ఈ విధంగా మీరు Service Commission ను ineffective చేస్తున్నారు అలాచేయడంలచుకొంటే దానిమీద ఎందుకు డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు? ఆ సర్వీస్ కమీషన్ ను తీసివేయ వచ్చుకదా! ఇంత దుర్మార్గం ఎందుకుచేశారు? Service Commission ను wind up చేపెయ్యండి నిన్నవే శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు వైద్యశాఖా డిమాండుపై టూట్లాడుతూ, వైద్యులలో ఉత్సాహం, శ్రద్ధ పోతున్నది; నిరుత్సాహం వస్తున్నదని చెప్పారు. అలాగే మీరు ఈ విధమైన ప్రమోషన్లు చేస్తూఉంటే ఈ డిపార్టుమెంట్ లో మాత్రం నిరుత్సాహంరాదా? ఇందులో ఉన్న డిప్యూటీ డైరెక్టర్లు డైరెక్టరుగా ప్రమోటు చేయవచ్చునుకదా! ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనులవల్ల తప్పక షర్టీఫైస్ లో నిరుత్సాహం వస్తుంది. ఆమె యిప్పుడు A.I.R. కు Field Officer గా పోతున్నది. వీటివల్ల ప్రభుత్వ పరిపాలనలో న్యాయం, నీతి అడుగంటిపోతున్నది. చరిషాలనలో నీతిని పువరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను. మీరు ఇచ్చే G.O. లకు *sanctioning* పోతున్నది. ఇట్లాంటి జి.ఓ.లు ఉన్నంతవరకు పరిపాలనలో నీతిఉండదు. ఇలాంటి ఆన్యాయాలు అత్యాచారాలను ప్రత్యేకంగా విచారణ చేయించడానికి ప్రభుత్వం, మంత్రిగారు పూనుకొంటారా అని అడుగుతున్నాను నేను మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. దీనికి జవాబు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే ఈ ప్రభుత్వం 'హి కొడిమంది' వ్యక్తులకో సంపాదించేస్తున్నట్లా ప్రజలు భావించవలసి ఉంటుంది. ఈ విషయాలను విచారించడానికి ఒక విచారణసంఘాన్ని నియమించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — అధ్యక్ష: నేను ఉపన్యాసం యివ్వను. ఈ వ్యక్తును డిప్లొమాలో పెట్టుకుంటే రేపు ఉదయం సమాధానం చెప్పడానికి నీలు వుంటుంది. నేను

Women's welfareకు సంబంధించిన 4,5 Short Notice questions పంపించి
10 రోజులు అయింది. Short notice questions కదా త్వరలో
reply వస్తుందని ఆశించాను. ఆ replies రాబట్టడానికి ఎల్లెలనుంచి తెప్పించ
నక్కరలేదు. Secretariat యివ్వవచ్చును. ఇంత సేపువరకు short notice
questions answers రాకపోవడం అంటే, Discussionsలో వేటిన్నే తే చర్చిస్తు
న్నామో వాటి Information రాలేదు అంటే Secretariat గానీ Directorate
గానీ refusal కారణమని పేర్కొంటున్నాను. దాన్ని గురించి నేను ఒక charge
చేస్తున్నాను దీనికివాడా ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా సమాధానం యివ్వాలని
కోరుతున్నాను.

CONSIDERATION OF THE AMENDMENT TO THE NOTIFICATION
REGARDING THE DISSOLUTION OF THE KARIMNAGAR
MUNICIPAL COUNCIL

Mr Deputy Speaker —Now we shall take up half-an-hour dis-
cussion on the amendment to the Notification regarding the dissolu-
tion of the Karimnagar Municipal Council. Sarvasri Ch Rajeswar
Rao, Vavilala Gopalakrishnayya, Poola Subbiah and C. V. K. Rao
have given notice of amendments. They may move their amendments.
Shall I read the amendments. I shall read them —

1 In G. O. Ms No. 373, Municipal Administration dated
14th June 1967 in para 4 for the words: "After a period of 2 years"
substitute the words and figures "upto the first of August 1967"

2 This is Mr C V K Rao's amendment which reads

"That a new council be elected and come into force on 1st Octo-
ber 1967 along with the other 17 municipal councils for which election
will take place "

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchu
Rama Naidu) —I want to submit that this matter has been taken to
the High Court by the Ex-Chairman and now a writ is pending in the
High Court. Can we discuss, Sir?

Mr Deputy Speaker.—On the merits, we need not discuss.
But for the period of extension that they are asking for, I think they
could give their observations and you can give your reply.

Sri N. Chenchu Rama Naidu —It is sub-judice, Sir.

Mr Deputy Speaker —That is what I say. Without going in to
the merits of the case, We can discuss. We cannot discuss on the
merits.

శ్రీ జి. లచ్చన్న. —కోర్టులో దావా చేసిన తరువాత Stay orders
వచ్చాయా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—Stay orders రాలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న. —అయితే మనం చర్చించవచ్చు అనుకుంటాను.

454 18th July, 1967. Consideration of the Amendment to the Notification regarding the dissolution of the Karimnagar Municipal Council.

Sri N. Chenchuramanaidu. — The matter is in the High Court, Sir

Sri C. V. K. Rao — There is no stay order. When there is a stay order, then only we cannot discuss this.

Mr. Deputy Speaker — I do not think.

Sri C. V. K. Rao — How could it be, Sir? They just filed a petition

Sri A. Madhava Rao — The stay order is only with regard to operation. But when the matter is seized by the High Court it is sub-judice whether the stay order is there or not. Now the point is if it comes outside the purview of the High Court, then the matter may be discussed. But if it is a subject-matter of it, it cannot be done.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్. — Date గురించి ఏమైనా మాట్లాడితే ఆభిప్రాయాలు యివ్వవచ్చు. అక్కడ జరిగిన చర్చలమీద తమ opinion యివ్వకూడదు.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు. — Discussion చేసేటప్పుడు ఎన్నో విషయాలు వస్తాయి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్. — అట్లా చేయకూడదని ఆపాలి. Would it not be useful to defer this?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు. — అధ్యక్షా, High Court seize చేసింది కాబట్టి sub-judice కాబట్టి ఏ ఏ కారణాలవల్లనో details అన్ని యిచ్చారు తమ Note లో. వాటిన్నీంటి మంచిచెడ్డలు వివరాలు చర్చించడం ఉపయుక్తంగా వుండదు. విరుద్ధం కూడా అది దృష్టిలో పెట్టుకున్నాను నేను కోరేది High Court లో వున్నందున stay రాకపోయినప్పటికీ విచారణలో వుంటుందని తెలుసు ఆవివరాలను జాగ్రత్తగా, దానివేసుక మన్నటువంటి కొన్ని విషయాలను మంత్రిగారి దృష్టికి ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చి దానికి త్వరగా ఎన్నికలు జరిగేటట్లుగాను, రద్దు అనేటటువంటిది జూరై ఆఖరువరకు వుండి, ఆ అంశాలను గురించి కొన్ని ముచ్చటించదలచాను.

Sri N. Chenchuramanaidu — Even then, Sir, the merits of the case will be discussed. The matter is sub-judice.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్. — ఎందుకంటే చెప్పేటప్పుడు ఏవో కారణాలు వస్తాయి.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు. — దాన్ని differ చెయ్యడం అంటే High Court నిరయం యిచ్చేంతవరకూ కూర్చుని ప్రయోజనం లేదు, మంచిదికాదు. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకవస్తే High Court వారికి యిబ్బంది లేకుండా ప్రజలకు యిబ్బంది లేకుండా వరద్యోగం చేసి అధికారులకు, ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం

Consideration of the Amendment to the 18th July, 1967. 455
Notification regarding the dissolution
of the Mamnagar Municipal Council.

లేకుండా చెయ్యవచ్చు. అందువల్ల కోర్టుకు సంబంధించని వివరాలలోనికి పోకుండా
యిచ్చట ముచ్చటింప దలచాను

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—కిరీంనగర్ కౌన్సిల్ గురించి కూడా మాట్లాడ
కండి ఎందుకు అపినారు ఎన్నికలు అని చెప్పకుండా—

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు :—ఎందుకొకట రద్దుచేసినారు అనేటటువంటి
దానిపై grounds లేకపోలేదు.

Mr Deputy Speaker —But what will be the benefit of the
amendment then ?

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు —Amendment ను గవర్నమెంటువారు
ఒప్పుకోవచ్చుకదా ?

Sri T Nagi Reddy —It would be that even if the grounds were to be
correct on the basis of the thinking of the Government, the Government
need not go and say that there need not be election for such a long time
to come. The question here is, we do not go into the basis of the action
that they have taken but the action intends a longer period than what
is necessary. Therefore, the amendment is very clear saying that the
elections be conducted as early as possible.

Mr. Deputy Speaker —Without elucidating also we could go
for vote.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—ఒక Municipality ని తాత్కాలికంగా రద్దు చేసి దానిని
గవర్నమెంటు officer చేతికి ఇచ్చిన దానిని 10 సంవత్సరాల వరకు
పెట్టాలని రూలులో లేదు. వారు కోర్టుకు పోయి రద్దు చెయ్యడం తప్ప అని వెళ్ళారు.
వారు రద్దు చేసిన దానిని గురించి మాట్లాడడంకంటే రద్దు చేసింది చేశారు కానీ ఎన్నికలు
ఎందుకు పెట్టారు అనే ప్రశ్న ? ఎన్నికల గురించి చర్చించడానికి High Court
చేసిన issue అయినా మనకు అద్దురాదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నా అభిప్రాయం ఏమంటే దీన్ని గురించి
అభిప్రాయం రావచ్చును.

Sri Ch. Rajeswara Rao —There are certain limitations. వాటి
లోనే కార్యపాధనకు ప్రయత్నించాలి తప్ప మాకు విధి ఏముంది కారణాలు అనేకం
వున్నాయి కానీ ప్రభుత్వం కిరీంనగర్ మునిసిపాలిటీ జూన్ 15 వరకు effect
చేస్తూ రద్దు చేశారు.

శ్రీ ఎన్. చెంచరామనాయుడు :—2 సంవత్సరాలు రద్దు చేసింది కూడా that is
being questioned in the Court. Without discussing that, how can
any body discuss all those things ? We will have to go into all those
things.

Mr Deputy Speaker —What I understand is that they would
simply restrict themselves to say “instead of 2 years do it earlier”
To say even ‘do it earlier’ would it be sub-judice ?

Sri T Nagi Reddy .—No, it cannot be The hon Minister does not understand that democratic process

Sri N Chenchurama Naidu —When they discuss about the dissolution, and all those things, they will inevitably discuss all those things

Sri T Nagi Reddy —Not necessarily You will see how we are going to discuss The hon Minister will understand as to how we will discuss We say that simply because some things have been done by certain people, is it necessary for him to postpone the election for two years to come? If the Government here does some mischief and the High Court says that we give slogan that you shall not be in existence, does it mean that we should not even hold an election and a new ministry should come into existence? It is a fantastic argument against democracy

Sri N Chenchuram Naidu —It has been already dissolved for Two years

Sri T Nagi Reddy —Why? Why should it be dissolved for 2 years instead of for only 2 months and holding elections?

Sri N Chenchurama Naidu —For two months, it will serve no purpose for which it was dissolved

Sri T. Nagi Reddy —Why? If the elections are held, a new municipal council will come Is it not a different council that is going to come and is it only the executive officer that is more capable than the different municipal council? That is exactly the point of discussion, Sir That can be discussed.

Mr Deputy Speaker —Let it not be a question hour. What all we understand is . . .

శ్రీ జి లచ్చన్న :—Questions పద్ధతి కాదు. Debate పద్ధతంది.

Mr. Deputy Speaker —Even for that . .

Sri N. Chenchurama Naidu —It means practically discussing all these things, Sir

Sri T Nagi Reddy —If the hon Minister does not know what democracy means and discussion means, we will have to teach him some-times

శ్రీ వి రత్నావళాపతి :—Court లో లేనటువంటి విషయాలను discuss చేస్తాం అంటున్నారు. ఏమీ అభ్యంతరం వుండదు అనుకుంటాను,

Sri N Chenchurama Naidu —About dissolution itself they are challenging in the High Court, Sir.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—Challenging in High Court కాదండి ఇక్కడ. దాన్ని dissolve చేశారు ఆ విషయం వచ్చిస్తే Court యొక్క అధికారాలను question చేశారు. దానిని dissolve చేశారు. Election అక్టోబరులో పెడతారా

మిగతా మునిసిపాలిటీల ఎన్నికలతో సహా, అది అంగీకరించక పోతే ఎందుకు అంగీకరించరు అన్ని విషయాలను మంత్రిగారి దృష్టికి ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వచ్చి వారికి వీలైనంత వరకు ఒప్పించడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం తప్ప Court ను challenge చేయడం కాదు ఈ చర్యకు అభ్యంతరం పెట్టవలసిన అవసరం లేదు,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —తమ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుక వస్తున్నాను. క్రిందటిసారి విజయవాడ మునిసిపాలిటీ రద్దు మీద నేను ఒక తీర్మానం తీసుకు వచ్చాను. అప్పుడు Speaker గారు అఖరు రోజున ఏమీ అన్నారంటే High Court లో వున్నది కనుక వద్దనడం లేదు. Assembly లో discussion చేయ వద్దని High Court directive యివ్వలేదు. కాని time question గా నేను postpone చేస్తున్నానని చెప్పారు కావాలంటే ఆ proceedings కూడా చూడండి. Time question consideration తప్పితే High Court లో వున్నది కనుక మనం యిక్కడ discuss చేయకూడదు అని నేను ఎప్పుడూ అంగీకరించను, అంగీకరించడం లేదు. But why it is being postponed is only because the question of time is there అన్నారు తమరు అట్లా చెబితే నాకు అభ్యంతరం లేదని చెప్పారు ఇప్పుడు అదే same point వచ్చింది అందువల్ల అది discuss చేయడానికి మనకు అభ్యంతరం లేదు వారు directive యిచ్చి మీరు discuss చేయకూడదని అంటే తప్పకుండా prejudice అవుతుంది. మనకు ఏమీ యివ్వలేదు. ఎవరో ఎక్కడో వ్యాజ్యం చేస్తున్నారు. Act ప్రకారంగా, rules పెట్టారు. ఆ rule మీద discuss చేయడానికి Assembly కి హక్కు పోయిందంటే ..

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —మీ opinion ఏమంటే, merits మీదకూడా discuss చేయవచ్చు అని

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah —Certainly—

Mr Deputy Speaker —No

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah —Not my opinion.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —అది వుంది. rules లో clear గా వుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య—ఏమని ?

Mr Deputy Speaker—A Member while speaking shall not give an opinion about or refer to any matter on which a judicial decision is pending

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Judicial decision ఏమిటది?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—కోర్టులోకి వెళ్ళింది ఎందుకు చూశా.....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —Statutory right క్రింద మనం యిక్కడ discuss చేస్తున్నాం.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —ఆ right లోనే చెప్పారు. 2.7 వ రూల్ లో.

458 18 h July, 1967. Consideration of the Amendment to the Notification regarding the dissolution of the Karimnagar Municipal Council

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — దాని మీదనే వారు చెప్పారు. Same question విజయవాడ మునిసిపాలిటీ మీద నేను raise చేస్తే T.V.S. Chalapathy Rao గారు High Court వున్నదంటే — I am not postponing because it is in the High Court or it is sub-judice, but I am postponing because it is a question of time — అన్నారు కావాలంటే April 2 వ తేదీ నాటి proceedings తీయవండి. దాంట్లో ఏమి వున్నదో మీరు చూచి చెప్పినట్లయితే నేను వప్పుకుంటాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — అది ఏమి వుందో చూస్తే తెలుస్తుంది గాని, యిప్పుడు యక్కడ మాత్రం clear గా వుంది Give his opinion about or referre to any matter

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అసలు point ఏమిటి అది.

శ్రీ వి. బి. రాజు — అసలు Court లో వున్న విషయం ఏమిటి? Dissolution మీదనే కదా వారు కోర్టుకు వెళ్ళింది ఈ dissolution తప్పు అనే కదా వారు కోర్టుకు వెళ్ళింది అసలు dissolution అనే విషయం మీద decision కోసం Court లో pending లో వుంటున్నప్పుడు — dissolution కానప్పుడు — election question ఎక్కడ వస్తుంది అసలు dissolution తప్పు, statusquo కి revert కావాలి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — మేము అది అడగడం లేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు — మీరు అడగడం లేదు. Court status quo ante కావాలని decide చేస్తుంది అనుకోండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — చేస్తే?

Sri V. B. Raju — Election carries no meaning.

Sri T. Nagi Reddy — Even then according to our amendment here, we can hold elections in October even if the court were to reverse.

Mr Deputy Speaker — That is not the point for discussion now. నాగిరెడ్డిగారు subjudice వుంది కనుక merits మీద పోరాడదు కదా! That issue is not before us now.

Sri V. B. Raju — No Sir, dissolution మీద discussion జరగడానికి ఏలలేదు. Dissolution is a matter seized by the High Court.

Sri T. Nagi Reddy — But should we not discuss here, whether the elections should be held in October along with the other Municipalities?

Sri V. B. Raju : — That is what I am submitting. It is a matter which will come up after dissolution.

Sri T. Nagi Reddy — No. A matter whether it is dissolved or not will have to be decided by the Government and whether election will be held in October or not even after the council is dissolved. That is the only matter. Whether the election should be held in October or after 2 years. It is matter of opinion. That can be discussed by the Assembly. If necessary, the Assembly can decide by vote that the election must be held along with the others in October itself and that will not be sub-judice.

Sri V. B. Raju — What I am submitting is, taking a hypothetical approach, supposing the court decides that dissolution was not proper, that the old council must be restored. Then what will be the face of our decision now?

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న — అధ్యక్ష : అదికాదు సార్. గౌరవసభ్యులు చాలా చక్కగా, యుక్తి యుక్తంగా, సమయోచితంగా చెబుతున్నారు గాని, ఈ amendment యొక్క ఉద్దేశ మేమంటే ఒకవేళ ఈ amendmentవల్ల ఏమైనా భగవంతుడు ఈ అధికారపక్షానికి మంచి బుద్ధి పుట్టింది. Court చెబితేనేగాని మాకు బుద్ధి రాదు అనే పరిస్థితిలో వుండనుంది, ముందుగానే బుద్ధి తెచ్చుకొనడానికి అవకాశాలు వుంటుందేమో అని ఈ amendment గాని, కోర్టు చెబితేనేమో గాని బుద్ధి తెచ్చుకుంటాము, మరొకరు చెబితే మేము వినం అన్నతత్వమే మాది అంటే దానికి మేము సమాధానం చెప్పలేము అధ్యక్ష : Court లో case వడింది. Court యేదో తీర్పు ఇస్తుంది. ఈలోగా దీనిలో ఎన్నికలు జరుపుకునే పరిస్థితి గురించి యిప్పుడు చర్చించు కొనడానికి — Court లో వున్న question, యిప్పుడు ఏదైతే చర్చలో వున్నదో — ఆ dissolution మంచిదా, చెడ్డదా అనే విషయానికి — యిప్పుడు యిది సంబంధం లేదు అందువల్ల మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వాలని ప్రార్థన.

Sri V. B. Raju — It is for the Chair to rule what is to be discussed.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — ఇది legal portion కాబట్టి దీనిని మనం correct గా assess చేసి దాని గురించి మాట్లాడం మంచిది కాదు. అసలు యిప్పుడు High Court లో వుంది ఏది : Dissolution చేసినటువంటి దాని గురించి ఈ dissolutions తప్పు అని వారు చేసారు. Dissolution తప్పు అవునా కాదా అనే విషయం High Court వారు నిర్ణయం చేస్తారు. అయితే dissolution చేయడం మేము withdraw చేసుకుంటాము అని దాని గురించి ఏమైనా చేయవచ్చు అనేటటువంటి అధికారం గవర్నమెంటుకు వుంది. ఆ ప్రత్యేకమైన parties అక్కడకు వెళ్లి నటువంటి వారు ఈ dissolution తప్పు కాబట్టి dissolution చేయకూడదు అని వారు అన్నారు కాబట్టి High Court వారు ఏ నిర్ణయమైనా చేయవచ్చు. అయితే dissolution రద్దు చేసుకునే అధికారం గవర్నమెంటుకు వుంది. High Court వారికి restriction చేసే అధికారం లేదు. ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు కోరింది ఏమంటే ఈ dissolution మీరు చేసారు, దానిని రద్దు చేసి earlier గా elections చేయమన్నారు. ఆ విషయం High Court లో రాదు. ఈ dissolution correct అవునా కాదా అనేది వారు తీర్మానం చేస్తారు గాని, రాజేశ్వరరావుగారు కోరినట్లు

dissolution రద్దు పరచుకొని, election fresh గా జరపమని కోరాడే అది High Court లో issue కాదు అందువల్ల యిప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు కోరినట్లు విచారించే దానికి తావు లేదు అందువల్ల ఈ రోజు మేము కోరేది ఈ dissolution తీసివేసి, elections పెట్టమన్నాం దానివల్ల తప్పు ఏముంది? High Court కు ఏమిటి సంబంధం?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — నేను మొత్తం అదే చెప్పాను దాని merits పైన, ఎందుకు dissolution చేశారు, ఎందుకు చేయలేదు అనే దానికి వెళ్ళకండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — కాబట్టి what is subjudice అని మనం చూచి నట్లయితే same identical issues మీద High Court లో pending లోడి కనుక వుంటే that matter cannot be discussed before the Assembly

Mr Deputy Speaker — What I mean to say is if the contention of the amendment is that they only desire to have the elections held in 1967 instead of after two years, దాంతో discussion ఎందుకు అని. That amendment itself will have weightage. దాని మీద discussion లో dissolution గురించి, merits and demerits గురించి, రావాలి కదా? దానిని గురించి reply లో రావాలి కదా, మేము 2 years ఎందుకు తీసుకున్నాం అని వారు చెప్పాలి కదా. Suppose you put it that you want it on 1st September 1967. Government will have to say that they had taken 2 years and they are not prepared for September 1 67

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — ఇవడు ఈ రెండు సంవత్సరాలు చేసినట్లువంటిది తగినవమని కోరేటటువంటిది, దానిని గురించి discuss చేయడానికి restriction లేవు, bar లేదు మంత్రీవర్గం అడిగేదేమంటే ఈ రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించారే, ఇది పొడిగించకుండా 6 నెలలకే పొడిగించాలని అడగవచ్చు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — ఎందుకు మేము పొడిగించామో అనేది చెప్ప కుండానే, మీరు వప్పుకుంటామని చెప్పడానికి వీలు వుందా? లేదుకదా?

శ్రీ ఎ. మాధవరావు: — అది వారు చెప్పవచ్చు It is not subjudice because that question is not a thing which will be considered by the High Court. What the High Court will consider is in regard to one factor whether the dissolution is correct or not అందులో కూడా the aggrieved parties alone have gone to the High Court. Therefore it is not on public representations that they went so as to make the Assembly and public to bind over.

Mr Deputy Speaker. — Whoever it may be, when the case is pending before the Court ...

Sri A. Madhava Rao — Please excuse me ఒకటి జెప్పదలచుకున్నాను. ఈ party అయితే Court కు వెళ్ళాడో, ఈ party అయితే ఒక order ను Challenges వేస్తాడో, దానిగురించి as between those parties and the Government

ment it is sub-judice. Therefore it is not sub-judice as against other parties. We are not parties to it.

Sri P. V. Narasimha Rao — It is alright in cases where individual rights are involved. Here, it is a question of municipality and .

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — ముక్తీవర్కులు లేచి చెబుతున్నారు కాబట్టి నేను అడుగుతున్నాను. వారు కూడా law చెబుతున్నారు కాబట్టి ఈ రోజున ఎప్పుడైనా Government defendant గా వుండి, ఎవరైనా appellant గా గాని లేకపోతే వాదిగాని individual గా వుంటే అప్పుడు sub-judice అవుతుందంటారా? కాబట్టి dissolution అవునా? కాదా? అనేటటువంటి problem as between them and the Government రాజేశ్వరరావుగారు ఒక్క-విషయం మాత్రం అడుగుతున్నారు ప్రతి పక్షాలు, వామపక్షంనే విషయం కాకుండా ఇలాంటి విషయాలనుగురించి దాగా చర్చించడం మంచిది. డిజల్యూషన్ వేరారు. అది హైకోర్టులో పెండింగులో వుంది. ఏమి పెండింగులో వుందని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు తప్పన్నవారు కొంతమంది హైకోర్టులో అప్పీల్ చేశారు అలాంటి సందర్భంలో రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినదాని ప్రకారంగా, తగ్గించాలనే దానిలో తప్పేముంది అది ఇన్ఫర్మాలా అవుతుంది. కాబట్టి యీ రోజు వారు చెప్పేది చెప్పవచ్చు ఎందువలన యీ డిజల్యూషన్ తెచ్చారనే దానినికూడా మనం శాసనసభలో చర్చించవచ్చు వారు తప్పు అని చెప్పే కారణాలు కొన్ని వుండవచ్చు.

Mr. Deputy Speaker — We may not limit ourselves. Even for the Government to answer why they have taken—కారణాలుచెప్పి కన్వీన్ చేయాలి కదా.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — హైకోర్టులో అప్పీల్ చేసినవారు కొద్దిమంది పబ్లిక్ రిప్రజెంటేటివుస్ కాబట్టి ప్రభుత్వంపై వేసినటువంటి, అక్కడ రేపు జరిగేటటువంటి sub-judice as between Assembly members and them or the public against them—వారు చెప్పినట్లయితే తమరు ఆలోచించవచ్చు. ఎవరో ఒకవ్యక్తి హైకోర్టులో అప్పీల్ చేశాడంటే అది వారి మధ్య, ప్రభుత్వం మధ్య వున్నటువంటి విషయం మాత్రమే గాని. It is not sub-judice against the whole world, it is not a judgment in rem.

Sri P. V. Narasimha Rao — I am sorry, Sir. The question of judgement in rem and judgment in personem does not arise here because the primary question involved is the dissolution of a municipality. It is a statutory body. This is not a question raised regarding the personal rights of one person. It is not so. Had it been so, what Mr. Madhavaram says would have been correct because any verdict given by the High Court would be binding on the parties to the suit or to the writ petition and not on others. I agree there. But in this particular case, it is plain. Tomorrow the judgment of the High Court would become absolutely infructuous if we do anything without anticipating or without waiting for the verdict of the High Court.

(Interruptions from Opposition Benches)

Only if they are good enough to allow me to clarify. I shall clarify

Sri T. Nagi Reddy — Supposing the Government decides now that the dissolution is dissolved, say for example, the present position continues till the end of September and elections will be held in October. Will it become sub judice?

Sri P. V. Narasimha Rao — I am confining my attention to one point raised by Mr. Madhavarao. I don't want that point to be blurred or confused with any other point. If there is any independent point you will have time enough also to consider it independently. The point raised by Mr. Madhavarao is — is it a judgment in rem or a judgment in personam that is coming from the High Court. My point is that the distinction does not come in this case because this is a question of dissolution of a municipality. This is not a question regarding the rights of an individual. Therefore, whether one person has gone or two persons or three persons have gone, the result will be that either the High Court will say that the dissolution is correct or it will say it is not correct. That is obvious and the judgment will have application to the entire municipality and not to the rights of the person who has gone as the writ petitioner. That is very clear. The other point is — in spite of the writ petition which is before the High Court can you or can you not on behalf of the Government retrace your steps so far as dissolution is concerned and can you not have elections? Now this is begging the question because we have taken a decision after consideration of all circumstances of the case, we have taken a decision that Karimnagar municipality should be dissolved. Somebody has gone in writ petition questioning the very act, the very process, the manner, the reasons, everything with regard to the dissolution. Now if the hon. Members want the Government to-day to come to the conclusion immediately that what we have done is wrong — the members have a right, naturally there can be no objection — but the simple fact remains we are not going to do it because we have taken a decision, a considered decision in the matter. That is all.

(Interruptions from the Opposition Benches).

Sri T. Nagi Reddy — What we have been saying is — we are not going to say at present whether the dissolution is correct or not, we are not going to say that, even if your dissolution were to be correct our point is — let the elections be held in October itself. So it is not begging the question. The question is — supposing you think that the dissolution is right I too think that dissolution is right — I agree with you — all the same I might say that this council be dissolved but let democratic elections be held and a new council come into being. How is this discussion outside the purview of the Assembly?

Mr. Deputy Speaker — The question is whether by moving such an amendment and only asking for reducing the period, would it become sub judice.

Consideration of the Amendment to the Notification regarding the dissolution of the Karimnagar Municipal Council 18th July, 1957. 463

Sri P V Narasimha Rao :— I just want to submit one thing. This is just an attempt to twist the whole thing. The order of dissolution is one and indivisible. We cannot separate one portion from the other, saying — let the dissolution continue but let the term be reduced and let the elections take place. This is some thing which they want. So far as the Government are concerned, the order of dissolution is one and indivisible. It cannot be otherwise.

Sri T Nagi Reddy :— The Minister says that dissolution and the elections are indivisible. How could that be? The point is — dissolution is one aspect, elections are coming for every municipality, if the Government want to avoid for political reasons, it is a different matter. Therefore it is going behind the screen of what is known as indivisible. So we want to say what the Government is trying to do is wrong. Dissolution we won't discuss, only your method of trying to absolve yourself from democratic procedure and take a dictatorial attitude on your own heads is wrong.

Sri P V Narasimha Rao :— Mr Nagi Reddy wants to stand up and say what he has to say in one connection or the other. I want to make myself very clear — at least in my mind I am very clear — because dissolution is an act under the statute.

Sri G Sivayya :— Sir, Point of order ..

Sri T. Nagi Reddy :— I will stand against the most undemocratic manner in which this is done. The Minister wants to dissolve democracy, he is trying to dissolve democracy in the House, therefore I must protest.

Sri P V Narasimha Rao :— Whether democracy has been dissolved in Karimnagar or not, Mr. Nagi Reddy wants to dissolve it here.

Sri G Sivayya :— Sir, discussions are going on, therefore, the Minister has to hear all the points expressed by others and then give his opinion. He is only repeating his opinion.

Sri C. V. K. Rao :— I raise another point of order when a subject is under discussion before this House as to the propriety of this or otherwise — when once the Hon'ble Speaker has given his decision — that decision is, apart from the merits of this issue regarding amendment, let a discussion go on.

Mr. Deputy Speaker :— Who has given?

Sri C. V. K. Rao :— You have said it, Sir.

Mr. Deputy Speaker :— I have been just trying to follow.

Sri C. V. K. Rao :— When you have suggested it, my point is let that suggestion be implemented, otherwise if it has to be discussed let there be some order, one after the other.

Mr. Deputy Speaker :— I wish that members co-operate in that.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—నేను ఒకమాట చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు C V K రావు గారు చెప్పినదానిలో ఒక reason ఉన్నదండి. వారి ఈ point of order లో ఉన్న strength ఏమిటంటే, ఉదయము మన శాసన సభలో స్పీకరుగారు సాయంత్రం జరుగబోయే మనయొక్క కార్యక్రమాలనుకూడా announce చేశారు. ఈ Chair మీదనుంచే. రెండు గంటలపరకు ఈ కార్యక్రమం జరిగిస్తే తరువాత ఈ కరీంనగర్ మునిసిపాలిటీ dissolution గురించి అరగంట చర్చింపబడుతుందని శాసన సభలో సభాధ్యక్షులు ప్రకటించిన తరువాత, అది ఆమోదించినట్లు అవుతుంది గాని ..

Mr Deputy Speaker.—But, 6-30 is over now . . .

శ్రీ జి. లచ్చన్న —6-30 గాని, 7-30 గాని, చర్చ ప్రారంభించిన తరువాత అరగంట, 6-00 గంటలకు చర్చ ప్రారంభం కాలేదు కాబట్టి, ఎప్పుడు ప్రారంభం అయితే అప్పటినుంచి అరగంట. అందువల్ల నేను అనేది, వారు చెప్పిన దానిలో శాసన సభాధ్యక్షులవారి ఆమోదము పొందినదని ఆ point మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను సభాధ్యక్షులవారి ఆమోదము పొందింది కాబట్టి దానిని మరల reopen చేయడము out of order అని వారి point of order.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —ఆ point of order లో ఏమీ strength లేదు. Agenda లో విషయమూ వస్తూనే, ఇక్కడ ఏదైనా subject raise చేసిన తరువాత, దానినిగురించి విచారణ చేయకూడదని ఏమీ లేదు. It is perfectly in order స్పీకరుగారు ఆమోదించారుగాని సభలో ఏదైనా విషయము మన దృష్టికి తెచ్చిన తరువాత దానిమీద చర్చ చేయడము, నిర్ణయం తీసుకోవడం అవసరము. దానిలో ఏమీ point of order లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—అద్యక్ష, నా point of order ఏమిటంటే, శాసన సభకు కొన్ని హక్కులు ఉన్నాయి. అసలు సభకు ఒక statute ద్వారా, ఇదిగో ఈవిధమైనటువంటి subordinate legislation, subordinate announcement లేక notification ఇచ్చారు. నోటిఫికేషన్నే discuss చేయమన్నారు ఇక్కడ రెండు points ఉన్నాయి. మనకు అధికారము ఉన్నదానిని ఎవరు ఆపలేరు. High Court కూడా.....అంతేకాకుండా, మనము ఈ పేజీ గనుక discuss చేయకపోతే 15 రోజులలో ఈ discussionకు ఇచ్చిన notice ఎగిరిపోతుంది అందువలన మనకు ఇచ్చిన హక్కులను మీరు వాడుకోనక్కరలేదని High Court మనకు చెప్పలేదు. మన హక్కును ఉపయోగపరచుకోడానికి పీలు అవుతుంది. మన హక్కును మనము వదుకోలువద్దు. High Court వాళ్ళు వాళ్ళిద్దరి హక్కులు అంటున్నారు. అసలు మన హక్కు ఏమిటని? అసలు, ముందు శాసన సభకు తనకు ఇచ్చినటువంటి ఒక హక్కు శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, దానిని discuss చేసేటటువంటి హక్కు పోయిందా ఉన్నదా? ఉన్నదని చెప్పతారా? ఇప్పుడు వారుచెప్పేది ఏమిటంటే, High Court కు పోతే, వారు వ్యతిరేకంగా తీర్మానంచేస్తే మన చర్చ ఏమైంది అంటున్నారు. నేను అనేది వారు ఏమైనా వ్యతిరేకంగా తీర్మానంచేస్తే, మన అధికారం ఏమైపోయిందని అర్థమవుతున్నది. మనకు శాసన ప్రకారం అధికారము ఇచ్చారు, చర్చ చేయమని.

మీరు చర్చ చేయడానికి అధికారం లేదని మనకు ఇంజక్షన్ గాని, stay గాని High Court వాళ్లు ఇవ్వలేదు. వాళ్లు ఆ విధంగా చెప్పలేదు. అసలు ఆపరిస్థితులలో మనము చర్చ చేయడానికి శాసన సభకు ఉన్నటువంటి హక్కును మనము భద్రపరుస్తున్నామా లేదా, ఈ point కు సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు అనవసరంగా మంత్రిగార్లు దీనిని గందరగోళ పరచడాని కోసం చెప్పినట్లుగా కనిపించింది. వారు చెప్పే అనిటంబే, ఈ dissolution, election ఇవన్నీ ఒక indivisible whole లు, ఒక theory తెచ్చారు దానికేమీ అర్థం లేదు. ఎందువల్లనంటే, election వే dissolution వేన Dissolution అయిపోయిన తరువాత ఏ రోజైనా election జరపవచ్చు, నెల తరువాత జరపవచ్చు, 2 నెలల తరువాత జరపవచ్చు, 6 నెలల తరువాత జరపవచ్చు, అందుచేత దానికి, దీనికి ఎక్కడా సంబంధం లేదు. Dissolution is a particular act which is now before the Court ఇప్పుడు Question ఏమిటంటే, ఏదైతే subjudice గా ఉన్నదో, అది మాత్రమే ఇక్కడ మనం discuss చేయకూడదు అని మనకు Rules నిర్దేశిస్తున్నాయి తప్ప మిగిలినటువంటి అంశాలను చర్చించకూడదని ఎక్కడ లేదు. Supposing Municipality ఉన్నది. ఇది రద్దు అయింది. రద్దు అయినతరువాత మునిసిపాలిటీలో జరుగుతున్నటువంటి ఏ అంశాలపైన కూడా discuss చేయడానికి వీలులేదా, చేయవచ్చు, Election కూడా ఇతర విషయమే. ఇప్పుడు కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో మనము nominate చేసేటటువంటి Boards ఉన్నాయి. వాటిని రద్దుచేసి election జరుపుతామా లేదా అనే ఆలోచనలో ప్రభుత్వము ఉన్న సందర్భాలు కొన్ని వచ్చినాయి. అటువంటివి కొన్ని ఘటనలు వచ్చినాయి. వాటిలో Board continue అవుతూఉండగానే, Elections జరపకుండా, Special Officer ను వేస్తామని Government ఒక సందర్భంలో అనుకొన్నది. అనుకొంటే, కొంతమంది పార్టీస్ High Court కు వెళ్లారు వెళ్లితే ఏమి చేశారు దానికి ముందుగానే ఎందుకు అంతవరకు వెళ్లడము, తరువాత మనము election పెట్టేస్తే వదిలిపోతుంది, అందుచేత Court లో మనము పెద్దగా contest చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశము అనవసరము అని అభిప్రాయము మార్చుకొనేటటువంటి కేసులు కూడా ఉన్నాయి. అలాగే ఈ సందర్భంలో dissolution ఒక ప్రత్యేక act ఇది కోర్టులో ఉన్నది. దీన్ని గురించి చర్చించకూడదు అంటే అర్థం ఉన్నది. మిగిలిన అంశాలలో, మళ్ళీ రేపు election జరపుకొందామని అని ప్రభుత్వము నిర్ణయించదలచుకొంటే, లేక మిమ్ములను మేము convince చేయదలచుకొంటే దానికి ఎంతమాత్రం అభ్యంతరం ఉండవలసిన అవసరం లేదు. It is a very simple matter.

Mr. Deputy Speaker :—I have heard the Government's point of view. I have heard the Opposition. I think there is difference of opinion regarding the discussions - whether for election or for merits of the case. Any way, the time stipulated was half-an-hour. We will continue the discussion (on some other day). Meanwhile I will also get the legal position examined. This is an issue which has been raised today, let us have it examined. I defer consideration of this to

next time But the House will take up half-an-hour discussion on Mr. M. T. Raju's Report

Sri C. V. K. Rao —You may permit us to continue the discussion apart from the merits and the demerits of the dissolution.

Mr Deputy Speaker —The very item will be taken up later.

Sri C. V. K. Rao —But it will be abrupt (if we stop the discussion now)

Mr Deputy Speaker —We will have to take a decision All the legal aspects have to be examined in the light of the observations made by the hon Members.

Sri C. V. K. Rao —Granting even if dissolution is not there, granting that there is no dissolution, nothing bars us to take up elections now.

Mr Deputy Speaker —Nothing bars us if we take up on some other day.

HALF-AN-HOUR DISCUSSION ON L. A. Q. No. 205 (1126)

re M. T. Raju Committee Report

శ్రీ సి వి కె. రావు —అదృశ్య, ఈ యమ్ టి. రాజు కమిటీ రిపోర్టుపైన యంతకుముందే తర్కం జరిగింది మొత్తం స్టేటులో. పంచాయితీరాజ్ నాయకులు కూడ దీనిపైన సంపూర్ణంగా విమర్శించారు ఈ కమిటీ యొక్క సూచనలను అమలు పెట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకున్నట్లు ప్రకటించారు. ఎందుచేత యీ కమిటీ యొక్క సూచనలు—ఇప్పుడు నిర్మాణం చేసుకొన్నటువంటి decentralise లో పంచాయితీ విధానంలో దేశంలో ఉన్న స్థానిక పరిపాలనా వ్యవస్థలయొక్క నిర్మాణానికి democratic అభివృద్ధికి విరుద్ధముగా ఉన్నవో నేను విన్నవిస్తున్నాను మొట్ట మొదట నేను యీ విషయాన్ని చెప్పాలన్నట్లయితే దీనిని ప్రభుత్వ దృష్టిలో దొడ్డి మార్గములో తెచ్చి యూనైటెడ్ పంచాయితీరాజ్ యొక్క పరిపాలనా విధానాన్ని సంకుచిత పరచాలని కుంటుపరచాలనే ఉద్దేశంతో తెచ్చి పెట్టారని అంటున్నాను—నిజానికి ప్రభుత్వానికి కొన్ని భావాలు, సూచనలు ఉండినట్లయితే పంచాయితీరాజ్ ను సమావేశ పరచి అందులో చర్చించవలసి యుండెను. ఇక యిందులో కనిపెట్టినటువంటిది కొత్తది ఏమీ ఉన్నది. రెవెన్యూ మినిస్టరు గతములో చెబుతూ ఒక విషయం విన్నవించారు—ఇది ఏమీ లేనే లేదు కలెక్టర్లకు over all superiority powers యివ్వడానికి యమ్ టి రాజు కమిటీ సూచనలు అని అన్నారు. అయితే కలెక్టర్లకు ఉన్న పవర్లు ఎప్పుడు పోయాయని అడగవలసి వస్తుంది కలెక్టర్లకు యిచ్చిన పవర్లు ఎప్పుడు పోయాయి? పోయినట్లయితే ఎలా పోయాయి—ఇది అదే అయ్యే బట్టియితే కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టారన్నమాట. అయితే కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టారని—ప్రతిపక్షాలు భావించడానికి వీలు లేదు. దీనిలో ప్రత్యేక ఉద్దేశాలు ఉన్నవి. ఈనాడు పరిషత్తుల యొక్క పరిపాలనా విధానం తమకు తెలుసు, పరిషత్తులలో సమితుల ప్రతినిధులు, M. L. A. s M. L. O. s, మంత్రులు, ఎమ్మెకోబిడిన పరిషత్తు అధ్యక్షుడు ఉండి ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన స్థానిక పరిషాదలనా వ్యవస్థలను పరిషత్తులకు ఒక విధానాన్ని ఏర్పరిచారు. ఇది గుడిదో, మెల్లదో—వేరే

విషయం ఆ విధానం ప్రస్తుతం ప్రయోగం చేయవలసియున్నది. ఆ విధానం ప్రయోగించకుండా యీనాడు దీనికి తెచ్చిపెట్టారన్నట్లయితే రాజకీయ కారణాలచేత తెచ్చి పెట్టారని అనిపిస్తుంది. లేనిచో యిది తెచ్చిపెట్టవలసిన అవసరం లేదు. ఇది గ్రూపులకు ములాట ఈ గ్రూపుల కుములాటలో, యీ ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థల ద్వారా మనం అశించే అభ్యుదయాన్ని గొడ్డలిపెట్టి కొట్టడానికి తెచ్చినందుకు విచారిస్తున్నాను. ఈ వ్యవస్థలో రెండు తరహాల మనపులున్నారు. (1) ఎన్నికైనవారు, (2) ఉద్యోగులు. ఈనాడు ఉద్యోగాల్లో ఉన్నవారు, ఎన్నికయినవారు ప్రజల ఉద్దేశాలను మనోవాంఛలను పాలసీగా నిర్ణయించి అమలులో వెలించడానికి administration system దే బాధ్యత దానికి కట్టుబడి ఉండాలి. అది యీ గ్రూపు రాజకీయాల మూలాన తారుమారు చేయాలని ఈ పద్ధతిలో రావడం భావ్యంకాదని విన్నవిస్తున్నాను. కనుక యిది ఈనాడు కలెక్టర్లకు ప్రత్యేక అధికారాలు యిచ్చి పరిషత్తులపైన ప్రత్యేక అధికారిం చెలాయించడానికి తీసుకువచ్చి పెట్టారు కనుక యిది సవ్యమైనది కాదు ఇందులో కొన్ని మీకు చదివి వినిపిస్తాను. ప్రైము యంకా ఎంత ఉన్నదో తెలియదు మా భావాలు చెప్పుకొనుటకు పోరాటం అలా ఉంచి ప్రైముకు కూడా పోరాటం—

(గంట)

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — వారు అయిదు నిమిషాలు పోలిటికల్ స్పీచ్ చేశారు తప్ప, ఆ యమ్. టి రాజు కమిటీ సభ్యులు ఏమిటి, అందులో ఏమి చెప్పారు అనేది ఏమి చెప్పలేదు. గ్రూపు కుములాట అన్నారు గ్రూపు ఏమిటో కుములాట ఏమిటో వారికే అర్థం కావాలిగాని ఆ పరమాత్మకు కూడ అర్థం కాదు. ఇంతలో వారు గంట కొట్టారు. రెండో గంట కూడ కొట్టితే —

(నవ్వులు)

శ్రీ సి వి కె రావు — ముఖ్యమంత్రిగారి సూచనలు పాలికివరాన్ని సంతృప్తి పరచాయి. రాజకీయాలు తెలియవు. రాజకీయాలలో ఆరితేరినవారు మన ముఖ్యమంత్రిగారు నేను—యమ్ టి రాజు కమిటీ తెచ్చినది పంచాయితీరాజ్ పరిపాలనా వ్యవస్థకు గొడ్డలిపెట్టు—అని అన్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — మీరు అన్నారు, బాగానే ఉన్నది, ఎట్లాగో చెప్పండి.

శ్రీ సి. వి కె. రావు :—వప్పుకున్నారా ? మీరు వప్పుకుంటే నేను చెప్పేది ఏమీ లేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — నేను ఏమి అనినా మీరు అనేది అంటారు. అది కాదు—నేను చెప్పేది, మీరు అవి బాగాలేదని అభిప్రాయపడుతున్నారు కదా ? ఈ తీర్మానంలో యిదిబాగా లేదు దీని ఉద్దేశం ఇది—అని మీరు చెబితే ఏమైనా ఆరం చేసు కొనుటకు వీలుంటుంది. తప్పు ఉంటే దిద్దుకొనుటకు వీలుంటుంది అంతేగాని ఊరికే—‘రాజకీయాలు’ అని ‘కుములాట’ అని, ‘కాకినాడ’ అని—యివన్నీ ఎందుకు ?

(నవ్వులు)

శ్రీ సి వి కె. రావు — 'కారీనాడ' నేను తీసుకురాలేదు విజయవాడలోని బాధాకరంగా ఉంటుంది వాస్తవం బాధాకరమైనటువంటి విషయం నా పైము ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్నారు, నాకు యింకా యివ్వాలి

విస్తర్ డిప్యూటీ స్పీకర్. — తరువాత రిస్క్ యి యివ్వడానికి అవకాశం ఉండదని యిప్పుడే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పేకారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — వారు ఆ ధోరణిలో మాట్లాడదలచుకుంటే. We are not coming in the way ఈ విషయం మీద డిస్కషన్ కు స్పీకర్ ఆరగంట యిచ్చారు ఈ యమ్ టి రాజు కమిటీ సిఫార్సులు మంచివా, కాదా, మంచివికాక పోతే ఏ భాగం మంచికాదు, అనేది గౌరవ సభ్యుల అభిప్రాయాలు చెప్పాలి. లేకపోతే Half hour discussion purpose ఏమి ఉన్నది ? ఇది మంచిది కాదు అంటే కారణాలు చెప్పండి

శ్రీ సి వి కె. రావు. — అదే చెబుతున్నాను. మీకు ఏది హితువో, ఏధికారో నాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది ?

ఇందులో మొదటి పేరా చెప్పారు :—

"Seeing firstly that the Zilla Parishad is charged under the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act 1959, with the responsibility of coordination and consolidation of the plans prepared in respect of the blocks and the districts and preparation of plans in respect of the entire district and secondly that the Zilla Parishad is best constituted to generate popular zeal and effort necessary for the successful implementation of the District Plan, the Committee considers that the responsibility for promoting economic growth of the district should be shared by the Zilla Parishad with the Collector"

ఇక్కడే snap అంతా ఉంది. కలెక్టర్స్ కు ప్రత్యేక అధికారాలు యిచ్చి దానిద్వారా జిల్లాపరిషత్తులు యిప్పుడు చేస్తున్న పని పైన ఒక విధంగా పెత్తనాన్ని సాగించడానికి ఒక బుక్ టిక్ విధానాన్ని పెట్టడానికి పూనుకొంటున్నారు కనుక అది — ఏ జిల్లాపరిషత్తులైతే కొన్ని సేజ్ లాలమీద నిర్మాణంచేత మోరానికి గొడ్డలి పెట్ట అంటున్నాము. ఇది చారికి హితవుకాని విషయం అయితే దీనికి కొంచెం తోడుకు పోయాము. ఎందుచేత అధికారంలో ఉన్న నాయకులు యమ్. టి. రాజు చేత యీ రిపోర్టు తెచ్చారంటే — యిప్పుడున్న జిల్లాపరిషత్తులు తమకు యిష్ట నాయకముగా లేలని తెచ్చారు కనుక motivation ఉన్నది. మనుషులు అమాయకులని నెట్టివేయడానికి వీలు లేను. అందులో బ్రహ్మానంద రెడ్డి గారు అవలే అనుయాయులని అనుకోకడానికి వీలు లేదు. ఈ పరిస్థితులలో ఆ ఉద్దేశం పూర్తికోవాలని చెబుతున్నాను అందుకే యీ యమ్. టి. రాజు కమిటీ రిపోర్టు తోనే పుచ్చండని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు. — అద్యక్ష. రాజుకమిటీ సిఫార్సులు గురించి మనం చర్చించే సందర్భంలో మాకు ఒకటి క్లారిఫై కావలసివచ్చేది. ఇంతకుపూర్వము యీ

రాజకమిటి సిఫార్సులను గవర్నమెంట్ ఆమోదించింది అని అవి అమలులోకి రాబోతున్నవని చెప్పారు.

శ్రీ టి రామస్వామి :—గవర్నమెంటు ఆమోదించలేదు సభ్యులయొక్క అభిప్రాయం తెలుసుకొని తరువాత పెనలైజ్ చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇది ఏ బాక్ గ్రాండ్ తో చేశారో కొంతవరకు మేము అర్థంచేసుకొనడానికి ప్రయత్నించేస్తున్నాము. పంచాయితీరాజ్యం, ప్లానింగ్ యాక్టివిటీ జిల్లా లెవెల్ లో సక్రమంగా సాగటం లేదని, జిల్లా ఆఫీసర్స్ అందరూ డిఫరెంట్ డిపార్టుమెంట్స్ హెడ్స్ అందరూ ఎవరి డిపార్టుమెంటుకు వారు వారియొక్క ఎలిజియన్స్ ఉండటంవల్ల అక్కడ పని సక్రమంగా జరిగటంలేదని దీనిపై నూర్తి అధికారం కలెక్టర్ కు ఇస్తే బాగుంటుంది అనేది మొత్తం సిఫార్సులలోని ప్రధాన అంశంగా కనిపిస్తున్నది. రాజకమిటి కాన్స్టిట్యూట్ చేయటంలో—ఒక అనుమానం ప్రజలలో కలిగింది అనలు పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను ఒకవిధంగా తిలోదకాలు వదలేపద్దతిలో ఇది ఒక ప్రారంభదశ అని ఒక అనుమానం కలిగింది. దానితోబాటు అనలు బురాక్రసీ పూర్వం ఏ విధంగా అయితే ఉంటువచ్చిందో, ఆ బురాక్రసీ తిరిగి మరొక రూపంలో—మొత్తం యీ యాక్టివిటీ అంతటిలో ప్రజలయొక్క చొరవ అన్నది లేకుండా—వారి చేతుల్లోకి మొత్తం తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారేమోననే అనుమానం ప్రజలలో కొంతవరకు కలిగింది. జిల్లా లెవెల్ కు సంబంధించినంతవరకు యీ కలెక్టర్, డిపార్టుమెంటల్ హెడ్స్, వారికి ఉండేటటువంటి కోఆర్డినేషన్ ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులకన్నా—యీ రాజకమిటి సిఫార్సులలో సూచించిన పద్ధతి బాగుంది అని నేను అనుకుంటున్నాను. అది ఒక ఇంప్రూవ్ మెంట్. అది ఎంతవరకు—ఎట్లా ఉంటుంది అన్నది కొంతకాలంపోతేగానీ ఎవరముచెప్పలేము. కాని ప్రస్తుతానికి కొంతవరకు పూర్వకన్నా కోఆర్డినేషన్ కొంత ఉంటుంది. ఎవరో ఒకరి జవాబుదారీ ఉంటుంది ఇదిగో యీ అన్యాయం జరుగుతున్నదని ఇప్పుడు కలెక్టర్ దగ్గరికి వెళ్లి చెబితే ఏదన్నా చేయటానికి కలెక్టర్ కు జంకు, ఏమిచేస్తే ఏమవుతుందోననే భయము. అయితే కలెక్టర్ లో బురాక్రసీ లేరా అంటే ఉన్నారు ఉండవచ్చును. కాని మొత్తంమీద ఐ.ఎ.ఎస్ ఆఫీసర్స్ నుండి వచ్చి స్థానిక ప్రజలతో డైరెక్టుగా సంబంధం లేనటువంటివారు ఇప్పుడు యీ సిఫార్సులలో సూచించబడిన పద్ధతి పెట్టినప్పుడు—కలెక్టర్ లెవెల్ లో కొంతవరకు ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితికన్నా ఒక ప్లేప్ ముందుకు వెళ్ళటానికి అవకాశంఉంటుంది. కొంతవరకు నయమని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కాని రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసర్ విషయంలో—వారు చేసిన రికమెండేషన్ ఎంత మాత్రం సంతృప్తికరంగా కనబడటంలేదు. కలెక్టర్ ఒక స్థాయిలో ఉంటారు, ఆయన ఎక్కడినుండో వస్తారు. రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసర్—ఇప్పుడు వున్న సెటప్ లో మనం చూసుకొన్నప్పుడు అది ఎంతవరకు దోహదకారిగా ఉంటుంది అనేది ఆలోచించినప్పుడు వారిని కూర్చోబెట్టినప్పుడు—యీ మొత్తం సమితులపైన పెత్తనం చేసి, వారు ఏమి చెబితే అది చేస్తారా, లేకపోతే మిమ్ముల్ని ఏమి చేస్తామో చూడండి అనే పరిస్థితిలోనికి వచ్చి—అట్లాగే తహశీల్దార్ లెవెల్ దగ్గరకు వెళ్లేటప్పటికి మరి కొంత ఎక్కువై, చివరకు ఆ బురాక్రసీ—ప్రజలతో ఉన్నటువంటి అనుమానం.

పూర్తిగా కాకపోయినా, కొంతవరకైనా నిజమయ్యే ప్రమాదం లేకపోలేదు అనిపిస్తుంది నేను ఒకటిమాత్రం అంగీకరించలేకపోతున్నాను ఈ జిల్లా పాను తయారుచేయటం మొత్తం జిల్లా రెవెన్యూలో జరగవలసిన మొత్తం కార్యక్రమం అంతా చేయటానికి యీ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు అనేది పెట్టి అందులో పరిషత్ చైర్మన్ (తర్వాత కొంత అందోళన జరిగిన తర్వాత) వైస్ చైర్మన్ కలెక్టర్ అని పెట్టారు ఇది ఎంతమాత్రం సమంజసం కాదు అని, దీనివల్ల ఇప్పుడు జరుగుతున్న దానికిన్నా మనకు ఏదో అదనంగా వస్తుంది అనేటటువంటిది—ఏదో జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ ను సంతృప్తి పరచటము కోసం ఇది పెట్టారంటే నేను ఒప్పుకొంటానుగాని, వాస్తవంగా జిల్లా మొత్తం ప్రజలయొక్క యాక్టివిటీని కొంతవరకు కాకపోతే కొంతవరకైనా సక్రమంగా కోఆర్డినేట్ చేయటానికి పనికివస్తుంది అని నేను విశ్వసించలేకపోతున్నాను ప్రజలయొక్క పార్టీని పేషన్ కు భంగంకాని విధంగానే అమలుజరగాలి తప్ప ప్రజలయొక్క చొరవను ప్రజలయొక్క ఇన్ షియేటివ్ ను తీసిపారేసే పద్ధతులలో మనంచేస్తే—ఒక రెట్రోగ్రేడ్ స్టెప్ వేసిన వారము అవుతాము తప్ప. వేరు ఉపయోగం ఉండదని నేను అనుకొంటున్నాను పంచాయితీరాజ్ విషయంలో—మచ్ కెన్ బి సెడ్ ఇన్ బోత్ సైడ్స్—అన్నట్లుగా ఉన్నది. ఒక వైపున చూస్తే—అనేక మైనటువంటి దారుణాలు జరుగుతున్నప్పుడు ఏదో కొంత మార్పుచేయకపోతే ఒక చక్ర ఉండకపోతే, ఎవరినో ఒకరిని జవాబుదారునిగా చేయకపోతే—కంపెయింట్ పెడితే చూసేవారు దిక్కులేని పరిస్థితివుంటే—దీనిని ఏదో మార్పుచేయకపోతే వీలులేదు అని ఒక వైపు అనిపిస్తోంది రెండవ వైపు రాజకమిటి సిఫార్సు నూటికి నూరుపాళ్ళు అమలుజరిపితే అసలు మొత్తం జుర్రాక్రసీ చేతుల్లోకి పోయి, ప్రజల ఇన్ షియేటివ్ పోయి ప్రజలకు డెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీలో ప్రాతినిధ్యం లేని పరిస్థితి ఏర్పడటం అదికూడ సమంజసంకాదు. దానికి తగినటువంటి ఫరవాలేదేస్తే కొంతవరకు ప్రయోజనం ఉండవచ్చునని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు రీడింకింగ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది అని మేము అనుకొంటున్నాము. కాని అధికారం లేనటువంటి జిల్లా పరిషత్ లు, అధికారం లేనటువంటి పంచాయితీసమితులు నడుస్తున్నాయి ఇన్ షియేటివ్ ఎవరి చేతుల్లోనూ ఆగువడదు. ఆ పరిస్థితులలో ఎవరికీ జవాబుదారీ లేకుండా వుంది. కలెక్టర్ ఇదివరకు కోఆర్డినేటింగ్ అఫీసరే. కాని ఆయనను తీసివేశామంటే ఏ డిపార్టు మెంట్ కు బాధ్యత లేనటువంటి వ్యవహారం వుంది. గోవిందరావుగారు చెప్పిన ఆ పాయింట్ అంగీకరిస్తూ గోవిందరావుగారు చెప్పింది మొత్తం అంగీకరించటంలేదు జిల్లా కలెక్టర్ కు కోఆర్డినేటింగ్ అధికారం యిచ్చారు; బాగానే వుంది. కాని ఇప్పుడు ఉన్న జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరీను, దాని పవర్ ను తీసిపారేయటంకూడ కలెక్టర్ కు జిల్లా పరిషత్ స్టాండింగ్ కమిటీలో కలెక్టర్ ప్రెసిడెంట్ గా ఉంటున్నారు. స్టాండింగ్ కమిటీ ప్రెసిడెంట్ గా ఉండేదానికన్నా ఆయన జిల్లా పరిషత్ ఎక్స్ అఫీషియో సెక్రటరీగా ఉండి, సర్వ అధికారాలు ఆయనకు అప్పగిస్తే, ఆయన ఎగ్జిక్యూటివ్ హెడ్ గా ఉండి కోఆర్డినేట్ చేస్తే ఎక్కువ ఉపయోగపడుతుంది. ఎఫెక్టివ్ గా నడవటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అయితే జిల్లా పరిషత్ ప్రెసిడెంట్ నానఫీషియల్ వస్తున్నాడు; అలాని క్రింద అఫీషియల్ ను పెడితే—కొంత వైరుధ్యం వస్తుందేమోనని మనం అనుకొంటున్నాము. వైరుధ్యం వస్తే సరిదిద్దండి. జిల్లా పరిషత్ రెలిబలేటివ్ బాడీగా ఉంచటానికి

అవకాశం వుంది మనం ఇంతవరకు డెమాక్రటిక్ సెంటిమెంట్ తో బ్రతుకుతున్నాము అన్నది మరచిపోకూడదు ఆ సెంటిమెంట్ ను బ్రేక్ చేసినతర్వాత మనం మళ్ళీ బుర్రాక్రసీలోకి పోతున్నామో ఎక్కడకు పోతున్నామో తెలియదు కలెక్టర్ ను జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరీగా చేయండి డైరెక్టరేట్ నుండి కాగితాలు రావటానికి యిబ్బంది అవుతున్నది కనుక ఆ లెవెల్ లో వారికి ఉన్న పవర్స్ కలెక్టర్ కు ఇవ్వామన్నారే— అది చాలా ఎక్స్ పిడేట్ చేయటానికి ఉపయోగపడుతుంది సంపత్నరాల తరబడి ఆలస్యం కాకుండా ఉంటుంది క్రిందిలెవెల్ లో జవాబు కలెక్టర్ చెప్పటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఇక్కడ జవాబు చెప్పటానికి ఎవరూలేరు నేను ఆ పాయింట్ తో కంప్లీట్ గా ఎగ్రి అవుతున్నాను నేను ఒకటి మాత్రం అంగీకరించటంలేదు పీఠికీ ఎక్కువ సవి అవుతుంది కాబట్టి ఐ ఎ ఎస్ వారిని డిస్మిస్ రెవిన్యూ ఆఫీసర్ గా వేయమన్నారు రెవిన్యూ ఆఫీసర్ గా వారిని వేయటం అనవసరము మహారాష్ట్రలో జిల్లా పరిషత్ లకు ఐ ఎ ఎస్ ఆఫీసర్స్ ను వారు ఎమ్మినిస్ట్రేటివ్ హెడ్ గా తీసుకువస్తున్నారు జిల్లా కలెక్టర్ ఒక సేవర్ తో వున్నారు మీరు చెప్పినా చెప్పకపోయినా ఆయనకు నోషన్ ల్ అధారిటీ వుంది పవర్ లేకపోయినా నోషన్ ల్ అధారిటీ బ్రతుకున్నారు దానిని మనం ఉపయోగపరచుకోతే కోఆర్డినేషన్ లో డెబ్బిలింటాము కోఆర్డినేషన్ కొరకు అతడే ఉండాలి జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరీగా అతడే ఉండాలి ఈ కోఆర్డినేషన్ అధికారం అతనికే ఉండాలి సమితులు నడిపేటప్పుడు డిప్యూటీ కలెక్టర్ జోక్యం ఆక్కరలేదు. ఇది డైరెక్టుగా ఆయనే చేసుకోవచ్చును. మధ్య డిప్యూటీ కలెక్టర్ అనవసరము మళ్ళీ డిప్యూటీ కలెక్టర్ కు ఇస్తే చాలా అవ్వన్న పరిస్థితి వస్తుంది ఆయన ఒక చిన్న జమీందారుగా తయారవుతారు ఐ ఎ ఎస్ ఆఫీసర్ ను మీరు కావాలంటే యీ డెవలప్ మెంట్ వాటిల్లో కావలసిన సమలకు వేయండి ఒకవైపు ఉద్యోగాలు తగ్గించటానికి ఆలోచిస్తూ ఇప్పుడు ఎగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్ ఎవరైతే ఉన్నారో వారిని డిప్యూటీ డైరెక్టర్ గా పెడతాము అంటున్నారు అనవసరము కావాలంటే ఇతనిక్రిందనే ఇంకో ఎగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ ను వేయండి అతడికి కోఆర్డినేట్ చేయటానికి డిప్యూటీ డైరెక్టర్ అయినప్పుడు మళ్ళీ కేడర్ ఎక్కువ అవుతుంది జబర్దస్తీ ఎక్కువ అవుతుంది జిల్లా పరిషత్ లకు ఉన్నటువంటి అధికారాలు తగ్గించ వలసిన అవసరంలేదు ఇప్పుడు తగ్గించటంలేదు అయితే అధికారం వినియోగించలేని జిల్లా పరిషత్ లు అధికారాలు తగ్గాయని అనుకొంటుంది అధికారం ఉపయోగపరచుకొనే పరిషత్ లకు ఉపయోగపడుతుంది. స్టాండింగ్ కమిటీలో చేసినవే ఒప్పుకోవాలి అని అనుకొనే జిల్లా పరిషత్ లు తన అధికారాలు పోయాయనుకుంటుంది లేదు, దానిలో మార్పులు చేస్తామనే జిల్లా పరిషత్ లకు అధికారం తగ్గినట్లు అగుపడలేదు స్టాట్యూటరీగా ఆయనకు ఏమీ పవర్ ఇవ్వలేదు అందువల్ల స్టాట్యూటరీగా ఉన్న పవర్స్ ను ధృవపర్చుకొని నిలబెట్టుకోవలసినవారు స్టాండింగ్ కమిటీలు, జిల్లా పరిషత్ లు అప్పుడు అధికారుల్లో ఒకటి వచ్చింది అధికారము, అహంకారము, అంగారము, ఎక్కడకు పోయినా ప్రతిదానికి ఆడంబరము పెరిగిపోయింది. ఆ ఆడంబరాన్ని తక్కువ చేస్తున్న ప్రయత్నము ఏమైనా ఉన్నదా? డెమాక్రటిక్ సెంటిమెంట్ గాని, డెమాక్రటిక్ హెటర్జీగాని దీనిలో మార్పుటానికి ప్రయత్నం చేసినట్లయితే దీనిని రిసిస్టు చేయవలసి వస్తుంది

Execution expeditious కావడానికి అధికారం ఎక్కువ యివ్వడానికి వ్యతిరేకిస్తున్నాము Expedite చేయడానికి దీనిలో ఉన్న గెండు ప్రధానమైన principles అమలు జరగడం వరకు అంగీకరిస్తాము అని పి.గణాపి ఒప్పుకోము అని మనవి చేస్తున్నాను జిల్లాపరిషత్ Vice-Chairman వాదన ఐనతరువాత వేళాము అంటున్నారు. కాదు అంతకుముందు వేసింది వాదన ఐనతరువాత తీసిపారేశారు అందువల్ల అది formal గానే ఉన్నది, ఇద్దరు జిల్లాకలెక్టర్లు ఉంటారు నాకుమాత్రం అంగీకారంకాదు. District Boards అని పెట్టి మళ్ళీ Development Boards అంటున్నారు. అవి యిక్కడ వద్దు State level లో కూడ పెట్టవద్దు అని చెబుతున్నాను పెట్టేటట్లయితే ఈ powers ఆన్సి తెలియకుండా Planning Commission Executive Order తో బ్రిటిక్ ఎట్లా అయితే మ్రింగేసిందో ఆ విధంగా యివి డ్రింగడానికి ప్రయత్నిస్తాయి వీటిని మాత్రం నామకః కూడబెట్టవద్దు అని మనచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. బి. రాజు — I. A. S. Officer District Board అన్నారు. వద్దు అన్నారు లేకపోతే యింకొక I. A. S. Officer కావాలి అన్నారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వద్దు అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — అధ్యక్ష, ఎమ్. టి. రాజు కమిటీ report ప్రజాస్వామ్యానికి గోరి కట్టినట్లు అవుతుంది. దానినిగురించి ఎలాంటి ఆనుమానం లేదు. ప్రజాస్వామ్యానికి గోరి కట్టినట్లు అవుతుందనడానికి కారణంలేకుండాపోలేదు. 1937వ సంవత్సరానికి ముందుగా ఉండే ప్రభుత్వ విధానాన్ని గౌరవనీయమైన ముఖ్యమంత్రి గారు చూచినట్లయితే కలెక్టరుగారికి ఉండే సర్వహక్కులను మొగల్ పాదుషాలాగా అయిన exercise చేస్తూ ఉండేటటువంటిది చూచి ఉంటారనుకుంటారు. 1937వ సంవత్సరంలో Indian Act వచ్చినతరువాత District Medical Officer అని, మిగతావన్నీ కొంత కొంత decentralise చేస్తూవచ్చారు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు వారు, మేము ఏదో ప్రజాస్వామ్యం ప్రయత్నం చేశాము అయితే అది గత 14 సంవత్సరాలనుంచి, 20 సంవత్సరాలనుంచి fail అయింది మళ్ళీ వెనుకటి British Steel frame కే పోతాము అంటే దానికి ఎవరు ఏమి అడ్డం చెప్పేదానికి లేదు. British Steel frame లోనే పరిపాలించవచ్చు అయితే ప్రజాస్వామ్యం ప్రకారం పరిపాలించాలంటే మాత్రం యిప్పుడు దీనిలో ఉండే కొన్ని సమస్యలు తప్పకుండా గమనించితీరాలి మొట్టమొదటిది యిక్కడ వ్రాసిఉన్నది. "Zilla Parishad is best constituted to generate popular zeal and effort necessary for the successful implementation of the District Plan the committee considers that the responsibility for promoting the economic growth of the District should be shared by the Zilla Parishad with the Collector" నేను ఒకమాట అడుగుతున్నాను ఈరోజు జిల్లాపరిషత్ లలోగాని జిల్లా Collector లలోగాని ఈమాదిరి public ను enthruse చేసేటటువంటిది ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఈమాదిరి enthruse చేసే capacities వారిలో ఉన్నాయి అనేటట్లయితే నాకేమి అక్షేపం లేదు అయితే ఈరోజు అటువంటిది లేదు. పైన Collector ఒకటే చేస్తున్నాడు. అన్నివిధాల సర్వహక్కులను concentration చేస్తూ వున్నాడు. ఈయన concentration చేయడమే కాకుండా పూర్వకాలం మోస్తరుగా Revenue

Divisional Officers కూడ Division లో ఉండేటటువంటివి concentration చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ చేసేటప్పుడు ప్రజాస్వామ్యంతో జిల్లాపరిషత్ లకు ఇచ్చిన ప్రజాస్వామ్య హక్కులు Division లో యిచ్చినవి. సమీతులలో యిచ్చినవి, Block Development లో యిచ్చినవి, మిగతావన్నీ చూచినట్లయితే ఏమీ ఉన్నాయి అసలు ఎందుకు యిది? కాకపోతే ప్రభుత్వానికి ఒక భయం యేర్పడది ప్రజాస్వామ్యం మనం అమలులో పెట్టలేకపోతున్నాము అనేది వారి మనస్సుకు బాగా రూఢిగా తెలుసు నేను యింకో ప్రశ్న అడుగుతున్నాను ఏ పంథాలో, ఏ policy లో మీరు ప్రజాస్వామ్యంమీద experiment చేసి గెలిచినవి ఉన్నవో చెప్పగలుగుదురా? అది చెప్పలేనందువల్లనే, ఈరోజు decentralization కడకు zero కు వస్తుండేమోననే భయంతో ఒక co-ordinated Officer కావాలని ఎవరినో ఒకరిని అక్కడ పెట్టదలచుకొన్నారు I A S Officer కు యిస్తాను అన్నారు నేను యింకో ప్రశ్న అడుగుతున్నాను I A S Officer కు 45 ఏళ్లు వచ్చినవాడికి ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో training యిచ్చి అయినకే కలెక్టరు హోదాలో జిల్లాపరిషత్ Development Board లో పెట్టి ఆయననే మీచేతిలో ఎందుకు పెట్టుకోకూడదు? ఈరోజు Collecto అఫీసుకు వెళ్ళండి. కలెక్టరు అఫీసులో ఏమి జరుగుతున్నాయి? ఆ meeting లో ఏమి జరుగుతున్నాయి మీటింగులకు ఎవరు వస్తున్నారు? నిజంగా ప్రజాస్వామ్యంలో ఏమైన జరుగుతున్నదా? ఈరోజు కాగితంమీద jugglery of words ఉన్నాయే దానిని ప్రభుత్వం కలెక్టరు ద్వారా చేయించ గలిగినట్లయితే ప్రతిక్షంభనకందరు మీకు దాసోహంగా ఉంటారు అయితే ఏ సందర్భంలో ఎప్పుడూకూడ మీరు చెయ్యలేరు అని నేను గట్టిగా చెప్పగలుగుదును ఈ 15 సంవత్సరాలలో ఏమైనా చేయగలిగారా? కలెక్టరును enthuse చేయగలిగారా? చేయలేకపోయినారు నేను అందుకనే చెపుతున్నాను యుక్తవయస్కులుగా షండేవారిని కలెక్టరుగా వేయండి ఇందాక వావిలాంగోపాలకృష్ణయ్యగారు ఏవో అలంకారాలు అని చెప్పారు ఆ అలంకార క్రయంతో కూడినటువంటివారు ఉంటున్నారు, అట్లాకాకుండా 45 ఏళ్లు ప్రజాస్వామ్యంలో తయారుచేసినటువంటి I. A. S ఆయనకు సహాయభూతంగా యిస్తానన్నారే అటువంటివారిని ఒక్కరిని అక్కడ పెట్టి వాళ్ళద్వారా ఈ Development Boards యివన్నీ సక్రమంగా నడపడం మంచిది. Retrenchment అన్నారు T A Bill అన్నారు యింకా ఏవో పెద్ద పెద్ద పదాలు ఉపయోగించారు నేను ఈరోజు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను దీనికి వారు ఏమి చెపుతారో ఆలోచించాల్సి ఉంటుంది. The State Development Board will be responsible for supervising the proper implementation of the District plans It will also review the progress of the various District plans The members will tour intensively in the districts and inspect as many works as possible The Board itself could meet in different districts by turns

Is it not already a thing which is going on? ఈరోజు జిల్లాపరిషత్ యాకు, District Collector కు యిచ్చిన plans యివన్నీ దీనికోసమేగా? ఈరోజు అది fail అయితే District Collector, Board members వాళ్లు ఏదో చేస్తారు అనేది శోచనీయమైన విషయం ఇందులో ఉన్న ఉద్యోగులందరూ తగినవారు కాదు. చాల జీతం తీసుకుంటున్నవారుకాబట్టి Government revenue చాల పోతుంది. అటువం

టప్పడు దీనిని అమలు జరిపేటప్పుడు ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ భావాలు అయితే మీలో అందరిలో ఉన్నాయో ఆ భావాలు వీళ్ళ సమంగా, సవ్యంగా సక్రమంగా కేయగలుగు తున్నారా ఆలోచించండి లేదా co-ordination, purpose of centralization కోసం మేము చేస్తున్నాము అంటే Iron Steel frame మళ్ళీ పుండున్నమాట జైలుకు పోయే రోజులలో మీరందరూ అనుభవించారు వాళ్ళముందరి మీరే నిలబడ్డారు అలా నిలబడ్డప్పుడు దానివల్లవచ్చే బాధలన్నీ మనం చూశాము, దానికరువాత ప్రజాస్వామ్యం కావాలి అన్నాము ప్రజాస్వామ్యం వచ్చినతరువాత మళ్ళీ బ్రిటిష్ రాజ్యానికి పోతున్నాము.

శ్రీ టి రామస్వామి — అధ్యక్ష, ఎమ్ టి రాజు కమిటీ రిపోర్టుగురించి చాల అనుమానాలు ఉన్నాయి గౌరవసభ్యులకు ఏమీ అనుమానాలు ఉండవలసిన అవసరంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తుకు పంచాయితీ సమితులయొక్క అధికారం తీసివేయడం కాని లేక వీటిమీద అధికారం కలెక్టరుకు యివ్వాలనిగాని ఈ రిపోర్టులోని ఉద్దేశ్యం కాదు దానికి ఒక sentenceనేను చదువుతున్నాను “Of the various fields of activity under taken by the Zilla Parishads and the Panchayet Samithis, those relating to Education, Communications and amenities programmes like health and social welfare account for most of their Budget provisions. These subjects fall outside the purview of the Zilla Development Board” వీటిలో జిల్లా Development Board కు ఏవిధమైన అధికారం లేదు. గోవిందరావు గారు చెప్పినట్లుగా ఎవరినో ఒకరిని responsible చేయాలి, ఒక Board ను accountable కేయాలి అనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డులను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది వాళ్ళమీద quare గా ఏదైతే District plan ఏర్పాటు చేస్తారో దానిని అమలుజరిపే బాధ్యత, దానిని మళ్ళీ జిల్లా పరిషత్ ఎదుట పెట్టే బాధ్యత కూడ దీనికి ఒప్పజుప్పడం అయింది

శ్రీ కె. గోవిందరావు — నేను బోర్డుగురించి చెప్పలేదు జిల్లాలో జరిగే కార్యక్రమానికి సంబంధించి కలెక్టరుకు అధికారం యివ్వడం గురించి చెప్పాను.

శ్రీ టి రామస్వామి — మాడవరావుగారు చెబుతూ బ్రిటిష్ వారి కాలంలో వున్న అధికారాలన్నీ కలెక్టరుకు కట్టబెడుతున్నారన్నారు. ఒకటి మాత్రం మనవిజేస్తాను జిల్లా పరిషత్తు పంచాయితీ సమితుల ఆకు. దానిక్రింద చేసినరూల్సు వీటిలో ఒక్క కామాకూడా మార్పుడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ధనేంకుల నరసింహం — ఆ పవర్సు వారికి వీరికి యివ్వడంవల్ల వాటిని రెవ్యూ చేసేటప్పుడు అఫీసర్సు చాలా ఎంబరాసింగ్ పొజిషన్ లో పడతారని

శ్రీ టి రామస్వామి: — గౌరవసభ్యులు దీనిని పూర్తిగా చదవకుండా చెబుతున్నావు. The first plan so prepared will be placed before the Zilla Parishad for its approval.

శ్రీ ధనేంకుల నరసింహం: — జనరల్ బాడీ ఎదుట

శ్రీ టి. రామస్వామి.— స్టాంకింగ్ కమిటీ ఎదుట, తరువాత దానిని అమలు జరుపుతారు. ఫలితాలు జిల్లాపరిషత్తుకు, హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటుకు తెలియజేస్తారు. అక్కడి అవసరాల గురించి యిక్కడికి వ్రాసి దీనిని అమలుజరిపేటప్పటికి రి. 4 నెలలున్నట్టి పుణ్యకాలంకాస్తా అయిపోతుంది. కాబట్టి దానికి సంబంధించి హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటు యొక్క పనియొక్క కలెక్టర్ కే యిస్తే దాగుంటుందని, కార్యక్రమాలు వెంటవెంటనే జరగడానికి అవకాశమంటుందని M. T. రాజు కమిటీవారు సిఫార్సు చేశారు.

శ్రీ వావిలాల గొసాలకృష్ణయ్య — అదొక్కటేమీ ఉద్దేశమా, అదొక్కటే అయితే యింత చర్చ అవసరంలేదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి — అది ముఖ్యమైన ఉద్దేశం. Plan implementation బాధ్యత కూడా District Development Board పై పునరుద్ధరించబడింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — Standing Committees వుంటాయా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఉంటాయి. వాటికి యింకా చాలా పనులు వున్నాయి. ఎడ్యుకేషన్, కమ్యూనికేషన్స్ మొదలైన పనులెన్నో వారు చూడవలసివచ్చివున్నాయి. వారి అధికారాలేమీ తీసివేయడంలేదు.

Sri A. Madhava Rao :—In what way is this bettering the condition?

శ్రీ టి. రామస్వామి — Plan ను approve చేస్తే బాధ్యత standing committee కి, దానితోదాట అత్యంత ముఖ్యమైనది execution Execution is more important, Sir,

Sri G. Siviah :—Do you want to take the Zilla Parishads in your pockets? In other words, the Department is a pocket Bureau in the pocket of the Ministers.

శ్రీ టి. రామస్వామి — పనులు సక్రమంగా జరగాలని, సకాలంలో జరగాలని, ఒకరిపై దానికొకరు వుండాలని ఆదుర్దా తప్ప యింకేమీలేదు.

Sri G. Siviah —Will you kindly explain—where is the need for the Development Board when there are Standing Committees?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇదంతా కో-ఆర్డినేట్ చేయడానికి. Execution సరిగా జరుగుతున్నదీ లేనిదీ చూడడానికి, సరిగా జరుగకపోతే instructions యివ్వడానికి బోర్డుకు అధికారాలు వున్నాయి. కలెక్టరుకు యీ అధికారాలు transfer చేయడంవల్ల పనులు వెంటవెంటనే జరగడానికి వీలవుతుంది. ఆలస్యం తగ్గుతుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అటువంటప్పుడు జిల్లాపరిషత్తులను అబానిష్ చేస్తే పోరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — గౌరవనీయులు యీ పథకం బాగానే వుండి అన్నారు గాని, కొన్ని అనుమానాలతో బాధపడుతున్నట్లుగా కనబడుతున్నది. ఇది ప్రజాస్వామ్య

పరిశ్రమకే గాని, ఆ వ్యవస్థను తీసిపారేయడం కాదు. అయినా పార్టీల భావాల్లోకి నేనిస్తున్నాను. దునయ్యే వ్యవస్థను క్రియేట్ చేసుకున్నాం. వికేంద్రీకరణ పద్ధతి అనుకున్నాం. రార్యక్రమాలు శీఘ్రంగా జరగాలని, టూల్స్ పీపుల్ కి అందుబాటులో వుండాలని అనేక అంశాలు పెట్టుకుని సందాయితీ రాట్ తీసుకొచ్చి పెట్టాము. రార్యక్రమాలు అగ నే జరగుతున్నాయి కాని అక్కడక్కడ కొన్ని యిబ్బందులు వస్తున్నాయి—అర్థికమైన యిబ్బందులు గాని యింకొక యిబ్బందులుగాని ఏ ఏ కె రావుగారు పొలిటికల్ స్పీచ్ చేశారు. అది చుంచుకున్నాడు. వారి అభిప్రాయాలు వారికి వుండవచ్చు. దీనివల్ల మేము నిర్ణయాలు మార్చుకునేది లేదు ఇప్పుడు జిల్లాపరిషత్తు వుంది దానికి అనేక activities వున్నాయి Schools, Communication, Social Welfare, Women Welfare, Public Health యివన్నీ ఉన్నాయి. జిల్లాపరిషత్తులలో ప్రభుత్వానికి confidence లేనది అనుకో కూడదు. ఇక్కడ ముఖ్యమైన విషయమేమంటే—మనం అభివృద్ధి, అభివృద్ధి అంటున్నాం, అంటే ఏమిటి? Economic growth వనకు అవురవారి సరువులు వాడారు. అంతకుముందు ఉత్పత్తి ఎంతవుంది, యిప్పుడు ఎంత పెరిగింది? ఎందుచేత పెరగలేదు? ఇదేమీ జిల్లాపరిషత్తు రార్యక్రమాలలో జోక్యం ఉండగలేదు కోడడం లేదు కాని, ఎవరో ఒకరు దీనికి బాధ్యులుగా ఉండాలి. గౌరవనీయులు జిల్లాపరిషత్తు రార్యక్రమాలు attend ఆవురూఉంటారు చెప్పండి, రెవ్వూ ఏమిటి? 50 ఉత్తమ మైనర్ యిన్స్టిట్యూట్ కాలేజీస్ చేశాము. ఎన్ని మైనర్ యిన్స్టిట్యూట్ వచ్చు జరిగాయి, ఎంత ఆయకటు దానివల్ల అభివృద్ధి అయింది, దీనిని చూడాలా, అక్కరలేదా? అంతేగాని, దీనినేవో ఉద్యోగంతో చేశారనడం పొరపాటు, ముఖ్యమైనది, economic growth అనేది మీరు చూచుకోవాలి. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని యీ రార్యక్రమాలు సమీక్షకు ఒకరు దావ్యత వహించక తప్పదు. Heads of Departments క్రింద అనేక మంది వున్నారు. జిల్లా పరిషత్తు పని చేస్తోంది, అగ్రికల్చర్ క్రింద అగ్రికల్చరల్ డిమాన్స్ట్రేటర్స్ పని చేస్తున్నారు. ఇంకొకరు పని చేస్తుంటారు కో ఆరినేషన్ గా యీ రార్యక్రమాలు సక్రమంగా నిర్వహించడానికి ఒక ఏజన్సీ వుండాలి. దీనికి ఒక దావ్యత గలిగిన చునిషిని పెట్టి చూడాలని మా ప్రయత్నం. మేము ఏక్స్ పెరిమెంటు చేయాలనుకుంటున్నాము. ఎకనామిక్ గ్రోత్ లో ఇంప్రూవ్ మెంటు జరుగుతుందా, లేదా, దీనిని గురించి ఒక దావ్యత ఏర్పరచుకోతే పారలర్ లైన్స్ లో రన్ అయితే, ఏవో జరుగుతూ వుంటుంది, వచ్చేది వస్తూ వుంటుంది. పోయేది పోతూ వుంటుంది—మనకు కరెక్టుగా తెలియడం లేదు ఈ యాక్టివిటీస్ కన్ ఫెస్ చేసుకొని—అగ్రికల్చరల్ గ్రోత్ అంటే అగ్రికల్చరల్ పొడకడను—అందులో మైనరు ఇరిగేషను గాని, ఫర్టిలైజరు గాని వస్తాయి. ఇండస్ట్రీస్—చిన్నవి, పెద్దవి, రాబెడి ఇండస్ట్రీలు పెట్టుకున్నారు. ఇందులో ఎకనామిక్ గ్రోత్ ఎంత వచ్చింది, ఎంత ఎంపామెంటు పొందేయిలో జరిగింది, ఎంత జరగలేదు—ఇవలా ఎవరు సరిచూడాలనేది లేనిపోతే మనకు పేటు మొత్తానికి కరెక్టు పిక్చరు రాకుండా వుంది ఏదో జరుగుతోంది, ఖచ్చితమైన పిక్చరు రావాలి. రార్యక్రమం జరుగుతోంది, ఏదో పెరుగుతోంది అనేది రాకుండా రెస్పాన్సిబిలిటీ పెట్టి యీ డెవలప్ మెంటు బోర్డు అనేది పెట్టాము—ఇందులో సందాయితీ సమీక్షలు, జిల్లా పరిషత్తులకు అధికారం కుదించడమనే ప్రశ్న లేదు.

ఈ లైట్స్ తో అర్థం చేసుకోవాలి కాని కేవలం కలెక్షరు చేతిలో అధికారం పెట్టు తున్నాడు అనుకోనక్కర లేదు. ఇది మేము ఊహించి, ఎవరిపైననో కోపంతో చేసింది కాదు కలెక్షర్లు కాన్ఫరెన్స్ లో నిస్కషముకు వచ్చింది. అక్కడ హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్లు, సెక్రటరీలు ఉన్నారు. ఈ ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు ఒక విధమైన అభిప్రాయానికి వచ్చి తరువాత వేరే ఒక కనిటి వేసి వారికి కూడ చేర్చి ఆలోచించడం జరిగింది. అసార్, మనం డీనిని స్టామ్యుటరీగా పెట్టకం లేదు మనం ఒక చట్టం చేయడం లేదు. చట్టం అవసరమవుతున్నాము ఇది చూస్తాము, లెట్ అట్ సి. పూటపుల్ రిజల్టు, క్విక్ ఇంప్లిమెంటేషన్ ఆఫ్ వర్క్, క్విక్ ఇంప్లిమెంటేషన్ ఆఫ్ డ్రోగ్రామ్స్ జరిగి దాగా వున్నట్లయితే చూస్తాము. లేకపోతే పోతాయి After all, this is not a no-confidence in Panchayat Raj institutions వారు చేసే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు నేను ఇదివరకు ఒకసారి కానన సభలో చెప్పినట్లు క్రాంతిరాయగంలో కార్యక్రమాలు చేస్తున్నప్పుడు కొన్ని పొరపాట్లు, యిబ్బందులు వచ్చినప్పుడు రెవ్యూ చేసుకోవడం—అది విజయ్. ప్లానింగు తీసుకున్న కొంతానూ ఎట్లా వుండాలనే దానిని గురించి యావేళ పత్రికలో చూడే వుంటారు. క్రాంతి మంత్రిగారు పార్లమెంటులో చెప్పారు. బ్రెన్ లో వచ్చింది. డెవలప్ మెంట్ కంట్రీలో కొన్ని చేసుకుంటున్నప్పుడు ఏదైనా యిబ్బంది వచ్చి, ఆశించినంతగా కార్యక్రమం జరగకపోతే ఇంకొకటి ఆలోచించుకోవచ్చు రప్పు ఏమి వుంది? డెవలప్ మెంట్ చెకగొట్టిరట్లు, గొడ్డలిపెట్లు పెట్టినట్లు మాటలు ఊరికే చెప్పుకోవచ్చు కాని డెవలప్ మెంట్ లో బ్రతికేది సమస్య నేనుచూ. మా అంతట మేము మా కాళ్ళు విరగ గొట్టుకుంటామని అనుకోనక్కరలేదు. డెవలప్ మెంట్ రక్షించాలనే మరలంతా వున్నాము కాని యింకొక విధంగా కాదు I am not going into the details of your criticism against the Panchayat Raj institutions మెయిన్ ఇంటెన్షన్ అది. జిల్లా పరిషత్తు వుంది. అది అన్ని డెవలప్ మెంట్ లో యాక్టివ్ కవర్ చేస్తుందా? ఇట్ చాక్ నాట్ కవర్. అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షను, ఇండస్ట్రీయల్ ప్రొడక్షను, కో ఆపరేటివ్—దింటున్నాము కదా. మేము ఆ మూడింటికీ కన్ట్రోల్ చేశాము. రిమ్యూనికేషన్స్, స్కూల్స్, హెల్త్—ఇవేమీ పెట్టలేదు. ఎకనామిక్ గ్రోత్ యిచ్చేదే పెట్టాము ఈ విధంగా ఆలోచించి చేశాము గోవిందరావుగారు చెప్పారు. ఆర్ డి బలకు వున్న అధికారాలు కూడ ఆలోచించాము చుక్కా పంచాయతి రాట్ ఇన్ స్టిట్యూషనుల చైర్మనులను, పంచాయతి సమితి అధ్యక్షులను పిలిచి కూడ ఆలోచించాము అంతా గొడ్డలి పెట్టు అని వారు చెప్పవచ్చు కాని ఎవరికీ గొడ్డలి పెట్టు లేదు ఏదైనా గొడ్డలి పెట్టు వుంటే ఏదైతే సరిగా నిర్వహించుకున్న ప్రకారం ఇంప్లిమెంటేషను జరగలేదుకుంటున్నామో ఆ థావానికే గొడ్డలిపెట్టు తప్ప యింకొక దానికి గొడ్డలి పెట్టులేదని మనవిచేస్తున్నాను. I request the Hon Members to give this a trial చట్టం పాస్ చేసి, ఇది పడేండ్లు చట్టములో వుంటుందని అనుకోవలసిగ వనిలేదు. లెటర్ బెస్ డిస్. ఒకటిరెండు సంవత్సరాలు దాగా స్తోమత యిచ్చి చూచి అప్పుడు ఇవాల్స మేము చేసుకొని తాళం లేదు అనుకుంటే చూసుకుందాము. లేకపోతే ఇంకొక మార్పిడిగా ఆలోచించుకుంటాము. జనసంఘం లీడరుగారు యింకా పాత కాలంలో వున్నారు. మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులకే

అధికారం లేకపోతే కలెక్టరులకు ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది? It is not today that this Government does not think in terms of powers. It thinks only in terms of responsibility and due discharge of that responsibility to the people in this State. అది ఒక్కటే మా క్రైటిరియమ్ కలెక్టరులను కూడ మేము అడిగాము. మీరు అధికారం తీసుకోవాలని అడుగుతున్నారా? Will you be able to discharge your duty? They expressed confidence. We were very happy. They wanted to take the burden. Therefore, let us give this a trial. Let us not unnecessarily draw things which are not in our minds. Therefore, I would try to inform the Hon. Members that this is intended purely with an intention to promote the economic growth of the State in a better way.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్ష, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్స్‌ప్రెసిమెంటు చేస్తున్నాము, దానివల్ల నష్టం లేదు అన్నారు. మేము దానితో ఏకీభవించడం దోషంలేదు. వారిని కూడ మమ్మీ దాగా అర్థం చేసుకోమని కోరుతున్నాము. గత 14 సంవత్సరాలనుంచి కలెక్టరు ఎన్ని కమిటీలకు చెల్లడంగా వున్నారు? చెల్లడంగా వుండి యీషత్రాత్రం అయినా ముందుకు పోగలిగి పున్నట్లయితే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారితో మేము ఏకీభవిస్తాము. అక్షరణ రేడు, రెవ్యూ డేయిలీ, మేము మా భజస్కంపాలమీద పేసుకుంటామని కలెక్టరులు చెప్పారు అన్నారు అధికారవిస్తామంటే వద్దనేవారెవరు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇందులో అధికారం ఏమీ వుందో నాకు చెప్పమనండి. కలెక్టరుకు ఇదివరకు లేని అధికారాలు—ఆయనకు ఏమీ కిరీటం పెట్టాము? మనుషులను జైళ్ళకు పంపడానికి, అదీ ఇదీ చేయడానికి ఏమీ యిస్తున్నామో చెప్పండి. What is the use of saying that the Collector is being given extra powers. The point is that he has been added with extra responsibility. What is the power that you are giving extra that he can trouble the people? ఆయనను తెచ్చి, అధికారాలు కట్టబెట్టి ప్రజలందరినీ హింసించడానికి, ఆయన రావణుడుగా తయారు కావడానికి ఇచ్చిన అధికారాలు ఏమీ లేవే.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు అంతా చెప్పారు, బాగానేవుంది. కాని, కొంచెం రోటు వున్నది, అయిదవ తనం తక్కువగా వున్నట్లు వుంది. ఇప్పుడున్న జిల్లా పరిషత్తులు అరాచకంగా వున్నాయని చాలి ఉదేశమా? ఇప్పుడున్న జిల్లా పరిషత్తులలో కలెక్టరులకు తగిన స్థానం లేదా? కలెక్టరు అన్ని స్టాండింగ్ కమిటీలకు అధ్యక్షులెవర? స్టాండింగ్ కమిటీ అధ్యక్షులుగా తీసేస్తామంటే చెప్పవచ్చు. పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారు ఒకసారి చెప్పారు. తీసేయవచ్చును గాని రెవ్యూ లేకుండా వున్నది. కేవలం రెవ్యూకు దీనిని తీసుకురావడంవల్ల చాలా అనుమానాలకు ఆస్పదంగా వుందని చెబుతున్నాను. కాని, రాజకీయ ఉపన్యాసం చేయడానికి నాకు శక్తి లేదు.

Mr. Deputy Speaker.—The House is adjourned to meet at 8-30 a. m. on 19-7-1967.

The House then adjourned till Half-Past Eight of the clock, on Wednesday, the 19th July, 1967

డిమాండు నెం. XXVIII—పెడ్యూల్లు తెగలు, పెడ్యూల్లుకులాయి,
ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం

సభాపతి చుహారూ,

పెడ్యూల్లు తెగలు, పెడ్యూల్లు కులాయి, వెనుకబడిన తరగతులు మొదలైనవారి సంక్షేమంకోసం రూ. 4,62,82,000 ల బడ్జెటు డిమాండుకు సభాపతి ఆమోదం కోరుతున్నాను. 1966-67 లో ఈ డిమాండుక్రింద రూ. 4,80,68,500 ల మొత్తం కేటాయించబడింది

సాంఘిక సంక్షేమశాఖ (ఆదివాస సంక్షేమశాఖతోసహా) బడ్జెటు 1957-58 లో రూ. 1,78,48,800 ల మాత్రమే కాగా ఈనాటి రూ. 4,62,82,000 లకు పెరిగిందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను దీనితోడు, సాంఘిక సంక్షేమశాఖకు సంబంధించిన వార్షిక పంచనామ, విశేష గృహాల విషయంలో రూ. 1,09,33,200 ల మొత్తం ఇతర డిమాండుల క్రింద అంటే XXXIV, XXVII క్రింద కేటాయించబడింది

పెడ్యూల్లు తెగలు, కులాయి, అర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమం కోసం, వారి సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ఈ క్రింది పథకాలను చేపట్టింది.

1967-68 సంవత్సరానికి ప్రతిపాదించిన బడ్జెటులో కొన్ని అంశాలక్రింద కొన్ని తగ్గింపులు చేయబడినాయి. రాష్ట్ర ప్రజాశిక్షా పథకాల విషయంలో నాల్గవ సంచర ప్రజాశిక్షకు తుదిరూపం ఇచ్చేలోగా ప్రస్తుతమున్న పథకాలను కొనసాగించడానికి 1966-67 లో జరిగిన కేటాయింపు మొత్తంలో 75 శాతం మాత్రమే సమకూర్చడం, ప్రజాశిక్షేతర పథకాలకు 10 శాతం తగ్గింపుచేయడం ఇందుకు కారణాలు

పెడ్యూల్లు తెగల సంక్షేమం

పెడ్యూల్లు తెగల ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచి, ఆదివాసి ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేసే నిమిత్తం 1966-67 లో రూ. 80.53 లక్షలు (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలతో చేరి ప్రజాశిక్షా పథకాలకు రూ. 31.66 లక్షలు, సాధారణ పథకాలకు రూ. 48.92 లక్షలు) కేటాయించబడ్డాయి. 1967-68 సంవత్సరానికి చేయబడిన కేటాయింపు రూ. 82.216 లక్షలు (ప్రజాశిక్షా పథకాలకు రూ. 20.53 లక్షలు, సాధారణ పథకాలకు రూ. 52.686 లక్షలు).

1967-68 లో పెడ్యూల్లు తెగల సంక్షేమం కోసం ఈ క్రింది పథకాలు అమలు జరుపబడుతున్నాయి :

వివర :

ఆదివాసుల పిల్లలు పంతుల కాలంలో తమ తల్లిదండ్రులకు తోడ్పడుతూ ఉంటారు. ఇతర కాలాల్లో చిన్నతరహా అటవీ ఫలసామం, పంటచెరకు సేకరించడం.

సకుటులను మేడదం లేక పంటలను కాపలానాయడం మొదలైన పనులలో నిమగ్నమై ఉంటారు. అందుచేత తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను పాఠశాలలకు పంపలేక పోతున్నారు. అందుచేత తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను పాఠశాలలకు పంపేటట్లు చేయడానికి ప్రోత్సాహకవర్గ శీషకోచదం అవసరం. ఆ కారణంగా ఈ పతనానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ అంశంక్రింద అమలు జరపబడుతున్న ముఖ్య కార్యక్రమాలలో కొన్ని ఈ దిగువ ఇవ్వబడినాయి :

- 1 ఉపకార వేరనాలు ఇవ్వడం.
2. సహాయక హస్తశక్తుల భోజన గ్రాంట్లు మంజూరు చేయడం.
- 3 ప్రభుత్వ హస్తశక్తుల నిర్వహించడం.
4. ఆశ్రమ పాఠశాలలను నిర్వహించడం.
5. ప్రాథమిక నెకండరీ పాఠశాలలను నడపడం.
6. పిల్లలకు పుస్తకాలు, పరికరాలు దుస్తులు సరఫరా చేయడం.
- 7 చద్యాహ్న భోజనాలను సరఫరా చేయడం.
- 8 ఆదివాసి పాఠశాలల ఉపాధ్యక్షులకు శిక్షణ ఇవ్వడం.

ఈ అంశంక్రింద, 1966-67 లో రూ. 36.06 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి. 1967-68 లో రూ. 40 822 లక్షలు వినియోగించడానికి సంకల్పించబడింది.

రాకపోకలు :

ఆదివాసీ ప్రజలు ఏజెన్సీ ప్రాంతమంతటావున్న పాఠశాలలు, మార్కెట్లు, వైద్యశాలలు మొదలైనవాటి ఉపయోగం పొందేందుకు వీలుగా, వారికి మంచి రాకపోక సౌకర్యాలను సమకూర్చే ఉద్దేశంతో, అనేక రోడ్లనులు చేపట్టబడినాయి. అందులకు రుతుకుగా సాగుతున్నాయి అయితే 1966-67 లో రూ. 18 20 లక్షలు కేటాయించబడగా, దానినన్ని విధులు లభ్యంకాని కారణంగా 1967-68 లో రూ. 9.38 లక్షల మొత్తాన్ని మాత్రమే వినియోగించాలని సంకల్పించబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పెడ్యూల్లు తెగల సహకార ఆర్థిక, ఆభివృద్ధి సంస్థ లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం

ఆదివాసుల జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచి, మైదాన ప్రాంతాలలోని వ్యాపారుల బరినుండి వారికి విలువ కలిగించడానికి ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించినప్పటికీ ఆదివాసులకు సహాయం చేయటమందని భావించబడింది. ఈ సహకార ఉద్యమంలో ఒక దాగంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ పెడ్యూల్లు తెగల సహకార ఆర్థిక, ఆభివృద్ధి సంస్థ 1957 లో విశాఖపట్నంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. మామూలు వ్యాపార మార్గాలన్నిటికీ అనుకూలంగా ఉండడం ఈ సంస్థ ఆశయంకాదు. కాని ఆదివాసులకు సమం కలిగేవిధంగా అనేకమంత్రి మధ్యస్థ వ్యక్తులు అనుసరించే అక్రమ వివాదాలను రుద్దమాడమే దీని ప్రధానోద్యమం. ఈ పరిస్థితి కార్యకలాపాలు ప్రస్తుతం శ్రీభాకుళం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి,

చట్టమగోచరమి, ఐమ్మం, వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలలోని షెడ్యూలు ప్రాంతాలకు విస్తరించబడినాయి. ఈ సంస్థ కార్యకలాపాలను తెలంగాణ ప్రాంతంలోని మహబూబనగరు జిల్లాకు విస్తరించే జేయాలన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నది. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న షెడ్యూలు తెగల ఆర్థిక ప్రయోజనాలను ఈ సంస్థ చూస్తున్నందువల్ల, ఈ సంస్థ కార్యకలాపాలను తీవ్రతరం చేయాలనీ, రాష్ట్రంలోని మొత్తం షెడ్యూలు ప్రాంతాలకువైతం వాటిని విస్తరించ జేయాలని సంకల్పించబడింది. ఈ సంస్థకు అనుబంధించబడిన రాష్ట్రంలోని వివిధ కేంద్రాలలో ప్రాథమిక మార్కెటింగు సంఘాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘాల కార్యకలాపాలు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి.

- (ఎ) ఆదివాసులు సేకరించిన చిన్న తరహా అటవీ పరిసరాలను సరస ధరలకు కొనడం.
- (బి) ఆదివాసుల వ్యవసాయ ఫలసామాన్ని సరస ధరలకు కొనడం.
- (సి) ఆదివాసులకు నమంజనమైన ధరలలో గృహోపసరాలను అందజేయడం

ఇవికాక, ఈ సంస్థ ఆదివాసులకు మూడురకాల ముదాలను కూడా మంజూరు చేస్తున్నది—అవి ఏమంటే (1) వాటామూలధనం ముదాలు, (2) అత్యవసర ముదాలు, (3) పూచీ ముదాలు.

రాష్ట్ర, కేంద్రరంగాలు రెండింటి క్రింద ఈ సంస్థకు నమోదుక గ్రాంటుగా 1966-67 లో రూ. 600 లక్షలు నమకూర్చబడగా 1967-68 లో రూ. 9.50 లక్షలు నమకూర్చాలని సంకల్పించబడింది. అంతేకాక, కేంద్రరంగం క్రింద సంస్థకు నిర్వహణ మూలధనం క్రింద 1967-68 లో రూ. 5 లక్షల ముఖం అందజేయాలని సంకల్పించబడింది.

పోడుసాగు

పోడుసాగులో వాస్తవంగా ఇబ్బందులువున్న కారణంగాను, జాతీయ అటవీ సంరక్షణయొక్క శ్రేయస్సు దృష్ట్యాను ఆదివాసులు అవలంబించే పోడుసాగు పద్ధతిని మన్నించడం అవసరం అంచవల్ల, (ఎ) నీటిపారుదల, సేవ్యార్హత (బి) సర్వే, సెటిల్మెంట్లు చేసేపున్న సమగ్ర కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచాలని సంకల్పించబడింది. 1967-68 లో మొదటో సర్వేసెటిల్మెంట్లు పనులను చేపట్టేనిమొత్తం పని ప్రారంభించడానికి రూ. 300 లక్షల మొత్తం కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది అయితే నిధుల కొరత కారణంగా, 1967-68 లో సేవ్యార్హత, నీటిపారుదల పనుల క్రింద ఎట్టి కేటాయించుగాని చేయడానికి ఉద్దేశించబడలేదు.

ఆదివాసీ సాంస్కృతిక పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైదరాబాదు

మూడవ ప్రజాశిక్షా కాలంలో 1957 లో కేంద్ర ప్రతిపాదిక పథకం క్రింద హైదరాబాదులో ఆదివాసీ సాంస్కృతిక పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆదివాసీ సంక్షేమానికి సంబంధించిన సమస్యలతో పరిచయం ఏర్పరచుకోవాలనీ, ఒక్కొక్క తెగను, తెగలవర్గాలను, వారి మూల సమస్యలను, అవసరాలను పరిశీలించ

దానికి, ప్రస్తుతం రూపొందించిన కార్యక్రమాలను మూర్తీకరించడానికి, వారి సంక్షేమాన్ని సాధించడంలో వారికుండే విలువను నిర్ణయించడానికి, పథకాలను అమలు పరచడంలో చిక్కలు ఏవైన ఉన్నట్లయితే వాటిని తెలుసుకొనడానికిగాను ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో పనిచేసే కాఖ సిబ్బందికి, ఇతర సిబ్బందికి రీ-ట్రనియంగుషను శిక్షణ నివేటిటండుకు ఈ సంస్థ ఉద్దేశించబడింది. ఈ సంస్థలో రెండు విభాగాలు ఉన్నాయి, అవి ఏవంటే (1) శిక్షణ విభాగం, (2) పరిశోధన విభాగం ఇతరులకు, ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో పనిచేసే వివిధ అభివృద్ధి కాఖలకు చెందిన వివిధ వర్గాలలోని 276 మంది అధికారులకు 18 మాసాలలో శిక్షణ ప్రియడం జరిగింది ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పెద్దూర్లు తెగలను గురించి ఈ సంస్థ పుస్తకాలను కూడా ప్రచురించింది. ఈ సంస్థకు ఒక సలహా మండలి కూడా ఏర్పాటు చేయబడింది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఆ మండలికి అధ్యక్షులుగా ఉంటారు.

సంస్థ నిర్వహణకు, విస్తరణలకుగాను 1966-67 లో రూ. 232 లక్షలు కేటాయించబడగా 1967-68 లో రూ. 478½ లక్షల వినియోగించాలని సంకల్పించబడింది.

వ్యవసాయం

ఆదివాసులకు వ్యవసాయ సౌకర్యాలను అభివృద్ధి పరచే నిమిత్తం దారికి మేలు రకపు విత్తనాలు సరఫరా చేయబడుతున్నాయి. రసాయనిక ఎరువులు కొనడానికి భూములను సేద్యార్జం చేయడానికి, ఇంకా ఎక్కువ భూముల్లో పంటలు పండించే నిమిత్తం దావులను త్రవ్వకోడానికి రుణాలు ఇవ్వబడుతున్నాయి. కినికి సంబంధించి ఈ క్రింది కార్యక్రమాలు అమలు జరుపబడుతున్నాయి ;

1. ప్రదర్శన విభాగాలు : ఈ విభాగాలు కాకినాడ, రాజమండ్రి, అరకు, కొబ్బిలి, అనకాపల్లి, ఏలూరు పట్టణాలలోను, ఖమ్మం జిల్లాలోను ఏర్పాటు చేయబడినాయి.
2. రంజిషోడవరంలో ఫలి పరిశోధన కేంద్రం నిర్వహణ.
3. సీతంపేట, గుమ్మలమ్మిపురాలలో మేలురకం వ్యవసాయ సౌకర్యాలు.

పీటికోసం గత సంవత్సరం రూ. 1.18 లక్షలు కేటాయించబడింది. పై కార్యక్రమాలకుగాను ఈ ఏడు రూ. 1.12 లక్షల మొత్తాన్ని వినియోగించాలని ఉద్దేశించబడింది.

పశు వైద్యం

ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లోని చికిత్సకోసం ఈ దిగువతెలిపిన సంస్థలు పశువుల నిర్వహించబడుతున్నాయి:

1. విశాఖపట్నంజిల్లా అరకు లోయలోను, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం లోను, ఖమ్మంజిల్లా భద్రాచలంలోను పశువైద్యశాలలు.
2. చింతపల్లిలో పశు క్షేత్రం.

3. శ్రీకాకుళంజిల్లా పెదగొట్టిపల్లి, తాడికొండ, కేదారిపురంలలోను, తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాజవమ్మంగిలోను, విశాఖపట్నంజిల్లా పెదవలసలోను, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా దర్శగూడెంలోను, ఖమ్మంజిల్లా కూనవరం, చెలమలలోను పశువుల ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాలు.

4. విశాఖపట్నం జిల్లా హుకుంపేట, కృష్ణదేవిపేట, చింతపల్లిలలోను తూర్పుగోదావరిజిల్లా అడ్డతీగల, రంపవోడవరంలలోను, ఖమ్మంజిల్లా భద్రాచలం, వెంకటాపురంలలోను, శ్రీకాకుళంజిల్లా గుమ్మ, సీతంపేటలలోను, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా జంగారెడ్డిగూడెంలోను చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలు.

ఆదివాసులకు ఆటోతులు మొదలగువాటిని సరఫరాచేయడానికి, ఆదివాస ప్రాంతాల్లో పశువ్యాధులను నిర్మూలించడానికి, 1966-67 సంవత్సరంలో రూ. 1.93 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 1.64 లక్షలు కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది.

వైద్యం, ప్రజారోగ్యం

ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లోని ఆదివాసులు మలేరియా, యాస్, కుష్టువంటి అనేక వ్యాధులకు గురి అవుతున్నారు. వారికి తగు వైద్య సహాయం కలుగజేసే ఉద్దేశంతో ఏజెన్సీప్రాంతాల్లో వైద్యశాలలు, ఔషధశాలలు, సంచారవైద్య విభాగాలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. (ఇవి విశాఖపట్నం జిల్లా ఆరకులోయ, చింతపల్లి, జి. మాడుగుల, కిలగూడలలోను, శ్రీకాకుళంజిల్లా తోనం, సీతంపేట, పాలూరు, గుమ్మలక్ష్మీపురంలలోను, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా పోలవరంలోను, నెల్లూరుజిల్లా ఎస్. కోటలోను, ఖమ్మంజిల్లా చింతూరులోను, ఆదిలాబాద్ జిల్లా సీర్పూర్ లోను ఉన్నాయి) ఇందు కోసం 1966-67 సంవత్సరానికి రూ. 5.49 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 సంవత్సరానికిగాను రూ. 5.79 లక్షల మొత్తం కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది.

మత్స్య పరిశ్రమ

ఏజెన్సీ చెరువులలో మత్స్యపరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచేటందుకు, ఆదివాసులకు చేపల పెంపకంలోను, చేపలు పట్టడంలోను సవిన పద్ధతులు బోధించడానికి 1966-67 సంవత్సరానికి రూ. 0.16 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడగా, 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 0.144 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని ప్రతిపాదించబడింది.

పరిశ్రమలు

ఆదివాసుల ఆర్థికస్థితిని పెంపొందించే ఉద్దేశంతో శ్రీకాకుళంజిల్లా సీతంపేట, భద్రగిరిలలోను, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పగడపల్లి, బుట్టయ్య గూడెంలలోను, కర్నూలుజిల్లా పుల్లలచెరువులోను, ఖమ్మంజిల్లా నూగూరులోను, అనంతపురంజిల్లా కదిరి, ముదిగుబ్బలలోను వడ్రంగం, చాపల అల్లకం వృత్తులకు సంబంధించిన శిక్షణ-ఉత్పత్తి కేంద్రాలు, సీజల్ పీసు తయారీ కేంద్రాలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. వీటితో ఆదివాసులు వృత్తి శిక్షణ పొందుతున్నారు. తరువాతి కార్యక్రమంగా సబ్సిడీ

పద్దతిపై వారికి ఋణాలుకూడ మంజూరు చేయబడతాయి. విశాఖపట్నంజిల్లా చింతపల్లిలో షట్ట పరిశ్రమ పథకంకూడా ఉన్నది. గత సంవత్సరం రూ. 1.09 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది ఈ కార్యక్రమాలకు 1967-68 లో రూ. 0.74 లక్ష వినియోగించాలని ఉద్దేశించబడింది

శ్రీ సంక్షేమ కేంద్రాలు

అదివాసీ శ్రీలలో పిల్లలపోషణ, ఆరోగ్య రక్షణ విషయాలలో శాస్త్రీయ పద్ధతులను అవలంబింపజేసే ఉద్దేశంతో 12 శ్రీ సంక్షేమ కేంద్రాలు అదివాసీ సంక్షేమ శాఖ క్రింద నిర్వహింపబడుతున్నాయి

అవి ఈ క్రింది ప్రదేశాల్లో ఉన్నాయి —

విశాఖపట్నం జిల్లాలోని పాడేరు, శరభన్నపాలెం, కాశీపట్నం.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని సీతంపేట చిన్నగోర.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని రేపల్లెవాడ, బుట్టాయగూడెం

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని రాయపాలెం.

ఋమ్మంజిల్లాలోని చెర్ల

చిత్తూరుజిల్లాలోని సుగాలీ మెట్ట.

కృష్ణాజిల్లాలోని ముత్యాల.

నెల్లూరు జిల్లాలోని సిద్దిపురం.

సీటికోసం 1966-67 సంవత్సరానికి రూ. 1.109 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ కేంద్రాల నిర్వహణకోసం 1967-68 కి గాను రూ. 0.81 లక్ష కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది

ఎరుకలు, యానాదులు, సుగాలీలకోసం ఇళ్లు, బావులు

ఆంధ్రప్రాంతంలోని “ఎరుకలు, యానాదులు, సుగాలీ” కులాలు పెద్దూరు తెగలుగా ప్రకటించబడ్డాయి తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఇవే జాతులు విముక్త జాతులుగా పేర్కొనబడ్డాయి తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఈ తెగలను కూడ “పెద్దూరు తెగలు”గా ప్రకటించే విషయం కేంద్రప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

పెద్దూరు తెగల క్రిందికి వచ్చే ఎరుకలు, యానాదులు, సుగాలీలకు ఇళ్లు, మంచినీటి సౌకర్యాలు కలిగించే ఉద్దేశంతో 1966-67 లో రూ. 1.04 లక్షలు కేటాయించబడగా ఇందుకోసం 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 75.0000 మొత్తం కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది.

విముక్త జాతులు

విముక్త జాతుల క్రింద ప్రస్తావించబడినవారే ఇదివరలో “నేరస జాతులుగా” ప్రకటించబడినవి. నేరస జాతులను నేరస జాతులగా పేర్కొనబడినవి. నేరస జాతులను నేరస జాతులగా పేర్కొనబడినవి.

అవసరమైనదేమిటంటే వాటికి పునరావాసం కల్పించేటందుకుగాను, ఆ జాతులవారికున్న ఆభిరుచుల స్వభావాలను శాస్త్రీయ దృక్పథంతో సమగ్రంగా పరిశీలించే సరియైన పథకాలను రూపొందించడమే, సంతకారాధుల చట్టంక్రింద మనరాష్ట్రంలో స్థూపర్వపురం, సీతానగరం, సిద్ధాపురంలో మూడు సెటిల్మెంట్లు ఏర్పాటుచేయబడ్డాయి. మాజీ నేరస్తులను బాగుపరచడం, వారి సాంఘిక, ఆర్థికపరిస్థితులను మెరుగుపరచడం, వారి మనోదృక్పథాన్ని సరిదిద్ది బాధ్యతగల పౌరులుగా వారికి వివాసమేర్పరచడం వీటి ఆశయాలు. కాని సౌకర్యంకోసం స్థూపర్వపురంలో ఒక ఉన్నత పాఠశాల, సీతానగరంలో ప్రాథమికోన్నత పాఠశాల, సిద్ధాపురంలో ప్రాథమిక పాఠశాల వున్నాయి. సీతానగరం పాఠశాలలో వడ్రంగం, కమ్మరం విభాగం వుంది. ఈ మూడూ కాలనీలలోని పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనాలు, దుస్తులు, పుస్తకాలు, పరికరాలు ఉచితంగా అందజేయబడతాయి. ఈ మూడింటిలోను ఒక్కొక్క గ్రామీణ బాషధశాల ఉంది. సీతానగరం కాలనీ బాషధశాలలో ప్రనూతి విభాగంకూడా వున్నది. ఈ కాలనీల నిర్వాహణకోసం 1966-67 సంవత్సరానికి రూ. 2.30 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 2.025 లక్షల మొత్తం కేటాయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

అయితే విముక్త జాతుల వారిలో కొంతమంది సాధారణ ప్రజానీకంతో కలిసి జీవిస్తున్నారు మరికొందరు ఇంకా సంచారపు అలవాట్లను కలిగిఉన్నారు. ఈ జాతులను ఆభివృద్ధిచే నిమిత్తం ఈ క్రింది ప్రత్యేక పథకాలు చేపట్టబడ్డాయి. 1966-67 లో వీటి కోసం రూ. 14.32 లక్షలు కేటాయించబడింది. 1967-68 సంవత్సరంలో ఈ పథకాలను అమలుపరచడం కోసం రూ. 13.93 లక్షల మొత్తం కేటాయించాలని ఉద్దేశించబడింది.

- (1) స్కూలరు పిప్పలు ఇవ్వడం.
- (2) పైబ్రేటు హాస్టళ్ళకు సహాయం చేయడం
- (3) ప్రత్యేక పాఠశాలలను నిర్వహించడం
- (4) మంచినీటి బావులను ఏర్పాటు చేయడం.
- (5) ఇళ్ళను నిర్మించడం.
- (6) ఎద్దులు, నాగళ్లు బట్ల సరఫరాచేయడం.

షెడ్యూల్లు కులాలు, అర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులు

ఈ వర్గాలవారి సంక్షేమంకోసం 1966-67, 1967-68 సంవత్సరాలకు ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర పథకాల క్రింద మొత్తం బడ్జెటు కేటాయింపు ఈ క్రింది విధంగా వున్నది.

1966-67 1967-68

(రూ. లక్షలలో)

ప్రణాళిక తెటాయింపు (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలతో సహా)	28.820	31.210
సహాయక తెటాయింపు	358.201	313.995
మొత్తం	387.021	345.205

పెద్దయ్యలు కులాలు, అరికంగా వెనుకబడిన తరగతులవారి అభివృద్ధికోసం ఈ క్రింది పథకాలు ఆమలు జరుపబడ్డాయి.

ఉపకార వేతనాలు, విద్యాసౌకర్యాలు

హాస్టలు ఖర్చులు, బోధనా రుసుము ప్రత్యేక రుసుములకు, పుస్తకాలు, పరికరాలు, దుస్తులు వగైరాల కొనుగోలుకుగాను ఈ పథకం క్రింద విద్యార్థులకు ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వబడుతున్నది 1966-67 లో రూ. 115.80 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రూ. 13.551 లక్షల మొత్తం హరిజన క్రైస్తవుల కోసం సంబంధించి వుంది. 1967-68 సంవత్సరానికిగాను రూ. 124.94 లక్షలు (1966-67 కేటాయింపుపై 10 శాతం పెంచుతూ) ప్రతిపాదించబడింది. ఇందులో హరిజన క్రైస్తవుల కోసం రూ. 14.91 లక్షల మొత్తం చేరివుంది.

దీనికితోడు కేంద్ర ప్రభుత్వం పోస్టుమెట్రీక్ ఉపకారవేతనాల కోసం ఈదిగువ తెలిపిన మొత్తాలను సమకూర్చింది ఇందులో ఖర్చయిన మొత్తం ఆయా అంశాల కేదురుగా చూపబడింది :

	1966-67		1967-68	
	కేటాయింపు	ఇంతవరకు అయిన వ్యయం	కేటాయింపులు	విశేషాంశము
	(రూపాయలు లక్షలలో)		(రూ. ఐ)	
పెద్దయ్యలు కులాలు	12 907	24 49	100	ఈ ఖర్చు యావత్తూ
వెనుకబడిన తరగతులు	13.298	13.29	100	కేంద్ర ప్రభుత్వం తిరిగి ఇస్తుంది.
మొత్తం	26.205	37.78	200	కొబట్టి ప్రతి వర్గానికి రూ.100/-లు నామ మాత్రంగా కేటాయించబడింది.

కేంద్ర ప్రభుత్వపు ఉపకార వేతనాల మంజూరు విషయంలో కేటాయింపువున్న లేకపోయినా అర్హులైన పెద్దయ్యలు కులాలు, పెద్దయ్యలు తెగల విద్యార్థులలో ఉపకార వేతనాల కోసం దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న వారందరికీ అవి మంజూరు చేయడతాయి. కేటాయింపుకు అదనంగా అయినవర్కును కేంద్ర ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమశాఖ భరిస్తుంది.

సబ్సిడీ పొందే హాస్టళ్లు

ఇవి ప్రయివేటు వ్యక్తులు, సంస్థల యాజమాన్యంక్రింద నడుపబడుతున్నాయి. నెలకు ఒక్కొక్కరికి రూ. 20 ల ప్రకారం 10 నెలలపాటు వీటికి సబ్సిడీ యివ్వబడుతుంది తలనూనె, కుంకుడుకాయలు, కుంకుమ మున్నగువాటికోసం బాలికబోర్డర్లకు ఒకరూపాయి అదనంగా ఇవ్వబడుతుంది సబ్సిడీపొందుతున్న హాస్టళ్లు 1025 వున్నాయి. వీటిలో 38,390 మంది బోర్డర్లువున్నారు. వీటిలో 318 బాలికల హాస్టళ్లు ఉన్నాయి వాటిలోని బాలికలసంఖ్య 11,305.

పెద్దయ్యలుకులాలు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు బోర్డింగు గ్రాంట్లు మంజూరుచేసేవిమొత్తం 1966-67 లో రూ. 85 76 లక్షలు కేటాయించబడింది (ఇందులో రూ. 200 లక్షలు ప్రణాళికా కేటాయింపు + రూ. 83.76 లక్షలు మామూలు కేటాయింపు) 1967-68 కి గాను రూ. 82 10 లక్షలు కేటాయించాలని ప్రతిపాదించబడింది (ఇందులో రూ. 80 60 లక్షలు మామూలుకేటాయింపు + రూ. 1 50 లక్షలు ప్రణాళికాకేటాయింపు). పెద్దయ్యలు జాతులకోసం ఉద్దేశించిన మొత్తాన్ని విడదీసి పెద్దయ్యలు జాతులక్రింద సమకూర్చినందున 1966-67 కంటే 1967-68 కేటాయింపులో తగ్గింపుచేయబడింది.

ప్రభుత్వ హాస్టళ్లు

వీటికోసం 1966-67 లో రూ. 51.48 లక్షల మొత్తం (ప్రణాళికా కేటాయింపు రూ. 6.33 లక్షలు + మామూలుకేటాయింపు రూ. 45.15 లక్షలు) కేటాయించబడింది 1967-68 లో రూ. 48 69 లక్షలు (ప్రణాళికా కేటాయింపు రూ. 3 75 లక్షలు + మామూలుకేటాయింపు రూ. 44 94 లక్షలు) కేటాయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. రాష్ట్రంలో ఇప్పుడు 352 ప్రభుత్వ హాస్టళ్లు వున్నాయి. (అందులో 290 బాలురవి, 62 బాలికలవి) వీటిలో 1966-67 లో ప్రారంభించిన 147 క్రొత్తహాస్టళ్లు చేరతాయి వీటిలో మొత్తం 18.876 మంది బోర్డర్లు వున్నారు (బాలురసంఖ్య 16,205 + బాలికలసంఖ్య 2,671).

సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలు

ఆంధ్రప్రాంతంలో 540 సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలున్నాయి. అందులో నెల్లూరిజిల్లా కొరిమెర్లలో ఒకటి, కృష్ణాజిల్లాలో రెండు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా అనంతవరంలో ఒకటి-మొత్తం నాలుగు ఉన్నతపాఠశాలలు కేవలం పెద్దయ్యలు తులాలవారికోసం నడుపబడుతున్నాయి. పెద్దయ్యలు కులాలవారికోసం నడుపబడుతున్న ఈ 4 ఉన్నతపాఠశాలల కేటాయింపు మొత్తం 1967-68 లకు యతు "28 విద్య"

(విద్యాశాఖ) కు బదిలీచేయబడింది. మిగతా 536 సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలల నిర్వహణకోసం 1966-67 లో రూ. 17 879 లక్షలు కేటాయించబడింది. 1967-68 గాను రూ. 17 184 లక్షలు కేటాయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఈ పాఠశాలలన్నీ పంచాయితీసమితుల నియంత్రణక్రిందికి బదిలీచేయబడినాయి.

మధ్యాహ్న భోజనాలు

ఈ పథకంక్రింద ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చదివే షెడ్యూల్డుకులాల విద్యార్థులందరికీ ఒక్కొక్కరికి 20 పైసలచొప్పున మధ్యాహ్నభోజనం పెట్టబడుతున్నది. సాంఘిక సంక్షేమపాఠశాలల్లో చదివే షెడ్యూల్డుకులాల బాలురకు రూ. 10.58 లక్షల అంచనా ఖర్చుతో 1966-67 లో మధ్యాహ్నభోజనం పెట్టబడింది. 1967-68లో కూడా రూ. 10 58 లక్షలు కేటాయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

ఆర్థికాభ్యున్నతి

షెడ్యూల్డుకులాలవారిలో సాంకేతిక నైపుణ్యం పెంపొందింపజేసి జీవనోపాధి కల్పించుకోగలిగేటట్లు చేసే వుద్దేశంతో వడ్రంగం, దుస్తులతయారీ, బుట్టలఅల్లకం, చర్మపరిశ్రమ, తోలువస్తువులతయారీవంటి వృత్తులలో శిక్షణ ఇవ్వడంకోసం శిక్షణ, ఉత్పత్తి కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. 1966-67 లో రూ. 3.345 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 లో రూ. 4 677 లక్షల మొత్తం కేటాయించడానికి సంకల్పించబడింది.

మంచినీటిబావులు

షెడ్యూల్డు కులాలవారికి మంచినీటివసతులు కల్పించడంకోసం 1966-67 లో ప్రణాళికేతర బడ్జెటుక్రింద రూ. 3 47 లక్షలు కేటాయించబడింది. 1967-68 కి రూ. 3 123 లక్షలు (మామూలు కేటాయింపు) కేటాయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

ఇళ్ల స్థలాలు, గృహనిర్మాణ పథకాలు

ఈ పథకం క్రింద, అవసరమున్న పేద హరిజనులకు కుటుంబానికి 5 పెంట్ల చొప్పున ఇళ్లస్థలాలు ఉచితంగా కేటాయించ బడతాయి. అర్హులకు వెనుకబడ్డ తరగతుల వారికి 10 శాతం ఇళ్లస్థలాలు ప్రత్యేకించ బడతాయి.

షెడ్యూల్డు కులాలవారికి ఇళ్ల స్థలాలను కేటాయించడంకోసం 1966-67 లో రూ. 30.00 లక్షల (ప్రణాళికేతర) కేటాయింపు చేయబడింది. 1967-68 సంవత్సరానికిగాను రూ. 14 00 లక్షలు కేటాయించడానికి సంకల్పించబడింది. జరుగుతున్న ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆర్థిక క్లిష్ట పరిస్థితే ఈ తగ్గింపుకు కారణం.

1966-67 లో క్రొత్త పథకం ఒకటి ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. షెడ్యూల్డు కులాల వారికి కేటాయించిన స్థలాలలో ఇళ్లు వేసుకోడానికిగాను కుటుంబానికి రూ. 500 ల చొప్పున సహాయక గ్రాంటు ఇచ్చేందుకు ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. 1966-67 లో రూ. 1 లక్ష కేటాయించబడింది. రూ. 1 లక్ష కేటాయింపుతో ఈ పథకం 1967-68 లో కోవపాగించ బడుతున్నది.

పని పరిస్థితులను మెరుగు పరచడం

ఊర్జుపనివారి, పాకీపనివారి పరిస్థితులను మెరుగుపరచే ఉద్దేశంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలక్రింద ఈ క్రింది ప్రత్యేక పథకాలను మంజూరు చేసింది

- (1) వీల్ బ్యారోలు, పరికరాల సరఫరాకోసం సహాయం.
- (2) మల్కాపీ కమిటీ చేసిన సిఫార్సులను అమలుపరచే నిమిత్తం మునిసిపాలిటీలు ఒక సమగ్ర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడానికి సహాయం
- (3) ఊర్జు పనివారికి, పాకీపనివారికి గృహనిర్మాణంకోసం సబ్సిడీ.
- (4) అపరిశుభ్రమైన వ్యక్తుల్లో పనిచేసే వారికి, భూమిలేని కూలీలకు ఇళ్ళ స్థలాలు సమకూర్చడం

1966-67 లో రూ. 8 73 లక్షలు కేటాయించబడింది. భూమిలేని కూలీలకు ఇళ్ళ స్థలాలు సమకూర్చడంకోసం కేటాయించిన రూ 1 లక్ష ఇందులో చేరుతుంది. 1967-68 కి గాను రూ 9 73 లక్షలు కేటాయించడానికి పంకల్పించబడింది. ఈ పథకాలు మున్సిపాలు పరిపాలన శాఖ సంచాలకునిచే అమలుపరచబడుతున్నాయి.

1967-68 లో కేంద్ర ప్రతిపాదిత కార్యక్రమం క్రింద ఈ దిగువ తెలిపిన క్రొత్త పథకాలు ప్రవేశపెట్టబడుతున్నాయి.

1. రాష్ట్ర సివిల్ సర్వీసులకోసం నిర్వహించబడే పోటీ పరీక్షలకు హాజరు కాదలచిన పెడ్యూల్లు కులాలు, పెడ్యూల్లు జాతుల అభ్యర్థులకు రూ. 2.00 లక్షల అంచనా వ్యయంతో పీ-ఎగ్జిమినేషన్ ట్రెయినింగ్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేయడం.
2. రూ. 1 00 లక్ష అంచనా వ్యయంతో ఊర్జుపనివారి సహకార సంఘాను ఏర్పాటు చేయడం.

సాంఘిక, నైతిక, సంస్కరణ పథకాలు

1966-67 లో రూ 5 527 లక్షల మొత్తం గుంటూరులోని ప్రభుత్వ అనంతర రక్షణ గృహం, హైదరాబాదు, విజయవాడలోని వృద్ధులు, వికలాంగుల గృహాల నిర్వహణకోసం (మామూలు కేటాయింపు రూ 2.007 లక్షలు + ప్రత్యేక కేటాయింపు రూ. 5.52 లక్షలు) కేటాయించబడింది ఇందుకుగాను 1967-68 కి రూ. 2.871 లక్షలు (మామూలు కేటాయింపు రూ 1.551 లక్షలు + ప్రత్యేక కేటాయింపు రూ. 1.320 లక్షలు) కేటాయించడానికి పంకల్పించబడింది. వ్యయ కర్తన చర్య ఫలితంగా గుంటూరులోని ప్రభుత్వ గృహాన్ని మూసేసేందువల్ల ఈ కేటాయింపు తగింది

ఈ సంస్థలకుతోడు 1967-68 లో రూ 132 లక్షల అంచనా వ్యయంతో వికలాంగ వయోజనులు, పిల్లలకోసం పెల్లర్లు వర్కుషాపులను ప్రారంభించడానికి, వృద్ధులు, బలహీనులకోసం సంక్షేమ సర్వీసులు ప్రారంభించడానికి సంకల్పించబడింది. ముఖ్య పథకాలకు అయిన ఖర్చును తెలిపేవివరాలు దీనికి జతపరచబడినాయి.

అనుబంధం

ప్రభుత్వ హాస్టళ్లు, నవ్విడి పొందే హాస్టళ్లు 1960-61 నుండి వాటికైన ఖర్చు ప్రయోజనం పొందిన బోర్డర్ల సంఖ్య వివరాలు.

ప్రభుత్వ హాస్టళ్లు

	ప్రభుత్వ హాస్టళ్ల సంఖ్య	ఖర్చు చేసిన మొత్తం	ప్రయోజనం పొందిన బోర్డర్ల సంఖ్య
	(1)	(2)	(3)
1960-61		రూ.	
ఆంధ్ర	50	6,31,000	2,801
తెలంగాణ	28	3,07,000	1,876
	78	9,98,000	4,677
1961-62			
ఆంధ్ర	62	8,21,006	2,946
తెలంగాణ	34	4,92,019	2,085
	96	13,13,025	5,031
1962-63			
ఆంధ్ర	65	8,52,843	3,136
తెలంగాణ	38	5,56,593	2,205
	103	14,09,442	5,341
1963-64			
ఆంధ్ర	75	9,00,769	4,290
తెలంగాణ	50	6,54,112	2,934
	125	15,54,881	7,224

	(1)	(2)	(3)
1964-65			
ఆంధ్ర	90	13,32,060	5,291
తెలంగాణ	83	11,50,462	4,175
	<u>173</u>	<u>24,82,522</u>	<u>9,466</u>
1966-67			
ఆంధ్ర	106	18,39,649	7,725
తెలంగాణ	96	15,42,000	5,981
	<u>202</u>	<u>33,81,649</u>	<u>13,656</u>
1966-67			
ఆంధ్ర	179	25,00,000	10,015
తెలంగాణ	173	24,00,000	8,861
	<u>352</u>	<u>49,00,000</u>	<u>18,876</u>
సబ్సిడి పొందే హస్తాక్షు			
1960-61		రూ.	
ఆంధ్ర	416	16,79,400	11,196
తెలంగాణ	78	3,88,900	2,598
	<u>494</u>	<u>20,68,300</u>	<u>13,794</u>
1961-62			
ఆంధ్ర	575	23,20,000	15,407
తెలంగాణ	101	5,07,500	3,383
	<u>676</u>	<u>28,27,500</u>	<u>18,790</u>

	(1)	(2)	(3)
1962-63			
అంధ్ర	646	37,01,050	24,677
తెలంగాణ	186	6,82,950	4,553
	782	43,84,000	29,230
1963-64			
అంధ్ర	816	40,16,550	26,777
తెలంగాణ	162	8,00,100	5,878
	978	48,22,050	32,155
1964-65			
అంధ్ర	982	47,90,000	30,340
తెలంగాణ	210	11,46,000	7,506
	1,112	59,36,000	37,846
1965-66			
అంధ్ర	927	69,20,000	33,402
తెలంగాణ	205	16,72,000	8,062
	1,182	85,93,000	41,464
1966-67			
అంధ్ర	838	60,17,415	31,057
తెలంగాణ	187	16,42,610	7,833
	* 1,025	85,90,025	38,890 *

* నిర్వహణ సరిగలేనందున గుర్తింపు ఉపసంహరింపబడిన కారణంగా హాస్టల్ సంఖ్య తగ్గింది. కాశ్విత గ్రాంట్లను తగ్గించిన కారణంగా బోర్డర్ల సంఖ్య తగ్గింది.

1959-60 నుండి మంజూరైన భారత ప్రభుత్వ ఉపకార వేతనాల
వివరాలు తెలిపే పట్టిక

వర్గం	మంజూరైన దరఖాస్తుల సంఖ్య	ఖర్చు
	1	2
1959-60		రూ.
పెద్యూలు కులాలు	1,815	8,73,148
పెద్యూలు తెగలు	93	44,812
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,955	12,86,989
	3,863	22,04,941
1960-61		
పెద్యూలు కులాలు	2,209	10,97,977
పెద్యూలు తెగలు	122	52,652
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,793	13,30,866
	4,124	24,85,495
1961-62		
పెద్యూలు కులాలు	2,614	13,12,120
పెద్యూలు తెగలు	148	79,613
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,772	13,24,532
	4,534	27,16,265
1962-63		
పెద్యూలు కులాలు	3,471	17,10,913
పెద్యూలు తెగలు	185	1,09,826
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,727	13,70,296
	5,383	31,91,035

	1	2
1963-64		
పెద్దూరు కులాలు	3,441	17,60,947
పెద్దూరు తెగలు	187	1,10,204
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,810	18,80,057
	5,438	32,01,208
1964-65		
పెద్దూరు కులాలు	3,479	18,93,769
పెద్దూరు తెగలు	190	1,10,640
అర్హులుగా వెనుకబడిన తరగతులు	1,897	13,47,790
	5,566	33,52,199
1965-66		
పెద్దూరు కులాలు	5,161	21,88,011
పెద్దూరు తెగలు	217	1,24,060
అర్హులుగా వెనుకబడిన తరగతులు	1,843	13,29,800
	7,221	35,91,871
1966-67		
పెద్దూరు కులాలు	5,259	24,49,368
పెద్దూరు తెగలు	256	1,55,329
అర్హులుగా వెనుకబడిన తరగతులు	2,270	13,29,800
	7,825	32,84,497

రాష్ట్రప్రభుత్వ ఉపకార వేరసాల వివరాలు

కులం	1960-61		1961-62		1962-63	
	మంజూరయిన దరఖాస్తుల సంఖ్య	మంజూరయిన మొత్తం	మంజూరయిన దరఖాస్తుల సంఖ్య	మంజూరయిన మొత్తం	మంజూరయిన దరఖాస్తుల సంఖ్య	మంజూరయిన మొత్తం
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
సైన్యకులాలు	56,225	21,34,263	39,281	23,57,250	50,447	25,13,650
సైన్యాధికారి కులాలు			2,923	56,870	1,374	31,510
విద్యుత్ కులాలు			1,525	46,744	2,412	52,925
హరిజన మతాంతరులు	9,909	11,28,620	10,652	11,95,087	10,537	12,03,929
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	16,300	17,63,725	15,981	17,88,871	17,727	19,25,797
మొత్తం	82,434	50,31,613	70,820	54,14,822	82,497	57,27,811

శిల్పావళులు, కలెక్షన్స్ మంజూరు చేయబడిన నివాసేతర ఉత్కర్ష వేతనాల వివరా వింగ్ లో చేపు.

APPENDIX

DEMAND XXVIII WELFARE OF SCHEDULED TRIBES,
CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES

Mr. Speaker Sir,

It is my privilege to move the budget Demand of Rs 4,62,82,000 for the Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes etc, as against Rs 4,80,68,500 provided for the year 1966-67.

I am happy to say that the Budget of the Social Welfare Department (including Tribal Welfare Department) which was only Rs 1,78,48,800 in 1957-53 has today reached a figure of Rs 4,62,82,000. In addition to this an amount of Rs 1,09,33,200 relating to Old Age Pensions and Beggar Homes relating to Social Welfare Department has been provided under other Demands viz, No XXXIV and XXVII.

The following are the schemes undertaken by the Social Welfare Department for the welfare of the Scheduled Tribes, Castes and Economically Backward Classes and to improve their social and economic condition.

There are certain reductions in the proposed budget for 1967-68 under certain items. It is due to the fact that in respect of State Plan Schemes only 75 per cent of the allotments of 1966-67 have been provided for continuing the existing schemes pending finalisation of the Fourth Five-Year Plan and 10 per cent cut has been imposed for non-plan Schemes.

Welfare of Scheduled Tribes :

With a view to improve the economic condition of the Scheduled Tribes and to develop the Tribal areas a sum of Rs. 80.53 lakhs (Rs 31.66 lakhs plan including Centrally Sponsored Schemes and Rs. 48.87 lakhs normal) was provided during 1966-67. The provision for 1967-68 is Rs 82.216 lakhs (Rs 22.53 lakhs Plan and Rs. 59.686 lakhs normal).

The following schemes are being implemented for the welfare of Scheduled Tribes for the year 1967-68.

Education :

The children of tribal people will be helping their parents in agricultural season and will be busy in other seasons in the collection of minor forest produce and firewood, grazing the cattle, or in watching the crops etc. They therefore cannot afford to send their children to school. Hence an incentive is essential to induce the parents to send their children to the schools. A high priority has therefore been given to this scheme and the following are some of the important programmes that are being implemented under this item :

- 1 Award of Scholarships.
2. Sanction of Boarding grants to aided hostels.
- 3 Maintenance of Government Hostels.
4. Maintenance of Ashram Schools.

5. Running of Primary and Secondary Schools.
6. Supply of Books, Slates and clothing to children.
7. Supply of Midday Meals
8. Training to teachers of Tribal Schools.

Under this item an amount of Rs. 36.66 lakhs was provided during the year 1966-67 and it is proposed to utilise Rs 40.822 lakhs during the year 1967-68

Communications

In order to provide better transport facilities to the Tribal people so as to enable them to make use of schools, markets, Dispensaries etc, spread over the entire agency area, a number of road works were taken up and they are under progress. However due to non-availability of sufficient funds, an amount of Rs 9.38 lakhs only has been proposed to be utilised during 1967-68 as against an amount of Rs 18.20 lakhs provided during 1966-67

The Andhra Pradesh Scheduled Tribes Co-operative Finance and Development Co-operation Ltd., Visakhapatnam :

In order to improve the the living conditions of the Tribals and to release them from the clutches of the merchants from the plains, it was thought that starting of co-operative movement in the tribal areas will alone help the tribals. As a part of this co-operative movement, the Andhra Pradesh Scheduled Tribes Co-operative Finance and Development Corporation was established in Visakhapatnam in the year 1957. The object of this corporation is not to supplement all the normal trade channels but only to eliminate the malpractices which innumerable middlemen indulge in, to the detriment of the tribals. The activities of this corporation are at present extended to the Scheduled areas in Srikakulam, Visakhapatnam, East and West Godavari, Khammam, Warangal and Adilabad Districts. The extension of the activities of the Corporation to Mahabubnagar District in Telangana Region, is under active consideration of Government. As the economic well being of the Scheduled Tribes living in the Agency areas is better looked after by this Corporation it is proposed to intensify the activities of the corporation and also to extend its activities to the entire Scheduled areas of the State.

There are primary Marketing Societies at different centres of the State affiliated to the Corporation with the following functions:—

- (a) Purchase of Minor Forest produce collected by the tribals at fair price
- (b) Purchase of Agriculture produce of the tribals at fair price.
- (c) Supply of domestic requirements to the tribals at reasonable rates.

Besides these, three kinds of loans namely (a) share capital loans, (b) emergency loans and (c) surety loans are also being granted by the Corporation to the Tribals.

An amount of Rs 9 50 lakhs as grant-in-aid to the Corporation both under State and Central Sectors has been proposed for the year 1967-68 as against Rs 6 00 lakhs provided during the year 1966-67. In addition, a loan of Rs. 5 lakhs towards working capital for the corporation under Central Sector has been proposed during the year 1967-68.

Podu Cultivation

In view of the practical difficulties involved in the Podu cultivation and in the larger interest of National Forest Wealth, Tribals should be discouraged from practising 'Podu' cultivation. Hence it has been proposed to implement a comprehensive programme comprising (a) Irrigation and Reclamation and (b) Survey and Settlements. An amount of Rs 3 00 lakhs has been proposed to undertake survey and settlement operations initially to start with during the year 1967-68. No provision has however been proposed towards reclamation and irrigation during 1967-68 for want of funds.

Tribal Cultural Research and Training Institute, Hyderabad

A Tribal Cultural Research and Training Institute was established at Hyderabad under Centrally Sponsored Schemes in 1957 during Third Plan Period. To impart re-orientation training to the departmental and other personnel working in Tribal areas to familiarise them with the problems of Tribal Welfare and to study individual tribes, tribal groups, and their basic problems, needs and necessities, to evaluate the existing planned programmes, to assess their value in bringing about their welfare and to ascertain the shortcomings, if any, in the implementation of the schemes, the Institute has two wings viz., Training Wing and Research Wing. So far 276 officers of various categories belonging to different development departments working in Agency areas have been imparted training in 18 sessions. The institute has also published booklets on Scheduled Tribes of Andhra Pradesh. The Institute has an Advisory Board constituted under the Chairmanship of the Chief Secretary to the Government of Andhra Pradesh.

During the year 1967-68 it has been proposed to utilise Rs 4 734 lakhs for the maintenance and expansion of the institute as against Rs. 2.32 lakhs provided during the year 1966-67.

Agriculture

For the improvement of the agriculture facilities to Tribals, they are supplied improved varieties of seeds and sanctioned loans, for the purchase of Chemical Fertilisers, reclamation of lands, sinking of wells to get more area under crops. Under this the following programmes are being implemented.—

- (1) Demonstration units.—These units are located at Kakina, Rajahmundry, Araku, Bobbili, Anakapalle, Eluru and also in Khammam District.
- (2) Maintenance of fruit research station at Rampachodavaram.

(3) Improved agriculture facilities at Seethampeta and Gummalaxmipuram. For this purpose an amount of Rs 1 18 lakhs was provided last year and it is proposed to utilise Rs. 1 12 lakhs this year (i.e., 1967-68) on these programmes.

Veterinary

Against this item the following institutions are maintained to treat the cattle in Agency areas

(1) Veterinary Hospitals at Araku Valley in Visakhapatnam District, Polavaram in West Godavari, Bhadrachalam in Khammam District

(2) Cattle farm at Chintapalli.

(3) First Aid Veterinary centres at Pedagottilli, Thadikonda and Kedarapuram in Srikakulam District Rajavommangi in East Godavari District, Pedavalasa in Visakhapatnam District, Dharbagudem in West Godavari District, Kunavaram and Chelama in Khammam District

(4) Minor Veterinary dispensaries at Hukumpet, Krishnadevipeta and Chintapalli in Visakhapatnam District, Addathigala and Ramapachodavaram of East Godavari District, Bhadrachalam and Venkatapuram of Khammam District, Gumma and Seethampeta of Srikakulam District, Zangareddagudem of West Godavari District

For supply of Bulls etc , to Tribals and for the eradication of cattle diseases in Tribal areas an amount of Rs 1 93 lakhs was provided during 1966-67 and Rs. 1.64 lakhs has been proposed for 1967-68.

Medical and Public Health

The tribals in Agency areas are subjected to several diseases like malaria, yaws, leprosy etc With a view to render proper medical assistance to them, Hospitals, dispensaries and Mobile Medical Units are being maintained in agency areas (at Araku valley, Chintapalle, G Madugula, Kilaguda of Visakhapatnam District, Thonam, Seethampeta, Salur and Gummalaxmipuram of Srikakulam District, Polavaram of West Godavari District, S. Kota of Nellore District, Chintoor of Khammam District and Sirpur of Adilabad District) For this purpose an amount of Rs 5 49 lakhs was provided during the year 1966-67 and an amount of Rs. 5 79 lakhs has been proposed for 1967-68

Fisheries

With a view to develop the fisheries in the Agency tanks and to teach the tribals the modern methods of pisciculture and types of fishing, an amount of Rs 0 144 lakhs has been proposed for 1967-68 as against Rs. 0 16 lakhs provided last year for this purpose.

Industries

In order to improve the economic lot of the Tribals Training-cum-production Centres in Carpentry, Mat Weaving, Sisal Fibre manufacturing centre at Seethampet, Bhadravari of Srikakulam District, Pragadapalle and Buttayagudem of West Godavari District

Pullalacheruvu of Kurnool District, Nagar of Khammam District Kadiri and Mudugubba of Anantapur District, are maintained in which the tribals are trained in the crafts. They are also granted loans on subsidy basis as a follow up programme. There is also one sericulture scheme at Chintapalli of Visakhapatnam District. An amount of Rs 1.09 lakhs was provided last year and it is proposed to utilise Rs. 0.74 lakhs during 1967-68 for these programmes.

Women Welfare Centres

With a view to inculcate in tribal women scientific principle of hygiene and upkeep of children 12 Women Welfare Centres are maintained by T. W. Department at the following places :—

Paderu, Sarabhanapalem, Kasipatnam of Visakhapatnam District Seethampet and Chinnagora of Srikakulam District. Renallewada and Buttaigudem of West Godavari District. Royapalem of East Godavari District Cherla of Khammam District. Sugametta of Chittoor District Mutyala of Krishna District. Siddapuram of Nellore District. For this purpose during the year 1966-67 an amount of Rs 1.109 lakhs was provided and an amount of Rs. 0.81 lakhs has been proposed for 1967-68 for maintaining these centres.

Housing and Wells for Yerukulas, Yenadis and Sugalis.

The Communities "Yerukulas, Yenadis and Sugalis" of Andhra Region were declared as Scheduled Tribes. Whereas their counterparts in Telangana Region are named as Denotified Tribes. The question of declaring these tribes of Telangana region also as "Scheduled Tribes" is engaging the attention of the Government of India.

With a view to provide Housing and drinking water facilities to the Yerukulas, Yenadis and Sugalis who comes under Scheduled Tribes an amount of Rs 75,000 has been proposed during the year 1967-68 as against Rs 1.04 lakhs provided during 1966-67.

Denotified Tribes

The people who have been classified as Denotified Tribes are those who were formerly designated and castigated as 'Criminal Tribes'. To wean these criminal tribes away from criminal activities, all that is required is, formulation of suitable schemes after thorough scientific investigation of the nature and aptitudes of those people, with a view to rehabilitate them. Under the Habitual Offenders Act, three settlements at Stuartpuram, Sitanagaram and Siddapuram were set up in the State, for the amelioration of ex-criminal tribes to improve their social and economic condition and to change their mental outlook and to settle as responsible citizens. For their facility there is High School, at Stuartpuram, Higher Elementary School at Sitanagaram and Elementary School at Siddapuram. There is a carpentry and blacksmithy section attached to the school at Sitanagaram. The children of the three colonies are supplied freely with Midday meals, clothing, books and Slates. There are Rural Medical Dispensaries one at each settlement. There is also a maternity ward attached to the dispensary in Sitanagaram Colony. During 1966-67 an amount of Rs 2.30 lakhs was provided for the maintenance of these colonies and during 1967-68 an amount of Rs 2.025 lakhs has been proposed for the purpose.

Some of the denotified tribes, however, are found living interspread with the general population, and some of them are found possessing nomadic habits. For the amelioration of these tribes the following special schemes have been taken up for which an amount of Rs 14.22 lakhs was provided during the year 1966-67 and an amount of Rs 13.93 lakhs has been proposed for the implementation of these schemes during the year 1967-68.

- (1) Award of Scholarships
- (2) Aid to private Hostels
- (3) Maintenance of special schools
- (4) Provision for drinking water wells.
- (5) Construction of houses
- (6) Supply of Bullocks, ploughs and carts

Scheduled Castes and Economically Backward Classes :

The total Budget provision made under 'Plan and Non Plan' for the above categories for the years 1966-67 and 1967-68 are as follows —

	Rupees in Lakhs	
	1966-67	1967-68
Plan (including Centrally Sponsored Schemes)	28 820	31 210
Normal	358 201	313 995
Total	387 021	345.205

The following are the schemes implemented for the amelioration of Scheduled Castes and Economically Backward Classes

Under this scheme financial assistance is given to students to meet hostel charges, tuition fees, special fees, purchase of books, clothes etc. In 1966-67 an amount of Rs 115.80 lakhs has been provided out of which an amount of Rs 13.55 lakhs relates to Harijan Christians. For 1967-68 an amount of Rs 124.94 lakhs (enhancing the provision by 10 per cent over 1966-67) has been Proposed which includes a sum of Rs 14.21 lakhs for Harijan Christians also.

In addition to this Government of India have provided the following amounts towards post-matric scholarships and the expenditure shown against each was incurred

	1966-67		1967-68	Remarks
	Allotments (Rs in lakhs)	Expenditure incurred so far	Allotments. Rs	
Scheduled Castes	12 907	24 49	100	Only Token of Rs 100 each has been provided as the entire expenditure will be reimbursed by the Government of India
Backward Classes	13 298	13 29	100	
Total	26.205	37 78	200	

In regard to sanction of Government of India's Scholarships all eligible Scheduled Caste students who apply for scholarships will be granted scholarships irrespective of allotment. The expenditure incurred over and above the provision will be borne by the Government of India, Department of Social Welfare.

Subsidised Hostels

These hostels are run by private individuals and agencies. Subsidy at the rate of Rs. 20 per boarder per month is granted for 10 months for these hostels. The girl boarders are granted Rupee 1 extra per month (for Hair oil, soap nuts, Kumkuma etc). There are 1,025 subsidised hostels which maintain 38,390 boarders. Of these 318 are girls' hostels with 11,305 inmates.

During 1966-67 an amount of Rs. 85.76 lakhs (Rs. 20 lakhs Plan + Rs. 65.76 lakhs Normal) was provided and for 1967-68 an amount of Rs. 82.10 lakhs (Rs. 60 lakhs Normal + Rs. 22.10 lakhs Plan) has been proposed for sanctioning Boarding Grants for Scheduled Castes and Economically Backward Classes. The reduction in the allotment in 1967-68 over 1966-67 is due to the fact that the amount intended for Scheduled Tribes has been separated and provided under Scheduled Tribes.

Government Hostels

During 1966-67 an amount of Rs. 51.48 lakhs (Rs. 6.33 lakhs Plan + Rs. 45.15 lakhs Normal) was provided and for 1967-68 Rs. 48.69 lakhs (Rs. 3.75 lakhs Plan + Rs. 44.94 lakhs Normal) has been proposed. At present there are 352 Government Hostels (Boys Hostels 290 + Girls Hostels 62) which include 147 New Hostels opened during 1966-67. The total strength of boarders is 18,876 (Boys 16,205 + Girls 2,671).

Social Welfare Schools

There are 540 Social Welfare Schools in Andhra region which include 4 High Schools one at Korimerla of Nellore District, 2 in Krishna District and one at Anantavaram of East Godavari District exclusively for Scheduled Castes. The provision for these 4 High Schools for Scheduled Castes has been transferred to "28 Education" (Education Department) from 1967-68. During the year 1966-67 an amount of Rs. 17.879 was provided and for 1967-68 an amount of Rs. 17.184 lakhs has been proposed for maintaining the remaining 536 Social Welfare Schools. All these Schools were transferred to the control of the Panchayat Samithis.

Mid-Day Meals

Under this scheme mid-day meals are being provided to all the students belonging to Scheduled Caste Community studying in Primary Schools at the rate of 20 paise per head per day. During 1966-67 Mid-day meals were provided to Scheduled Caste boys studying in Social Welfare Schools at an estimated expenditure of Rs. 10.58 lakhs and an equal amount has been proposed for 1967-68 also.

Economic Uplift

In order to create technical skill in the Scheduled Castes and to and to make them fit to eke out their livelihood Training-cum-

Production Centres have been set up to impart training in trades like Carpentry, Dress Making, Basket Making, Tanning and leather goods etc. During 1966-67 an amount of Rs. 4.345 lakhs was provided and an amount of Rs. 3.677 lakhs has been proposed for 1967-68.

Drinking Water Wells

During the year 1966-67 an amount of Rs. 3.47 lakhs under Non-Plan has been provided and for 1967-68 an amount of Rs. 3.123 lakhs (Normal) has been proposed for providing drinking water facilities for Scheduled Caste.

House Sites and Housing Schemes

Under this scheme house sites at the rate of 5 cents per family are allotted to the poor and needy Harijans free of cost. 10 per cent the house sites are reserved for Economically Backward Classes.

During 1966-67 an amount of Rs. 30.00 lakhs (Non-Plan) was provided and an amount of Rs. 14.08 lakhs has been proposed for 1967-68 for providing house sites to Scheduled Castes. The reduction is due to the financial stringency during the current financial year.

During 1966-67 a new Scheme has been introduced which provides for giving a Grant-in-aid of Rs. 50 Per family to raise structures on the sites allotted to Scheduled Castes. 1.00 lakh has been earmarked in 1966-67 and the scheme is being continued in 1967-68 also with a provision of Rs. 1.00 lakh.

Improvement of Working Conditions.

In order to improve the working conditions of Sweepers and Scavengers the following special schemes were sanctioned by Government of India, under the Centrally Sponsored Schemes.

- (1) Aid for supply of wheel barrows and implements
- (2) Assistance to Municipalities to undertake a total programme for adopting the recommendations of the Malkani Committee,
- (3) Subsidy for housing for Sweepers and Scavengers.
- (4) House sites for persons engaged in unclean occupations and landless labourers

During 1966-67 an amount of Rs. 8.73 lakhs was provided which includes Rs. 1.00 lakh towards House sites for landless labourers and for 1967-68 an amount of Rs. 9.73 lakhs has been proposed. These schemes are being implemented by the Director of Municipal Administration.

During 1967-68 the following new schemes are being introduced under Centrally Sponsored Programme:—

1. Pre-Examination Training Centres for Scheduled Castes and Scheduled Tribe Candidates for appearing at Competitive Examination to State Civil Services with an estimated cost of 2.00 lakhs.
2. Sweepers Co-operatives with an estimated cost of Rs. 1.00 lakh.

Social And Moral Hygiene Schemes

During the year 1966-67 an amount of Rs 5 527 lakhs was provided (Rs 2 007 lakhs Normal 3 52 lakhs Plan) and for 1967-68 an amount of Rs. 2 871 lakhs has been proposed (Rs 1 551 lakhs Normal Rs 1 320 lakhs Plan) towards the maintenance of the State Aftercare Home at Guntur, Homes for the Aged and Disabled at Hyderabad and Vijayawada. The reduction in allotments is due to the closure of the State Home at Guntur as a measure of economy.

In addition to those institutions it has been proposed to those institutions it has been proposed to start Sheltered Workshops for the Physically Handicapped Adults and Children and Welfare Services for the Aged and Infirm during 1967-67 at an estimated cost of Rs 1 32 lakhs.

Statistics showing the expenditure incurred on important schemes are appended

APPENDIX

STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF GOVERNMENT HOSTELS,
SUBSIDISED HOSTELS, AMOUNTS SPENT AND THE NUMBER OF
BOARDERS BENEFITED FROM 1960-61
GOVERNMENT HOSTELS

			No of Govt. hostels	Amount spent Rs.	No of boarders benefited
1960-61					
Andhra	..	..	50	6,91,000	2,801
Telangana	..	..	28	3,07,000	1,876
			78	9,98,000	4,677
1961-62					
Andhra	..	..	62	8,21,006	2,946
Telangana	..	..	34	4,92,019	2,085
			96	13,13,025	5,031
1962-63					
Andhra	..	.	65	8,52,843	3,136
Telangana	.	.	38	5,56,599	2,205
			103	14,09,442	5,341
1963-64					
Andhra	..	.	75	9,00,769	4 290
Telangana	.	.	50	6,54,112	2,934
			125	15,54,881	7,224

1964-65			
Andhra	90	13,32,060	5,291
Telangana	83	11,50,462	4,175
	173	24,82,522	9,466
1965-66			
Andhra	106	18,39,649	7,725
Telangana	96	15,42,000	5,931
	202	33,81,649	13,656
1966-67			
Andhra	179	25,00,000	10,015
Telangana ..	173	24,00,000	8,861
	352	49,00,000	18,876

SUBSIDISED HOSTELS

	No of hostels	Amount spent Rs	No of boarders benefited
1960-61			
Andhra	416	16,79,400	11,196
Telangana	78	3,88,900	2,593
	494	20,68,300	13,789
1961-62			
Andhra	575	23,20,000	15,407
Telangana	101	5,07,500	3,383
	676	28,27,500	18,790
1962-63			
Andhra	646	37,01,650	24,677
Telangana	136	6,82,950	4,553
	782	43,84,600	29,230
1963-64			
Andhra	816	40,16,550	26,777
Telangana	162	8,06,400	5,378
	978	48,22,950	32,155

1964-65

Andhra	932	47,90,000	30,340
Telangana	210	11,46,000	7,506
	1,142	59,36,000	37,846

1965-66

Andhra	927	69,20,000	33,402
Telangana	205	16,73,000	8,062
	1,132	85,93,000	41,464

1966-67

Andhra	838	69,17,415	31,057
Telangana	187	16,42,610	7,333
	1,025*	85,60,025	38 390*

STATEMENT SHOWING THE PARTICULARS OF
GOVERNMENT OF INDIA SCHOLARSHIPS
SANCTIONED FROM 1959-1960
ONWARDS

Community	No of applications sanctioned	Expenditure
		Rs.
1959-60		
Scheduled Castes	.. 1,815	8,73,143
Scheduled Tribes	. 93	44,812
Other Backward Classes	1,955	12,86,989
	3,863	22,04,944
1960-61		
Scheduled Castes	.. 2,209	10,97,977
Scheduled Tribes	. 122	56,652
Other Backward Classes	.. 1,793	13,30,866
	4,124	24,85,495

*Reduction in the number of Hostels is due to withdrawal of Recognition due to bad management and reduction in the number of Boarders is due to reduction in the permanent Grants,

1961-62

Scheduled Castes	..	.	2,614	13,12,120
Scheduled Tribes			148	79,613
Other Backward Classes	.	.	1,772	13,24,532
			<u>4,534</u>	<u>27,16,265</u>

1962-63

Scheduled Castes	.	.	3,474	17,10,913
Scheduled Tribes			185	1,09,826
Other Backward Classes	.		1,727	13,70,296
			<u>5,386</u>	<u>31,91,035</u>

1963-64

Scheduled Castes	..		3,441	17,60,947
Scheduled Tribes	..		187	1,10,204
Other Backward Classes	..		1,810	13,30,057
			<u>5,438</u>	<u>32,01,208</u>

1964-65

Scheduled Castes	.	.	3,479	18,93,769
Scheduled Tribes	..	..	190	1,10,640
Other Economically Backward Classes			1,897	13,47,790
			<u>5,566</u>	<u>33,52,199</u>

1965-66

Scheduled Castes	.	.	5,161	21,38,011
Scheduled Tribes			217	1,24,060
Economically Backward Classes	..	..	1,843	13,29,800
			<u>7,221</u>	<u>35,91,871</u>

1966-67

Scheduled Castes	.	..	5,293	24,49,368
Scheduled Tribes	.	..	256	1,55,329
Economically Backward Classes	.	.	2,276	13,29,800
			<u>7,825</u>	<u>39,34,497</u>

PARTICULARS OF

CASTE	1960-61		1961-62		1962-63	
	No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanctioned	No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanctioned	No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanctioned
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Scheduled Castes	56,225	21,34,268	39,281	23,57,250	50,447	25,13,650
Scheduled Tribes	.	.	2,928	56,870	1,374	31,510
Denotified Tribes	.	..	1,525	46,744	2,412	52,925
Harijan Converts	9,909	11,28,620	10,652	11,95,087	10,537	12,03,929
Other Back- ward Classes	16,300	17,68,725	15,934	17,88,871	17,727	19,25,797
Total	82,434	50,31,613	70,320	54,44,822	82,497	57,27,811

* This does not include the particulars of Non-Residential Scholarships

STATE SCHOLARSHIPS

1963-64		1964-65		1965-66		1966-67	
No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanc- tioned	No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanc- tioned	No of applica- tions sanc- tioned	Amount sanc- tioned	No. of applica- tions sanc- tioned	Amount sanc- tioned
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
	Rs		Rs.		Rs		Rs
40,963	25,03,590	40,810	26,55,423	8,764	16,74,078	7,608	14,08,767
1,375	81,029	2,721	1,78,473	434	80,267	635	1,11,683
606	37,493	1,084	50,806	73	14,028	143	25,000
9,720	11,33,557	9,220	10,45,721	5,146	8,60,745	5,233	11,13,091
14,960	18,35,236	20,560	27,03,831	14,528	36,07,478	14,329	34,41,632
67,624	55,90,905	74,395	66,34,254*	28,945	62,36,596	*27,948	61,00,173

granted by Zilla Parishads and Collectors